Το έγγραφο αυτό συνιστά βοήθημα τεκμηρίωσης και δεν δεσμεύει τα κοινοτικά όργανα

►B ►C2 ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ της 31ης Αυγούστου 2000 σχετικά με τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος ◄

(ΕΚΤ/2000/7)

►C1 (2000/776/ΕΚ) ◄

(ΕΕ L 310 της 11.12.2000, σ. 1)

Τροποποιείται από:

		Επίσημη Εφημερίδα		
		αριθ.	σελίδα	ημερομηνία
►M1	Κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2002/553/ΕΚ της 7ης Μαρτίου 2002	L 185	1	15.7.2002
►M2	Κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2004/202/ΕΚ της 1ης Δεκεμβρίου 2003	L 69	1	8.3.2004
►M3	Κατευθυντήρια Γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2005/331/ΕΚ της 3ης Φεβρουαρίου 2005	L 111	1	2.5.2005
►M4	Κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2006/44/ΕΚ της 30ής Δεκεμβρίου 2005	L 30	26	2.2.2006
►M5	Κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2006/905/ΕΚ της 31ης Αυγούστου 2006	L 352	1	13.12.2006
►M6	Κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2007/700/ΕΚ της 20ής Σεπτεμβρίου 2007	L 284	34	30.10.2007
►M7	Κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2009/99/ΕΚ της 23ης Οκτωβρίου 2008	L 36	31	5.2.2009
►M8	Κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2009/101/ΕΚ της 20ής Ιανουαρίου 2009	L 36	59	5.2.2009
►M9	Κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2009/391/ΕΚ της 7ης Μαΐου 2009	L 123	99	19.5.2009
►M10	Κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2010/154/ΕΕ της 4ης Μαρτίου 2010	L 63	22	12.3.2010

Διορθώνεται από:

►C1 Διορθωτικό ΕΕ L 123 της 4.5.2001, σ. 35 (2000/776/EC)

►C2 Διορθωτικό ΕΕ L 92 της 9.4.2002, σ. 36 (2000/776/ΕΚΤ)

▼B

►C2 ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 31ης Αυγούστου 2000

σχετικά με τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος ◄

(ΕΚΤ/2000/7)

►C1 (2000/776/ΕΚ) ◄

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής καλούμενη «συνθήκη»), και ιδίως το άρθρο 105 παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, καθώς και τα άρθρα 12.1 και 14.3 του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) (εφεξής καλούμενου «καταστατικό»), σε συνδυασμό με το άρθρο 3.1, πρώτη περίπτωση, το άρθρο 18.2 και το άρθρο 20 πρώτη παράγραφος του εν λόγω καταστατικού,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η επίτευξη μιας ενιαίας νομισματικής πολιτικής συνεπάγεται την ανάγκη καθορισμού των μέσων που θα χρησιμοποιήσουν οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ («ΕθνΚΤ» και «συμμετέχοντα κράτη μέλη», αντίστοιχα), σύμφωνα με τη συνθήκη, και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ευρωσύστημα) στην εφαρμογή της εν λόγω πολιτικής κατά τρόπο ομοιόμορφο σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

(2) Παρέχεται στην ΕΚΤ η εξουσία έκδοσης των απαραίτητων κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, οι δε ΕθνΚΤ υποχρεούνται να ενεργούν σύμφωνα με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές.

(3) Σύμφωνα με τα άρθρα 12.1 και 14.3 του καταστατικού, οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚΤ αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του κοινοτικού δικαίου,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ:

Άρθρο 1

Αρχές, μέσα, διαδικασίες και κριτήρια για την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

Η ενιαία νομισματική πολιτική εφαρμόζεται σύμφωνα με τις αρχές, τα μέσα, τις διαδικασίες και τα κριτήρια που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II της παρούσας κατευθυντήριας γραμμής. Οι ΕθνΚΤ λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την εκτέλεση των πράξεων νομισματικής πολιτικής σύμφωνα με τις αρχές, τα μέσα, τις διαδικασίες και τα κριτήρια που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II της παρούσας κατευθυντήριας γραμμής.

Άρθρο 2

Επαλήθευση

Οι ΕθνΚΤ διαβιβάζουν στην ΕΚΤ, το αργότερο στις 15 Οκτωβρίου 2000, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα κείμενα και τα μέσα,

▼B

βάσει των οποίων προτίθενται να συμμορφωθούν προς την παρούσα κατευθυντήρια γραμμή.

Άρθρο 3

Τελικές διατάξεις

1. Η παρούσα κατευθυντήρια γραμμή απευθύνεται στις ΕθνΚΤ των συμμετεχόντων κρατών μελών.

2. Η παρούσα κατευθυντήρια γραμμή αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2001.

3. Η παρούσα κατευθυντήρια γραμμή δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

▼**M5**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Η εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ – Γενική τεκμηρίωση για τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

▼M5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Επισκόπηση του πλαισίου άσκησης της νομισματικής πολιτικής

1.1. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών

1.2. Σκοποί του Ευρωσυστήματος

1.3. Τα μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

1.3.1. Πράξεις ανοικτής αγοράς

1.3.2. Πάγιες διευκολύνσεις

1.3.3. Υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά

1.4. Αντισυμβαλλόμενοι

1.5. Περιουσιακά στοιχεία που παρέχονται ως ασφάλεια

1.6. Τροποποιήσεις του πλαισίου άσκησης της νομισματικής πολιτικής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αποδεκτοί αντισυμβαλλόμενοι

2.1. Γενικά κριτήρια καταλληλότητας

2.2. Επιλογή αντισυμβαλλομένων για τις έκτακτες δημοπρασίες και τις διμερείς πράξεις

2.3. Κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των αντισυμβαλλομένων προς τις υποχρεώσεις τους

2.4. Αναστολή ή αποκλεισμός για προληπτικούς λόγους

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Πράξεις ανοικτής αγοράς

3.1. Αντιστρεπτέες συναλλαγές

3.1.1. Γενικά

3.1.2. Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης

3.1.3. Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

3.1.4. Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας

3.1.5. Διαρθρωτικές αντιστρεπτέες συναλλαγές

3.2. Οριστικές συναλλαγές

3.3. Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ

3.4. Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

3.5. Αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Πάγιες διευκολύνσεις

4.1. Η διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης

4.2. Η διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Διαδικασίες

5.1. Δημοπρασίες

5.1.1. Γενικά

5.1.2. Ημερολογιακό πρόγραμμα δημοπρασιών

5.1.3. Ανακοίνωση των δημοπρασιών

5.1.4. Κατάρτιση και υποβολή προσφορών εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων

5.1.5. Διαδικασίες κατανομής

▼M5

5.1.6. Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της δημοπρασίας

5.2. Διαδικασίες για τις διμερείς πράξεις

5.3. Διαδικασίες διακανονισμού

5.3.1. Γενικά

5.3.2. Διακανονισμός των πράξεων ανοικτής αγοράς

5.3.3. Διαδικασίες τέλους ημέρας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία

6.1. Γενικά

6.2. Προδιαγραφές καταλληλότητας για τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία

6.2.1. Κριτήρια καταλληλότητας για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

6.2.2. Κριτήρια καταλληλότητας για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

6.2.3. Πρόσθετοι όροι για τη χρήση αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων

6.3. Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας

6.3.1. Πεδίο εφαρμογής και στοιχεία

6.3.2. Διαπίστωση της υψηλής ποιότητας των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων

6.3.3. Διαπίστωση της υψηλής ποιότητας των μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων

6.3.4. Κριτήρια αποδοχής για τα συστήματα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας

6.3.5. Παρακολούθηση των επιδόσεων των συστημάτων αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας

6.4. Μέτρα ελέγχου κινδύνων

6.4.1. Γενικές αρχές

6.4.2. Μέτρα ελέγχου κινδύνων για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

6.4.3. Μέτρα ελέγχου κινδύνων για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

6.5. Αρχές αποτίμησης για τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία

6.6. Διασυνοριακή χρήση των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων

6.6.1. Σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών

6.6.2. Ζεύξεις μεταξύ συστημάτων διακανονισμού τίτλων

▼M7

6.7. Αποδοχή ασφαλειών μη εκφρασμένων σε ευρώ υπό έκτακτες περιστάσεις

▼M5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά

7.1. Γενικά

7.2. Ιδρύματα που υπάγονται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών

7.3. Καθορισμός των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

7.4. Τήρηση των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

7.5. Υποβολή πληροφοριών, αναγνώριση και επαλήθευση της βάσης υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

7.6. Μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις τήρησης ελάχιστων αποθεματικών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Παραδείγματα πράξεων και διαδικασιών νομισματικής πολιτικής

2. Γλωσσάριο

3. Επιλογή των αντισυμβαλλομένων για τις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος και τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής

4. Πλαίσιο υποβολής νομισματικών και τραπεζικών στατιστικών στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική

▼**M5**

Τράπεζα

5. Δικτυακοί τόποι του Ευρωσυστήματος

6. Διαδικασίες και κυρώσεις που εφαρμόζονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των αντισυμβαλλομένων προς τις υποχρεώσεις τους

7. Σύσταση έγκυρης ασφάλειας επί πιστωτικών απαιτήσεων

ΠΛΑΙΣΙΑ, ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

Πλαίσια

1. Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ

2. Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

3. Φάσεις των δημοπρασιών

4. Κατανομή ποσού στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου

5. Κατανομή ποσού στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις σε ευρώ

6. Κατανομή ποσού στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

7. Μέτρα ελέγχου κινδύνων

8. Υπολογισμός συμπληρωματικών περιθωρίων

9. Βάση υπολογισμού και συντελεστές των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

10. Υπολογισμός των τόκων επί των τηρούμενων υποχρεωτικών αποθεματικών

Διαγράμματα

1. Σύνηθες χρονικό πλαίσιο για τις φάσεις των τακτικών δημοπρασιών (οι χρόνοι αναφέρονται σε ώρα ΕΚΤ (Κεντρικής Ευρώπης))

2. Σύνηθες χρονικό πλαίσιο για τις φάσεις των έκτακτων δημοπρασιών

3. Το σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών

4. Ζεύξεις μεταξύ συστημάτων διακανονισμού τίτλων

Πίνακες

1. Πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

2. Συνήθεις ημερομηνίες συναλλαγών για τις πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

3. Συνήθεις ημερομηνίες διακανονισμού των πράξεων ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος

4. Αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

5. Έμμεσα συναγόμενες αξιολογήσεις για εκδότες, οφειλέτες ή εγγυητές που είναι περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις της ζώνης του ευρώ και νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα χωρίς αξιολόγηση από ECAI

6. Κατηγορίες ρευστότητας για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

7. Περικοπές αποτίμησης (%) που εφαρμόζονται στα αποδεκτά εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία: τίτλοι σταθερού και μηδενικού επιτοκίου

8. Περικοπές αποτίμησης (%) που εφαρμόζονται στα αποδεκτά εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία: τίτλοι αντιστρόφως κυμαινόμενου επιτοκίου

9. Περικοπές αποτίμησης (%) που εφαρμόζονται στις πιστωτικές απαιτήσεις σταθερού επιτοκίου

▼**M5**

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΚΑΧ	αμοιβαία κεφάλαια της αγοράς χρήματος
ΔΚΑΑ	Διεθνές Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών
ECAF	πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας
ECAI	οργανισμός αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕθνΚΤ	εθνική κεντρική τράπεζα
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
ΕΠ	ενδοημερήσια πίστωση
ΕΣΚΤ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
ΕΣΛ 95	Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών
ICAS	εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των ΕθνΚΤ
IRB	εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης των ίδιων των αντισυμβαλλομένων
ISIN	Διεθνής Κωδικός Αναγνώρισης Τίτλων
ΚΑΑ	κεντρικό αποθετήριο αξιών
ΝΠΔΤ	νομικό πρόσωπο δημοσίου τομέα
NXI	νομισματικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα
ΟΚΑ	Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων
ΟΣΕΚΑ	οργανισμός συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες
PD	πιθανότητα αθέτησης
ΠΙ	πιστωτικό ίδρυμα
RMBD	μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα εξασφαλισμένα με υποθήκη
RT	μέσο διαβάθμισης
ΣΑΚΤ	σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών
ΣΔΣΧ	σύστημα διακανονισμού σε συνεχή χρόνο
ΣΔΤ	σύστημα διακανονισμού τίτλων

▼**M6**

TARGET	Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο, όπως ορίζεται στην κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2005/16
TARGET2	Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων και Διακανονισμού σε Συνεχή Χρόνο, όπως ορίζεται στην κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2007/2

▼M5

Εισαγωγή

Στο παρόν εγχειρίδιο παρουσιάζεται το λειτουργικό πλαίσιο το οποίο επελέγη από το Ευρωσύστημα [1] για την ενιαία νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ. Σκοπός του παρόντος, το οποίο αποτελεί τμήμα του νομικού πλαισίου του Ευρωσυστήματος που διέπει τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής, είναι να χρησιμεύσει ως «Γενική Τεκμηρίωση» για τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος και να δώσει στους αντισυμβαλλομένους τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το πλαίσιο άσκησης της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Η Γενική Τεκμηρίωση αυτή καθαυτή ούτε δημιουργεί δικαιώματα υπέρ των αντισυμβαλλομένων ούτε τους επιβάλλει υποχρεώσεις. Η έννομη σχέση μεταξύ του Ευρωσυστήματος και των αντισυμβαλλομένων του διέπεται από τις σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις.

Το εγχειρίδιο διαιρείται σε επτά κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο 1 γίνεται επισκόπηση του λειτουργικού πλαισίου της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Στο Κεφάλαιο 2 καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής των αντισυμβαλλομένων που λαμβάνουν μέρος στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Στο Κεφάλαιο 3 περιγράφονται οι πράξεις ανοικτής αγοράς, ενώ στο Κεφάλαιο 4 παρουσιάζονται οι πάγιες διευκολύνσεις που προσφέρονται στους αντισυμβαλλομένους. Στο Κεφάλαιο 5 καθορίζονται οι διαδικασίες που εφαρμόζονται κατά την εκτέλεση των πράξεων νομισματικής πολιτικής, ενώ στο Κεφάλαιο 6 καθορίζονται τα κριτήρια καταλληλότητας των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις πράξεις νομισματικής πολιτικής. Στο Κεφάλαιο 7 παρουσιάζεται το σύστημα του Ευρωσυστήματος για τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά.

Τα παραρτήματα περιέχουν παραδείγματα πράξεων νομισματικής πολιτικής, γλωσσάριο, τα κριτήρια επιλογής των αντισυμβαλλομένων στις παρεμβάσεις του Ευρωσυστήματος στην αγορά συναλλάγματος, παρουσίαση του πλαισίου υποβολής νομισματικών και τραπεζικών στατιστικών στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, κατάλογο των δικτυακών τόπων του Ευρωσυστήματος, περιγραφή των διαδικασιών και των κυρώσεων που προβλέπονται σε περίπτωση που οι αντισυμβαλλόμενοι δεν συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις τους, καθώς και τις πρόσθετες νομικές προϋποθέσεις για τη δημιουργία έγκυρων εξασφαλίσεων επί πιστωτικών απαιτήσεων που χρησιμοποιούνται ως ενέχυρο σε συναλλαγές με το Ευρωσύστημα.

[1] Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας συμφώνησε να χρησιμοποιεί τον όρο «Ευρωσύστημα» για να υποδηλώσει τους φορείς του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών που εκτελούν τα βασικά του καθήκοντα, δηλ. αφενός την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και αφετέρου τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών τα οποία έχουν υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα σύμφωνα με τη Συνθήκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

▼M5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1.1. Το Ευρώπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) [1]. Οι δραστηριότητες του ΕΣΚΤ ασκούνται σύμφωνα με τη Συνθήκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (η «Συνθήκη») και το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (το «Καταστατικό του ΕΣΚΤ»). Το ΕΣΚΤ διοικείται από τα όργανα λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ. Σε αυτό το πλαίσιο, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ είναι αρμόδιο για τη χάραξη της νομισματικής πολιτικής, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή είναι εξουσιοδοτημένη να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική σύμφωνα με τις αποφάσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές του Διοικητικού Συμβουλίου. Στο βαθμό που κρίνεται εφικτό και σκόπιμο και προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία, η ΕΚΤ προσφεύγει στις εθνικές κεντρικές τράπεζες [2] για την εκτέλεση των πράξεων που εντάσσονται στα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος. ▶M6 Εφόσον κρίνεται αναγκαίο για τους σκοπούς της εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) μπορούν να ανταλλάσσουν με τα μέλη του Ευρωσυστήματος συγκεκριμένες πληροφορίες για αντισυμβαλλόμενους που συμμετέχουν σε πράξεις του Ευρωσυστήματος [3], όπως δεδομένα σχετικά με τη διενέργεια των πράξεων. ◀ Οι πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος εκτελούνται υπό ομοιόμορφους όρους σε όλα τα κράτη-μέλη [4].

1.2. Σκοποί του Ευρώσυστήματος

Ο πρωταρχικός σκοπός του Ευρωσυστήματος είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, όπως ορίζεται στο Άρθρο 105 της Συνθήκης. Με την επιφύλαξη αυτού του πρωταρχικού σκοπού, το Ευρωσύστημα οφείλει να στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Κατά την επιδίωξη των σκοπών του, το Ευρωσύστημα οφείλει να ενεργεί σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοικτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό, που ευνοεί την αποτελεσματική κατανομή των πόρων.

1.3. Τα μέσα άσκησησ νομισματικής πολιτικής του Ευρώσυστήματος

Για να επιτύχει τους σκοπούς του, το Ευρωσύστημα διαθέτει μια σειρά από μέσα νομισματικής πολιτικής. Διενεργεί πράξεις ανοικτής αγοράς, παρέχει πάγιες διευκολύνσεις και απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα να τηρούν υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά σε λογαριασμούς στο Ευρωσύστημα.

1.3.1. *Πράξεις ανοικτής αγοράς*

Οι πράξεις ανοικτής αγοράς παίζουν σημαντικό ρόλο στη νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος και αποσκοπούν στον επηρεασμό των επιτοκίων, τη διαχείριση των συνθηκών ρευστότητας στην αγορά και τη σηματοδότηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Το Ευρωσύστημα διαθέτει πέντε είδη μέσων για τη διενέργεια πράξεων ανοικτής αγοράς. Το σπουδαιότερο μέσο είναι οι *αντιστρεπτέες συναλλαγές* (πράξεις βάσει συμφωνιών επαναγοράς ή δάνεια έναντι ενεχύρου). Το Ευρωσύστημα δύναται ακόμη να χρησιμοποιεί *οριστικές συναλλαγές*, την *έκδοση πιστοποιητικών χρέους, πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων* και την *αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας*. Οι πράξεις ανοικτής αγοράς διενεργούνται με πρωτοβουλία της ΕΚΤ, η οποία αποφασίζει επίσης με ποιο μέσο και υπό ποιους όρους και προϋποθέσεις θα εκτελεστούν. Εκτελού-

---

[1] Σημειώνεται ότι οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών τα οποία δεν έχουν υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα σύμφωνα με τη Συνθήκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (η «Συνθήκη») διατηρούν τις αρμοδιότητές τους στον τομέα της νομισματικής πολιτικής σύμφωνα με το οικείο εθνικό δίκαιο και ως εκ τούτου δεν συμμετέχουν στην άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής.

[2] Παντού στο παρόν εγχειρίδιο, ως «εθνικές κεντρικές τράπεζες» νοούνται οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών τα οποία έχουν υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα σύμφωνα με τη Συνθήκη.

[3] Η ανταλλαγή των εν λόγω πληροφοριών τελεί υπό την επιφύλαξη της υποχρέωσης τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου κατά το άρθρο 38 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

[4] Παντού στο παρόν εγχειρίδιο, ως «κράτος-μέλος» νοείται το κράτος-μέλος που έχει υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα σύμφωνα με τη Συνθήκη.

▼M5

νται με τακτικές δημοπρασίες, με έκτακτες δημοπρασίες ή με διμερείς διαδικασίες [1]. Με βάση το σκοπό τους, το αν διενεργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα ή εκτάκτως και τις διαδικασίες τους, οι πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος διακρίνονται σε τέσσερεις κατηγορίες (βλ. και Πίνακα 1):

Πίνακας 1

Πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

Πράξεις νομισματικής πολιτικής	Είδη συναλλαγών		Διάρκεια	Συχνότητα	Διαδικασία
	Παροχή ρευστότητας	Απορρόφηση ρευστότητας			
Πράξεις ανοικτής αγοράς					
Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	Αντιστρεπτέες συναλλαγές	-	Μία εβδομάδα	Κάθε εβδομάδα	Τακτικές δημοπρασίες
Πράξεις πιο μακροχρόνιας αναχρηματοδότησης	Αντιστρεπτέες συναλλαγές	-	Τρεις μήνες	Κάθε μήνα	Τακτικές δημοπρασίες
Πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας	Αντιστρεπτέες συναλλαγές Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων	Αντιστρεπτέες συναλλαγές Αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων	Κατά περίπτωση	Χωρίς περιοδικότητα	Έκτακτες δημοπρασίες Διμερείς διαδικασίες
	Οριστικές αγορές	Οριστικές πωλήσεις	-	Χωρίς περιοδικότητα	Διμερείς διαδικασίες
Διαρθρωτικές πράξεις	Αντιστρεπτέες συναλλαγές	Έκδοση πιστοποιητικών χρέους	Προκαθορισμένη ή κατά περίπτωση	Με ή χωρίς περιοδικότητα	Τακτικές δημοπρασίες

▼M6

_____

▼M5

Πάγιες διευκολύνσεις					
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης	Αντιστρεπτέες συναλλαγές	-	Μία ημέρα	Πρόσβαση κατά τη διακριτική ευχέρεια των αντισυμβαλλομένων	

[1] Οι διάφορες διαδικασίες για τη διενέργεια πράξεων ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος, δηλ. οι τακτικές δημοπρασίες, οι έκτακτες δημοπρασίες και οι διμερείς διαδικασίες, παρουσιάζονται αναλυτικότερα στο Κεφάλαιο 5. Για τις *τακτικές δημοπρασίες* μεσολαβεί μέγιστο διάστημα 24 ωρών από την ανακοίνωση της δημοπρασίας μέχρι την πιστοποίηση του αποτελέσματος της κατανομής. Δικαίωμα συμμετοχής στις τακτικές δημοπρασίες έχουν όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας που αναγράφονται στην Ενότητα 2.1. ►M7 Οι *έκτακτες δημοπρασίες* κατά κανόνα εκτελούνται εντός 90 λεπτών της ώρας. ◄ Το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέξει περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων για να συμμετάσχουν στις έκτακτες δημοπρασίες. Ως «διμερείς διαδικασίες» νοούνται όλες οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το Ευρωσύστημα διενεργεί συναλλαγή με έναν αντισυμβαλλόμενο ή με ορισμένους αντισυμβαλλομένους χωρίς να προσφεύγει σε δημοπρασία. Οι διμερείς διαδικασίες περιλαμβάνουν πράξεις που εκτελούνται μέσω χρηματιστηρίων ή διαμεσολαβητών της αγοράς.

▼**M5**

Πράξεις νομισματικής πολιτικής	Είδη συναλλαγών		Διάρκεια	Συχνότητα	Διαδικασία
	Παροχή ρευστότητας	Απορρόφηση ρευστότητας			
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	-	Καταθέσεις	Μία ημέρα	Πρόσβαση κατά τη διακριτική ευχέρεια των αντισυμβαλλομένων	

— Οι *πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης* είναι τακτικές αντιστρεπτέες συναλλαγές για την παροχή ρευστότητας, με συχνότητα μία φορά την εβδομάδα και διάρκεια συνήθως μίας εβδομάδας. Οι πράξεις αυτές διενεργούνται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες μέσω τακτικών δημοπρασιών. ►**M7** Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης αποτελούν βασικό άξονα για την επιδίωξη των σκοπών των πράξεων ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος. ◄

— Οι *πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης* είναι αντιστρεπτέες συναλλαγές για την παροχή ρευστότητας, με συχνότητα μία φορά το μήνα και διάρκεια συνήθως τριών μηνών. Σκοπός των πράξεων αυτών, που διενεργούνται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες μέσω τακτικών δημοπρασιών, είναι να παρέχουν στους αντισυμβαλλομένους πρόσθετη πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση. Με τις πράξεις αυτές το Ευρωσύστημα δεν αποσκοπεί, κατά κανόνα, να αποστείλει μηνύματα στην αγορά και ως εκ τούτου δέχεται προσφορές τιμών ή επιτοκίων.

— Οι *πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας* διενεργούνται εκτάκτως με σκοπό τη διαχείριση των συνθηκών ρευστότητας στην αγορά και τον επηρεασμό των επιτοκίων, ιδίως για να εξομαλυνθούν οι επιπτώσεις στα επιτόκια που οφείλονται σε αιφνίδιες διακυμάνσεις της ρευστότητας στην αγορά. ►**M6** Πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας είναι δυνατό να διενεργούνται την τελευταία ημέρα ορισμένης περιόδου τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών, προκειμένου να αποκαθίστανται διακυμάνσεις της ρευστότητας που τυχόν σημειώνονται στο διάστημα που μεσολαβεί από την κατανομή του ποσού της τελευταίας πράξης κύριας αναχρηματοδότησης. ◄ ►**M6** Οι πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας διενεργούνται κυρίως ως αντιστρεπτέες πράξεις, αλλά μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων ή αποδοχής καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας. ◄ Τα μέσα και οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια των πράξεων εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας προσαρμόζονται ανάλογα με το είδος της συναλλαγής και τον εκάστοτε επιδιωκόμενο στόχο. Οι πράξεις αυτές διενεργούνται συνήθως από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες με έκτακτες δημοπρασίες ή με διμερείς διαδικασίες. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί να αποφασίζει αν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι διμερείς πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας μπορούν να διενεργούνται από την ίδια την ΕΚΤ.

— Επιπλέον, το Ευρωσύστημα μπορεί να διενεργεί *διαρθρωτικές πράξεις* μέσω της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους, μέσω αντιστρεπτέων συναλλαγών και μέσω οριστικών συναλλαγών. Οι πράξεις αυτές διενεργούνται όποτε η ΕΚΤ επιθυμεί να προσαρμόσει τη διαρθρωτική θέση του Ευρωσυστήματος έναντι του χρηματοπιστωτικού τομέα (είτε σε τακτά χρονικά διαστήματα είτε εκτάκτως). Οι διαρθρωτικές πράξεις με τη μορφή αντιστρεπτέων συναλλαγών ή μέσω της έκδοσης χρεογράφων διενεργούνται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες μέσω τακτικών δημοπρασιών. Οι διαρθρωτικές πράξεις με τη μορφή οριστικών συναλλαγών διενεργούνται μέσω διμερών διαδικασιών.

1.3.2. *Πάγιες διευκολύνσεις*

Σκοπός των πάγιων διευκολύνσεων είναι η παροχή και απορρόφηση ρευστότητας με διάρκεια μίας ημέρας (μέχρι την επόμενη εργάσιμη ημέρα), η σηματοδότηση της γενικής κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής και ο επηρεασμός των επιτοκίων της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μίας ημέρας. Προβλέπονται δύο πάγιες διευκολύνσεις, τις οποίες οι αποδεκτοί αντισυμβαλλόμενοι χρησιμοποιούν με δική τους πρωτοβουλία, εφόσον πληρούν ορισμένες λειτουργικές προϋποθέσεις πρόσβασης (βλ. και Πίνακα 1):

▼**M5**

— Οι αντισυμβαλλόμενοι έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τη *διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης* για να αποκτούν ρευστότητα διάρκειας μίας ημέρας από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες έναντι ασφάλειας με τη μορφή αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων. Υπό κανονικές συνθήκες, η πρόσβαση των αντισυμβαλλομένων στη διευκόλυνση δεν υπόκειται σε ποσοτικούς ή άλλους περιορισμούς, εκτός από την υποχρέωση να παρέχουν ως ασφάλεια επαρκή περιουσιακά στοιχεία. Το επιτόκιο της πάγιας διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης συνήθως οριοθετεί προς τα άνω το επιτόκιο της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μίας ημέρας.

— Οι αντισυμβαλλόμενοι έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τη *διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων* για να πραγματοποιούν καταθέσεις διάρκειας μίας ημέρας στις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Υπό κανονικές συνθήκες, η πρόσβαση των αντισυμβαλλομένων στη διευκόλυνση δεν υπόκειται σε ποσοτικούς ή άλλους περιορισμούς. Το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων συνήθως οριοθετεί προς τα κάτω το επιτόκιο της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μίας ημέρας.

Οι πάγιες διευκολύνσεις παρέχονται σε αποκεντρωμένη βάση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

1.3.3. *Υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά*

Το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος ισχύει για τα πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ και αποσκοπεί κυρίως στη σταθεροποίηση των επιτοκίων της αγοράς χρήματος και στη δημιουργία (ή τη διεύρυνση) διαρθρωτικού ελλείμματος ρευστότητας. Τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά κάθε ιδρύματος καθορίζονται με βάση ορισμένα στοιχεία του ισολογισμού του. Προκειμένου να επιτύχει τη σταθεροποίηση των επιτοκίων, το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος παρέχει στα ιδρύματα τη δυνατότητα να τηρούν τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά τους σε μέσα επίπεδα. Η συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών διαπιστώνεται με βάση τα μέσα ημερήσια υπόλοιπα κατά τη διάρκεια της περιόδου τήρησης. Επί των υποχρεωτικών αποθεματικών τα οποία τηρούν τα ιδρύματα καταβάλλεται τόκος, με το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

1.4. **Αντισυμβαλλόμενοι**

Το πλαίσιο άσκησης της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος διαμορφώνεται κατά τρόπο ώστε να μπορεί να συμμετέχει ευρύ φάσμα αντισυμβαλλομένων. ►**M6** Τα ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών σύμφωνα με το άρθρο 19.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ μπορούν να προσφεύγουν στις πάγιες διευκολύνσεις και να συμμετέχουν στις πράξεις ανοικτής αγοράς που εκτελούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών και οριστικών συναλλαγών. ◄ Το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέξει έναν περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων που θα συμμετέχει στις πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας. ►**M6** ——————— ◄ Προκειμένου για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής, χρησιμοποιούνται φορείς που δραστηριοποιούνται στην αγορά συναλλάγματος. Η ομάδα των αντισυμβαλλομένων για τις πράξεις αυτές περιορίζεται στα ιδρύματα εκείνα της ζώνης του ευρώ που επιλέγονται από το Ευρωσύστημα για τις παρεμβάσεις του στην αγορά συναλλάγματος.

1.5. **Υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία**

Σύμφωνα με το Άρθρο 18.1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, όλες οι πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος (δηλ. οι πράξεις νομισματικής πολιτικής που αποβλέπουν στην παροχή ρευστότητας και οι ενδοημερήσιες πιστώσεις) πρέπει να βασίζονται σε επαρκή ασφάλεια. Το Ευρωσύστημα δέχεται ευρύ φάσμα περιουσιακών στοιχείων ως ασφάλεια στις πράξεις που διενεργεί. Το Ευρωσύστημα έχει αναπτύξει ένα ενιαίο πλαίσιο για τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία, το οποίο εφαρμόζεται σε όλες τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος (ευρύτερα γνωστό ως «ενιαίος κατάλογος»). ►**M6** Την 1η Ιανουαρίου 2007 το ενιαίο πλαίσιο αντικατέστησε το σύστημα των δύο βαθμίδων που ίσχυσε από την έναρξη του τρίτου σταδίου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. ◄ Το ενιαίο πλαίσιο καλύπτει τα εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που πληρούν κοινά κριτήρια καταλληλότητας που ισχύουν για ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ και έχουν καθοριστεί από το Ευρωσύστημα. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων όσον αφορά την ποιότητα και την καταλληλότητά τους

▼**M5**

για τα διάφορα είδη πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος (με τη μόνη διαφορά ότι κατά κανόνα τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία δεν χρησιμοποιούνται από το Ευρωσύστημα σε οριστικές συναλλαγές). Όλα τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιούνται και σε διασυνοριακή βάση, μέσω του συστήματος ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών (ΣΑΚΤ) και, στην περίπτωση των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, μέσω αποδεκτών συνδέσεων μεταξύ των συστημάτων διακανονισμού τίτλων (ΣΔΤ) της ΕΕ.

1.6. **Τροποποιήσεις του πλαισίου άσκησης της νομισματικής πολιτικής**

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ διατηρεί το δικαίωμα να μεταβάλλει τα μέσα, τις προϋποθέσεις, τα κριτήρια και τις διαδικασίες για τη διενέργεια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

▼M5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

2.1. **Γενικά κριτήρια καταλληλότητας**

Οι αντισυμβαλλόμενοι στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος πρέπει να πληρούν ορισμένα κριτήρια καταλληλότητας ([1]). Τα κριτήρια αυτά ορίζονται κατά τρόπο ώστε να παρέχεται σε ευρύ φάσμα ιδρυμάτων πρόσβαση στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, να ενισχύεται η ίση μεταχείριση των ιδρυμάτων σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ και να εξασφαλίζεται ότι οι αντισυμβαλλόμενοι πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις από την άποψη της λειτουργίας τους και της προληπτικής εποπτείας:

— Μόνο τα ιδρύματα που υπόκεινται στο σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, σύμφωνα με το Άρθρο 19.1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ είναι αποδεκτοί αντισυμβαλλόμενοι. Τα ιδρύματα που απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του συστήματος ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος (βλ. Ενότητα 7.2) δεν είναι αποδεκτοί αντισυμβαλλόμενοι για τις πάγιες διευκολύνσεις και τις πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος.

— Οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να είναι οικονομικώς εύρωστοι. Πρέπει να υπόκεινται σε μία τουλάχιστον μορφή εποπτείας, εναρμονισμένης σε επίπεδο ΕΕ/ΕΟΧ, εκ μέρους εθνικών αρχών ([2]). ►M9 Λόγω του ιδιαίτερου θεσμικού τους χαρακτήρα βάσει του κοινοτικού δικαίου, οικονομικώς εύρωστα ιδρύματα κατά την έννοια του άρθρου 101 παράγραφος 2 της συνθήκης, τα οποία υπόκεινται σε έλεγχο συγκρίσιμο με την εποπτεία που ασκούν αρμόδιες εθνικές αρχές, μπορούν να γίνονται δεκτά ως αντισυμβαλλόμενοι. Ως αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να γίνονται δεκτά και οικονομικώς εύρωστα ιδρύματα που υπόκεινται σε μη εναρμονισμένη εποπτεία, η οποία ασκείται από εθνικές αρχές και είναι συγκρίσιμη με την εναρμονισμένη εποπτεία στην ΕΕ/στον ΕΟΧ, π.χ. εγκατεστημένα στη ζώνη του ευρώ υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν εκτός του ΕΟΧ. ◄

— Οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να πληρούν όλα τα λειτουργικά κριτήρια τα προβλεπόμενα στις σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές διατάξεις που εφαρμόζει η οικεία εθνική κεντρική τράπεζα (ή η ΕΚΤ), έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική διενέργεια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Αυτά τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας είναι ομοιόμορφα για ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Τα ιδρύματα που πληρούν αυτά τα κριτήρια μπορούν:

— να έχουν πρόσβαση στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος

και

— να συμμετέχουν στις πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος που βασίζονται σε τακτικές δημοπρασίες.

Τα ιδρύματα μπορούν να έχουν πρόσβαση στις πάγιες διευκολύνσεις και τις πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος που βασίζονται σε τακτικές δημοπρασίες μόνο μέσω της εθνικής κεντρικής τράπεζας του κράτους-μέλους όπου είναι εγκατεστημένα. Εάν ένα ίδρυμα έχει εγκατάσταση (κεντρικό κατάστημα ή υποκαταστήματα) σε περισσότερα του ενός κράτη-μέλη, κάθε εγκατάσταση έχει πρόσβαση σε αυτές τις πράξεις μέσω της εθνικής κεντρικής τράπεζας του κράτους-μέλους όπου βρίσκεται, μολονότι το ίδρυμα μπορεί να υποβάλει προσφορές στις δημοπρασίες μέσω ενός μόνο καταστήματος (είτε του κεντρικού καταστήματος είτε κατονομαζόμενου υποκαταστήματος) σε κάθε κράτος-μέλος.

2.2. **Επιλογή αντισυμβαλλομένων για τις έκτακτες δημοπρασίες και τις διμερείς πράξεις**

Για τις οριστικές συναλλαγές δεν τίθενται a priori περιορισμοί ως προς το φάσμα των αντισυμβαλλομένων.

([1]) Για τις οριστικές συναλλαγές δεν τίθενται a priori περιορισμοί ως προς το φάσμα των αντισυμβαλλομένων.

([2]) Η εναρμονισμένη εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων βασίζεται στην Οδηγία 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (αναδιατύπωση), Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ) L 177/30 Ιουνίου 2006, σελ. 1.

▼M5

Στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που εκτελούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής, οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να είναι σε θέση να διενεργούν αποτελεσματικά πράξεις συναλλάγματος μεγάλου ύψους οποιεσδήποτε συνθήκες και αν επικρατούν στην αγορά. Το φάσμα των αντισυμβαλλομένων στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων αντιστοιχεί στους αντισυμβαλλομένους που βρίσκονται στη ζώνη του ευρώ και οι οποίοι επιλέγονται για τις παρεμβάσεις του Ευρωσυστήματος στην αγορά συναλλάγματος. Τα κριτήρια και οι διαδικασίες επιλογής των αντισυμβαλλομένων για τις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος παρουσιάζονται στο Παράρτημα 3.

Για άλλες πράξεις που βασίζονται σε έκτακτες δημοπρασίες και σε διμερείς διαδικασίες (αντιστρεπτέες συναλλαγές για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας), κάθε εθνική κεντρική τράπεζα επιλέγει μεταξύ των ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα στο οικείο κράτος-μέλος μία ομάδα αντισυμβαλλομένων που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας. Πρωτεύον κριτήριο επιλογής αποτελεί η δραστηριότητα του ιδρύματος στην αγορά χρήματος. Άλλα κριτήρια που μπορεί να ληφθούν υπόψη είναι π.χ. η αποτελεσματικότητα της υπηρεσίας διαπραγμάτευσης και το ύψος των προσφορών που μπορούν να υποβάλουν τα ιδρύματα.

▼M7

Στις έκτακτες δημοπρασίες και τις διμερείς πράξεις οι ΕθνΚΤ συναλλάσσονται με αντισυμβαλλομένους που έχουν προεπιλέξει για συμμετοχή σε πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας. Στις εν λόγω δημοπρασίες και πράξεις είναι δυνατόν να συμμετέχει ευρύτερο φάσμα αντισυμβαλλομένων.

▼M5

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει αν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι διμερείς πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας μπορούν να διενεργούνται από την ίδια την ΕΚΤ. Εάν αποφασιστεί ότι η ΕΚΤ θα διενεργεί διμερείς πράξεις, η επιλογή των αντισυμβαλλομένων θα γίνεται από την ΕΚΤ με βάση την εκ περιτροπής συμμετοχή των ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ που γίνονται αποδεκτά ως αντισυμβαλλόμενοι στις έκτακτες δημοπρασίες και τις διμερείς πράξεις, ώστε να παρέχονται σε όλους ίσες ευκαιρίες πρόσβασης.

2.3. **Κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των αντισυμβαλλομένων προς τις υποχρεώσεις τους**

Στα ιδρύματα που δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, οι οποίες απορρέουν από τους Κανονισμούς και τις Αποφάσεις της ΕΚΤ όσον αφορά την εφαρμογή ελάχιστων αποθεματικών, η ΕΚΤ επιβάλλει κυρώσεις, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 532/98 του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1998 σχετικά με την εξουσία της ΕΚΤ να επιβάλλει κυρώσεις ([1]), τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2157/1999 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 23ης Σεπτεμβρίου 1999 για τις εξουσίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας να επιβάλλει κυρώσεις (ΕΚΤ/1999/4) ([2]), τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1998 για την εφαρμογή ελάχιστων αποθεματικών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ([3]), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1745/2003 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 12ης Σεπτεμβρίου 2003 για την εφαρμογή ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών (ΕΚΤ/2003/9) ([4]). Οι σχετικές κυρώσεις και οι διαδικαστικοί κανόνες επιβολής τους ορίζονται στους ανωτέρω Κανονισμούς. Επιπλέον, σε περίπτωση σοβαρών παραβάσεων της υποχρέωσης τήρησης ελάχιστων αποθεματικών, το Ευρωσύστημα δύναται να αναστείλει τη συμμετοχή των αντισυμβαλλομένων στις πράξεις ανοικτής αγοράς.

Σύμφωνα με τις συμβατικές ή κανονιστικές διατάξεις που εφαρμόζει η αντίστοιχη εθνική κεντρική τράπεζα (ή η ΕΚΤ), το Ευρωσύστημα επιβάλλει χρηματικές ποινές στους αντισυμβαλλομένους ή αναστέλλει τη συμμετοχή τους στις πράξεις ανοικτής αγοράς εάν δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις *τους* που απορρέουν από τις συμβατικές ή κανονιστικές διατάξεις τις οποίες εφαρμόζουν οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ή η ΕΚΤ) όπως ορίζεται κατωτέρω.

([1]) ΕΕ L 318, 27.11.1998, σελ. 4.
([2]) ΕΕ L 264, 12.10.1999, σελ. 21.
([3]) ΕΕ L 318, 27.11.1998, σελ. 1.
([4]) ΕΕ L 250, 2.10.2003, σελ. 10.

▼M5

Αυτό αφορά περιπτώσεις παραβάσεων των κανόνων των δημοπρασιών (εάν ο αντισυμβαλλόμενος αδυνατεί να μεταβιβάσει επαρκή ποσότητα αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διακανονίσει το ποσό της ρευστότητας που του κατανεμήθηκε με πράξη παροχής ρευστότητας ή αδυνατεί να καταβάλει επαρκές ποσό μετρητών για να διακανονίσει το ποσό που του κατανεμήθηκε με πράξη απορρόφησης ρευστότητας) και των κανόνων των διμερών συναλλαγών (εάν ο αντισυμβαλλόμενος αδυνατεί να παραδώσει επαρκή ποσότητα αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων ή να καταβάλει επαρκές ποσό μετρητών προκειμένου να διακανονίσει το συμφωνηθέν ποσόν στις διμερείς συναλλαγές).

Το ίδιο ισχύει και για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του αντισυμβαλλόμενου προς τους κανόνες για τη χρήση ασφαλειών (εάν ο αντισυμβαλλόμενος χρησιμοποιεί περιουσιακά στοιχεία που δεν ήταν ή δεν είναι πλέον αποδεκτά ή δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν από το συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο π.χ. λόγω στενών δεσμών ή ταύτισης μεταξύ του εκδότη/εγγυητή και του αντισυμβαλλομένου), καθώς και για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προς τους κανόνες που διέπουν τις διαδικασίες τέλους ημέρας και τις προϋποθέσεις πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (εάν ένας αντισυμβαλλόμενος εμφανίζει στο τέλος της ημέρας αρνητικό υπόλοιπο στο λογαριασμό διακανονισμού του και δεν πληροί τις προϋποθέσεις πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης).

Επιπλέον, η αναστολή της συμμετοχής του μη συμμορφούμενου αντισυμβαλλομένου μπορεί να επιβληθεί και σε υποκαταστήματα του ίδιου πιστωτικού ιδρύματος που ευρίσκονται σε άλλα κράτη-μέλη. Όταν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η λήψη αυτού του μέτρου κρίνεται αναγκαία λόγω της σοβαρότητας της παράβασης, όπως αυτή αποδεικνύεται π.χ. από τη συχνότητα ή τη διάρκεια της παράβασης, ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί να αποκλειστεί από όλες τις μεταγενέστερες πράξεις νομισματικής πολιτικής επί ορισμένο χρονικό διάστημα.

Οι χρηματικές ποινές που επιβάλλουν οι εθνικές κεντρικές τράπεζες σε περίπτωση παράβασης των κανόνων που αφορούν τις δημοπρασίες, τις διμερείς συναλλαγές, τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία, τις διαδικασίες τέλους ημέρας ή τις προϋποθέσεις πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης υπολογίζονται με βάση ένα προκαθορισμένο επιτόκιο ποινής (όπως ορίζεται στο Παράρτημα 6).

▼M7

2.4. **Αναστολή ή αποκλεισμός για προληπτικούς λόγους ή λόγω αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου**

▼M5

Σύμφωνα με τις συμβατικές ή κανονιστικές διατάξεις που εφαρμόζει η αντίστοιχη εθνική κεντρική τράπεζα (ή η ΕΚΤ), το Ευρωσύστημα δύναται να αναστείλει ή να αποκλείσει την πρόσβαση των αντισυμβαλλομένων στα μέσα νομισματικής πολιτικής για προληπτικούς λόγους.

Επιπλέον, το μέτρο της αναστολής ή του αποκλεισμού μπορεί να επιβληθεί σε ορισμένες περιπτώσεις οι οποίες συνιστούν υπερημερία του αντισυμβαλλομένου, κατά την έννοια των συμβατικών ή κανονιστικών διατάξεων που εφαρμόζουν οι εθνικές κεντρικές τράπεζες.

▼**M5**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Οι πράξεις ανοικτής αγοράς παίζουν σημαντικό ρόλο στη νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος. Χρησιμοποιούνται για τον επηρεασμό των επιτοκίων, τη διαχείριση των συνθηκών ρευστότητας στην αγορά και τη σηματοδότηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Με βάση το σκοπό τους, το αν διενεργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα ή εκτάκτως και τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες, οι πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος διακρίνονται σε τέσσερεις κατηγορίες: τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, τις πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και τις διαρθρωτικές πράξεις. Όσον αφορά τα χρησιμοποιούμενα μέσα, οι αντιστρεπτέες συναλλαγές αποτελούν το βασικό μέσο ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος και μπορούν να χρησιμοποιηθούν και στις τέσσερεις κατηγορίες πράξεων ανοικτής αγοράς, ενώ τα πιστοποιητικά χρέους μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διαρθρωτικές πράξεις με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας. ►**M6** Διαρθρωτικές πράξεις είναι δυνατό να διενεργούνται και μέσω οριστικών συναλλαγών, ήτοι αγορών και πωλήσεων. ◄ ►**M6** Επιπλέον, το Ευρωσύστημα διαθέτει άλλα δύο μέσα για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας: τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων και την αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας. ◄ Στις ενότητες που ακολουθούν παρουσιάζονται λεπτομερώς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφόρων μέσων ανοικτής αγοράς που χρησιμοποιεί το Ευρωσύστημα.

3.1. **Αντιστρεπτέες συναλλαγές**

3.1.1. *Γενικά*

Είδος μέσου

Ως αντιστρεπτέες συναλλαγές νοούνται συναλλαγές μέσω των οποίων το Ευρωσύστημα αγοράζει ή πωλεί αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία με συμφωνία επαναγοράς ή χορηγεί δάνεια έναντι ενεχύρου επί αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων. Οι αντιστρεπτέες συναλλαγές χρησιμοποιούνται για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης και τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα μπορεί να χρησιμοποιεί τις αντιστρεπτέες συναλλαγές για διαρθρωτικές πράξεις, καθώς και για πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας.

Νομική φύση

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να διενεργούν αντιστρεπτέες συναλλαγές είτε με τη μορφή συμφωνιών επαναγοράς (δηλ. η κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στον πιστωτή, ενώ οι συμβαλλόμενοι συμφωνούν να αντιστρέψουν τη συναλλαγή με την αναμεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων στον οφειλέτη σε κάποια μελλοντική ημερομηνία) είτε με τη μορφή δανείων έναντι ενεχύρου (δηλ. παρέχεται εκτελεστός τίτλος εμπράγματης ασφάλειας επί των περιουσιακών στοιχείων, αλλά, υπό την αίρεση της εκπλήρωσης της ενοχικής υποχρέωσης, η κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων παραμένει στον οφειλέτη). Περαιτέρω διατάξεις σχετικά με τις αντιστρεπτέες συναλλαγές βάσει συμφωνιών επαναγοράς προβλέπονται στις συμβατικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει η οικεία εθνική κεντρική τράπεζα (ή η ΕΚΤ). Οι ρυθμίσεις για τις αντιστρεπτέες συναλλαγές που βασίζονται σε δάνεια έναντι ενεχύρου λαμβάνουν υπόψη τις διάφορες διαδικασίες και διατυπώσεις που απαιτούνται για τη σύσταση και την εν συνεχεία εκποίηση της σχετικής ασφάλειας (π.χ. ενεχύρου, εκχώρησης ή άλλου βάρους) σύμφωνα με το δίκαιο κάθε χώρας.

Υπολογισμός τόκου

Στις συμφωνίες επαναγοράς, η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής επαναγοράς αντιστοιχεί στον τόκο που οφείλεται επί του χρηματικού ποσού του δανείου για τη διάρκεια της πράξης, δηλ. η τιμή επαναγοράς περιλαμβάνει τον τόκο που θα καταβληθεί. Στις αντιστρεπτέες συναλλαγές με τη μορφή δανείου έναντι ενεχύρου, για τον υπολογισμό του τόκου εφαρμόζεται το καθορισμένο επιτόκιο επί του ποσού της πίστωσης και για τη διάρκεια ισχύος της συναλλαγής. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται στις αντιστρεπτέες συναλλαγές ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος είναι ένα απλό επιτόκιο με βάση τις πραγματικές ημέρες επί έτους 360 ημερών («actual/360»).

▼**M5**

3.1.2. *Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης*

Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης είναι οι σημαντικότερες πράξεις ανοικτής αγοράς που διενεργεί το Ευρωσύστημα και αποτελούν βασικό άξονα για την επίτευξη σκοπών όπως ο επηρεασμός των επιτοκίων, η διαχείριση των συνθηκών ρευστότητας στην αγορά και η σηματοδότηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. ►**M7** ——————— ◄

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης συνοψίζονται ως εξής:

— είναι αντιστρεπτέες πράξεις παροχής ρευστότητας,

— διενεργούνται τακτικά κάθε εβδομάδα ([1]),

— συνήθως έχουν διάρκεια μίας εβδομάδας ([2]),

— διενεργούνται σε αποκεντρωμένη βάση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες,

— διενεργούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών (όπως ορίζονται στην Ενότητα 5.1),

— όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας (όπως ορίζονται στην Ενότητα 2.1) μπορούν να υποβάλλουν προσφορές στις δημοπρασίες για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης,

— τόσο τα εμπορεύσιμα όσο και τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (όπως ορίζονται στο Κεφάλαιο 6) είναι αποδεκτά ως ασφάλεια για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης.

3.1.3. *Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης*

Το Ευρωσύστημα διενεργεί επίσης τακτικές πράξεις αναχρηματοδότησης, διάρκειας συνήθως τριών μηνών, με σκοπό την πρόσθετη, πιο μακροπρόθεσμη, αναχρηματοδότηση του χρηματοπιστωτικού τομέα. ►**M7** ——————— ◄ Με τις εν λόγω πράξεις, το Ευρωσύστημα, κατά κανόνα, δεν επιδιώκει να αποστείλει μηνύματα προς την αγορά και ως εκ τούτου συνήθως δέχεται προσφορές τιμών ή επιτοκίων. Κατά συνέπεια, οι πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης διενεργούνται συνήθως με τη μορφή δημοπρασιών ανταγωνιστικού επιτοκίου. Κατά καιρούς η ΕΚΤ ανακοινώνει το ποσό της ρευστότητας που θα κατανεμηθεί στις προσεχείς δημοπρασίες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το Ευρωσύστημα δύναται να διενεργεί πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης και μέσω δημοπρασιών σταθερού επιτοκίου.

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης συνοψίζονται ως εξής:

— είναι αντιστρεπτέες πράξεις παροχής ρευστότητας,

— διενεργούνται τακτικά κάθε μήνα ([1]),

— συνήθως έχουν διάρκεια τριών μηνών ([2]),

— διενεργούνται σε αποκεντρωμένη βάση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες,

— διενεργούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών (όπως ορίζονται στην Ενότητα 5.1),

— όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας (όπως ορίζονται στην Ενότητα 2.1) μπορούν να υποβάλλουν προσφορές στις δημοπρασίες για τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης,

— τόσο τα εμπορεύσιμα όσο και τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (όπως ορίζονται στο Κεφάλαιο 6) είναι αποδεκτά ως ασφάλεια για τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης.

([1]) Οι πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης διενεργούνται σύμφωνα με το προαναγγελλόμενο ημερολογιακό πρόγραμμα δημοπρασιών του Ευρωσυστήματος (βλ. και Ενότητα 5.1.2), το οποίο δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int) και στους δικτυακούς τόπους του Ευρωσυστήματος (Παράρτημα 5).

([2]) Η διάρκεια των πράξεων κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης ενδέχεται ενίοτε να ποικίλλει, μεταξύ άλλων και λόγω των επίσημων αργιών των κρατών-μελών.

▼**M5**

3.1.4. *Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας*

Το Ευρωσύστημα δύναται να διενεργεί πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας με τη μορφή αντιστρεπτέων συναλλαγών ανοικτής αγοράς. Οι πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας αποσκοπούν στη διαχείριση των συνθηκών ρευστότητας στην αγορά και στον επηρεασμό των επιτοκίων, ιδίως προκειμένου να εξομαλύνουν τις επιδράσεις στα επιτόκια που οφείλονται σε αιφνίδιες διακυμάνσεις της ρευστότητας στην αγορά. ►**M6** Πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας είναι δυνατό να διενεργούνται την τελευταία ημέρα ορισμένης περιόδου τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών, προκειμένου να αποκαθίστανται διακυμάνσεις της ρευστότητας που τυχόν σημειώνονται στο διάστημα που μεσολαβεί από την κατανομή του ποσού της τελευταίας πράξης κύριας αναχρηματοδότησης. ◄ Επειδή ενδέχεται να παραστεί ανάγκη για άμεση λήψη μέτρων σε περίπτωση απροσδόκητων εξελίξεων της αγοράς, είναι επιθυμητό να υπάρχει υψηλός βαθμός ευελιξίας κατά την επιλογή των διαδικασιών και των λειτουργικών χαρακτηριστικών για τη διενέργεια των εν λόγω πράξεων.

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των αντιστρεπτέων πράξεων εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας συνοψίζονται ως εξής:

— μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων παροχής ή απορρόφησης ρευστότητας,

— δεν έχουν συγκεκριμένη περιοδικότητα,

— η διάρκειά τους ποικίλλει κατά περίπτωση,

— οι αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας που διενεργούνται με σκοπό την παροχή ρευστότητας εκτελούνται συνήθως με έκτακτες δημοπρασίες, χωρίς να αποκλείεται και η χρήση διμερών διαδικασιών (βλ. Κεφάλαιο 5).

— οι αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας που αποβλέπουν στην απορρόφηση ρευστότητας διενεργούνται, κατά κανόνα, μέσω διμερών διαδικασιών (όπως ορίζονται στην Ενότητα 5.2),

— συνήθως διενεργούνται σε αποκεντρωμένη βάση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει αν σε εξαιρετικές περιπτώσεις οι διμερείς αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας μπορούν να διενεργούνται από την ΕΚΤ),

— το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέγει, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στην Ενότητα 2.2, έναν περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων για να συμμετέχουν στις αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας,

— τόσο τα εμπορεύσιμα όσο και τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (όπως ορίζονται στο Κεφάλαιο 6) είναι αποδεκτά ως ασφάλεια για τις αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας.

3.1.5. *Διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις*

Το Ευρωσύστημα δύναται να διενεργεί διαρθρωτικές πράξεις με τη μορφή αντιστρεπτέων συναλλαγών ανοικτής αγοράς και με σκοπό την προσαρμογή της διαρθρωτικής θέσης του Ευρωσυστήματος έναντι του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των εν λόγω πράξεων συνοψίζονται ως εξής:

— είναι πράξεις παροχής ρευστότητας,

— μπορούν να διενεργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα ή εκτάκτως,

— η διάρκειά τους δεν είναι καθορισμένη a priori,

— διενεργούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών (όπως ορίζονται στην Ενότητα 5.1),

— διενεργούνται σε αποκεντρωμένη βάση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες,

▼M5

— όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας (όπως ορίζονται στην Ενότητα 2.1) μπορούν να υποβάλλουν προσφορές στις δημοπρασίες για τις διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις,

— τόσο τα εμπορεύσιμα όσο και τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (όπως ορίζονται στο Κεφάλαιο 6) είναι αποδεκτά ως ασφάλεια για τις διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις.

3.2. **Οριστικές συναλλαγές**

Είδος μέσου

Ως οριστικές συναλλαγές ανοικτής αγοράς νοούνται πράξεις μέσω των οποίων το Ευρωσύστημα αγοράζει ή πωλεί στην αγορά αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία μέχρι τη λήξη τους. ►M6 Οι πράξεις αυτές διενεργούνται μόνο για διαρθρωτικούς λόγους. ◄

Νομική φύση

Η οριστική συναλλαγή συνεπάγεται την πλήρη μεταβίβαση της κυριότητας από τον πωλητή προς τον αγοραστή, χωρίς να επακολουθεί αναμεταβίβαση. Οι συναλλαγές διενεργούνται σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται στην αγορά σε σχέση με τους τίτλους που χρησιμοποιούνται στη συναλλαγή.

Τιμολόγηση

Για τον υπολογισμό των τιμών, το Ευρωσύστημα ενεργεί σύμφωνα με την επικρατέστερη πρακτική της αγοράς για τους συγκεκριμένους τίτλους που χρησιμοποιούνται στη συναλλαγή.

Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των οριστικών συναλλαγών του Ευρωσυστήματος συνοψίζονται ως εξής:

— μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων παροχής ρευστότητας (οριστική αγορά τίτλων) ή πράξεων απορρόφησης ρευστότητας (οριστική πώληση τίτλων),

— δεν έχουν συγκεκριμένη περιοδικότητα,

— διενεργούνται μέσω διμερών διαδικασιών (όπως ορίζονται στην Ενότητα 5.2),

▼M6

— διενεργούνται συνήθως σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ,

▼M5

— δεν τίθενται a priori περιορισμοί ως προς το φάσμα των αντισυμβαλλομένων στις οριστικές συναλλαγές,

— οι οριστικές συναλλαγές αφορούν μόνο εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (όπως ορίζονται στην Ενότητα 6.1).

3.3. **Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ**

Είδος μέσου

Η ΕΚΤ δύναται να εκδίδει πιστοποιητικά χρέους με σκοπό την προσαρμογή της διαρθρωτικής θέσης του Ευρωσυστήματος έναντι του χρηματοπιστωτικού τομέα ώστε να δημιουργεί (ή να διευρύνει) έλλειμμα ρευστότητας στην αγορά.

Νομική φύση

Τα πιστοποιητικά χρέους συνιστούν ενοχική υποχρέωση της ΕΚΤ έναντι του κομιστή τους. Τα πιστοποιητικά εκδίδονται και τηρούνται σε άυλη μορφή σε αποθετήρια τίτλων στη ζώνη του ευρώ. Η ΕΚΤ δεν επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά τη δυνατότητα μεταβίβασης των πιστοποιητικών. Περαιτέρω διατάξεις σχετικές με τα πιστοποιητικά χρέους της ΕΚΤ θα περιέχονται στους όρους και τις προϋποθέσεις που θα ανακοινώνονται κατά την έκδοση των εν λόγω πιστοποιητικών.

Υπολογισμός τόκου

Τα πιστοποιητικά χρέους της ΕΚΤ εκδίδονται υπό το άρτιο, δηλ. διατίθενται σε τιμή χαμηλότερη της ονομαστικής τους αξίας και κατά τη λήξη τους εξοφλούνται στην ονομαστική αξία τους. Η διαφορά μεταξύ της τιμής διάθεσης και της τιμής εξόφλησης (ονομαστικής αξίας) ισούται

▼M5

προς τους δεδουλευμένους τόκους επί της τιμής διάθεσης, με το συμφωνημένο επιτόκιο, κατά τη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού (μέχρι τη λήξη του). Το εφαρμοζόμενο επιτόκιο είναι ένα απλό επιτόκιο με βάση τις πραγματικές ημέρες επί έτους 360 ημερών («actual/360»). Ο υπολογισμός της τιμής διάθεσης παρουσιάζεται στο Πλαίσιο 1.

Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ συνοψίζονται ως εξής:

— τα πιστοποιητικά εκδίδονται με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας από την αγορά,

— τα πιστοποιητικά μπορούν να εκδίδονται είτε σε τακτά χρονικά διαστήματα είτε εκτάκτως,

— τα πιστοποιητικά έχουν διάρκεια μικρότερη των 12 μηνών,

— τα πιστοποιητικά εκδίδονται μέσω τακτικών δημοπρασιών (όπως ορίζονται στην Ενότητα 5.1),

— τα πιστοποιητικά δημοπρατούνται και διακανονίζονται σε αποκεντρωμένη βάση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες,

— όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας (όπως ορίζονται στην Ενότητα 2.1) μπορούν να υποβάλλουν προσφορές για να εγγραφούν προκειμένου να αγοράσουν πιστοποιητικά χρέους της ΕΚΤ.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1

Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ

Η τιμή διάθεσης είναι: $$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_I \times D}{36000}}$$

όπου:

N = ονομαστική αξία του πιστοποιητικού χρέους

r_I = επιτόκιο (ως ποσοστό %)

D = διάρκεια του πιστοποιητικού χρέους (σε ημέρες)

P_T = τιμή διάθεσης του πιστοποιητικού χρέους

3.4. **Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων**

Είδος μέσου

Οι πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής αποτελούνται από δύο ταυτόχρονες συναλλαγές, μία άμεση (spot) και μία προθεσμιακή (forward), όπου ανταλλάσσονται ευρώ με ξένο νόμισμα. Χρησιμοποιούνται για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας, κυρίως με σκοπό τη διαχείριση των συνθηκών ρευστότητας στην αγορά και τον επηρεασμό των επιτοκίων.

Νομική φύση

Οι πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής είναι πράξεις μέσω των οποίων το Ευρωσύστημα αγοράζει (ή πωλεί) ευρώ έναντι ξένου νομίσματος με άμεση παράδοση και ταυτόχρονα τα επαναπωλεί (ή τα επαναγοράζει) με προθεσμιακή παράδοση σε κάποια καθορισμένη ημερομηνία επαναγοράς. Ειδικότερες διατάξεις σχετικά με τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων προβλέπονται στις συμβατικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει η οικεία εθνική κεντρική τράπεζα (ή η ΕΚΤ).

Νομίσματα και συναλλαγματικές ισοτιμίες

Κατά κανόνα, το Ευρωσύστημα συναλλάσσεται μόνο σε νομίσματα που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ευρεία κλίμακα και σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική της αγοράς. Σε κάθε πράξη ανταλλαγής νομισμάτων, το Ευρωσύστημα και οι αντισυμβαλλόμενοι συμφωνούν ως προς τις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (swap points) που θα εφαρμοστούν στη συναλλαγή. Οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι η δια-

▼M5

φορά μεταξύ της συναλλαγματικής ισοτιμίας του προθεσμιακού σκέλους της συναλλαγής και της τρέχουσας συναλλαγματικής ισοτιμίας. Οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής του ευρώ έναντι του ξένου νομίσματος διατυπώνονται σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική της αγοράς. Οι όροι σχετικά με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων διευκρινίζονται στο Πλαίσιο 2.

Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων συνοψίζονται ως εξής:

— μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων παροχής ή απορρόφησης ρευστότητας,

— δεν έχουν συγκεκριμένη περιοδικότητα,

— η διάρκειά τους ποικίλλει κατά περίπτωση,

— διενεργούνται με έκτακτες δημοπρασίες ή μέσω διμερών διαδικασιών (βλ. Κεφάλαιο 5),

— διενεργούνται συνήθως σε αποκεντρωμένη βάση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει αν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι διμερείς πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων μπορούν να διενεργούνται από την ΕΚΤ).

— το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέγει, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στην Ενότητα 2.2 και στο Παράρτημα 3, έναν περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων για να συμμετέχουν στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων.

ΠΛΑΙΣΙΟ 2

Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

S = τρέχουσα (κατά την ημερομηνία συμφωνίας της πράξης ανταλλαγής νομισμάτων) συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ευρώ (EUR) και ενός ξένου νομίσματος (ABC)

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = προθεσμιακή συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ευρώ και του ξένου νομίσματος ABC κατά την ημερομηνία επαναγοράς (M) *the swap (M)*

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

Δ_M = διαφορά μεταξύ προθεσμιακής και τρέχουσας ισοτιμίας ευρώ/ABC κατά την ημερομηνία επαναγοράς (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

N(.) = ποσό νομίσματος στο άμεσο σκέλος της συναλλαγής. Το $N(.)_M$ είναι το ποσό νομίσματος στο προθεσμιακό σκέλος της συναλλαγής:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \quad \text{ή} \quad N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \quad \text{ή} \quad N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

3.5. **Αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας**

Είδος μέσου

Το Ευρωσύστημα δύναται να καλεί τους αντισυμβαλλομένους να προβαίνουν σε έντοκες καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας στην εθνική κεντρική τράπεζα του κράτους-μέλους όπου είναι εγκατεστημένοι. Η αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας προβλέπεται μόνο για λόγους εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας από την αγορά.

▼**M5**

Νομική φύση

Οι καταθέσεις των αντισυμβαλλομένων έχουν καθορισμένη διάρκεια και καθορισμένο επιτόκιο. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες δεν παρέχουν ασφάλεια έναντι των καταθέσεων.

Υπολογισμός τόκου

Το επιτόκιο που ισχύει για τις καταθέσεις είναι ένα απλό επιτόκιο με βάση τις πραγματικές ημέρες επί έτους 360 ημερών («actual/360»). Οι τόκοι καταβάλλονται κατά τη λήξη της κατάθεσης.

Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της αποδοχής καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας συνοψίζονται ως εξής:

— η αποδοχή καταθέσεων αποσκοπεί στην απορρόφηση ρευστότητας,

— η αποδοχή καταθέσεων δεν έχει συγκεκριμένη περιοδικότητα,

— η διάρκεια των καταθέσεων ποικίλλει κατά περίπτωση,

— η αποδοχή καταθέσεων πραγματοποιείται συνήθως με έκτακτες δημοπρασίες, χωρίς να αποκλείεται και η χρήση διμερών διαδικασιών (βλ. Κεφάλαιο 5),

— η αποδοχή καταθέσεων γίνεται συνήθως σε αποκεντρωμένη βάση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει αν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας μέσω διμερών διαδικασιών μπορεί να διενεργείται από την ΕΚΤ) ([1]),

— το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέγει, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στην Ενότητα 2.2, έναν περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων για την αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας.

([1]) Οι καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας τηρούνται σε λογαριασμούς στις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Αυτό θα ισχύει ακόμη και αν αποφασιστεί η διενέργεια πράξεων αυτού του είδους σε κεντρικό επίπεδο από την ΕΚΤ.

▼M5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΑΓΙΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

4.1. **Η διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης**

Είδος μέσου

Οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να χρησιμοποιούν τη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης για να αποκτούν ρευστότητα διάρκειας μίας ημέρας από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες με προκαθορισμένο επιτόκιο, έναντι ασφάλειας με τη μορφή αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων (όπως ορίζονται στο Κεφάλαιο 6). Σκοπός της διευκόλυνσης είναι να επιτρέπει στους αντισυμβαλλομένους να καλύπτουν τις προσωρινές ανάγκες τους σε ρευστότητα. Υπό κανονικές συνθήκες, το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριοθετεί προς τα άνω το επιτόκιο της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μίας ημέρας. Οι όροι που διέπουν τη διευκόλυνση είναι πανομοιότυποι σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ.

Νομική φύση

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν ρευστότητα μέσω της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης είτε με τη μορφή συμφωνιών επαναγοράς διάρκειας μίας ημέρας (δηλ. η κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στον πιστωτή, ενώ οι συμβαλλόμενοι συμφωνούν να αντιστρέψουν τη συναλλαγή αναμεταβιβάζοντας το περιουσιακό στοιχείο στον οφειλέτη κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα) είτε ως δάνεια διάρκειας μίας ημέρας έναντι ενεχύρου (δηλ. παρέχεται εκτελεστός τίτλος εμπράγματης ασφάλειας επί των περιουσιακών στοιχείων, αλλά, υπό την αίρεση ότι θα εκπληρωθεί η ενοχική υποχρέωση, η κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων παραμένει στον οφειλέτη). Περαιτέρω διατάξεις σχετικά με τις συμφωνίες επαναγοράς προβλέπονται στις συμβατικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει η οικεία εθνική κεντρική τράπεζα. Οι ρυθμίσεις για την παροχή ρευστότητας με τη μορφή δανείων έναντι ενεχύρου λαμβάνουν υπόψη τις διάφορες διαδικασίες και διατυπώσεις που απαιτούνται για τη σύσταση και την εν συνεχεία εκποίηση της σχετικής ασφάλειας (π.χ. ενεχύρου, εκχώρησης ή άλλου βάρους), σύμφωνα με το δίκαιο κάθε χώρας.

Προϋποθέσεις πρόσβασης

▼M7

«Τα ιδρύματα που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας των αντισυμβαλλομένων, όπως ορίζονται στην ενότητα 2.1, έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης. Η πρόσβαση αυτή παρέχεται μέσω της ΕθνΚΤ του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένο το ίδρυμα. Πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης παρέχεται μόνο κατά τις ημέρες λειτουργίας ([1]) του TARGET2 ([2]). Τις ημέρες κατά τις οποίες δεν λειτουργούν τα αντίστοιχα ΣΔΤ, η πρόσβαση στις διευκολύνσεις οριακής χρηματοδότησης παρέχεται βάσει περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν προκατατεθεί ως ασφάλεια στις ΕθνΚΤ.

▼M5

►M6 Στο τέλος κάθε εργάσιμης ημέρας, τα χρεωστικά υπόλοιπα των λογαριασμών διακανονισμού που τηρούν οι αντισυμβαλλόμενοι στις εθνικές κεντρικές τράπεζες θεωρούνται αυτοδικαίως αίτηση προσφυγής στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης. ◄ Οι διαδικασίες μέσω των

([1]) Επιπλέον, πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης παρέχεται μόνο εφόσον έχουν πληρωθεί οι προϋποθέσεις όσον αφορά την υποδομή συστήματος πληρωμών στο ΣΔΣΧ.

([2]) Από τις 19 Νοεμβρίου 2007 η αποκεντρωμένη τεχνική υποδομή του TARGET έχει αντικατασταθεί από την ενιαία κοινή πλατφόρμα του TARGET2, μέσω της οποίας πραγματοποιείται η υποβολή και επεξεργασία όλων των εντολών πληρωμής, καθώς και η λήψη πληρωμών κατά τον ίδιο τεχνικά τρόπο. Η μετάπτωση στο TARGET2 προγραμματίστηκε κατά τρεις ομάδες χωρών, επιτρέποντας στους χρήστες του TARGET την επίτευξή της σε διαφορετικά στάδια και προκαθορισμένες ημερομηνίες. Η σύνθεση των ομάδων χωρών ήταν η ακόλουθη: Ομάδα 1 (19 Νοεμβρίου 2007): Αυστρία, Κύπρος, Γερμανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα και Σλοβενία. Ομάδα 2 (18 Φεβρουαρίου 2008): Βέλγιο, Φινλανδία, Γαλλία, Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία και Ισπανία. Ομάδα 3 (19 Μαΐου 2008): Ελλάδα, Ιταλία, καθώς και η ΕΚΤ. Μία τέταρτη ημερομηνία μετάπτωσης (15 Σεπτεμβρίου 2008) προβλέφθηκε ως έκτακτο μέτρο. Ορισμένες μη συμμετέχουσες ΕθνΚΤ συνδέονται επίσης με το TARGET2 βάσει ξεχωριστής συμφωνίας: Λεττονία και Λιθουανία (στην Ομάδα 1), καθώς και Δανία, Εσθονία και Πολωνία (στην Ομάδα 3).

▼M5

οποίων παρέχεται πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης στο τέλος της ημέρας ορίζονται στην Ενότητα 5.3.3.

▼M6

Πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης είναι δυνατό να έχουν και αντισυμβαλλόμενοι, υποβάλλοντας αίτηση στην εθνική κεντρική τράπεζα του κράτους-μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι. Για να διεκπεραιωθεί αυθημερόν από την εθνική κεντρική τράπεζα, η αίτησή τους πρέπει να περιέλθει σε αυτή το αργότερο 15 λεπτά μετά το κλείσιμο του TARGET2 ([1]) ►M7 ([2]) ◄. Κατά κανόνα το TARGET2 κλείνει στις 6 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (ώρα Κεντρικής Ευρώπης). Η προθεσμία υποβολής αίτησης για πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης παρατείνεται κατά 15 λεπτά την τελευταία εργάσιμη για το Ευρωσύστημα ημέρα των περιόδων τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών ►M7 ———————— ◄. Στην αίτηση πρέπει να προσδιορίζεται το ποσό της χρηματοδότησης, καθώς επίσης και τα παραδοτέα περιουσιακά στοιχεία της συναλλαγής, εφόσον δεν έχουν ήδη κατατεθεί τέτοια περιουσιακά στοιχεία στην εθνική κεντρική τράπεζα.

▼M5

Πέρα από την υποχρέωση παροχής επαρκούς ασφάλειας με τη μορφή αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων, τα κεφάλαια που μπορούν να χορηγηθούν μέσω της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης δεν υπόκεινται σε ποσοτικό περιορισμό.

Διάρκεια χρηματοδότησης και υπολογισμός τόκου

Η χρηματοδότηση που παρέχεται μέσω της διευκόλυνσης έχει διάρκεια μίας ημέρας. ►M6 Προκειμένου για αντισυμβαλλομένους που είναι άμεσα συμμετέχοντες στο TARGET2, η χρηματοδότηση εξοφλείται την επόμενη ημέρα κατά την οποία λειτουργούν i) το TARGET2 και ii) τα οικεία ΣΔΤ και κατά το άνοιγμα των εν λόγω συστημάτων. ◄

Το επιτόκιο ανακοινώνεται εκ των προτέρων από το Ευρωσύστημα και υπολογίζεται ως απλό επιτόκιο με βάση τον πραγματικό αριθμό ημερών επί έτους 360 ημερών («actual/360»). ►M6 Η ΕΚΤ διατηρεί ανά πάσα στιγμή το δικαίωμα να μεταβάλλει το επιτόκιο, η μεταβολή δε αυτή τίθεται σε ισχύ το νωρίτερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος ([3]), ([4]). ◄ Ο τόκος είναι πληρωτέος με την αποπληρωμή της χρηματοδότησης.

Αναστολή της διευκόλυνσης

Η πρόσβαση στη διευκόλυνση παρέχεται μόνο εφόσον συνάδει με τους σκοπούς και τις γενικές επιδιώξεις της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ διατηρεί το δικαίωμα να προσαρμόσει τους όρους που διέπουν τη διευκόλυνση ή και να την αναστείλει.

4.2. **Η διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων**

Είδος μέσου

Οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να χρησιμοποιούν τη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων για να πραγματοποιούν καταθέσεις διάρκειας μίας ημέρας στις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Επί των καταθέσεων καταβάλλεται τόκος με προκαθορισμένο επιτόκιο. Υπό κανονικές συνθήκες, το επιτόκιο

([1]) Σε κάποια κράτη-μέλη, ορισμένες εργάσιμες ημέρες του Ευρωσυστήματος η ΕθνΚΤ ή κάποια από τα υποκαταστήματά της ενδέχεται να μη λειτουργούν για τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής λόγω εθνικής ή τοπικής αργίας. Σ' αυτή την περίπτωση η οικεία ΕθνΚΤ φέρει την ευθύνη να ενημερώσει εκ των προτέρων τους αντισυμβαλλομένους σχετικά με τις ρυθμίσεις που θα ισχύουν εν όψει της αργίας όσον αφορά την πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης.

([2]) Οι ημέρες αργίας του TARGET2 ανακοινώνονται μέσω του δικτυακού τόπου της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu), καθώς και μέσω των δικτυακών τόπων του Ευρωσυστήματος (βλέπε προσάρτημα 5).

([3]) Παντού στο παρόν εγχειρίδιο ως «εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος» νοείται οποιαδήποτε ημέρα κατά την οποία η ΕΚΤ και μία τουλάχιστον εθνική κεντρική τράπεζα λειτουργούν για τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

([4]) Το διοικητικό συμβούλιο λαμβάνει συνήθως τις αποφάσεις για τις μεταβολές των επιτοκίων κατά την αξιολόγηση της διαμορφούμενης από το ίδιο κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής κατά την πρώτη συνεδρίαση του μήνα. Κατά κανόνα οι εν λόγω αποφάσεις δεν τίθενται σε ισχύ πριν από την έναρξη της εκάστοτε νέας περιόδου τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών.

▼M5

της διευκόλυνσης οριοθετεί προς τα κάτω το επιτόκιο της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μίας ημέρας. Οι όροι που διέπουν τη διευκόλυνση είναι πανομοιότυποι σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ ([1]).

Νομική φύση

Επί των καταθέσεων διάρκειας μίας ημέρας που πραγματοποιούν οι αντισυμβαλλόμενοι καταβάλλεται τόκος με καθορισμένο επιτόκιο. Στον αντισυμβαλλόμενο δεν παρέχεται ασφάλεια έναντι των καταθέσεων.

Προϋποθέσεις πρόσβασης ([2])

Τα ιδρύματα που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας των αντισυμβαλλομένων, όπως ορίζονται στην Ενότητα 2.1, μπορούν να έχουν πρόσβαση στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων. Η πρόσβαση αυτή παρέχεται μέσω της εθνικής κεντρικής τράπεζας του κράτους-μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένο το ίδρυμα. ►M6 Πρόσβαση στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων παρέχεται μόνο κατά τις ημέρες λειτουργίας του TARGET2. ◄

▼M6

Για τη χορήγηση πρόσβασης στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων απαιτείται αίτηση του αντισυμβαλλομένου προς την εθνική κεντρική τράπεζα του κράτους-μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος. Για να διεκπεραιωθεί αυθημερόν από την εθνική κεντρική τράπεζα, η αίτησή του πρέπει να περιέλθει σε αυτή το αργότερο 15 λεπτά μετά το κλείσιμο του TARGET2, το οποίο κατά κανόνα κλείνει στις 6 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (ώρα Κεντρικής Ευρώπης) ([3]) ([4]). Η προθεσμία υποβολής αίτησης για πρόσβαση στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων παρατείνεται κατά 15 λεπτά την τελευταία εργάσιμη για το Ευρωσύστημα ημέρα των περιόδων τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών ►M7 ———————— ◄. Στην αίτηση πρέπει να προσδιορίζεται το ποσό που θα κατατεθεί στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.

▼M5

Δεν υπάρχει περιορισμός όσον αφορά το ποσό που επιτρέπεται να κατατεθεί ο αντισυμβαλλόμενος στο πλαίσιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων.

Διάρκεια και υπολογισμός τόκου

Οι καταθέσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης έχουν διάρκεια μίας ημέρας. ►M6 Προκειμένου για αντισυμβαλλομένους που είναι άμεσα συμμετέχοντες στο TARGET2, οι καταθέσεις λήγουν την επόμενη ημέρα κατά την οποία λειτουργεί το TARGET2 και κατά το άνοιγμα του εν λόγω συστήματος. ◄

Το επιτόκιο ανακοινώνεται εκ των προτέρων από το Ευρωσύστημα και υπολογίζεται ως απλό επιτόκιο με βάση τον πραγματικό αριθμό ημερών επί έτους 360 ημερών («actual/360»). Η ΕΚΤ διατηρεί το δικαίωμα να μεταβάλει το επιτόκιο, η μεταβολή αυτή όμως τίθεται σε ισχύ από την επόμενη εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος, το νωρίτερο ([5]). Ο τόκος είναι πληρωτέος με τη λήξη της κατάθεσης.

Αναστολή της διευκόλυνση

Η πρόσβαση στη διευκόλυνση παρέχεται αποκλειστικά και μόνο με γνώμονα τους σκοπούς και τις γενικές επιδιώξεις της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ διατηρεί το δικαίωμα να προσαρμόσει τους όρους υπό τους οποίους παρέχεται η διευκόλυνση ή και να την αναστείλει.

([1]) Μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ ενδέχεται να υπάρχουν λειτουργικές διαφορές, οφειλόμενες στα διαφορετικά λογιστικά συστήματα των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

([2]) Λόγω διαφορών ως προς τα λογιστικά συστήματα των εθνικών κεντρικών τραπεζών, η ΕΚΤ δύναται να επιτρέψει στις εθνικές κεντρικές τράπεζες να εφαρμόζουν ελαφρώς διαφορετικές προϋποθέσεις πρόσβασης από αυτές που αναφέρονται εδώ. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες θα παρέχουν πληροφορίες για οποιεσδήποτε σχετικές αποκλίσεις από τις προϋποθέσεις πρόσβασης που περιγράφονται στο παρόν εγχειρίδιο.

([3]) Βλέπε υποσημείωση αριθ. 2 του παρόντος κεφαλαίου.

([4]) Βλέπε υποσημείωση αριθ. 3 του παρόντος κεφαλαίου.

([5]) Βλ. υποσημείωση 4 του παρόντος κεφαλαίου.

▼**M5**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

5.1. **Δημοπρασίες**

5.1.1. *Γενικά*

Οι πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος εκτελούνται συνήθως μέσω δημοπρασίας. Οι δημοπρασίες του Ευρωσυστήματος πραγματοποιούνται σε έξι φάσεις, όπως περιγράφονται στο Πλαίσιο 3.

Το Ευρωσύστημα διακρίνει τις δημοπρασίες σε δύο είδη: τις τακτικές και τις έκτακτες. Οι διαδικασίες για τις τακτικές και τις έκτακτες δημοπρασίες είναι πανομοιότυπες, με εξαίρεση το χρονικό πλαίσιο και το φάσμα των αντισυμβαλλομένων.

Τακτικές δημοπρασίες

Για τις τακτικές δημοπρασίες μεσολαβεί μέγιστο διάστημα 24 ωρών από την ανακοίνωση της δημοπρασίας μέχρι την πιστοποίηση του αποτελέσματος της κατανομής (από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προσφορών μέχρι την ανακοίνωση του αποτελέσματος της κατανομής μεσολαβούν περίπου δύο ώρες). Στο Διάγραμμα 1 παρουσιάζεται το σύνηθες χρονικό πλαίσιο για τις φάσεις των τακτικών δημοπρασιών. Η ΕΚΤ δύναται με απόφασή της να τροποποιεί αυτό το χρονικό πλαίσιο σε ειδικές περιπτώσεις, εφόσον κρίνεται σκόπιμο.

Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, οι πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης και οι διαρθρωτικές πράξεις (με εξαίρεση τις οριστικές συναλλαγές) διενεργούνται πάντοτε με τη μορφή τακτικών δημοπρασιών. Δυνατότητα συμμετοχής στις τακτικές δημοπρασίες έχουν οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας, όπως ορίζονται στην Ενότητα 2.1.

Έκτακτες δημοπρασίες

Οι έκτακτες δημοπρασίες εκτελούνται συνήθως εντός 90 λεπτών από την ανακοίνωση της δημοπρασίας, ενώ η πιστοποίηση γίνεται αμέσως μετά την ανακοίνωση του αποτελέσματος της κατανομής. Το σύνηθες χρονικό πλαίσιο των φάσεων των έκτακτων δημοπρασιών παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 2. Η ΕΚΤ δύναται με απόφασή της να τροποποιεί το χρονικό πλαίσιο σε ειδικές περιπτώσεις, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Οι έκτακτες δημοπρασίες χρησιμοποιούνται μόνο για τη διενέργεια πράξεων εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας. Το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέγει, σύμφωνα με τα κριτήρια και τις διαδικασίες που ορίζονται στην Ενότητα 2.2, ένα περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων για να συμμετέχουν στις έκτακτες δημοπρασίες.

Δημοπρασίες σταθερού και ανταγώνιστικού επιτοκίου

Το Ευρωσύστημα δύναται να διενεργεί δημοπρασίες είτε σταθερού επιτοκίου (δημοπρασίες ποσού) είτε ανταγωνιστικού επιτοκίου (δημοπρασίες επιτοκίου). Στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου, η ΕΚΤ καθορίζει το επιτόκιο εκ των προτέρων και οι συμμετέχοντες αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το χρηματικό ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με το καθορισμένο επιτόκιο ([1]). Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου, οι αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το χρηματικό ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με την εθνική κεντρική τράπεζα, καθώς και το αντίστοιχο επιτόκιο ([2]).

([1]) Στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου που αφορούν πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων, η ΕΚΤ καθορίζει τις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (swap points) και οι αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το ποσό του «σταθερού» νομίσματος (δηλ. του νομίσματος η ποσότητα του οποίου διατηρείται σταθερή) το οποίο επιθυμούν να πωλήσουν (και να επαναγοράσουν) ή να αγοράσουν (και να επαναπωλήσουν) με αυτές τις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής.

([2]) Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου που αφορούν πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων, οι αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το ποσό του «σταθερού» νομίσματος, καθώς και τις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής με τις οποίες επιθυμούν να συμμετάσχουν στην πράξη.

▼**M5**

ΠΛΑΙΣΙΟ 3
Φάσεις τών δημοπρασιών
Φάση 1 Ανακοίνωση της δημοπρασίας
α. Ανακοίνωση από την ΕΚΤ μέσω ηλεκτρονικών πληροφοριακών δικτύων
β. Ανακοίνωση από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες μέσω εθνικών ηλεκτρονικών πληροφοριακών δικτύων και (εάν κρίνεται απαραίτητο) απευθείας προς τους επιμέρους αντισυμβαλλομένους
Φάση 2 Κατάρτιση και υποβολή προσφορών εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων
Φάση 3 Συγκέντρωση των προσφορών από το Ευρωσύστημα
Φάση 4 Κατανομή και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της δημοπρασίας
α. Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με την κατανομή
β. Ανακοίνωση του αποτελέσματος της κατανομής
Φάση 5 Πιστοποίηση των επιμέρους αποτελεσμάτων της κατανομής
Φάση 6 Διακανονισμός των συναλλαγών (βλ. Ενότητα 5.3)

5.1.2. *Ημερολογιακό πρόγραμμα δημοπρασιών*

Πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

Οι πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης εκτελούνται σύμφωνα με το ενδεικτικό ημερολογιακό πρόγραμμα που δημοσιεύει το Ευρωσύστημα ([1]). Το ημερολογιακό πρόγραμμα δημοσιεύεται τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την αρχή του έτους για το οποίο ισχύει. Οι συνήθεις ημερομηνίες συναλλαγών για τις πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης παρουσιάζονται στον Πίνακα 2. Επιδίωξη της ΕΚΤ είναι να μπορούν να συμμετέχουν στις πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης αντισυμβαλλόμενοι από όλα τα κράτη-μέλη. Γι' αυτό, κατά την κατάρτιση του ημερολογιακού προγράμματος των εν λόγω πράξεων, η ΕΚΤ προβαίνει στις κατάλληλες προσαρμογές, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι επίσημες αργίες στα επιμέρους κράτη-μέλη.

Διαρθρωτικές πράξεις

Οι διαρθρωτικές πράξεις που εκτελούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών δεν ακολουθούν προκαθορισμένο ημερολογιακό πρόγραμμα. Συνήθως πάντως διενεργούνται και διακανονίζονται μόνο σε ημερομηνίες οι οποίες είναι εργάσιμες ημέρες για τις εθνικές κεντρικές τράπεζες («εργάσιμη ημέρα της ΕθνΚΤ» ([2]) όλων των κρατών-μελών.

Πράξεις εξομάλυνσης τών βραχυχρόνιών διακυμάνσεών της ρευστότητας

Οι πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας δεν εκτελούνται σύμφωνα με προκαθορισμένο ημερολογιακό πρόγραμμα. Η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει τη διενέργεια τέτοιων πράξεων οποιαδήποτε εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος. Δυνατότητα συμμετοχής έχουν μόνο οι εθνικές κεντρικές τράπεζες για τις οποίες η ημερομηνία συναλλαγής, η ημερομηνία διακανονισμού και η ημερομηνία αποπληρωμής είναι εργάσιμες ημέρες.

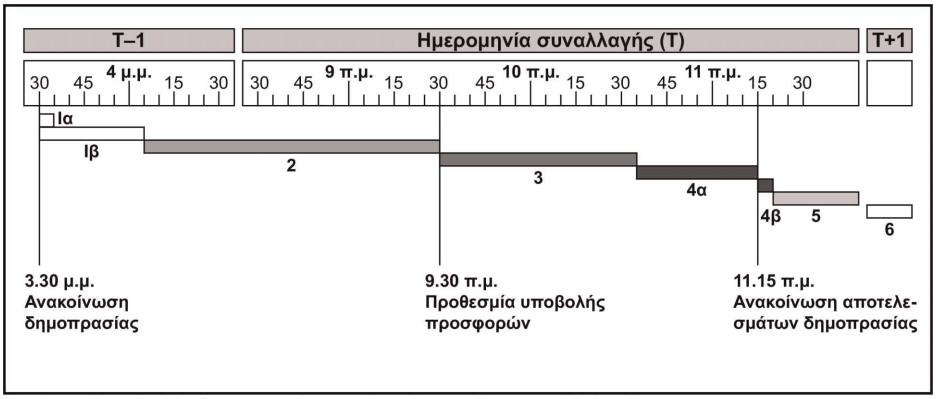
([1]) Το ημερολογιακό πρόγραμμα των δημοπρασιών του Ευρωσυστήματος δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int), καθώς και στους δικτυακούς τόπους του Ευρωσυστήματος (βλ. Παράρτημα 5).

([2]) Παντού στο παρόν εγχειρίδιο, ως «εργάσιμη ημέρα της ΕθνΚΤ» νοείται οποιαδήποτε ημέρα κατά την οποία η εθνική κεντρική τράπεζα ενός συγκεκριμένου κράτους-μέλους λειτουργεί για τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Σε ορισμένα κράτη-μέλη, κάποια υποκαταστήματα της εθνικής κεντρικής τράπεζας ενδέχεται να μη λειτουργούν τις εργάσιμες ημέρες της ΕθνΚΤ, λόγω τοπικής ή περιφερειακής αργίας. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, η αντίστοιχη εθνική κεντρική τράπεζα έχει την ευθύνη να ενημερώνει τους αντισυμβαλλομένους εκ των προτέρων σχετικά με τις ρυθμίσεις που θα ισχύουν για τις συναλλαγές με τα εν λόγω υποκαταστήματα.

▼**M5**

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

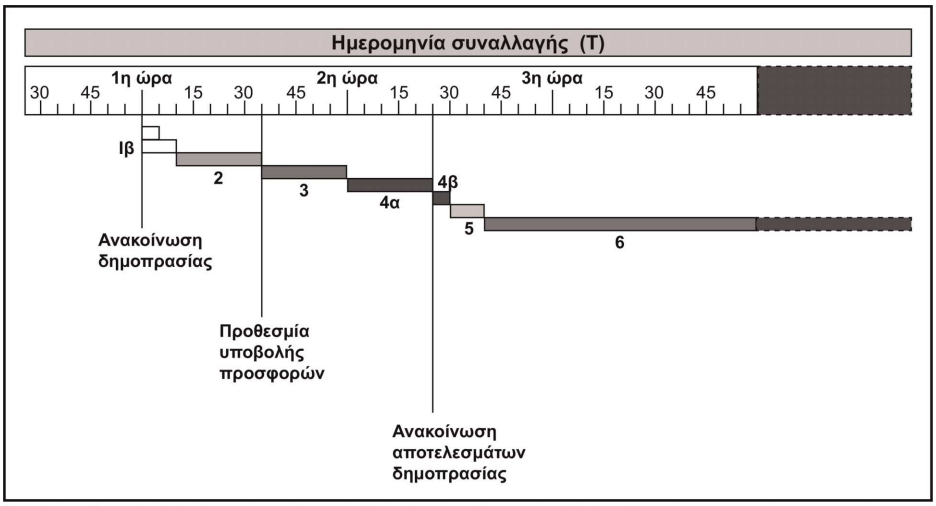
Σύνηθες χρονικό πλαίσιο για τις φάσεις των τακτικών δημοπρασιών (ώρα ΕΚΤ – Κεντρικής Ευρώπης))

Σημείωση: Οι αριθμοί 1α-6 αντιστοιχούν στις φάσεις όπως ορίζονται στο Πλαίσιο 3.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Σύνηθες χρονικό πλαίσιο για τις φάσεις των έκτακτων δημοπρασιών

Σημείωση: Οι αριθμοί 1α-6 αντιστοιχούν στις φάσεις όπως ορίζονται στο Πλαίσιο 3.

Πίνακας 2

Συνήθεις ημερομηνίες συναλλαγών για τις πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

Είδος πράξης	Συνήθης ημερομηνία συναλλαγής (T)
Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	Κάθε Τρίτη
Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	Η τελευταία Τετάρτη κάθε μηνός ([1])

([1]) Το Δεκέμβριο, λόγω των εορτών των Χριστουγέννων, η ημερομηνία συναλλαγής τοποθετείται νωρίτερα, συνήθως κατά μία εβδομάδα, δηλ. την προτελευταία Τετάρτη του μηνός.

5.1.3. *Ανακοίνωση των δημοπρασιών*

Οι τακτικές δημοπρασίες του Ευρωσυστήματος ανακοινώνονται δημοσία μέσω ηλεκτρονικών πληροφοριακών δικτύων. Επιπλέον, οι εθνικές κεντρι-

▼M5

κές τράπεζες μπορούν να ανακοινώνουν τις δημοπρασίες απευθείας στους αντισυμβαλλομένους που δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικά πληροφοριακά δίκτυα. Το κείμενο της ανακοίνωσης κανονικά περιέχει τα εξής στοιχεία:

— τον κωδικό αριθμό της δημοπρασίας,

— την ημερομηνία της δημοπρασίας,

— το είδος της πράξης (παροχή ή απορρόφηση ρευστότητας και το είδος του μέσου νομισματικής πολιτικής που θα χρησιμοποιηθεί),

— τη διάρκεια της πράξης,

— τον τύπο της δημοπρασίας (σταθερού ή ανταγωνιστικού επιτοκίου),

— τη μέθοδο κατανομής (δημοπρασία «ολλανδικού» ή «αμερικανικού» τύπου, όπως ορίζονται στην Ενότητα 5.1.5),

— το ποσό που επιδιώκεται να κατανεμηθεί (συνήθως μόνο στην περίπτωση των πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης),

— το σταθερό επιτόκιο/τη σταθερή τιμή/τις σταθερές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής νομισμάτων (στην περίπτωση των δημοπρασιών σταθερού επιτοκίου),

— το ελάχιστο/μέγιστο αποδεκτό ύψος επιτοκίου/τιμής/διαφορικών μονάδων ανταλλαγής (εάν εφαρμόζεται),

— την ημερομηνία έναρξης και την ημερομηνία λήξεως της πράξης (εάν εφαρμόζεται) ή την ημερομηνία αξίας (valeur) και την ημερομηνία λήξεως του τίτλου (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους),

— τα νομίσματα που αφορά η συναλλαγή και το νόμισμα του οποίου η ποσότητα παραμένει σταθερή (στην περίπτωση των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων),

— την τρέχουσα (spot) συναλλαγματική ισοτιμία αναφοράς που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό των προσφορών (στην περίπτωση των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων),

— το ανώτατο όριο προσφοράς (εάν υπάρχει),

— το ελάχιστο ποσό κατανομής ανά αντισυμβαλλόμενο (εάν υπάρχει),

— το ελάχιστο ποσοστό κατανομής (εάν υπάρχει),

— την προθεσμία υποβολής προσφορών,

— το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται η ονομαστική αξία των πιστοποιητικών (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους),

— τον κωδικό ISIN της έκδοσης (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους).

Για λόγους μεγαλύτερης διαφάνειας στις πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας, το Ευρωσύστημα ανακοινώνει συνήθως εκ των προτέρων τις έκτακτες δημοπρασίες στο κοινό. Ωστόσο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει ότι οι έκτακτες δημοπρασίες δεν θα ανακοινωθούν στο κοινό εκ των προτέρων. Οι έκτακτες δημοπρασίες ανακοινώνονται με τις ίδιες διαδικασίες όπως και οι τακτικές δημοπρασίες. ►M7 Στις έκτακτες δημοπρασίες που δεν ανακοινώνονται εκ των προτέρων στο κοινό οι ΕθνΚΤ επικοινωνούν απευθείας με τους επιλεγμένους αντισυμβαλλόμενους. Δυνατότητα απευθείας επικοινωνίας της ΕθνΚΤ με τους επιλεγμένους αντισυμβαλλομένους υπάρχει και στις έκτακτες δημοπρασίες που ανακοινώνονται στο κοινό. ◄

5.1.4. *Κατάρτιση και υποβολή προσφορών εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων*

Οι προσφορές των αντισυμβαλλομένων πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με το υπόδειγμα το οποίο έχουν καθορίσει οι εθνικές κεντρικές τράπεζες για την αντίστοιχη πράξη. Οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται στην εθνική κεντρική τράπεζα του κράτους-μέλους όπου το ίδρυμα έχει εγκατάσταση (έδρα ή υποκατάστημα). Κάθε ίδρυμα υποβάλλει προσφορές μέσω μιας και μόνης υπηρεσιακής μονάδας (είτε του κεντρικού καταστήματος είτε κατονομαζόμενου υποκαταστήματος) σε κάθε κράτος-μέλος.

▼M5

Στις δημοπρασίες καθορισμένου επιτοκίου, οι αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με την εθνική κεντρική τράπεζα ([1]).

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου, οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να υποβάλουν έως και δέκα διαφορετικές προσφορές επιτοκίων/τιμών/διαφορικών μονάδων ανταλλαγής. Σε κάθε προσφορά πρέπει να αναφέρουν το ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με την εθνική κεντρική τράπεζα, καθώς και το αντίστοιχο επιτόκιο ([2]) ([3]). Οι προσφορές που αφορούν επιτόκια πρέπει να εκφράζονται σε πολλαπλάσια του 0,01 της εκατοστιαίας μονάδας. Στην περίπτωση των δημοπρασιών ανταγωνιστικού επιτοκίου για τη διενέργεια πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων, οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής διατυπώνονται σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική της αγοράς και οι προσφορές πρέπει να εκφράζονται σε πολλαπλάσια του 0,01 της διαφορικής μονάδας ανταλλαγής.

Για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, το ελάχιστο ποσό προσφοράς είναι 1 000 000 ευρώ. Οι προσφορές που υπερβαίνουν το ποσό αυτό πρέπει να εκφράζονται σε ακέραια πολλαπλάσια των 100 000 ευρώ. Τα ίδια ελάχιστα ποσά και πολλαπλάσια ισχύουν και για τις πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και τις διαρθρωτικές πράξεις. Το ελάχιστο ποσό προσφοράς ισχύει για κάθε μεμονωμένη προσφορά επιτοκίου/τιμής/διαφορικών μονάδων ανταλλαγής.

Για τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, κάθε εθνική κεντρική τράπεζα καθορίζει το ελάχιστο ποσό προσφοράς μεταξύ 10 000 και 1 000 000 ευρώ. Ο προσφορές που υπερβαίνουν το καθορισθέν ελάχιστο ποσό πρέπει να εκφράζονται σε ακέραια πολλαπλάσια των 10 000 ευρώ. Το ελάχιστο ποσό προσφοράς ισχύει για κάθε μεμονωμένη προσφορά επιτοκίου.

Η ΕΚΤ δύναται να επιβάλει ανώτατο όριο προσφοράς ώστε να αποτρέψει την υποβολή δυσανάλογα υψηλών προσφορών. Το τυχόν ανώτατο όριο περιέχεται πάντοτε στο κείμενο της ανακοίνωσης της δημοπρασίας.

Οι αντισυμβαλλόμενοι οφείλουν να είναι πάντοτε σε θέση να παραδώσουν επαρκή ποσότητα αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων για να εξασφαλίσουν την αποπληρωμή της κατανεμόμενης σ' αυτούς ρευστότητας ([4]). Οι συμβατικές ή κανονιστικές διατάξεις που εφαρμόζει η αντίστοιχη εθνική κεντρική τράπεζα επιτρέπουν την επιβολή ποινών εάν ο αντισυμβαλλόμενος αδυνατεί να μεταβιβάσει επαρκή ποσότητα περιουσιακών στοιχείων ή μετρητών για το διακανονισμό του ποσού της ρευστότητας που του έχει κατανεμηθεί μέσω της δημοπρασίας.

Ανάκληση προσφορών επιτρέπεται μόνο όσο διαρκεί η προθεσμία υποβολής προσφορών. Προσφορές που υποβάλλονται μετά τη λήξη της προθεσμίας η οποία ορίζεται στην ανακοίνωση της δημοπρασίας είναι άκυρες. Το εμπρόθεσμο της υποβολής των προσφορών κρίνεται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες απορρίπτουν όλες τις προσφορές ενός αντισυμβαλλομένου εάν το άθροισμα των προσφορών του υπερβαίνει το τυχόν ανώτατο όριο που έχει θέσει η ΕΚΤ. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες απορρίπτουν επίσης κάθε προσφορά που υπολείπεται του ελάχιστου ποσού προσφοράς ή του ελάχιστου επιτοκίου/της ελάχιστης τιμής/των ελάχιστων διαφορικών μονάδων ανταλλαγής ή που υπερβαίνει το μέγιστο επιτόκιο/τη μέγιστη τιμή/τις μέγιστες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής. Επιπλέον, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να απορρίψουν προσφορές που είναι ελλιπείς ή δεν είναι διατυπωμένες σύμφωνα με το υπόδειγμα. Εάν μια συγκεκριμένη προσφορά απορριφθεί, η οικεία εθνική κεντρική τράπεζα γνωστοποιεί στον αντισυμβαλλόμενο την απορριπτική της απόφαση πριν από την κατανομή του ποσού της δημοπρασίας.

([1]) Στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται μέσω δημοπρασίας σταθερού επιτοκίου, ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να αναφέρει το ποσό του «σταθερού» νομίσματος με το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει στη συναλλαγή με το Ευρωσύστημα.

([2]) Όσον αφορά την έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ, η ΕΚΤ δύναται με απόφασή της να ορίσει ότι οι προσφορές θα εκφράζονται ως τιμές και όχι ως επιτόκια. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, οι τιμές πρέπει να εκφράζονται ως ποσοστό της ονομαστικής αξίας των τίτλων.

([3]) Στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου, ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να αναφέρει το ποσό του «σταθερού» νομίσματος με το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει στη συναλλαγή με το Ευρωσύστημα, καθώς και τις αντίστοιχες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής.

([4]) Ή να διακανονίσουν σε μετρητά στην περίπτωση πράξεων απορρόφησης ρευστότητας.

▼M5

5.1.5. *Διαδικασίες κατανομής*

Δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου

Στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου, η κατανομή του ποσού γίνεται ως εξής: Αθροίζονται οι προσφορές τις οποίες έχουν υποβάλει οι αντισυμβαλλόμενοι. Εάν το άθροισμα των προσφορών υπερβαίνει το συνολικό ποσό ρευστότητας που πρόκειται να κατανεμηθεί, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά, με βάση το λόγο του ποσού που θα κατανεμηθεί προς το άθροισμα των προσφορών (βλ. Πλαίσιο 4). Το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ. Ωστόσο, η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει την εφαρμογή ελάχιστου ποσού/ποσοστού κατανομής σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου.

ΠΛΑΙΣΙΟ 4

Κατανομή ποσού στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου

Το ποσοστό της κατανομής είναι: $\text{all\%} = \frac{A}{\sum_{i=1}^{n} a_i}$

Το ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i* είναι: $\text{all}_i = \text{all\%} \times (a_i)$

όπου:

A = ποσό που κατανέμεται συνολικά

n = συνολικός αριθμός αντισυμβαλλομένων

a_i = ποσό προσφοράς του αντισυμβαλλομένου υπ' αριθ. *i*

all% = ποσοστό κατανομής

all_i = συνολικό ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i*

Δημοπρασίες ανταγώνιστικού επιτοκίου για πράξεις σε ευρώ

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις σε ευρώ με σκοπό την παροχή ρευστότητας, η κατανομή του ποσού γίνεται ως εξής: Οι προσφορές κατατάσσονται κατά φθίνουσα σειρά των προσφερόμενων επιτοκίων. Οι προσφορές με το υψηλότερο επιτόκιο ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα και ακολούθως οι προσφορές με τα διαδοχικώς χαμηλότερα επιτόκια μέχρις ότου εξαντληθεί το συνολικό ποσό ρευστότητας που πρόκειται να χορηγηθεί. Εάν, στο χαμηλότερο επιτόκιο το οποίο έχει γίνει αποδεκτό (δηλ. στο οριακό επιτόκιο), το άθροισμα των προσφορών υπερβαίνει το εναπομένον προς κατανομή ποσό, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά, με βάση το λόγο του εναπομένοντος προς κατανομή ποσού προς το συνολικό ποσό προσφορών στο οριακό επιτόκιο (βλ. Πλαίσιο 5). Το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ.

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας (οι οποίες είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για την έκδοση πιστοποιητικών χρέους και την αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας), η κατανομή του ποσού γίνεται ως εξής: Οι προσφορές κατατάσσονται κατ' αύξουσα σειρά των προσφερόμενων επιτοκίων (ή φθίνουσα σειρά των προσφερόμενων τιμών). Οι προσφορές με το χαμηλότερο επιτόκιο (την υψηλότερη τιμή) ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα και ακολούθως οι προσφορές με τα διαδοχικώς υψηλότερα επιτόκια (χαμηλότερες τιμές) μέχρις ότου εξαντληθεί το συνολικό ποσό που πρόκειται να απορροφηθεί. Εάν, στο υψηλότερο επιτόκιο (στη χαμηλότερη τιμή) το οποίο έχει γίνει αποδεκτό (δηλ. στο οριακό επιτόκιο/στην οριακή τιμή), το άθροισμα των προσφορών υπερβαίνει το εναπομένον προς απορρόφηση ποσό, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά, με βάση το λόγο του εναπομένοντος προς κατανομή ποσού προς το συνολικό ποσό προσφορών στο οριακό επιτόκιο/στην οριακή τιμή (βλ. Πλαίσιο 5). Προκειμένου για έκδοση πιστοποιητικών χρέους, το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο πολλαπλάσιο της ονομαστικής αξίας των πιστοποιητικών χρέους. Στις λοιπές πράξεις απορρόφησης ρευστότητας, το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ.

▼**M5**

Η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει την εφαρμογή ελάχιστου ποσού κατανομής σε κάθε αποδεκτή προσφορά στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου.

ΠΛΑΙΣΙΟ 5

Κατανομή ποσού στις δημοπρασίες ανταγώνιστικού επιτοκίου για πράξεις σε ευρώ

(το παράδειγμα αφορά προσφορές που διατυπώνονται ως επιτόκια)

Το ποσοστό κατανομής στο οριακό επιτόκιο είναι:

$$\text{all\%}(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Το ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i* στο οριακό επιτόκιο είναι:

$$\text{all}(r_m)_i = \text{all\%}(r_m) \times a(r_m)_i$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i* είναι:

$$\text{all}_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + \text{all}(r_m)_i$$

όπου:

A = ποσό που κατανέμεται συνολικά

r_s = προσφερόμενο επιτόκιο υπ' αριθ. *s*

n = συνολικός αριθμός αντισυμβαλλομένων

$a(r_s)_i$ = προσφερόμενο ποσό στο επιτόκιο υπ' αριθ. *s* (r_s) από τον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i*

$a(r_s)$ = συνολικό προσφερόμενο ποσό στο επιτόκιο υπ' αριθ. *s* (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^{n} a(r_s)_i$$

r_m = οριακό επιτόκιο:

$r_1 \geq r_s \geq r_m$ για δημοπρασία παροχής ρευστότητας,

$r_m \geq r_s \geq r_1$ για δημοπρασία απορρόφησης ρευστότητας

r_{m-1} = επιτόκιο πριν από το οριακό (τελευταίο επιτόκιο στο οποίο όλες οι προσφορές ικανοποιούνται πλήρως):

$r_{m-1} > r_m$ για δημοπρασία παροχής ρευστότητας,

$r_m > r_{m-1}$ για δημοπρασία απορρόφησης ρευστότητας

$\text{all\%}(r_m)$ = ποσοστό κατανομής στο οριακό επιτόκιο

$\text{all}(r_s)_i$ = ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i* στο επιτόκιο υπ' αριθ. *s*

all_i = συνολικό ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i*

▼M5

Δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων με σκοπό την παροχή ρευστότητας, η κατανομή του ποσού γίνεται ως εξής: Οι προσφορές κατατάσσονται κατ' αύξουσα σειρά των προσφερόμενων διαφορικών μονάδων ανταλλαγής ([1]). Οι προσφορές με τις χαμηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα και ακολούθως οι προσφορές με τις διαδοχικώς υψηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής μέχρις ότου εξαντληθεί το συνολικό προς κατανομή ποσό του νομίσματος του οποίου η ποσότητα διατηρείται σταθερή. Εάν, στις υψηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής οι οποίες έχουν γίνει αποδεκτές (δηλ. στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής), το άθροισμα των προσφορών υπερβαίνει το εναπομένον προς κατανομή ποσό, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά, με βάση το λόγο του εναπομένοντος ποσού προς το συνολικό ποσό προσφορών στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (βλ. Πλαίσιο 6). Το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ.

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας, η κατανομή του ποσού γίνεται ως εξής: Οι προσφορές κατατάσσονται κατά φθίνουσα σειρά των προσφερόμενων διαφορικών μονάδων ανταλλαγής. Οι προσφορές με τις υψηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα και ακολούθως οι προσφορές με τις διαδοχικώς χαμηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής μέχρις ότου εξαντληθεί το συνολικό προς κατανομή ποσό του νομίσματος η ποσότητα του οποίου διατηρείται σταθερή. Εάν, στις χαμηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής οι οποίες έχουν γίνει αποδεκτές (δηλ. στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής), το άθροισμα των προσφορών υπερβαίνει το εναπομένον προς κατανομή ποσό, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά, με βάση το λόγο του εναπομένοντος ποσού προς το συνολικό ποσό προσφορών στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (βλ. Πλαίσιο 6). Το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ.

Τύπος δημοπρασίας

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου, το Ευρωσύστημα μπορεί να εφαρμόσει μέθοδο κατανομής είτε με ενιαίο επιτόκιο είτε με πολλαπλό επιτόκιο. Στη δημοπρασία ενιαίου επιτοκίου («δημοπρασία ολλανδικού τύπου»), το επιτόκιο κατανομής (ή η τιμή/οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής) που εφαρμόζεται σε όλες τις επιτυχείς προσφορές ισούται με το οριακό επιτόκιο (ή την οριακή τιμή/τις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής), δηλ. αυτό στο οποίο εξαντλείται το συνολικό προς κατανομή ποσό. Στη δημοπρασία πολλαπλού επιτοκίου («δημοπρασία αμερικανικού τύπου») το επιτόκιο κατανομής (ή η τιμή/οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής) ισούται με το επιτόκιο (ή την τιμή/τις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής) κάθε μεμονωμένης προσφοράς.

ΠΛΑΙΣΙΟ 6

Κατανομή ποσού στις δημοπρασίες ανταγώνιστικού επιτοκίου για πράξεις ανταλλαγης νομισμάτών

Το ποσοστό κατανομής στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι:

$$all\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

([1]) Στην κατάταξη αυτή λαμβάνεται υπόψη το πρόσημο των διαφορικών μονάδων ανταλλαγής, το οποίο εξαρτάται από το πρόσημο της διαφοράς επιτοκίων μεταξύ του ξένου νομίσματος και του ευρώ. Εάν, για τη διάρκεια της πράξης, το επιτόκιο του ξένου νομίσματος είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο επιτόκιο του ευρώ, το πρόσημο των διαφορικών μονάδων ανταλλαγής είναι θετικό (δηλ. η ισοτιμία ανταλλαγής του ευρώ περιλαμβάνει ποσοστό υπερτίμησης – premium). Και αντίστροφα, όταν το επιτόκιο του ξένου νομίσματος είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο επιτόκιο του ευρώ, το πρόσημο των διαφορικών μονάδων ανταλλαγής είναι αρνητικό (δηλ. η ισοτιμία ανταλλαγής του ευρώ περιλαμβάνει ποσοστό υποτίμησης – discount).

▼M5

Το ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i* στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι:

$$\mathrm{all}(\Delta_m)_i = \mathrm{all}\%(\Delta_m) \times \mathrm{a}(\Delta_m)_i$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i* είναι:

$$\mathrm{all}_i = \sum_{s=1}^{m-1} \mathrm{a}(\Delta_s)_i + \mathrm{all}(\Delta_m)_i$$

όπου:

A	= ποσό που κατανέμεται συνολικά
Δ_s	= διαφορικές μονάδες ανταλλαγής υπ' αριθ. *s* που προσφέρονται από τους αντισυμβαλλομένους
n	= συνολικός αριθμός αντισυμβαλλομένων
$\mathrm{A}(\Delta_s)_i$	= προσφερόμενο ποσό στις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής υπ' αριθ. *s* (Δ_s) από τον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i*
$\mathrm{A}(\Delta_s)$	= συνολικό προσφερόμενο ποσό στις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής υπ' αριθ. *s* (Δ_s) $\mathrm{a}(\Delta_s) = \sum_{i=1}^{n} \mathrm{a}(\Delta_s)_i$
Δ_m	= Οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής: $\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ για πράξεις παροχής ρευστότητας, $\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ για πράξεις απορρόφησης ρευστότητας
Δ_{m-1}	= διαφορικές μονάδες ανταλλαγής πριν από τις οριακές (τελευταίες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής στις οποίες όλες οι προσφορές ικανοποιούνται πλήρως): $\Delta_m > \Delta_{m-1}$ για πράξεις παροχής ρευστότητας, $\Delta_{m-1} > \Delta_m$ για πράξεις απορρόφησης ρευστότητας
$\mathrm{all}\%(\Delta_m)$	= ποσοστό κατανομής στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής
$\mathrm{all}(\Delta_s)_i$	= ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i* στις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής υπ' αριθ. *s*
all_i	= συνολικό ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i*

5.1.6. *Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της δημοπρασίας*

Τα αποτελέσματα των τακτικών και των έκτακτων δημοπρασιών ανακοινώνονται δημοσία μέσω ηλεκτρονικών πληροφοριακών δικτύων. Επιπλέον, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να ανακοινώνουν το αποτέλεσμα της κατανομής απευθείας σε αντισυμβαλλομένους που δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικά πληροφοριακά δίκτυα. Το κείμενο της ανακοίνωσης κανονικά περιέχει τα εξής στοιχεία:

— τον κωδικό αριθμό της δημοπρασίας

— την ημερομηνία της δημοπρασίας

— το είδος της πράξης

— τη διάρκεια της πράξης

— το συνολικό ποσό των προσφορών που υπέβαλαν οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος

— τον αριθμό των αντισυμβαλλομένων που υπέβαλαν προσφορές

— τα νομίσματα που αφορά η πράξη (στην περίπτωση των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων)

— το ποσό που κατανεμήθηκε συνολικά

— το ποσοστό κατανομής (στην περίπτωση των δημοπρασιών σταθερού επιτοκίου)

▼M5

— την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία (στην περίπτωση των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων)

— το οριακό επιτόκιο/την οριακή τιμή/τις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής και το ποσοστό κατανομής στο οριακό επιτόκιο/στην οριακή τιμή/στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (στην περίπτωση των δημοπρασιών ανταγωνιστικού επιτοκίου)

— το ελάχιστο και μέγιστο επιτόκιο προσφοράς και το μέσο σταθμικό επιτόκιο της κατανομής (στην περίπτωση των δημοπρασιών πολλαπλού επιτοκίου)

— την ημερομηνία έναρξης και λήξεως της πράξης (εάν εφαρμόζεται) ή την ημερομηνία αξίας (valeur) και την ημερομηνία λήξεως του τίτλου (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους)

— το ελάχιστο ποσό κατανομής ανά αντισυμβαλλόμενο (εάν υπάρχει)

— το ελάχιστο ποσοστό κατανομής (εάν υπάρχει)

— το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται η ονομαστική αξία των πιστοποιητικών χρέους (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους

— τον κωδικό ISIN της έκδοσης (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους).

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες θα πιστοποιούν το κατανεμόμενο ποσό απευθείας σε κάθε αντισυμβαλλόμενο που υπέβαλε επιτυχή προσφορά.

5.2. **Διαδικασίες για τις διμερείς πράξεις**

Γενικά

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες έχουν τη δυνατότητα να διενεργούν πράξεις μέσω διμερών διαδικασιών ([1]). Οι διαδικασίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιούνται σε πράξεις ανοικτής αγοράς για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και σε οριστικές συναλλαγές για διαρθρωτικούς σκοπούς. Ορίζονται με ευρεία έννοια ως κάθε είδους διαδικασίες μέσω των οποίων το Ευρωσύστημα συναλλάσσεται με έναν αντισυμβαλλόμενο ή με περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων χωρίς δημοπρασία. Οι διμερείς διαδικασίες διακρίνονται σε δύο είδη: σε εκείνες όπου το Ευρωσύστημα έρχεται απευθείας σε επαφή με τους αντισυμβαλλομένους και σε εκείνες που εκτελούνται μέσω χρηματιστηρίου και διαμεσολαβητών της αγοράς.

Απευθείας επαφή με τους αντισυμβαλλόμενους

Σ' αυτή τη διαδικασία, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες έρχονται απευθείας σε επαφή με έναν εγχώριο αντισυμβαλλόμενο ή με περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων, οι οποίοι επιλέγονται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στην Ενότητα 2.2. Σύμφωνα με τις ακριβείς οδηγίες της ΕΚΤ, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες αποφασίζουν αν θα συνάψουν συναλλαγή με τους αντισυμβαλλομένους. Οι συναλλαγές διακανονίζονται μέσω των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

Εάν και εφόσον το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφασίσει ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι διμερείς πράξεις μπορούν να εκτελούνται και από την ίδια την ΕΚΤ (ή από μία ή λίγες εθνικές κεντρικές τράπεζες οι οποίες θα ενεργούν ως εκτελεστικά όργανα της ΕΚΤ), οι διαδικασίες γι' αυτές τις πράξεις θα προσαρμοστούν αναλόγως. Σ' αυτή την περίπτωση, η ΕΚΤ (ή οι εθνικές κεντρικές τράπεζες ως εκτελεστικά όργανα αυτής) θα έρχονται σε απευθείας επαφή με έναν αντισυμβαλλόμενο ή με περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων στη ζώνη του ευρώ, οι οποίοι θα επιλέγονται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στην Ενότητα 2.2. Η ΕΚΤ (ή οι εθνικές κεντρικές τράπεζες οι οποίες θα ενεργούν ως εκτελεστικά όργανα αυτής) θα αποφασίζουν αν θα συνάψουν συναλλαγή με τους αντισυμβαλλομένους. Και πάλι όμως οι συναλλαγές θα διακανονίζονται με αποκεντρωμένο τρόπο μέσω των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

Οι διμερείς διαδικασίες μέσω απευθείας επαφής με τους αντισυμβαλλομένους μπορούν να εφαρμοστούν για αντιστρεπτές συναλλαγές, οριστικές συναλλαγές, πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων και αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας.

([1]) Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει αν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι διμερείς πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας μπορούν να εκτελούνται και από την ίδια την ΕΚΤ.

▼**M5**

Πράξεις που εκτελούνται μέσώ χρηματιστηρίου και διαμεσολλβητών τησαγοράς

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες έχουν τη δυνατότητα να διενεργούν οριστικές συναλλαγές μέσω χρηματιστηρίου και διαμεσολαβητών της αγοράς. Γι' αυτές τις συναλλαγές δεν τίθενται a priori περιορισμοί ως προς το φάσμα των αντισυμβαλλομένων και οι διαδικασίες προσαρμόζονται στην καθιερωμένη πρακτική της αγοράς για τους τίτλους που θα χρησιμοποιηθούν. ►**M6** ——————— ◄

Ανακοίνώση τών διμερών πράξεών

Οι διμερείς πράξεις συνήθως δεν ανακοινώνονται δημοσία εκ των προτέρων. Επιπλέον, η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει ότι τα αποτελέσματα των διμερών πράξεων δεν θα ανακοινωθούν δημοσία.

Ημέρες διενέργειας

Η ΕΚΤ δύναται με απόφασή της να ορίσει ως ημερομηνία διενέργειας διμερών πράξεων για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας οποιαδήποτε εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος. Σ' αυτές τις πράξεις συμμετέχουν μόνο οι εθνικές κεντρικές τράπεζες για τις οποίες η ημερομηνία συναλλαγής, η ημερομηνία διακανονισμού και η ημερομηνία εξόφλησης είναι εργάσιμες ημέρες.

Οι διμερείς πράξεις που αφορούν οριστικές συναλλαγές για διαρθρωτικούς σκοπούς κανονικά διενεργούνται και διακανονίζονται μόνο ημέρες που είναι εργάσιμες για τις εθνικές κεντρικές τράπεζες όλων των κρατών-μελών.

5.3. **Διαδικασίες διακανονισμού**

5.3.1. *Γενικά*

►**M6** Οι χρηματικές δοσοληψίες που συνδέονται με τη χρήση των πάγιων διευκολύνσεων του Ευρωσυστήματος ή με τη συμμετοχή στις πράξεις ανοικτής αγοράς διακανονίζονται μέσω των λογαριασμών τους οποίους τηρούν οι αντισυμβαλλόμενοι στις εθνικές κεντρικές τράπεζες ή μέσω λογαριασμών σε τράπεζες διακανονισμού που συμμετέχουν στο σύστημα TARGET2. ◄ Οι χρηματικές δοσοληψίες διακανονίζονται μόνο εφόσον έχει ήδη γίνει (ή γίνεται ταυτόχρονα) η οριστική μεταβίβαση των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων. Αυτό σημαίνει ότι τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει είτε να έχουν προκατατεθεί σε λογαριασμό ασφαλούς φύλαξης στις εθνικές κεντρικές τράπεζες είτε να διακανονιστούν με τις εν λόγω εθνικές κεντρικές τράπεζες με μηχανισμούς αυθημερόν παράδοσης έναντι πληρωμής (delivery versus payment). Η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται μέσω των λογαριασμών διακανονισμού τίτλων τους οποίους τηρούν οι αντισυμβαλλόμενοι σε συστήματα διακανονισμού τίτλων (ΣΔΤ) που ανταποκρίνονται στα ελάχιστα πρότυπα της ΕΚΤ ([1]). Όσοι αντισυμβαλλόμενοι δεν διαθέτουν λογαριασμό ασφαλούς φύλαξης σε εθνική κεντρική τράπεζα ή λογαριασμό διακανονισμού τίτλων σε κάποιο ΣΔΤ ανταποκρινόμενο στα ελάχιστα πρότυπα της ΕΚΤ μπορούν να διακανονίζουν τις συναλλαγές τους μέσω του λογαριασμού διακανονισμού τίτλων ή του λογαριασμού ασφαλούς φύλαξης ενός πιστωτικού ιδρύματος-ανταποκριτού.

Ειδικότεροι όροι σχετικά με τις διαδικασίες διακανονισμού προβλέπονται στις συμβατικές διατάξεις που εφαρμόζουν οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ή η ΕΚΤ) για τα συγκεκριμένα μέσα νομισματικής πολιτικής. Οι διαδικασίες διακανονισμού ενδέχεται να διαφέρουν ελαφρά μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών λόγω διαφορών ως προς το εθνικό δίκαιο ή ως προς την πρακτική των συναλλαγών στις αντίστοιχες χώρες.

([1]) Περιγραφή των προτύπων για τη χρήση των αποδεκτών ΣΔΤ στη ζώνη του ευρώ και ενημερωμένο κατάλογο των αποδεκτών ζεύξεων μεταξύ αυτών των συστημάτων βλ. στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int).

▼M5

Πίνακας 3

Συνήθεις ημερομηνίες διακανονισμού των πράξεων ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος ([1])

Μέσο νομισματικής πολιτικής	Ημερομηνία διακανονισμού των πράξεων που βασίζονται σε τακτικές δημοπρασίες	Ημερομηνία διακανονισμού των πράξεων που βασίζονται σε τακτικές δημοπρασίες ή σε διμερείς διαδικασίες
Αντιστρεπτέες συναλλαγές	T + 1 ([2])	T
Οριστικές συναλλαγές	–	Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική της αγοράς για τους αντίστοιχους τίτλους
Έκδοση πιστοποιητικών χρέους	T + 1	-
Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων	-	T, T + 1 ή T + 2
Αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας	-	T

([1]) T = ημερομηνία συναλλαγής. Ως ημερομηνία διακανονισμού νοείται εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος.

([2]) Εάν η ημερομηνία διακανονισμού για τις πράξεις κύριας ή πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης συμπίπτει με επίσημη αργία, η ΕΚΤ δύναται με απόφασή της να εφαρμόσει διαφορετική ημερομηνία διακανονισμού, ακόμη και αυθημερόν διακανονισμό. Οι ημερομηνίες διακανονισμού για τις πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης καθορίζονται εκ των προτέρων στο ημερολογιακό πρόγραμμα των δημοπρασιών του Ευρωσυστήματος (βλ. Ενότητα 5.1.2).

5.3.2. *Διακανονισμός των πράξεων ανοικτής αγοράς*

►**M6** Οι πράξεις ανοικτής αγοράς που βασίζονται σε τακτικές δημοπρασίες, δηλ. οι πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης και οι διαρθρωτικές πράξεις, διακανονίζονται συνήθως την πρώτη ημέρα μετά την ημέρα συναλλαγής κατά την οποία λειτουργούν i) το TARGET2 και ii) όλα τα οικεία ΣΔΤ. ◄ Το Ευρωσύστημα επιδιώκει κατ' αρχήν να διακανονίζονται οι συναλλαγές που σχετίζονται με τις πράξεις ανοικτής αγοράς του ταυτόχρονα σε όλα τα κράτη-μέλη με όλους τους αντισυμβαλλομένους που έχουν προσφέρει επαρκή περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια. Ωστόσο, εξαιτίας λειτουργικών περιορισμών και λόγω των τεχνικών χαρακτηριστικών των ΣΔΤ, ενδέχεται οι πράξεις ανοικτής αγοράς να μη διακανονίζονται την ίδια ακριβώς ώρα σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ. Ο χρόνος διακανονισμού των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης συμπίπτει συνήθως με το χρόνο εξόφλησης της προηγούμενης ομοειδούς πράξης.

Για τις πράξεις ανοικτής αγοράς που βασίζονται σε έκτακτες δημοπρασίες και σε διμερείς διαδικασίες, το Ευρωσύστημα επιδιώκει κατ' αρχήν να πραγματοποιείται αυθημερόν διακανονισμός. ►**M6** Ωστόσο, το Ευρωσύστημα έχει την ευχέρεια περιστασιακά, για λόγους λειτουργικούς, να ορίζει άλλες ημερομηνίες διακανονισμού για τις υπό εξέταση πράξεις, ιδίως για τις οριστικές συναλλαγές και για τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων (βλέπε πίνακα 3). ◄

▼M6

5.3.3 *Διαδικασίες τέλους ημέρας*

Οι διαδικασίες τέλους ημέρας καθορίζονται στους κανονισμούς λειτουργίας του TARGET2. Κατά κανόνα το TARGET2 κλείνει στις 6 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (ώρα Κεντρικής Ευρώπης). Μετά την ώρα κλεισίματος δεν γίνονται δεκτές άλλες εντολές πληρωμής για επεξεργασία στο TARGET2, παρότι συνεχίζεται η επεξεργασία των εντολών πληρωμής που είχαν παραληφθεί πριν από την ώρα κλεισίματος. Οι αιτήσεις των αντισυμβαλλομένων για πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης ή στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων πρέπει να υποβάλλονται στην οικεία εθνική κεντρική τράπεζα το αργότερο 15 λεπτά μετά το κλείσιμο του συστήματος TARGET2. Η προθεσμία υποβολής αίτησης για πρόσβαση στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος παρατείνεται κατά 15 λεπτά την τελευταία εργάσιμη για το Ευρωσύστημα ημέρα των περιόδων τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών ►**M7** ——————— ◄.

▼**M6**

Τυχόν αρνητικά (χρεωστικά) υπόλοιπα που παραμένουν στους λογαριασμούς διακανονισμού των αποδεκτών αντισυμβαλλομένων στο TARGET2 μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών ελέγχου στο τέλος της ημέρας θεωρούνται αυτοδικαίως ως αίτηση προσφυγής στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (βλ. Ενότητα 4.1).

▼M5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΠΟΔΕΚΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

6.1. Γενικά

Το άρθρο 18.1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ επιτρέπει στην ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες να συναλλάσσονται στις χρηματοπιστωτικές αγορές αγοράζοντας και πωλώντας περιουσιακά στοιχεία, είτε με οριστικές συναλλαγές είτε με συμφωνίες επαναγοράς, και ορίζει ότι όλες οι πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος πρέπει να καλύπτονται από επαρκή ασφάλεια. Ως εκ τούτου, όλες οι πράξεις χορήγησης ρευστότητας του Ευρωσυστήματος βασίζονται σε υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία τα οποία παραδίδουν οι αντισυμβαλλόμενοι είτε μεταβιβάζοντάς τα κατά κυριότητα (στην περίπτωση των οριστικών συναλλαγών και των συμφωνιών επαναγοράς) είτε προβαίνοντας σε ενεχύραση, εκχώρηση ή σύσταση άλλου βάρους (στην περίπτωση των δανείων έναντι ασφάλειας) ([1]).

Προκειμένου να προστατεύεται το Ευρωσύστημα από ζημίες κατά τη διενέργεια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του και να εξασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των αντισυμβαλλομένων, καθώς και να ενισχύεται η αποτελεσματική λειτουργία και η διαφάνεια, πρέπει τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία να πληρούν ορισμένα κριτήρια ώστε να είναι αποδεκτά στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Το Ευρωσύστημα έχει αναπτύξει ενιαίο πλαίσιο για τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία, κοινό για όλες τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. ►M6 Αυτό το ενιαίο πλαίσιο (που καλείται και «ενιαίος κατάλογος») θα τεθεί σε ισχύ από 1.1.2007 και θα αντικαταστήσει το σύστημα δύο βαθμίδων, το οποίο ισχύει από την έναρξη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και θα καταργηθεί σταδιακά έως τις 31.5.2007 ◄ ►M6 ([2]) ◄.

Το ενιαίο πλαίσιο περιλαμβάνει δύο κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων – τα εμπορεύσιμα και τα μη εμπορεύσιμα. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των δύο κατηγοριών όσον αφορά την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων ή την καταλληλότητά τους για τα διάφορα είδη πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, με τη μόνη διαφορά ότι τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία δεν χρησιμοποιούνται από το Ευρωσύστημα στις οριστικές συναλλαγές. Τα περιουσιακά στοιχεία που γίνονται αποδεκτά στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως ασφάλεια για την παροχή ενδοημερήσιας πίστωσης.

►M6 Τα κριτήρια καταλληλότητας για τις δύο κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων είναι ομοιόμορφα σε όλη τη ζώνη του ευρώ και καθορίζονται στην Ενότητα 6.2 ([3]). ◄ Για να διασφαλίζεται ότι οι δύο κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων πληρούν τα ίδια κριτήρια ποιότητας, έχει θεσπιστεί το πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (Eurosystem credit assessment framework – ECAF), το οποίο βασίζεται σε διάφορες πηγές αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας. Οι διαδικασίες και οι κανόνες μέσω των οποίων διαπιστώνεται και ελέγχεται ότι όλα τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία πληρούν την απαίτηση του Ευρωσυστήματος για «υψηλή ποιότητα» παρουσιάζονται στην Ενότητα 6.3. Τα μέτρα ελέγχου κινδύνων και οι αρχές αποτίμησης περιγράφονται στις Ενότητες 6.4 και 6.5. Οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος μπορούν να χρησιμοποιούν τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία σε διασυνοριακή βάση (βλ. Ενότητα 6.6).

([1]) Σε υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία βασίζονται επίσης και οι πράξεις ανοικτής αγοράς με τη μορφή οριστικών και αντιστρεπτέων συναλλαγών με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας. Για τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται σ' αυτές τις πράξεις ισχύουν τα ίδια κριτήρια καταλληλότητας όπως και γι' αυτά που χρησιμοποιούνται στις αντιστρεπτέες πράξεις ανοικτής αγοράς με σκοπό τη χορήγηση ρευστότητας. Στις πράξεις απορρόφησης ρευστότητας όμως δεν εφαρμόζονται περικοπές αποτίμησης.

([2]) Τα μερίδια των γαλλικών fonds communs de créances (FCC), που είχαν περιληφθεί στον κατάλογο περιουσιακών στοιχείων της πρώτης βαθμίδας και έχουν εκδοθεί πριν από την 1η Μαΐου 2006, θα εξακολουθήσουν να είναι αποδεκτά στη διάρκεια μεταβατικής περιόδου που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2008. Μερίδια FCC που έχουν εκδοθεί μετά την 1η Μαΐου 2006 δεν είναι αποδεκτά.

([3]) Στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2011 και σε ό,τι αφορά συγκεκριμένη κατηγορία μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, και δη των δανειακών απαιτήσεων, ορισμένα κριτήρια καταλληλότητας και λειτουργικότητας είναι δυνατό να διαφέρουν από χώρα σε χώρα της ζώνης του ευρώ (βλέπε ενότητα 6.2.2).

▼M5

6.2. **Προδιαγραφές καταλληλότητας για τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία**

Η ΕΚΤ καταρτίζει και τηρεί κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων ([1]). ►M7 Το Ευρωσύστημα παρέχει στους αντισυμβαλλομένους ενημέρωση σχετικά με την καταλληλότητα περιουσιακών στοιχείων για χρήση τους ως ασφάλειας στο Ευρωσύστημα μόνο στην περίπτωση που ήδη εκδοθέντα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία ή υφιστάμενα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία υποβάλλονται στο Ευρωσύστημα ως ασφάλεια. Συνεπώς δεν παρέχεται ενημέρωση πριν από την έκδοση. ◄

6.2.1. *Κριτήρια καταλληλότητας για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

Τα πιστοποιητικά χρέους που εκδίδει η ΕΚΤ και όλα τα πιστοποιητικά χρέους που έχουν εκδοθεί από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος πριν από την ημερομηνία υιοθέτησης του ευρώ στα αντίστοιχα κράτη-μέλη είναι αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία.

Όσον αφορά τα λοιπά εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία εφαρμόζονται τα ακόλουθα κριτήρια καταλληλότητας (βλ. και Πίνακα 4):

Είδος περιουσιακού στοιχείου

Πρέπει να είναι *χρεόγραφο* με:

α) προκαθορισμένο και άνευ αιρέσεων κεφάλαιο· ►M7 ([2]) ◄

και

β) τοκομερίδιο το οποίο να μη συνεπάγεται αρνητική εισοδηματική ροή. Επιπλέον, το τοκομερίδιο πρέπει να είναι είτε i) μηδενικό είτε ii) σταθερού επιτοκίου είτε iii) κυμαινόμενου επιτοκίου συνδεδεμένο με επιτόκιο αναφοράς. Το τοκομερίδιο είναι δυνατόν να συνδέεται με μεταβολή της αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη. Αποδεκτά είναι εξάλλου και τα ομόλογα με ρήτρα τιμαρίθμου («τιμαριθμοποιημένα» ομόλογα).

Τα χρεόγραφα πρέπει να διατηρούν τα ανωτέρω χαρακτηριστικά καθ' όλο το διάστημα μέχρι την απόσβεση της εξασφαλιζόμενης υποχρέωσης. Τα χρεόγραφα δεν θα πρέπει να παρέχουν δικαιώματα επί του κεφαλαίου ή/και επί των τόκων εξαρτώμενα από τα δικαιώματα κομιστών άλλων χρεογράφων του ίδιου εκδότη.

Ο υπό α) όρος δεν ισχύει όσον αφορά τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση, με εξαίρεση τα ομόλογα που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 22(4) της Οδηγίας για τους ΟΣΕΚΑ ([3]) («καλυμμένα τραπεζικά ομόλογα»). Το Ευρωσύστημα αξιολογεί την καταλληλότητα των τίτλων που προέρχονται από τιτλοποίηση, πλην των καλυμμένων τραπεζικών ομολόγων, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια.

▼M7

Τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία εξασφαλίζουν τους τίτλους που προέρχονται από τιτλοποίηση και παράγουν εισοδηματική ροή, πρέπει να πληρούν τους παρακάτω όρους:

α) η απόκτησή τους να διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους της ΕΕ,

β) να μεταβιβάζονται από τον αρχικό δικαιούχο της απαίτησης ή ορισμένο ενδιάμεσο φορέα προς την εταιρεία ειδικού σκοπού που διενεργεί την τιτλοποίηση, με τρόπο που το Ευρωσύστημα να θεωρεί ότι συνιστά «γνήσια πώληση» αντιτάξιμη κατά παντός τρίτου, και να βρί-

([1]) Ο κατάλογος αυτός δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int) και ενημερώνεται καθημερινά. Τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που εκδίδονται από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις και για τα οποία δεν υπάρχει διαβάθμιση από οργανισμό αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ECAI) για την έκδοση, τον εκδότη ή τον εγγυητή δεν περιλαμβάνονται στο δημοσιευόμενο κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων. Για τα εν λόγω χρεόγραφα, η καταλληλότητά τους ή μη εξαρτάται από τη διαβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας που προκύπτει από την πηγή αξιολόγησης την οποία επιλέγει ο αντισυμβαλλόμενος σύμφωνα με τους κανόνες του ECAF για τις δανειακές απαιτήσεις (βλ. Ενότητα 6.3.3).

([2]) Τα ομόλογα με πιστοποιητικά απόκτησης μετοχών (warrants) ή άλλα παρόμοια δικαιώματα δεν είναι αποδεκτά.

([3]) Οδηγία 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1985 για το συντονισμό των νόμων, κανονισμών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ), ΕΕ L 375, 31.12.1985, σελ. 3, όπως τελευταία τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/1/ΕΚ (ΕΕ L 79, 24.3.2005, σελ. 9).

▼M7

σκονται πέραν του ελέγχου του αρχικού δικαιούχου της απαίτησης και των πιστωτών του, ακόμη και σε περίπτωση αφερεγγυότητας του αρχικού δικαιούχου της απαίτησης, και

▼M8

γ) να μη συνίστανται —εν όλω ή εν μέρει, πράγματι ή δυνάμει— σε ομόλογα συνδεδεμένα με τον πιστωτικό κίνδυνο ενός υποκείμενου μέσου ή σε παρόμοιες απαιτήσεις που προκύπτουν από μεταφορά του πιστωτικού κινδύνου μέσω πιστωτικών παραγώγων ή σε τμήματα λοιπών τίτλων προερχόμενων από τιτλοποίηση [1]. Όσον αφορά τους τίτλους που προέρχονται από τιτλοποίηση, οι οποίοι εκδίδονται πριν από την 1η Μαρτίου 2009, δεν ισχύει ο όρος ότι αυτοί δεν μπορούν να συνίστανται σε τμήματα λοιπών τίτλων που προέρχονται από τιτλοποίηση έως την 1η Μαρτίου 2010.

▼M7

Στο πλαίσιο δομημένης έκδοσης, μια σειρά (tranche) ή υποσειρά (sub-tranche) είναι αποδεκτή εφόσον δεν εξαρτάται από άλλες σειρές της ίδιας έκδοσης. Η σειρά (ή υποσειρά) θεωρείται μη εξαρτώμενη έναντι άλλων σειρών (ή υποσειρών) της ίδιας έκδοσης εάν, κατά τα προβλεπόμενα στο ενημερωτικό δελτίο που περιέχει τους όρους της έκδοσης και με βάση την κατάταξη των απαιτήσεων σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης, η εν λόγω σειρά (ή υποσειρά) εξοφλείται (κατά κεφάλαιο και τόκους) πριν από κάθε άλλη σειρά ή υποσειρά ή είναι η τελευταία που βαρύνεται με ζημίες μεταξύ των διαφόρων σειρών ή υποσειρών μιας δομημένης έκδοσης.

▼M5

Το Ευρωσύστημα διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει από κάθε εμπλεκόμενο τρίτο (π.χ. τον εκδότη, τον αρχικό δικαιούχο της απαίτησης ή τον οργανωτή έκδοσης) οποιαδήποτε διευκρίνιση ή/και νομική επιβεβαίωση θεωρεί αναγκαία για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των τίτλων που προέρχονται από τιτλοποίηση.

Πιστοληπτική διαβάθμιση

Το χρεόγραφο πρέπει να πρέπει να πληροί υψηλά κριτήρια πιστοληπτικής διαβάθμισης, τα οποία ορίζονται στους κανόνες του ECAF για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία, βλ. Ενότητα 6.3.2.

Τόπος έκδοσης

Το χρεόγραφο πρέπει να έχει κατατεθεί/καταχωρηθεί (εκδοθεί) στον ΕΟΧ σε κεντρική τράπεζα ή σε κεντρικό αποθετήριο αξιών ανταποκρινόμενο στα ελάχιστα πρότυπα που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ ►**M6** [2] ◄. Στην περίπτωση εμπορεύσιμου χρεογράφου που εκδίδεται από μη χρηματοπιστωτική επιχείρηση [3] και για το οποίο δεν υπάρχει διαβάθμιση από αποδεκτό οργανισμό αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ECAI), τόπος έκδοσης πρέπει να είναι η ζώνη του ευρώ.

Διαδικασίες διακανονισμού

Το χρεόγραφο πρέπει να επιδέχεται μεταβίβαση με λογιστική μορφή. Πρέπει να τηρείται και να διακανονίζεται στη ζώνη του ευρώ μέσω ενός λογαριασμού στο Ευρωσύστημα ή σε ΣΔΤ ανταποκρινόμενο στα

---

[1] Ο εν λόγω όρος δεν αποκλείει τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση όταν στην έκδοσή τους εμπλέκονται δυο εταιρείες ειδικού σκοπού και εφόσον πληρούται από τις τελευταίες ο όρος της «γνήσιας πώλησης», έτσι ώστε τα χρεόγραφα που εκδίδονται από τη δεύτερη εταιρεία ειδικού σκοπού να εξασφαλίζονται έμμεσα ή άμεσα από το αρχικό χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων χωρίς τμηματοποίηση. Εξάλλου, η έννοια των τμημάτων λοιπών τίτλων που προέρχονται από τιτλοποίηση δεν περιλαμβάνει καλυμμένες ομολογίες που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 22 παράγραφος 4 της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ L 375 της 31.12.1985, σ. 3).

[2] ►**M7** Από την 1η Ιανουαρίου 2007 τα διεθνή χρεόγραφα με μορφή τίτλων στον κομιστή που εκδίδονται μέσω των διεθνών κεντρικών αποθετηρίων αξιών Eurolear Bank (Βέλγιο) και Clearstream Banking Luxembourg είναι αποδεκτά μόνο εφόσον εκδίδονται με τη μορφή των νέων ενιαίων τίτλων (New Global Notes - NGN) και είναι κατατεθειμένα σε κοινό θεματοφύλακα που είναι διεθνές κεντρικό αποθετήριο αξιών (ICSD) ή, κατά περίπτωση, κεντρικό αποθετήριο αξιών ανταποκρινόμενο στα ελάχιστα πρότυπα που θέτει η ΕΚΤ. ◄ Τα διεθνή χρεόγραφα με τη μορφή τίτλων στον κομιστή, που έχουν εκδοθεί με τη μορφή κλασικών ενιαίων τίτλων (Classical Global Notes - CGN) πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 και οι κατά γένος ορισμένοι (fungible) τίτλοι που εκδίδονται υπό τον ίδιο κωδικό ISIN από την παραπάνω ημερομηνία και εξής θα εξακολουθήσουν να είναι αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία έως τη λήξη τους.

[3] Οι μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ορίζονται όπως στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών του 1995 (ΕΣΛ/ESA 95).

▼M5

πρότυπα που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ, ούτως ώστε η σύσταση και η εκποίηση να υπόκεινται στο δίκαιο χώρας-μέλους της ζώνης του ευρώ.

Εάν το κεντρικό αποθετήριο αξιών όπου εκδίδεται το περιουσιακό στοιχείο και το ΣΔΤ όπου τηρείται δεν ταυτίζονται, τότε οι δύο φορείς πρέπει να συνδέονται με ζεύξη εγκεκριμένη από την ΕΚΤ ([1]).

Αποδεκτές αγορές

Το χρεόγραφο πρέπει να είναι εισηγμένο ή να αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενη αγορά, όπως αυτή ορίζεται στην Οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων ([2]), ή να αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ορισμένες μη ρυθμιζόμενες αγορές που καθορίζει η ΕΚΤ ([3]). Οι μη ρυθμιζόμενες αγορές αξιολογούνται από το Ευρωσύστημα με βάση τρεις αρχές – την ασφάλεια, τη διαφάνεια και την προσβασιμότητα ([4]) ►**M6** ([5]) ◄.

Είδος εκδότη/αγγυητή

Το χρεόγραφο μπορεί να έχει εκδοθεί ή να είναι εγγυημένο από κεντρικές τράπεζες, οργανισμούς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα ή διεθνή ή υπερεθνικά ιδρύματα. Τα χρεόγραφα πλην των καλυμμένων τραπεζικών ομολόγων που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα είναι αποδεκτά μόνο εφόσον είναι εισηγμένα για διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, όπως ορίζεται ανωτέρω.

Έδρα του εκδότη/εγγυητή

Ο *εκδότης* πρέπει να είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ ή σε μία από τις εκτός του ΕΟΧ χώρες της Ομάδας των 10 ([6]) ►**M6** ([7]) ◄. Στη δεύτερη περίπτωση, τα χρεόγραφα θεωρούνται αποδεκτά μόνο εφόσον το Ευρωσύστημα διαπιστώσει ότι τα δικαιώματά του θα προστατεύονταν καταλλήλως, όπως αποφαίνεται το Ευρωσύστημα, σύμφωνα με τους νόμους της αντίστοιχης εκτός του ΕΟΧ χώρας της Ομάδας των 10. Προς το σκοπό αυτό, πρέπει να υποβάλλεται νομική επιβεβαίωση, κατά τύπο και περιεχόμενο αποδεκτό από το Ευρωσύστημα, προκειμένου τα περιουσιακά στοιχεία να θεωρηθούν αποδεκτά. Σε περίπτωση τίτλου προερχόμενου από τιτλοποίηση, ο εκδότης πρέπει να είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ.

Ο *εγγυητής* πρέπει να είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ.

([1]) Περιγραφή των προτύπων για τη χρήση αποδεκτών ΣΔΤ στη ζώνη του ευρώ και ενημερωμένο κατάλογο αποδεκτών ζεύξεων βλ. στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int).

([2]) ΕΕ L 145, 30.4.2004, σελ. 1.

([3]) Κατάλογος των αποδεκτών μη ρυθμιζόμενων αγορών δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int). και ενημερώνεται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

([4]) Η «ασφάλεια», η «διαφάνεια» και η «προσβασιμότητα» ορίζονται από το Ευρωσύστημα αποκλειστικά σε σχέση με τους σκοπούς της διαχείρισης ασφαλειών. Η διαδικασία επιλογής δεν αποσκοπεί στην αξιολόγηση της εγγενούς ποιότητας των διαφόρων αγορών. Το περιεχόμενο αυτών των αρχών είναι το εξής: Ως *ασφάλεια* νοείται η βεβαιότητα ως προς τις συναλλαγές, ειδικότερα ως προς την ισχύ και την εκτελεστότητά τους. Ως *διαφάνεια* νοείται η ακώλυτη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τους διαδικαστικούς κανόνες και τη λειτουργία της αγοράς, τα οικονομικά χαρακτηριστικά των περιουσιακών στοιχείων, το μηχανισμό διαμόρφωσης των τιμών, τις συναφείς τιμές και ποσότητες (τιμές, επιτόκια, όγκος συναλλαγών, υπόλοιπα κυκλοφορούντα στην αγορά κ.λπ.). Ως *προσβασιμότητα* νοείται η δυνατότητα του Ευρωσυστήματος να συμμετέχει στην αγορά και να έχει πρόσβαση σ' αυτήν. Μια αγορά θεωρείται προσβάσιμη για τους σκοπούς της διαχείρισης ασφαλειών, εάν ο κανονισμός λειτουργίας της επιτρέπει στο Ευρωσύστημα να αποκτά πληροφορίες και να διενεργεί συναλλαγές όταν χρειάζεται για τους εν λόγω σκοπούς.

([5]) Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που είχαν γίνει αποδεκτά ως περιουσιακά στοιχεία της δεύτερης βαθμίδας, έχουν εκδοθεί πριν από τις 31 Μαΐου 2007 και αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε μη ρυθμιζόμενες αγορές που πληρούν τα κριτήρια ασφάλειας και προσβασιμότητας, όχι όμως και διαφάνειας, του Ευρωσυστήματος, εξακολουθούν να είναι αποδεκτά έως τις 31 Δεκεμβρίου 2009, εφόσον πληρούν τα υπόλοιπα κριτήρια καταλληλότητας, ενώ παύουν να είναι αποδεκτά μετά την εν λόγω ημερομηνία. Αυτό δεν ισχύει για μη εξασφαλισμένα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία εκδίδουν πιστωτικά ιδρύματα και τα οποία είχαν γίνει αποδεκτά ως περιουσιακά στοιχεία της δεύτερης βαθμίδας, έπαυσαν δε να είναι αποδεκτά στις 31 Μαΐου 2007.

([6]) Οι εκτός του ΕΟΧ χώρες της Ομάδας των 10 είναι επί του παρόντος οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Ιαπωνία και η Ελβετία.

([7]) Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που έχουν εκδοθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 από φορέα που δεν είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ ή σε κάποια από τις εκτός ΕΟΧ χώρες της Ομάδας των Δέκα (G10) παραμένουν αποδεκτά έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011, εφόσον πληρούν τα υπόλοιπα κριτήρια καταλληλότητας και τις προϋποθέσεις που αφορούν τις εγγυήσεις κατά τα προβλεπόμενα στην Ενότητα 6.3.2, μετά δε την ημερομηνία αυτή παύουν να είναι επιλέξιμα.

▼M5

Τα διεθνή ή υπερεθνικά ιδρύματα είναι αποδεκτοί εκδότες/εγγυητές ανεξάρτητα από τον τόπο όπου είναι εγκατεστημένα. Σε περίπτωση που ένα εμπορεύσιμο χρεόγραφο εκδίδεται από μη χρηματοπιστωτική επιχείρηση για την οποία δεν υπάρχει διαβάθμιση από ECAI, ο εκδότης/εγγυητής πρέπει να είναι εγκατεστημένος στη ζώνη του ευρώ.

Νόμισμα

Η ονομαστική αξία του χρεογράφου πρέπει να είναι διατυπωμένη σε ευρώ ([1]).

6.2.2. *Κριτήρια καταλληλότητας για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

Με βάση το ενιαίο πλαίσιο αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων, είναι αποδεκτά ως ασφάλεια δύο είδη μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων: οι δανειακές απαιτήσεις και τα μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα που εξασφαλίζονται με στεγαστικά δάνεια (RMBD) ([2]).

Δανειακές απαιτήσεις

Για να είναι αποδεκτή, μια δανειακή απαίτηση ([3]) πρέπει να πληροί τα εξής κριτήρια καταλληλότητας (βλ. και Πίνακα 4):

— *Είδος περιουσιακού στοιχείου*: Πρέπει να είναι απαίτηση από πιστοδότηση και να συνιστά ενοχική υποχρέωση ενός οφειλέτη έναντι αντισυμβαλλομένου του Ευρωσυστήματος. Οι δανειακές απαιτήσεις που έχουν «μειούμενο υπόλοιπο» (όπου δηλ. το κεφάλαιο και οι τόκοι εξοφλούνται τμηματικά με βάση ένα συμφωνημένο χρονοδιάγραμμα) είναι επίσης αποδεκτές. Δεν θεωρούνται αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα ανοικτών δανείων (π.χ. αχρησιμοποίητες ανακυκλούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις), οι υπεραναλήψεις από τρεχούμενους λογαριασμούς και οι εγγυητικές επιστολές (που παρέχουν εξουσιοδότηση για χρήση πιστώσεων αλλά δεν είναι καθαυτές δανειακές απαιτήσεις) δεν είναι αποδεκτές. Στα κοινοπρακτικά ομολογιακά δάνεια, το μερίδιο ιδρύματος-μέλους της κοινοπραξίας θεωρείται αποδεκτό είδος δανειακής απαίτησης. ►**M7** Οι δανειακές απαιτήσεις δεν θα πρέπει να παρέχουν δικαιώματα επί του κεφαλαίου ή/και των τόκων εξαρτώμενα από τα δικαιώματα δικαιούχων άλλων δανειακών απαιτήσεων (ή άλλων σειρών ή υποσειρών του ίδιου κοινοπρακτικού δανείου) ή κομιστών χρεογράφων του ίδιου εκδότη. ◄

Η δανειακή απαίτηση πρέπει να έχει: (α) προκαθορισμένο και άνευ αιρέσεων κεφάλαιο και β) τοκομερίδιο το οποίο να μη συνεπάγεται αρνητική εισοδηματική ροή. Επιπλέον, το τοκομερίδιο πρέπει να είναι είτε i) μηδενικό είτε ii) σταθερό είτε iii) κυμαινόμενο συνδεδεμένο με επιτόκιο αναφοράς. ►**M7** Αποδεκτές είναι εξάλλου και οι δανειακές απαιτήσεις των οποίων το επιτόκιο συνδέεται με την εξέλιξη του πληθωρισμού. ◄ Τα χαρακτηριστικά αυτά πρέπει να υπάρχουν καθ' όλο το διάστημα μέχρι την απόσβεση της εξασφαλιζόμενης υποχρέωσης.

— *Είδος οφειλέτη/εγγυητή*: Αποδεκτοί οφειλέτες/εκδότες είναι οι μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ([4]), οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα και τα εθνικά και υπερεθνικά ιδρύματα. Κάθε οφειλέτης ευθύνεται εις ολόκληρον για την πλήρη αποπληρωμή της εν λόγω δανειακής απαίτησης (αποκλείονται οι συνοφειλέτες που ευθύνονται από κοινού για την ίδια δανειακή απαίτηση).

— *Έδρα του οφειλέτη/εγγυητή*: Ο εκδότης/εγγυητής πρέπει να είναι εγκατεστημένος στη ζώνη του ευρώ. Ο όρος αυτός δεν ισχύει προκειμένου για διεθνή ή υπερεθνικά ιδρύματα.

— *Πιστοληπτική διαβάθμιση*: Η ποιότητα των δανειακών απαιτήσεων αξιολογείται με βάση την πιστοληπτική ικανότητα του οφειλέτη/εγγυητή. Οι δανειακές απαιτήσεις πρέπει να πληρούν τα υψηλά κριτήρια

([1]) Ή σε εθνικές υποδιαιρέσεις του ευρώ.

([2]) Από 1.1.2007 έως 31.12.2011 θα ισχύει μεταβατικό καθεστώς για τις δανειακές απαιτήσεις: κάθε εθνική κεντρική τράπεζα θα ορίζει κατ' επιλογήν της το ελάχιστο ύψος των πιστωτικών απαιτήσεων που θα είναι αποδεκτές για το σκοπό της παροχής ασφάλειας (πέραν της διασυνοριακής χρήσης) και την τυχόν εφαρμοζόμενη προμήθεια. Από 1.1.2012 θα ισχύει ενιαίο καθεστώς.

([3]) Οι δανειακές απαιτήσεις καλούνται επίσης και τραπεζικά δάνεια. Προς τις δανειακές απαιτήσεις εξομοιώνονται τα *Schuldscheindarlehen* και οι καταχωρημένες ιδιωτικές απαιτήσεις έναντι του Ολλανδικού Δημοσίου ή άλλων οφειλετών που καλύπτονται από εγγύηση του Ολλανδικού Δημοσίου (π.χ. έναντι στεγαστικών οργανισμών).

([4]) Όπως ορίζονται στο ΕΣΛ/ESA 95.

▼M5

ποιότητας που ορίζονται στους κανόνες του ECAF για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (βλ. Ενότητα 6.3.3).

— *Ελάχιστο ύψος*: Κατά την υποβολή της προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως ασφάλεια από τον αντισυμβαλλόμενο, το ύψος της δανειακής απαίτησης πρέπει να ανταποκρίνεται σε ένα ελάχιστο όριο. Στη διάρκεια μεταβατικής περιόδου (1.1.2007-31.12.2011), κάθε εθνική κεντρική τράπεζα μπορεί να ορίζει κατ' επιλογήν της το ελάχιστο όριο που θα εφαρμόζει για τις εγχώριες δανειακές απαιτήσεις. Για διασυνοριακή χρήση, θα ισχύει κοινό ελάχιστο όριο 500 000 ευρώ κατά τη μεταβατική περίοδο ►M7 ———————— ◄. Από 1.1.2012 για όλες τις δανειακές απαιτήσεις σε όλη τη ζώνη του ευρώ θα ισχύει κοινό ελάχιστο όριο 500 000 ευρώ.

— *Διαδικασίες διεκπεραίωσης*: Η δανειακή απαίτηση πρέπει να υπόκειται στις διαδικασίες του Ευρωσυστήματος όπως ορίζονται στην αντίστοιχη εθνική τεκμηρίωση.

— *Εφαρμοστέο δίκαιο*: Η δανειακή σύμβαση και η σύμβαση μεταξύ του αντισυμβαλλομένου και της εθνικής κεντρικής τράπεζας όπου κατατίθεται η δανειακή απαίτηση ως ασφάλεια («σύμβαση παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας») πρέπει να διέπονται από το δίκαιο χώρας-μέλους της ζώνης του ευρώ. Εξάλλου, τα διαφορετικά δίκαια που εφαρμόζονται: (i) στον αντισυμβαλλόμενο, (ii) στον πιστωτή, (iii) στον οφειλέτη, (iv) στον εγγυητή (εάν υπάρχει), (v) στη δανειακή σύμβαση και (vi) στη σύμβαση παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα δύο τον αριθμό.

— *Νόμισμα*: Η δανειακή απαίτηση πρέπει να έχει συνομολογηθεί σε ευρώ ([1]).

Μή εμπορεύσιμα χρεόγραφα εξασφαλισμένα με στεγαστικά δάνεια

Όσον αφορά τα μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα που εξασφαλίζονται με στεγαστικά δάνεια (retail mortgage-backed debt instruments - RMBD) θα ισχύουν τα εξής κριτήρια καταλληλότητας:

— *Είδος περιουσιακού στοιχείου*: Πρέπει να είναι χρεόγραφο (γραμμάτιο ή συναλλαγματική) που εξασφαλίζεται από «δεξαμενή» ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων χωρίς να έχει λάβει χώρα πλήρης τιτλοποίηση. Θα πρέπει να είναι δυνατή η αντικατάσταση των περιουσιακών στοιχείων εντός της «δεξαμενής» και θα πρέπει να προβλέπεται μηχανισμός που να διασφαλίζει ότι το Ευρωσύστημα απολαύει προτεραιότητας έναντι άλλων πιστωτών πλην αυτών που εξαιρούνται για λόγους δημοσίου συμφέροντος ([2]).

  Τα RMBD πρέπει να έχουν: (α) προκαθορισμένο και άνευ αιρέσεων κεφάλαιο και (β) επιτόκιο το οποίο να μη συνεπάγεται αρνητική εισοδηματική ροή.

— *Πιστοληπτική διαβάθμιση*: Τα RMBD πρέπει να πληρούν υψηλά κριτήρια ποιότητας, όπως αξιολογείται με βάση το ECAF και κατά το μέρος αυτού που αναφέρεται στα RMBD (βλ. Ενότητα 6.3.3).

— *Είδος εκδότη*: Αποδεκτοί εκδότες είναι τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι αποδεκτοί αντισυμβαλλόμενοι.

— *Έδρα του εκδότη*: Ο εκδότης/εγγυητής πρέπει να είναι εγκατεστημένος στη ζώνη του ευρώ.

— *Διαδικασίες διεκπεραίωσης*: Τα RMBD πρέπει να υπόκειται στις διαδικασίες του Ευρωσυστήματος όπως ορίζονται στην αντίστοιχη εθνική τεκμηρίωση.

— *Νόμισμα*: Η ονομαστική αξία των RMBD πρέπει να είναι διατυπωμένη σε ευρώ ([3]).

([1]) Βλ. υποσημείωση 13.
([2]) Επί του παρόντος αυτή η κατηγορία περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνει μόνο γραμμάτια εξασφαλισμένα με στεγαστικά δάνεια, τα οποία εκδίδονται στην Ιρλανδία.
([3]) Βλ. υποσημείωση 13.

▼M5

6.2.3. *Πρόσθετοι όροι για τη χρήση αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων*

Πρόσθετες νομικές προϋποθέσεις για τις δανειακές απαιτήσεις

Προκειμένου να διασφαλίζεται η έγκυρη σύσταση ασφάλειας επί δανειακών απαιτήσεων και η δυνατότητα ταχείας ρευστοποίησης της πιστωτικής απαίτησης σε περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενος αθετήσει τις υποχρεώσεις του, πρέπει να πληρούνται οι εξής πρόσθετες προϋποθέσεις:

— Δυνατότητα ελέγχου της ύπαρξης των δανειακών απαιτήσεων που παρέχονται ως ασφάλεια

— Κοινοποίηση στον οφειλέτη περί της παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας ή καταχώρηση της εν λόγω παροχής σε σχετικό μητρώο

— Απουσία περιορισμών που συνδέονται με το τραπεζικό απόρρητο και την εμπιστευτικότητα

— Απουσία περιορισμών σχετικά με την παροχή της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας

— Απουσία περιορισμών σχετικά με τη ρευστοποίηση της δανειακής απαίτησης.

Το περιεχόμενο των παραπάνω νομικών προϋποθέσεων εξηγείται στο Παράρτημα 7. Περισσότερες λεπτομέρειες για τα ισχύοντα σε κάθε χώρα παρέχονται στην αντίστοιχη εθνική τεκμηρίωση.

Κανόνες για τη χρήση τών αποδεκτών περιουσιακών στοιχείών

Τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιούνται για όλες τις πράξεις νομισματικής πολιτικής που βασίζονται σε υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία, δηλ. τις πράξεις ανοικτής αγοράς με τη μορφή αντιστρεπτέων και οριστικών συναλλαγών και τη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης. Τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιούνται ως υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία για τις πράξεις ανοικτής αγοράς που διενεργούνται ως αντιστρεπτέες συναλλαγές και για τη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης. Δεν χρησιμοποιούνται στις οριστικές συναλλαγές του Ευρωσυστήματος. Όλα τα εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια για τη χορήγηση ενδοημερήσιας πίστωσης.

Ανεξαρτήτως του αν ένα εμπορεύσιμο ή μη εμπορεύσιμο περιουσιακό στοιχείο πληροί όλα τα κριτήρια καταλληλότητας, ο αντισυμβαλλόμενος δεν επιτρέπεται να προσκομίσει ως ασφάλεια περιουσιακό στοιχείο που έχει εκδοθεί ή είναι εγγυημένο από τον ίδιο ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο με το οποίο διατηρεί στενούς δεσμούς ([1]).

«Στενοί δεσμοί» σημαίνει κατάσταση κατά την οποία ο αντισυμβαλλόμενος συνδέεται με εκδότη χρεογράφων με μία από τις εξής σχέσεις:

▼M7

i) ο αντισυμβαλλόμενος κατέχει άμεσα ή έμμεσα, μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, το 20 % ή άνω του κεφαλαίου του εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή ή,

ii) ο εκδότης/οφειλέτης/εγγυητής κατέχει άμεσα ή έμμεσα, μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, το 20 % ή άνω του κεφαλαίου του αντισυμβαλλομένου ή,

iii) τρίτος κατέχει άμεσα ή έμμεσα, μέσω μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, άνω του 20 % του κεφαλαίου του αντισυμβαλλομένου και άνω του 20 % του κεφαλαίου του εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή.

Η παραπάνω διάταξη σχετικά με τους στενούς δεσμούς δεν ισχύει για: α) στενούς δεσμούς μεταξύ του αντισυμβαλλομένου και των δημοσίων αρχών των χωρών του ΕΟΧ ή σε περίπτωση που ο εγγυητής των χρεο-

([1]) Εάν ο αντισυμβαλλόμενος χρησιμοποιεί περιουσιακά στοιχεία τα οποία, λόγω ταύτισης με τον εκδότη/εγγυητή ή λόγω της ύπαρξης στενών δεσμών, δεν επιτρεπόταν εξ αρχής ή δεν επιτρέπεται πλέον να χρησιμοποιήσει για εξασφάλιση ανεξόφλητης πίστωσης, υποχρεούται να ενημερώσει αμέσως την οικεία εθνική κεντρική τράπεζα. Τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται με μηδενική αξία κατά την επόμενη αποτίμηση και ενδέχεται να ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης (βλ. και Παράρτημα 6). Επιπλέον, ο αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να αποσύρει το περιουσιακό στοιχείο το συντομότερο δυνατόν.

▼M7

γράφων είναι δημόσιος φορέας ο οποίος δικαιούται να επιβάλλει φόρους, β) καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες που εκδίδονται σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 22 παράγραφος 4 της οδηγίας για τους ΟΣΕΚΑ ή γ) περιπτώσεις όπου τα χρεόγραφα καλύπτονται από συγκεκριμένες νομικές διασφαλίσεις συγκρίσιμες με εκείνες της περίπτωσης β), όπως στην περίπτωση των μη εμπορεύσιμων RMBD τα οποία δεν είναι τίτλοι.

Επιπλέον, ο αντισυμβαλλόμενος δεν επιτρέπεται να προσκομίσει ως ασφάλεια τίτλο προερχόμενο από τιτλοποίηση για τον οποίο ο ίδιος (ή τρίτος με τον οποίο διατηρεί στενούς δεσμούς) παρέχει κάλυψη έναντι του συναλλαγματικού κινδύνου συνάπτοντας πράξη αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου με τον εκδότη του τίτλου ή παρέχει διευκολύνσεις ρευστότητας για ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 20 % του ανεξόφλητου υπολοίπου του τίτλου.

▼M5

Όλα τα αποδεκτά, εμπορεύσιμα και μη, περιουσιακά στοιχεία πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούνται σε διασυνοριακή βάση σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία είτε μέσω ζεύξεων με τα εγχώρια ΣΔΤ τους είτε μέσω άλλων αποδεκτών ρυθμίσεων, προκειμένου να λαμβάνουν πιστώσεις από την εθνική κεντρική τράπεζα του κράτους-μέλους όπου είναι εγκατεστημένοι (βλ. Ενότητα 6.6).

Πίνακας 4

Αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

Κριτήρια καταλληλότητας	Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (1)	Μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (2)	
Είδος περιουσιακού στοιχείου	Πιστοποιητικά χρέους της ΕΚΤ Άλλα εμπορεύσιμα χρεόγραφα (3)	Δανειακές απαιτήσεις	RMBD
Ποιότητα	Το περιουσιακό στοιχείο πρέπει να είναι υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης, όπως αξιολογείται με βάση τους κανόνες του ECAF για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (3).	Ο οφειλέτης/εγγυητής πρέπει να έχει υψηλή πιστοληπτική ικανότητα, όπως αξιολογείται με βάση τους κανόνες του ECAF για τις δανειακές απαιτήσεις.	Το περιουσιακό στοιχείο πρέπει να είναι υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης, όπως αξιολογείται με βάση τους κανόνες του ECAF για τα RMBD.
Τόπος έκδοσης	ΕΟΧ (3)	Δεν εφαρμόζεται.	Δεν εφαρμόζεται.
Διαδικασίες διακανονισμού/διεκπεραίωσης	Τόπος διακανονισμού: ζώνη του ευρώ Οι τίτλοι πρέπει να είναι κεντρικά κατατεθειμένοι με λογιστική μορφή σε εθνική κεντρική τράπεζα ή σε ΣΔΤ που πληροί τα ελάχιστα πρότυπα της ΕΚΤ.	Διαδικασίες του Ευρωσυστήματος	Διαδικασίες του Ευρωσυστήματος
Κατηγορία εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή	Κεντρικές τράπεζες Δημόσιος τομέας Ιδιωτικός τομέας Διεθνή και υπερεθνικά ιδρύματα	Δημόσιος τομέας Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις Διεθνή και υπερεθνικά ιδρύματα	Πιστωτικά ιδρύματα
Έδρα του εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή	Εκδότης (3): ΕΟΧ ή εκτός του ΕΟΧ χώρες G10	Ζώνη του ευρώ	Ζώνη του ευρώ

▼**M5**

Κριτήρια καταλληλότητας	Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (1)	Μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (2)	
Αποδεκτές αγορές	Ρυθμιζόμενες αγορές Μη ρυθμιζόμενες αγορές αποδεκτές από την ΕΚΤ	Δεν εφαρμόζεται	Δεν εφαρμόζεται
Νόμισμα	Ευρώ	Ευρώ	Ευρώ
Ελάχιστο ύψος	Δεν εφαρμόζεται	Ελάχιστο όριο ποσού κατά το χρόνο υποβολής της δανειακής απαίτησης. Από 1.1.2007 έως 31.12.2011: — για εγχώρια χρήση: κατ' επιλογήν της ΕθνΚΤ — για διασυνοριακή χρήση: κοινό ελάχιστο όριο 500 000 ευρώ (4). Από 1.1.2012: κοινό ελάχιστο όριο 500 000 ευρώ για όλη τη ζώνη του ευρώ	Δεν εφαρμόζεται
►**M7** Εφαρμοστέο δίκαιο ◄	►**M7** Για τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση η απόκτηση των υποκειμένων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους τη ΕΕ. ◄	Εφαρμοστέο δίκαιο για τη δανειακή σύμβαση και τη χρήση της ως ασφάλειας: δίκαιο κράτους-μέλους της ζώνης του ευρώ. Τα διαφορετικά δίκαια που εφαρμόζονται: i) στον αντισυμβαλλόμενο ii) στον πιστωτή iii) στον οφειλέτη iv) στον εγγυητή (εάν υπάρχει) v) στη δανειακή σύμβαση και vi) στη σύμβαση παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας δεν μπορούν υπερβαίνουν τα δύο τον αριθμό.	Δεν αφορά την περίπτωση
Διασυνοριακή χρήση	Ναι	Ναι	Ναι

(1) Περισσότερες λεπτομέρειες βλ. στην Ενότητα 6.2.1.
(2) Περισσότερες λεπτομέρειες βλ. στην Ενότητα 6.2.2.
(3) Η ποιότητα των εμπορεύσιμων χρεογράφων για τα οποία δεν υπάρχει πιστοληπτική διαβάθμιση και τα οποία έχουν εκδοθεί ή είναι εγγυημένα από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κρίνεται με βάση την πηγή αξιολόγησης που έχει επιλέξει ο αντίστοιχος αντισυμβαλλόμενος σύμφωνα με τους κανόνες του ECAF για τις δανειακές απαιτήσεις, όπως αναγράφονται στην Ενότητα 6.3.3. Στην περίπτωση αυτών των εμπορεύσιμων χρεογράφων, ισχύουν τροποποιημένα κριτήρια καταλληλότητας για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία, ως εξής: έδρα του εκδότη/εγγυητή: ζώνη του ευρώ, τόπος έκδοσης: ζώνη του ευρώ. ►**M7** ——————— ◄

▼M5

6.3. **Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας**

6.3.1. *Πεδίο εφαρμογής και στοιχεία*

Το πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (Eurosystem credit assessment framework – ECAF) ορίζει τις διαδικασίες, τους κανόνες και τις τεχνικές μέσω των οποίων διασφαλίζεται ότι εκπληρώνεται η απαίτηση του Ευρωσυστήματος για υψηλή ποιότητα όλων των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

Εντός του γενικού πλαισίου, το Ευρωσύστημα διακρίνει μεταξύ εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων (βλ. Ενότητα 6.3.2 και 6.3.3) ώστε να λαμβάνεται υπόψη η διαφορετική νομική φύση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και να διασφαλίζεται η αποτελεσματική διενέργεια των συναφών συναλλαγών.

Κατά την αξιολόγηση της ποιότητας των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων, το Ευρωσύστημα λαμβάνει υπόψη σχετικές πληροφορίες προερχόμενες από συστήματα αξιολόγησης που ανήκουν σε μία από τις εξής τέσσερεις πηγές, τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (external credit assessment institutions – «ECAI»), τα εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των εθνικών κεντρικών τραπεζών (in-house credit assessment systems – «ICAS»), τα εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης των ίδιων των αντισυμβαλλομένων (internal ratings-based systems – «IRB») και τα μέσα διαβάθμισης (εφαρμογές λογισμικού) που διατίθενται από τρίτους φορείς (rating tools – «RT»). Επιπλέον, κατά την αξιολόγηση της ποιότητας το Ευρωσύστημα λαμβάνει υπόψη θεσμικά κριτήρια και χαρακτηριστικά που εγγυώνται παρόμοια προστασία του κατόχου του χρηματοπιστωτικού μέσου όπως οι εγγυήσεις.

▼M7

Προκειμένου για τους ECAI, οι αξιολογήσεις πρέπει να βασίζονται σε δημοσιευμένες διαβαθμίσεις. Το Ευρωσύστημα διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει οποιαδήποτε αναγκαία κατά την κρίση του διευκρίνιση. Για τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση οι αξιολογήσεις πρέπει να επεξηγούνται σε έκθεση πιστοληπτικής διαβάθμισης προσιτή στο κοινό (δηλαδή σε λεπτομερή έκθεση πριν από τη διάθεση των τίτλων ή νέα έκδοση), η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διεξοδική ανάλυση των διαρθρωτικών και νομικών ζητημάτων, λεπτομερή αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου ασφαλειών, καθώς και ανάλυση των συμμετεχόντων στη συναλλαγή και κάθε άλλης σημαντικής ιδιομορφίας της συναλλαγής. Επιπλέον, οι ECAI πρέπει να δημοσιεύουν τακτικές εκθέσεις επίβλεψης για τους τίτλους αυτούς τουλάχιστον ανά τρίμηνο ([1]). Οι εκθέσεις αυτές θα πρέπει τουλάχιστον να περιέχουν επικαιροποιημένα τα βασικά στοιχεία των συναλλαγών (π.χ. σύνθεση του χαρτοφυλακίου ασφαλειών, συμμετέχοντες στη συναλλαγή, κεφαλαιακή διάρθρωση), καθώς και στοιχεία επιδόσεων.

▼M5

Το επίπεδο αναφοράς (benchmark) του Ευρωσυστήματος για να διαπιστώνεται ότι τηρείται η ελάχιστη απαίτηση περί υψηλής ποιότητας («ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης») ορίζεται με βάση τη διαβάθμιση «single A» ►M7 ([2]) ◄. Το Ευρωσύστημα θεωρεί ότι πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου (probability of default – PD) για χρονικό ορίζοντα ενός έτους ίση προς 0,10 % είναι ισοδύναμη της διαβάθμισης «single A», υπό τον όρο περιοδικής επανεξέτασης. ►M8 Όσον αφορά τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση που εκδίδονται από 1ης Μαρτίου 2009 και εξής, η απαιτούμενη από το Ευρωσύστημα υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση ορίζεται ως διαβάθμιση «ΑΑΑ» κατά την έκδοση, με ελάχιστο όριο

([1]) Για τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση με υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία που συνεπάγονται πληρωμές (κεφαλαίου ή τόκων) ανά εξάμηνο ή ετησίως, οι σχετικές εκθέσεις παρακολούθησης μπορούν να έχουν αντίστοιχα εξάμηνη ή ετήσια συχνότητα.

([2]) Ως «Single AAA» νοείται κάθε μακροπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση «A-», διενεργούμενη από τους οίκους Fitch ή Standard & Poor's ή διαβάθμιση «A3», διενεργούμενη από τον οίκο Moody's, ή διαβάθμιση «AL», διενεργούμενη από τον οίκο DBRS.

▼M5

πιστοληπτικής ποιότητας στη διάρκεια ζωής του τίτλου τη διαβάθμιση «single A» [1] ◄ Το ECAF ακολουθεί τον ορισμό της αθέτησης (default event) που δίδεται από την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων της ΕΕ [2]. Το Ευρωσύστημα δημοσιεύει την ελάχιστη διαβάθμιση που ανταποκρίνεται στην αξιολόγηση των ECAI – και σ' αυτή την περίπτωση υπό τον όρο περιοδικής επανεξέτασης.

▼M7

Το Ευρωσύστημα διατηρεί το δικαίωμα να αποφαίνεται αν η έκδοση, ο εκδότης, ο οφειλέτης ή ο εγγυητής πληροί τα απαιτούμενα υψηλά κριτήρια πιστοληπτικής διαβάθμισης με βάση οποιεσδήποτε συναφείς κατά την κρίση του πληροφορίες και δικαιούται να απορρίπτει ή να περιορίζει τη χρήση περιουσιακών στοιχείων ή να εφαρμόζει συμπληρωματικές περικοπές αποτίμησης για τέτοιου είδους λόγους, εάν αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί η επαρκής προστασία του Ευρωσυστήματος από τους κινδύνους, σύμφωνα με το άρθρο 18.1 του Καταστατικού ΕΣΚΤ. Αυτά τα μέτρα μπορούν να εφαρμόζονται και σε συγκεκριμένους αντισυμβαλλομένους, ιδίως εάν η πιστοληπτική τους ικανότητα φαίνεται να έχει υψηλή θετική συσχέτιση με την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων που προσκομίζουν ως ασφάλεια. Σε περίπτωση που η εν λόγω απόρριψη βασίζεται σε πληροφορίες εποπτικής φύσεως, οι πληροφορίες οι οποίες διαβιβάζονται είτε από τους αντισυμβαλλομένους είτε από τις εποπτικές αρχές πρέπει να χρησιμοποιούνται στην έκταση που αυτό είναι εύλογο και αναγκαίο για την εκτέλεση των καθηκόντων του Ευρωσυστήματος όσον αφορά την άσκηση νομισματικής πολιτικής.

Περιουσιακά στοιχεία των οποίων ο εκδότης ή ο εγγυητής υπόκειται σε δέσμευση κεφαλαίων ή/και σε άλλα μέτρα περιοριστικά της χρήσης των κεφαλαίων του, που έχουν επιβληθεί από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή από κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2 της συνθήκης, ή στην περίπτωση του οποίου με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ έχει ανασταλεί ή αποκλειστεί η πρόσβασή του στις πράξεις ανοικτής αγοράς ή τις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος, δύνανται να εξαιρεθούν από τον κατάλογο των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

▼M5

6.3.2. *Διαπίστωση της υψηλής πιστοληπτικης διαβαθμισης των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων*

Η υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων διαπιστώνεται με βάση τα εξής κριτήρια:

▼M10

— *Αξιολόγηση από ECAI τίτλων προερχόμενων από τιτλοποίηση*: Όσον αφορά τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση που εκδίδονται την 1η Μαρτίου 2010 ή μετά την ημερομηνία αυτή, το Ευρωσύστημα απαιτεί τουλάχιστον δύο αξιολογήσεις από οποιουσδήποτε ECAI είναι αποδεκτοί για τους σκοπούς της έκδοσης. Στον καθορισμό της καταλληλότητας των τίτλων που προέρχονται από τιτλοποίηση εφαρμόζεται ο «κανόνας της δεύτερης καλύτερης αξιολόγησης», υπό την έννοια ότι όχι μόνο η καλύτερη, αλλά και η δεύτερη καλύτερη διαθέσιμη αξιολόγηση από ECAI πρέπει να πληροί το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης για τους εν λόγω τίτλους. Με βάση τον κανόνα αυτόν, προκειμένου οι τίτλοι να είναι αποδεκτοί, το Ευρωσύστημα απαιτεί και για τις δύο αξιολογήσεις επίπεδο «AAA»/«Aaa» κατά την έκδοση και επίπεδο «single A» στη διάρκεια ζωής του τίτλου.

  Από την 1η Μαρτίου 2011 όλοι οι τίτλοι που προέρχονται από τιτλοποίηση, ανεξάρτητα από την ημερομηνία εκδόσεώς τους, διαθέτουν τουλάχιστον δύο αξιολογήσεις από οποιουσδήποτε ECAI είναι αποδεκτοί για τους σκοπούς της έκδοσης, προκειμένου δε οι τίτλοι να εξακολουθούν να είναι αποδεκτοί, εφαρμόζεται ο κανόνας της δεύτερης καλύτερης αξιολόγησης.

---

[1] Ως «AAA» νοείται κάθε μακροπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση «AAA», διενεργούμενη από τους οίκους Fitch, Standard & Poor's ή DBRS, ή «Aaa», διενεργούμενη από τον οίκο Moody's.

[2] Η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (ΟΚΑ) αποτελείται από την Οδηγία 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 177, 30.6.2006, σελ. 1) και την Οδηγία 2006/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια των εταιριών επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 177, 30.6.2006, σελ. 201).

▼M10

Στην περίπτωση τίτλων προερχόμενων από τιτλοποίηση που εκδόθηκαν πριν από την 1η Μαρτίου 2010 και διαθέτουν μόνο μία αξιολόγηση, λαμβάνεται επιπροσθέτως και δεύτερη αξιολόγηση πριν από την 1η Μαρτίου 2011. Όσον αφορά τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση που εκδόθηκαν πριν από την 1η Μαρτίου 2009, και οι δύο αξιολογήσεις πρέπει να πληρούν το επίπεδο «single A» στη διάρκεια ζωής του τίτλου. Όσον αφορά τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση που εκδόθηκαν μεταξύ της 1ης Μαρτίου 2009 και της 28ης Φεβρουαρίου 2010, η πρώτη αξιολόγηση πρέπει να πληροί το επίπεδο «AAA»/«Aaa» κατά την έκδοση και το επίπεδο «single A» στη διάρκεια ζωής του τίτλου, ενώ η δεύτερη αξιολόγηση πρέπει να πληροί το επίπεδο «single A» τόσο κατά την έκδοση ([1]) όσο και στη διάρκεια ζωής του τίτλου.

Η ΕΚΤ δημοσιεύει το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης για κάθε αποδεκτό ECAI, όπως ορίζεται σύμφωνα με την ενότητα 6.3.1 ([2]).

▼M5

— *Εγγυήσεις*: Όταν δεν υπάρχει (αποδεκτή) αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη από ECAI, η υψηλή ποιότητα μπορεί να διαπιστωθεί με βάση εγγυήσεις που παρέχονται από οικονομικώς εύρωστους εγγυητές. Η οικονομική ευρωστία του εγγυητή κρίνεται με βάση αξιολογήσεις από ECAI που πληρούν το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος. Η εγγύηση πρέπει να πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

  — Η εγγύηση θεωρείται αποδεκτή εάν ο εγγυητής έχει ανεπιφύλακτα και ανέκκλητα εγγυηθεί για λογαριασμό του εκδότη όσον αφορά την υποχρέωση καταβολής του κεφαλαίου, των τόκων και τυχόν άλλων ποσών που οφείλονται σε σχέση με τα χρεόγραφα, προς τους κομιστές αυτών μέχρις ολοσχερούς εξοφλήσεως.

  — Η εγγύηση πρέπει να είναι πληρωτέα σε πρώτη ζήτηση (ανεξάρτητα από την πρωτογενή ενοχική υποχρέωση). Οι εγγυήσεις που παρέχονται από δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι δικαιούνται να επιβάλλουν φόρους και τέλη θα πρέπει να είναι πληρωτέες σε πρώτη ζήτηση, άλλως να εξασφαλίζουν άμεση και εμπρόθεσμη πληρωμή σε περίπτωση υπερημερίας. Οι υποχρεώσεις τις οποίες αναλαμβάνει διά της εγγυήσεως ο εγγυητής πρέπει να έχουν σειρά προτεραιότητας τουλάχιστον ίση και ανάλογη (pari passu) προς όλες τις λοιπές ανεξασφάλιστες υποχρεώσεις του.

  — Η εγγύηση πρέπει να διέπεται από το δίκαιο κράτους-μέλους της ΕΕ και να είναι νομικώς ισχυρή, δεσμευτική και εκτελεστή κατά του εγγυητή.

  — Όσον αφορά τη νομική ισχύ, τη δεσμευτικότητα και το εκτελεστό της εγγυήσεως θα πρέπει να υποβάλλεται νομική επιβεβαίωση, κατά τύπο και ουσία αποδεκτή από το Ευρωσύστημα, προκειμένου να κριθεί αποδεκτό το περιουσιακό στοιχείο που καλύπτεται από την εγγύηση. Αν ο εγγυητής είναι εγκατεστημένος σε χώρα όπου ισχύει άλλο δίκαιο από αυτό που διέπει την εγγύηση, η νομική επιβεβαίωση αφορά και το ότι η εγγύηση είναι ισχυρά και εκτελεστή κατά το δίκαιο της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο εκδότης. Η νομική επιβεβαίωση πρέπει να υποβάλλεται προς εξέταση στην εθνική κεντρική τράπεζα η οποία ανακοινώνει ότι θα συμπεριλάβει στον κατάλογο των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο που καλύπτεται από την εγγύηση ([3]). Δεν χρειάζεται νομική επιβεβαίωση προκειμένου για εγγυήσεις που καλύπτουν χρεόγραφα με εξατομικευμένη ανά τίτλο διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας ή για εγγυήσεις που δίδονται από δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι δικαιούνται να επιβάλ-

([1]) Όσον αφορά την απαιτούμενη δεύτερη αξιολόγηση από ECAI για τους εν λόγω τίτλους που προέρχονται από τιτλοποίηση, η «αξιολόγηση κατά την έκδοση» αναφέρεται στην αξιολόγηση κατά το χρόνο που αυτή εκδίδεται ή δημοσιεύεται για πρώτη φορά από τον ECAI.

([2]) Οι εν λόγω πληροφορίες δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

([3]) Η τράπεζα αυτή είναι κατά κανόνα η εθνική κεντρική τράπεζα της χώρας όπου το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο είναι εισηγμένο ή αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε αποδεκτή αγορά. Σε περίπτωση που το περιουσιακό στοιχείο είναι εισηγμένο ή αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε περισσότερες από μία αγορές, τυχόν ερωτήματα πρέπει να απευθύνονται στην ΕΚΤ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: Eligible-Assets.hotline@ecb.int

▼M5

λουν φόρους. Ο όρος ότι η εγγύηση πρέπει να είναι εκτελεστή υπόκειται σε τυχόν νόμους περί αφερεγγυότητος και πτωχεύσεως, στις γενικές αρχές της επιείκειας και σε άλλους νόμους και αρχές που τυγχάνουν εφαρμογής επί του εγγυητή και γενικώς επηρεάζουν τα δικαιώματα των πιστωτών έναντι του εγγυητή.

Όταν δεν υπάρχει αξιολόγηση από ECAI για την έκδοση, τον εκδότη ή τον εγγυητή, η υψηλή ποιότητα διαπιστώνεται ως εξής:

— *Εκδότες ή εγγυητές από το δημόσιο τομέα της ζώνης του ευρώ*: Αν ένα εμπορεύσιμο περιουσιακό στοιχείο έχει εκδοθεί ή είναι εγγυημένο από περιφερειακή κυβέρνηση, οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα (ΝΠΔΤ) που εδρεύει στη ζώνη του ευρώ όπως ορίζεται στην ΟΚΑ, εφαρμόζεται η εξής διαδικασία:

  — Ο εκδότης ή εγγυητής κατατάσσεται σε μία από τρεις κατηγορίες σύμφωνα με ην ΟΚΑ ([1]), όπως εξηγείται στον Πίνακα 5.

  — Για τους εκδότες ή εγγυητές που ανήκουν στις κατηγορίες 1 και 2, η αξιολόγηση συνάγεται έμμεσα, με βάση την αξιολόγηση από ECAI για την κεντρική κυβέρνηση της χώρας όπου εδρεύει ο εκδότης ή εγγυητής. Αυτή η έμμεση αξιολόγηση πρέπει να ικανοποιεί το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος. Για τους εκδότες ή εγγυητές που ανήκουν στην κατηγορία 3 δεν συνάγεται έμμεσα αξιολόγηση.

— *Εκδότες ή εγγυητές που είναι επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα εγκατεστημένες στη ζώνη του ευρώ*: Αν δεν μπορούν να διαπιστωθούν τα υψηλά κριτήρια για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που έχουν εκδοθεί ή είναι εγγυημένα από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ([2]) της ζώνης του ευρώ με βάση αξιολόγηση ECAI για την έκδοση, τον εκδότη ή τον εγγυητή, θα ισχύουν οι κανόνες του ECAF για τις δανειακές απαιτήσεις και οι αντισυμβαλλόμενοι θα επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τα δικά τους εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης, τα εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των ίδιων των εθνικών κεντρικών τραπεζών ή μέσα διαβάθμισης που διατίθενται από τρίτους φορείς. Τα χρεόγραφα χωρίς διαβάθμιση που εκδίδονται από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις δεν περιλαμβάνονται στο δημοσιευόμενο κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων.

Πίνακας 5

Αποδιδόμενες αξιολογήσεις για τους εκδότες, οφειλέτες ή εγγυητές που ανήκουν στο δημόσιο τομέα χωρών της ζώνης του ευρώ, εφόσον δεν υπάρχει αξιολόγηση από ECAI

	Κατάταξη των εκδοτών, οφειλετών ή εγγυητών σύμφωνα με την ΟΚΑ	Αξιολόγηση που βάσει του ECAF αποδίδεται στον εκδότη, οφειλέτη ή εγγυητή που ανήκει στην αντίστοιχη κατηγορία
Κατηγορία 1	Περιφερειακές κυβερνήσεις, τοπικές αρχές και ΝΠΔΤ που σύμφωνα με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές και για τους σκοπούς των κεφαλαιακών απαιτήσεων εξομοιώνονται προς την κεντρική κυβέρνηση	Αποδίδεται αξιολόγηση ίση με αυτή που παρέχεται από ECAI για την κεντρική κυβέρνηση της χώρας όπου εδρεύουν
Κατηγορία 2	Περιφερειακές κυβερνήσεις, τοπικές αρχές και ΝΠΔΤ που σύμφωνα με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές και για τους σκοπούς των κεφαλαιακών απαιτήσεων εξομοιώνονται προς τα πιστωτικά ιδρύματα	Αποδίδεται αξιολόγηση μία βαθμίδα ([1])κάτω από αυτή που παρέχεται από ECAI για την κεντρική κυβέρνηση της χώρας όπου εδρεύουν

([1]) Κατάλογοι φορέων που ανήκουν στις τρεις κατηγορίες καθώς και τα κριτήρια για την ταξινόμηση των εκδοτών, οφειλετών ή εγγυητών στις τρεις κατηγορίες αναμένεται να δημοσιοποιηθούν, μαζί με συνδέσμους προς τους σχετικούς δικτυακούς τόπους των εθνικών εποπτικών αρχών, στο δικτυακό τόπο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS): http://www.c-ebs.org/SD/Rules_AdditionalInformation.htm

([2]) Βλ. υποσημείωση 7.

▼**M5**

	Κατάταξη των εκδοτών, οφειλετών ή εγγυητών σύμφωνα με την ΟΚΑ	Αξιολόγηση που βάσει του ECAF αποδίδεται στον εκδότη, οφειλέτη ή εγγυητή που ανήκει στην αντίστοιχη κατηγορία
Κατηγορία 3	Άλλα ΝΠΔΤ	Αντιμετωπίζονται ως εκδότες ή οφειλέτες που ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα

(1) Πληροφορίες σχετικά με τις βαθμίδες αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int).

6.3.3. *Διαπίστωση της υψηλής ποιότητας πα τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

Δανειακές απαιτήσεις

Προκειμένου να διαπιστώνεται η υψηλή πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών ή εγγυητών δανειακών απαιτήσεων, οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να επιλέξουν μία πηγή αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας μεταξύ των πηγών που είναι διαθέσιμες και αποδεκτές από το Ευρωσύστημα. Ο αντισυμβαλλόμενος επιλέγει ένα και μόνο σύστημα από κάθε διαθέσιμη πηγή αξιολόγησης, εκτός από την περίπτωση των ECAI, όπου μπορούν να χρησιμοποιηθούν όλα τα αποδεκτά συστήματα που εμπίπτουν στην εν λόγω πηγή.

Οι αντισυμβαλλόμενοι οφείλουν να ακολουθούν την ίδια πηγή αξιολόγησης επί ένα έτος τουλάχιστον, ούτως ώστε να μη μπορούν να μεταπηδούν από πηγή σε πηγή ή από σύστημα σε σύστημα αναζητώντας την ευνοϊκότερη αξιολόγηση για να κριθεί αποδεκτός ο συγκεκριμένος οφειλέτης. Όσοι αντισυμβαλλόμενοι επιθυμούν να αλλάξουν πηγή αξιολόγησης μετά το ελάχιστο διάστημα του ενός έτους πρέπει να υποβάλουν αιτιολογημένο αίτημα προς την οικεία εθνική κεντρική τράπεζα.

Στους αντισυμβαλλομένους μπορεί να επιτραπεί να χρησιμοποιούν περισσότερα του ενός συστήματα ή πηγές, εφόσον υποβάλουν αιτιολογημένο αίτημα. Η κύρια πηγή αξιολόγησης η οποία έχει επιλεγεί αναμένεται να καλύπτει την πλειονότητα των οφειλετών των οποίων τις δανειακές απαιτήσεις υποβάλλει ο αντισυμβαλλόμενος. Η χρήση περισσότερων πηγών ή συστημάτων θα πρέπει να στηρίζεται σε επαρκή οικονομικά επιχειρήματα, όπως είναι κατ' αρχήν η ανεπαρκής κάλυψη από την κύρια πηγή ή το κύριο σύστημα αξιολόγησης.

Οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να γνωστοποιούν αμέσως στην ΕθνΚΤ κάθε πιστωτικό γεγονός (π.χ. καθυστέρηση πληρωμών από τους οφειλέτες) του οποίου λαμβάνουν γνώση και, εφόσον απαιτείται, πρέπει να αποσύρουν ή να αντικαθιστούν το περιουσιακό στοιχείο. Επιπλέον, από το σύστημα ή την πηγή αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας που έχουν επιλέξει, οι αντισυμβαλλόμενοι υποχρεούνται να χρησιμοποιούν τις πιο πρόσφατες διαθέσιμες πληροφορίες για τους οφειλέτες (1) ή εγγυητές των υποβληθέντων περιουσιακών στοιχείων.

Αξιολόγηση των οφειλετών/εγγυητών: Η πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών ή εγγυητών των δανειακών απαιτήσεων διαπιστώνεται σύμφωνα με κανόνες που διαφοροποιούνται ανάλογα με το αν οι οφειλέτες/εγγυητές ανήκουν στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα:

— *Οφειλέτες ή εγγυητές από το δημόσιο τομέα*: Εφαρμόζονται κατά σειρά οι εξής κανόνες:

(i) Υπάρχει αξιολόγηση από το σύστημα ή την πηγή που έχει επιλέξει ο αντισυμβαλλόμενος και χρησιμοποιείται για να διαπιστωθεί αν ο οφειλέτης ή εγγυητής από το δημόσιο τομέα ικανοποιεί το ελάχιστο όριο πιστοληπτικη'ς διαβάθμισης.

(ii) Εάν δεν υπάρχει αξιολόγηση κατά το (i) ανωτέρω, χρησιμοποιείται αξιολόγηση από ECAI για τον οφειλέτη ή εγγυητή (2).

(1) Στην περίπτωση των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων που εκδίδονται από επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα και για τα οποία δεν υπάρχει διαβάθμιση από αποδεκτό ECAI, ο παραπάνω όρος ισχύει για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη.

(2) Βλ. υποσημείωση 25.

▼M5

(iii) Εάν δεν υπάρχει αξιολόγηση ούτε κατά το (i) ούτε κατά το (ii) ανωτέρω, εφαρμόζεται η ίδια διαδικασία όπως για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία:

— Ο οφειλέτης ή εγγυητής κατατάσσεται σε μία από τις τρεις κατηγορίες που προβλέπονται στην ΟΚΑ ([1]), όπως εξηγείται στον Πίνακα 5.

— Στους οφειλέτες ή εγγυητές που ανήκουν στις κατηγορίες 1 και 2 αποδίδεται αξιολόγηση με βάση την αξιολόγηση που έχει δοθεί από ΕCAI για την κεντρική κυβέρνηση της χώρας όπου εδρεύει ο οφειλέτης ή εγγυητής. Η αποδιδόμενη αυτή αξιολόγηση πρέπει να ικανοποιεί το απαιτούμενο από το Ευρωσύστημα ελάχιστο επίπεδο πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Εάν υπάρχει αξιολόγηση από το σύστημα ή την πηγή που έχει επιλέξει ο αντισυμβαλλόμενος (ή από ECAI στην περίπτωση (ii) για τους οφειλέτες ή εγγυητές από το δημόσιο τομέα) αλλά είναι κατώτερη από το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης, ο οφειλέτης ή εγγυητής δεν είναι αποδεκτός.

— *Οφειλέτες ή εγγυητές που είναι επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα*: Αν η πηγή που έχει επιλέξει *ο* αντισυμβαλλόμενος παρέχει αξιολόγηση ίση ή υψηλότερη από το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης, ο οφειλέτης ή εγγυητής είναι αποδεκτός ([2]) ([3]).

Εάν υπάρχει αξιολόγηση από το σύστημα ή την πηγή που έχει επιλέξει ο αντισυμβαλλόμενος αλλά είναι κατώτερη από το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης, ο οφειλέτης ή εγγυητής δεν είναι αποδεκτός. Εάν δεν υπάρχει αξιολόγηση ώστε να διαπιστωθεί η πιστοληπτική ικανότητα, ο οφειλέτης ή εγγυητής θεωρείται μη αποδεκτός.

Εγγυήσεις: Η εγγύηση πρέπει να πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

— Η εγγύηση θεωρείται αποδεκτή εάν ο εγγυητής έχει ανεπιφύλακτα και ανέκκλητα εγγυηθεί για λογαριασμό του οφειλέτη την καταβολή του κεφαλαίου, των τόκων και τυχόν άλλων ποσών που οφείλονται σε σχέση με την δανειακή απαίτηση, προς το δικαιούχο αυτής μέχρις ολοσχερούς εξοφλήσεως.

— Η εγγύηση πρέπει να είναι πληρωτέα σε πρώτη ζήτηση (ανεξάρτητα από την πρωτογενή δανειακή απαίτηση). Οι εγγυήσεις που παρέχονται από δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι δικαιούνται να επιβάλλουν φόρους και τέλη θα πρέπει να είναι πληρωτέες σε πρώτη ζήτηση, άλλως να εξασφαλίζουν άμεση και εμπρόθεσμη πληρωμή σε περίπτωση υπερημερίας. Οι υποχρεώσεις τις οποίες αναλαμβάνει διά της εγγυήσεως ο εγγυητής πρέπει να έχουν σειρά προτεραιότητας τουλάχιστον ίση και ανάλογη (pari passu) προς όλες τις λοιπές ανεξασφάλιστες υποχρεώσεις του.

— Η εγγύηση πρέπει να διέπεται από το δίκαιο κράτους-μέλους της ΕΕ και να είναι νομικώς ισχυρή, δεσμευτική και εκτελεστή κατά του εγγυητή.

— Όσον αφορά τη νομική ισχύ, τη δεσμευτικότητα και το εκτελεστό της εγγυήσεως θα πρέπει να υποβάλλεται νομική επιβεβαίωση, κατά τύπο και ουσία αποδεκτή από το Ευρωσύστημα, προκειμένου να κριθεί αποδεκτό το περιουσιακό στοιχείο που καλύπτεται από την εγγύηση. Η νομική επιβεβαίωση πρέπει επίσης να αναφέρει ότι η εγγύηση δεν είναι προσωποπαγής, δηλ. εκτελεστή μόνο εκ μέρους του πιστωτή της δανειακής απαίτησης. Αν ο εγγυητής είναι εγκατεστημένος σε χώρα όπου ισχύει άλλο δίκαιο από αυτό που διέπει την εγγύηση, η νομική επιβεβαίωση αφορά και το ότι η εγγύηση είναι ισχυρά και εκτελεστή κατά το δίκαιο της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο εκδότης. Η νομική επιβεβαίωση πρέπει να υποβάλλεται προς εξέταση στην εθνική κεντρική τράπεζα της χώρας της οποίας το δίκαιο διέπει τη δανειακή απαίτηση. Δεν χρειάζεται νομική επιβεβαίωση προκειμένου για εγγυήσεις που καλύπτουν χρεόγραφα με εξατομικευμένη ανά τίτλο διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας ή για εγγυήσεις που δίδονται από δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι δικαιούνται να επιβάλλουν φόρους. Ο όρος ότι η εγγύηση πρέπει να είναι εκτελεστή υπόκειται σε τυχόν

([1]) Βλ. υποσημείωση 29.

([2]) Αν ο αντισυμβαλλόμενος έχει επιλέξει έναν ECAI ως πηγή αξιολόγησης, μπορεί να χρησιμοποιήσει τον κανόνα «first best» (βλ. υποσημείωση 25).

([3]) Για συγκεκριμένα συστήματα αξιολόγησης, το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης μπορεί να τροποποιηθεί μετά τη διαδικασία παρακολούθησης (βλ. Ενότητα 6.3.5).

▼M5

νόμους περί αφερεγγυότητος και πτωχεύσεως, στις γενικές αρχές της επιείκειας και σε άλλους νόμους και αρχές που τυγχάνουν εφαρμογής επί του εγγυητή και γενικώς επηρεάζουν τα δικαιώματα των πιστωτών έναντι του εγγυητή.

Μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα εξασφαλισμένα με στεγαστικά δάνεια

Η υψηλή ποιότητα των μη εμπορεύσιμων RMBD πρέπει να ανταποκρίνεται στο ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης το οποίο ορίζει το Ευρωσύστημα. Πλαίσιο αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας θα καθορίζεται από την εθνική κεντρική τράπεζα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση.

6.3.4. *Κριτήρια αποδοχής για τα συστήματα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας*

Το ECAF βασίζεται σε πληροφορίες προερχόμενες από τέσσερεις πηγές αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας. Κάθε πηγή μπορεί να περιλαμβάνει ένα σύνολο συστημάτων αξιολόγησης.

Τα αποδεκτά ECAI, ICAS και RT και οι φορείς παροχής τους δημοσιεύονται σε κατάλογο στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int) [1].

Οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ECAI)

Η πηγή αυτή περιλαμβάνει οργανισμούς των οποίων τις αξιολογήσεις μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα πιστωτικά ιδρύματα για να σταθμίσουν το βαθμό έκθεσής τους σε κίνδυνο σύμφωνα με την ΟΚΑ [2]. Για τους σκοπούς του ECAF, τα γενικά κριτήρια αποδοχής για τους ECAI είναι τα εξής:

— Οι ECAI πρέπει να είναι επίσημα αναγνωρισμένοι από την αρμόδια εποπτική αρχή κράτους-μέλους της ΕΕ για τις χώρες της ζώνης του ευρώ στις οποίες θα χρησιμοποιούνται σύμφωνα με την ΟΚΑ.

— ►M7 Οι ECAI πρέπει να πληρούν λειτουργικά κριτήρια και να παρέχουν κατάλληλη κάλυψη ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή του ECAF. ◄ Ειδικότερα, προκειμένου να μπορούν να χρησιμοποιούνται οι αξιολογήσεις αυτών των οργανισμών, το Ευρωσύστημα θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του πληροφορίες σχετικά με αυτές τις αξιολογήσεις καθώς και πληροφορίες που να επιτρέπουν τόσο τη σύγκριση και την αντιστοίχισή τους προς τις βαθμίδες αξιολόγησης που προβλέπει το ECAF και προς το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης όσο και την παρακολούθηση των επιδόσεων (βλ. Ενότητα 6.3.5).

Το Ευρωσύστημα διατηρεί το δικαίωμα να αποφασίζει αν θα δέχεται έναν ECAI για τις πράξεις χορήγησης ρευστότητας, χρησιμοποιώντας μεταξύ άλλων και τη διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων.

Εσώτερικά συστήματα αξιολόγησης τών εθνικών κεντρικών τραπεζών (ICAS)

Η πηγή αυτή επί του παρόντος περιλαμβάνει τέσσερα συστήματα αξιολόγησης, τα οποία διαχειρίζονται οι εθνικές κεντρικές τράπεζες της Γερμανίας (Deutsche Bundesbank), της Ισπανίας (Banco de Espana), της Γαλλίας (Banque de France) και της Αυστρίας (Oesterreichische Nationalbank) Όσες εθνικές κεντρικές τράπεζες αποφασίσουν να αναπτύξουν τα δικά τους ICAS θα πρέπει να λάβουν έγκριση από το Ευρωσύστημα. Τα ICAS υπόκεινται στη διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων την οποία εφαρμόζει το Ευρωσύστημα (βλ. Ενότητα 6.3.5).

Επιπλέον, ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να γνωστοποιεί αμέσως στην εθνική κεντρική τράπεζα η οποία διαθέτει το ICAS οποιοδήποτε πιστωτικό γεγονός που είναι γνωστό μόνο στον ίδιο, συμπεριλαμβανομένης και τυχόν καθυστέρησης στις πληρωμές από τους υποβληθέντες οφειλέτες.

Εξάλλου, σε χώρες όπου προσκομίζονται ως ασφάλεια τα RMBD, η οικεία εθνική κεντρική τράπεζα εφαρμόζει πλαίσιο αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας για την εν λόγω κατηγορία περιουσιακών στοι-

[1] Το Ευρωσύστημα δημοσιεύει αυτές τις πληροφορίες αποκλειστικά και μόνο σε σχέση με τις πιστοδοτικές του πράξεις και δεν αναλαμβάνει ευθύνη για την αξιολόγηση των συστημάτων αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας.

[2] Οι ECAI είναι κοινώς γνωστοί στις χρηματοπιστωτικές αγορές ως οίκοι αξιολόγησης (rating agencies).

▼M5

χείων σύμφωνα με το ECAF. Τα πλαίσια αυτά υπόκεινται σε ετήσια διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων.

Εσώτερικά συστήματα διαβάθμισης (IRB)

Εάν ο αντισυμβαλλόμενος προτίθεται να χρησιμοποιεί σύστημα IRB για να αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών, εκδοτών ή εγγυητών αποδεκτών χρεογράφων πρέπει να λάβει την άδεια της οικείας εθνικής τράπεζας. Προς το σκοπό αυτό, πρέπει να υποβάλει αίτηση συνοδευόμενη από τα εξής δικαιολογητικά ([1]):

— Αντίγραφο της απόφασης της αρμόδιας αρχής τραπεζικής εποπτείας χώρας της ΕΕ, με την οποία επιτρέπεται στον αντισυμβαλλόμενο να χρησιμοποιεί το εσωτερικό του σύστημα διαβάθμισης για τους σκοπούς του υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων σε ενοποιημένη και μη ενοποιημένη βάση, μαζί με τυχόν ειδικούς όρους για την εν λόγω χρήση. Τέτοιο αντίγραφο δεν απαιτείται όταν οι πληροφορίες διαβιβάζονται απευθείας από την αρμόδια εποπτική αρχή στην οικεία εθνική κεντρική τράπεζα.

— Πληροφορίες σχετικά με τη μέθοδο διά της οποίας ο αντισυμβαλλόμενος υπολογίζει την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης για τους πιστούχους, καθώς και στοιχεία για τις εφαρμοζόμενες βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας και τις αντίστοιχες πιθανότητες αθέτησης υποχρέωσης για διάστημα ενός έτους με βάση τις οποίες καθορίζονται οι αποδεκτές βαθμίδες.

— Αντίγραφο των πληροφοριών που αναφέρονται στον Πυλώνα 3 (πειθαρχία αγοράς) του πλαισίου «Βασιλεία ΙΙ» και τις οποίες ο αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να δημοσιεύει σε τακτική βάση σύμφωνα με τους όρους περί πειθαρχίας της αγοράς που περιέχονται στον Πυλώνα 3 του «Βασιλεία ΙΙ» και στην ΟΚΑ.

— Όνομα/επωνυμία και διεύθυνση/έδρα της αρμόδιας αρχής τραπεζικής εποπτείας και του εξωτερικού ελεγκτή.

Η αίτηση πρέπει να υπογράφεται από το γενικό διευθυντή/διευθύνοντα σύμβουλο (CEO) του αντισυμβαλλομένου, τον οικονομικό διευθυντή (CFO) ή διευθυντικό στέλεχος ανάλογης ιεραρχικής βαθμίδας ή από πρόσωπα εξουσιοδοτημένα να υπογράψουν αντ' αυτών.

Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν για όλους τους αντισυμβαλλομένους, ανεξαρτήτως του αν είναι μητρικές ή θυγατρικές επιχειρήσεις ή υποκαταστήματα και του αν η έγκριση του συστήματος IRB προέρχεται από την εποπτική αρχή της χώρας έδρας (προκειμένου για μητρική επιχείρηση και ενδεχομένως για θυγατρικές) ή από εποπτική αρχή της χώρας έδρας της μητρικής επιχείρησης (προκειμένου για υποκαταστήματα και ενδεχομένως για θυγατρικές).

Τα υποκαταστήματα ή οι θυγατρικές του αντισυμβαλλομένου μπορούν να χρησιμοποιούν το σύστημα IRB της μητρικής τους εταιρίας, εφόσον το Ευρωσύστημα έχει αποδεχθεί τη χρήση αυτού του συστήματος IRB για τους σκοπούς του ECAF.

Οι αντισυμβαλλόμενοι που χρησιμοποιούν σύστημα IRB όπως περιγράφεται ανωτέρω υπόκεινται επίσης στη διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων την οποία εφαρμόζει το Ευρωσύστημα (βλ. Ενότητα 6.3.5). Πέραν των πληροφοριών που απαιτούνται για αυτή τη διαδικασία, ο αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να υποβάλλει τις εξής πληροφορίες σε ετήσια βάση (ή οσάκις το ζητήσει η οικεία εθνική κεντρική τράπεζα), εκτός εάν οι πληροφορίες αυτές διαβιβάζονται απευθείας από την αρμόδια εποπτική αρχή προς την οικεία εθνική κεντρική τράπεζα:

— αντίγραφο της πλέον πρόσφατης αξιολόγησης του συστήματος IRB του αντισυμβαλλομένου από την αρμόδια εποπτική αρχή, μεταφρασμένης σε μία γλώσσα εργασίας της οικείας Εθνικής κεντρικής τράπεζας,

— τυχόν αλλαγές στο σύστημα IRB του αντισυμβαλλομένου τις οποίες συνιστά ή απαιτεί η εποπτική αρχή και την ταχθείσα προθεσμία για την εφαρμογή τους

— πληροφορίες, επικαιροποιούμενες σε ετήσια βάση, που αναφέρονται στον Πυλώνα 3 (πειθαρχία αγοράς) του πλαισίου «Βασιλεία ΙΙ» και τις

([1]) Εάν χρειάζεται, τα δικαιολογητικά πρέπει να είναι μεταφρασμένα σε μία από τις γλώσσες εργασίας της οικείας εθνικής κεντρικής τράπεζας.

▼M5

οποίες ο αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να δημοσιεύει σε τακτική βάση σύμφωνα με τους όρους περί πειθαρχίας της αγοράς που περιέχονται στον Πυλώνα 3 του «Βασιλεία ΙΙ» και στην ΟΚΑ.

— στοιχεία της αρμόδιας εποπτικής αρχής και του εξωτερικού ελεγκτή.

Η επιστολή με τις ως άνω κατ' έτος υποβαλλόμενες πληροφορίες θα πρέπει να υπογράφεται από το γενικό διευθυντή/διευθύνοντα σύμβουλο (CEO) του αντισυμβαλλομένου, τον οικονομικό διευθυντή (CFO) ή διευθυντικό στέλεχος ανάλογης ιεραρχικής βαθμίδας ή από πρόσωπα εξουσιοδοτημένα να υπογράψουν αντ' αυτών. Το αρμόδιο εποπτικό όργανο και, κατά περίπτωση, ο εξωτερικός ελεγκτής του αντισυμβαλλομένου λαμβάνουν αντίγραφο αυτής της επιστολής από το Ευρωσύστημα.

Μέσα διαβάθμισης που διατίθενται από τρίτους φορείς (RT)

Η πηγή αυτή περιλαμβάνει εφαρμογές λογισμικού που διατίθενται από τρίτους φορείς και οι οποίες αξιολογούν την πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών χρησιμοποιώντας μεταξύ άλλων στοιχεία από ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις. Οι φορείς παροχής των RT θα πρέπει είναι και οι φορείς λειτουργίας αυτών. Όσοι αντισυμβαλλόμενοι επιθυμούν να χρησιμοποιούν ένα συγκεκριμένο RT για τους σκοπούς του ECAF πρέπει να υποβάλουν αίτηση στην οικεία εθνική κεντρική τράπεζα, χρησιμοποιώντας το ειδικό έντυπο που τους παρέχει το Ευρωσύστημα, και πρόσθετα σχετικά με το RT δικαιολογητικά, όπως προβλέπονται στο έντυπο της αίτησης. Το Ευρωσύστημα αποφασίζει περί της αποδοχής ή μη του προτεινόμενου RT, με βάση τα κριτήρια αποδοχής που έχουν καθοριστεί από το Ευρωσύστημα ([1]).

Επιπλέον, ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να γνωστοποιεί στο φορέα παροχής του RT οποιοδήποτε πιστωτικό γεγονός που είναι γνωστό μόνο στον ίδιο, συμπεριλαμβανομένης και τυχόν καθυστέρησης στις πληρωμές από τους υποβληθέντες οφειλέτες.

Ο φορέας παροχής του RT που συμμετέχει στο ECAF πρέπει να αποδεχθεί συμβατικώς την υπαγωγή του στη διαδικασία παρακολούθησης επιδόσεων την οποία εφαρμόζει το Ευρωσύστημα ([2]) (βλ. Ενότητα 6.3.5). Ο φορέας παροχής του RT υποχρεούται να δημιουργήσει και να συντηρεί την αναγκαία υποδομή για την παρακολούθηση του λεγόμενου «στατικού δείγματος» (static pool). Η συγκρότηση και η αξιολόγηση του στατικού δείγματος πρέπει να είναι σύμφωνη με τους γενικούς όρους για την παρακολούθηση των επιδόσεων βάσει του ECAF. Ο φορέας παροχής του RT αναλαμβάνει την υποχρέωση, μόλις διενεργήσει την αξιολόγηση των επιδόσεων να γνωστοποιήσει στο Ευρωσύστημα τα αποτελέσματά της. Προς το σκοπό αυτό, οι φορείς παροχής των RT καταρτίζουν έκθεση σχετικά με τις επιδόσεις του στατικού δείγματος του RT και αναλαμβάνουν να τηρούν εσωτερικά αρχεία των στατικών δειγμάτων και στοιχεία για αθετήσεις υποχρέωσης, τα οποία φυλάσσονται επί μία πενταετία.

6.3.5. *Παρακολούθηση των επιδόσεων των συστημάτων αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας*

Η διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων βάσει του ECAF περιλαμβάνει α) μια ετήσια ex post σύγκριση του παρατηρηθέντος ποσοστού αθετήσεων για το σύνολο των αποδεκτών οφειλετών (το «στατικό δείγμα») και β) το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης το οποίο επιβάλλεται από το Ευρωσύστημα, όπως ορίζεται από το επίπεδο αναφοράς για την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (benchmark PD). Σκοπός της διαδικασίας είναι να διασφαλίζει ότι τα αποτελέσματα από τις αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας είναι συγκρίσιμα μεταξύ των διαφόρων συστημάτων και πηγών. Η διαδικασία παρακολούθησης λαμβάνει χώρα ένα έτος μετά την ημερομηνία καθορισμού του στατικού δείγματος.

Ως πρώτο στοιχείο της διαδικασίας, ο φορέας παροχής του συστήματος αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας καταρτίζει μία φορά το χρόνο στατικό δείγμα αποδεκτών οφειλετών, δηλ. ένα σύνολο που αποτελείται από όλους τους οφειλέτες που είναι επιχειρήσεις ή δημόσιοι φορείς, τους οποίους το σύστημα αξιολογεί με διαβάθμιση που ικανοποιεί την εξής σχέση:

$PD(i, t) \leq 0{,}10\ \%$ (benchmark PD(t))

([1]) Τα κριτήρια αποδοχής δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int).

([2]) Ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να γνωστοποιήσει αμέσως στο φορέα παροχής του RT οποιοδήποτε πιστωτικό γεγονός που μπορεί να υποδηλώνει μείωση της πιστοληπτικής ικανότητας.

▼M5

Όλοι οι οφειλέτες που πληρούν την παραπάνω προϋπόθεση κατά την έναρξη της περιόδου t απαρτίζουν το στατικό δείγμα για την περίοδο t. Στο τέλος του προβλεπόμενου δωδεκαμήνου, υπολογίζεται το πραγματοποιηθέν ποσοστό αθετήσεων για το στατικό δείγμα οφειλετών κατά την περίοδο t. Ο φορέας παροχής του συστήματος διαβάθμισης πρέπει να αναλάβει συμβατικώς την υποχρέωση να υποβάλλει, σε ετήσια βάση, στο Ευρωσύστημα τον αριθμό των αποδεκτών οφειλετών που περιέχονται στο στατικό δείγμα κατά την περίοδο t και εξ αυτών τον αριθμό εκείνων που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο.

Το ετήσιο ποσοστό αθέτησης υποχρέωσης που παρατηρείται επί του «στατικού δείγματος» ενός δεδομένου συστήματος αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων βάσει του ECAF, η οποία αποτελείται από έναν ετήσιο κανόνα και μια πολυετή αξιολόγηση. Σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης μεταξύ του παρατηρηθέντος ποσοστού αθέτησης του «στατικού δείγματος» και του ελάχιστου ορίου πιστοληπτικής διαβάθμισης σε μια ετήσια ή/και πολυετή περίοδο, το Ευρωσύστημα ζητά από το φορέα παροχής του συστήματος διαβάθμισης να αναλύσει τις αιτίες αυτής της απόκλισης. Η διαδικασία αυτή μπορεί να οδηγήσει σε διόρθωση του ελάχιστου ορίου πιστοληπτικής διαβάθμισης που εφαρμόζεται στο εν λόγω σύστημα.

Το Ευρωσύστημα δύναται να αποφασίσει προσωρινό ή οριστικό αποκλεισμό του συστήματος αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας εάν, με την πάροδο κάποιων ετών, δεν παρατηρείται βελτίωση της επίδοσης. Επιπλέον, σε περίπτωση παράβασης των κανόνων που διέπουν το ECAF, το σύστημα αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας αποκλείεται από το ECAF.

6.4. **Μέτρα ελέγχου κινδύνων**

6.4.1. *Γενικές αρχές*

Στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως υποκείμενοι τίτλοι στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος εφαρμόζονται μέτρα ελέγχου κινδύνων, ώστε να προστατεύεται το Ευρωσύστημα από τον κίνδυνο οικονομικής ζημίας σε περίπτωση που θα παραστεί ανάγκη να εκποιηθούν τα περιουσιακά στοιχεία λόγω του ότι ο αντισυμβαλλόμενος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του. Τα μέτρα ελέγχου κινδύνων που έχει στη διάθεσή του το Ευρωσύστημα περιγράφονται στο Πλαίσιο 7.

Το Ευρωσύστημα εφαρμόζει συγκεκριμένα μέτρα ελέγχου κινδύνων ανάλογα με το είδος των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων που προσφέρει ο αντισυμβαλλόμενος. Τα κατάλληλα μέτρα ελέγχου κινδύνων για τα εμπορεύσιμα και τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία προσδιορίζονται από την ΕΚΤ. ►M7 Τα μέτρα ελέγχου κινδύνων είναι σε γενικές γραμμές εναρμονισμένα στη ζώνη του ευρώ ([1]) και οφείλουν να διασφαλίζουν ισοτιμία, διαφάνεια και ομοιομορφία στη μεταχείριση κάθε είδους αποδεκτού περιουσιακού στοιχείου σε όλη τη ζώνη του ευρώ. ◄

▼M7

Το Ευρωσύστημα διατηρεί το δικαίωμα να εφαρμόζει πρόσθετα μέτρα ελέγχου κινδύνων εάν αυτό απαιτείται για να διασφαλιστεί η επαρκής προστασία του από τους κινδύνους, σύμφωνα με το άρθρο 18.1 του καταστατικού ΕΣΚΤ. Αυτά τα μέτρα ελέγχου κινδύνων, τα οποία πρέπει να εφαρμόζονται με ομοιόμορφο, διάφανή και ισότιμο τρόπο, μπορούν επίσης να εφαρμοστούν και για μεμονωμένους αντισυμβαλλομένους, εάν αυτό είναι αναγκαίο για τους προαναφερθέντες λόγους προστασίας του Ευρωσυστήματος.

([1]) Λόγω λειτουργικών διαφορών μεταξύ των κρατών μελών ενδέχεται να παραμένουν ορισμένες διαφορές ως προς τα μέτρα ελέγχου κινδύνων. Για παράδειγμα, ως προς τις διαδικασίες παράδοσης των περιουσιακών στοιχείων από τους αντισυμβαλλομένους προς τις ΕθνΚΤ (με τη μορφή σύστασης ενεχύρου επί χαρτοφυλακίου ασφαλειών υπέρ της ΕθνΚΤ ή με τη μορφή μεταβίβασης επιμέρους τίτλων, καθορισμένων για κάθε συναλλαγή, με βάση συμφωνίες επαναγοράς), ενδέχεται να υπάρχουν ήσσονος σημασίας διαφορές ως προς το χρόνο αποτίμησης και ως προς άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά του πλαισίου ελέγχου κινδύνων. Επιπλέον, στην περίπτωση των μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, η ακρίβεια των μεθόδων αποτίμησης μπορεί να διαφέρει, επηρεάζοντας ανάλογα το συνολικό επίπεδο των περικοπών αποτίμησης (βλέπε ενότητα 6.4.3).

▼M8

ΠΛΑΙΣΙΟ 7

Μέτρα ελέγχου κινδύνων

Το Ευρωσύστημα εφαρμόζει τα εξής μέτρα ελέγχου κινδύνων:

— *Περικοπές αποτίμησης*

Το Ευρωσύστημα, κατά την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που παρέχονται ως ασφάλεια, εφαρμόζει «περικοπές αποτίμησης», δηλαδή η αξία κάθε περιουσιακού στοιχείου υπολογίζεται ως η αγοραία αξία του μείον ένα ορισμένο ποσοστό (περικοπή).

— *Περιθώρια διαφορών αποτίμησης (αποτίμηση σε τρέχουσες τιμές της αγοράς)*

Το Ευρωσύστημα απαιτεί να διατηρείται διαχρονικά η προσαρμοσμένη (μετά την περικοπή αποτίμησης) αγοραία τιμή των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις αντιστρεπτέες συναλλαγές του για παροχή ρευστότητας. Αυτό συνεπάγεται ότι, εάν η αξία των περιουσιακών στοιχείων, όπως υπολογίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, μειωθεί κάτω από ένα καθορισμένο επίπεδο, η εθνική κεντρική τράπεζα θα απαιτήσει από τον αντισυμβαλλόμενο να προσκομίσει πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία ή μετρητά (δηλαδή θα ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης). Αντίστοιχα, εάν η αξία των περιουσιακών στοιχείων, μετά από κάποια ανατίμηση, υπερβεί ένα καθορισμένο επίπεδο, ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί να ζητήσει να του επιστραφούν τα πλεονάζοντα περιουσιακά στοιχεία ή μετρητά. (Οι υπολογισμοί που συνδέονται με τη λειτουργία του μηχανισμού κάλυψης διαφορών αποτίμησης παρουσιάζονται στο πλαίσιο 8.)

— *Όρια που αφορούν τη χρήση μη καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών*

Το Ευρωσύστημα θέτει όρια στη χρήση μη καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών τα οποία αναφέρονται στην Ενότητα 6.4.2.

Το Ευρωσύστημα δύναται επίσης οποτεδήποτε να εφαρμόσει και τα ακόλουθα μέτρα ελέγχου κινδύνων, εάν αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί η επαρκής προστασία του από τους κινδύνους, σύμφωνα με το άρθρο 18.1 του καταστατικού ΕΣΚΤ:

— *Αρχικά περιθώρια*

Το Ευρωσύστημα δύναται να εφαρμόσει αρχικά περιθώρια στις αντιστρεπτέες συναλλαγές παροχής ρευστότητας. Σ' αυτή την περίπτωση, οι αντισυμβαλλόμενοι θα πρέπει να παραδίδουν ως ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία αξίας τουλάχιστον ίσης προς τη ρευστότητα που τους παρέχεται από το Ευρωσύστημα συν την αξία του αρχικού περιθωρίου.

— *Όρια που αφορούν τους εκδότες/οφειλέτες ή εγγυητές*

Το Ευρωσύστημα δύναται να εφαρμόζει πρόσθετα όρια στα χρηματοδοτικά ανοίγματα προς τους εκδότες/οφειλέτες ή εγγυητές, εκτός όσων ισχύουν για τις μη καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες. Αυτά τα όρια μπορούν να εφαρμόζονται και για συγκεκριμένους αντισυμβαλλομένους, ιδίως εάν η πιστοληπτική τους ικανότητα φαίνεται να έχει υψηλή θετική συσχέτιση με την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων που προσκομίζουν ως ασφάλεια.

— *Πρόσθετες εγγυήσεις*

Το Ευρωσύστημα δύναται να απαιτήσει πρόσθετες εγγυήσεις από οικονομικά εύρωστους φορείς προκειμένου να δεχθεί ορισμένα περιουσιακά στοιχεία.

— *Αποκλεισμός*

Το Ευρωσύστημα δύναται να αποκλείει τη χρήση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του. Αυτά τα όρια μπορούν επίσης να εφαρμοστούν και για συγκεκριμένους αντισυμβαλλομένους, ιδίως εάν η πιστοληπτική τους ικανότητα φαίνεται να έχει υψηλή θετική συσχέτιση με την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων που προσκομίζουν ως ασφάλεια.

▼M5

6.4.2. *Μέτρα ελέγχου κινδύνων για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

Το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνει τις εξής βασικές συνιστώσες:

— ►M7 Τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται σε πέντε κατηγορίες, με βάση την ταξινόμηση του εκδότη και το είδος του

▼M5

περιουσιακού στοιχείου. ◄ Η κατάταξη περιγράφεται στον Πίνακα 6.

▼M7

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Κατηγορίες ρευστότητας για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (1)

Κατηγορία I	Κατηγορία II	Κατηγορία III	Κατηγορία IV	Κατηγορία V
Χρεόγραφα κεντρικής κυβέρνησης	Χρεόγραφα τοπικών και περιφερειακών κυβερνήσεων	Παραδοσιακές καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες	Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων (μη εξασφαλισμένα)	Τίτλοι προερχόμενοι από τιτλοποίηση (asset-backed securities
Χρεόγραφα εκδοθέντα από κεντρικές τράπεζες (2)	Καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες τύπου Jumbo (3) Χρεόγραφα ειδικών φορέων-εκδοτών χρεογράφων (4) Χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών	Χρεόγραφα εκδοθέντα από εταιρείες και άλλους εκδότες (4)		

(1) Γενικώς, η ταξινόμηση του εκδότη καθορίζει την κατηγορία ρευστότητας. Ωστόσο, όλοι οι τίτλοι που προέρχονται από τιτλοποίηση υπάγονται στην κατηγορία V, ανεξάρτητα από την ταξινόμηση του εκδότη, και οι καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες τύπου Jumbo υπάγονται στην κατηγορία II, ενώ οι παραδοσιακές καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες και άλλα χρεόγραφα που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα υπάγονται στις κατηγορίες III και IV.

(2) Τα πιστοποιητικά χρέους που εκδίδονται από την ΕΚΤ και τα χρεόγραφα που εκδίδονται από τις ΕθνΚΤ πριν από την υιοθέτηση του ευρώ στα αντίστοιχα κράτη μέλη υπάγονται στην κατηγορία ρευστότητας I.

(3) Περιλαμβάνονται αποκλειστικά και μόνο τίτλοι ποσού έκδοσης τουλάχιστον 1 δισεκατομμυρίου ευρώ για τους οποίους τουλάχιστον τρεις διαπραγματευτές αγοράς παρέχουν σε τακτική βάση τιμές προσφοράς και ζήτησης.

(4) Στην κατηγορία ρευστότητας II υπάγονται τίτλοι που εκδίδονται αποκλειστικά και μόνο από εκδότες οι οποίοι έχουν ταξινομηθεί από την ΕΚΤ ως «ειδικοί φορείς-εκδότες χρεογράφων». Τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που εκδίδονται από άλλους φορείς-εκδότες χρεογράφων υπάγονται στην κατηγορία ρευστότητας III.

▼M5

— Τα επιμέρους χρεόγραφα υπόκεινται σε ειδικές «περικοπές αποτίμησης». Για την εφαρμογή των περικοπών, αφαιρείται ένα ορισμένο ποσοστό από την τρέχουσα αξία του περιουσιακού στοιχείου στην αγορά. ►M7 Οι περικοπές που εφαρμόζονται στις κατηγορίες I έως IV ποικίλλουν ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια και τη διάρθρωση των τοκομεριδίων των χρεογράφων, όπως περιγράφεται στον πίνακα 7 για τα αποδεκτά εμπορεύσιμα χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου και μηδενικού τοκομεριδίου (1) ◄.

▼M8

— Το Ευρωσύστημα περιορίζει τη χρήση μη καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών, τις οποίες εκδίδει ορισμένος εκδότης ή κάθε άλλο πρόσωπο με το οποίο αυτός διατηρεί στενούς δεσμούς, σύμφωνα με τις νομικές προϋποθέσεις που ορίζονται στην ενότητα 6.2.3. Μη καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες που εκδίδει ένας μόνο εκδότης ή πρόσωπο με το οποίο αυτός διατηρεί στενούς δεσμούς επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια από ορισμένον αντισυμβαλλόμενο μόνο στο βαθμό που η αξία της εν λόγω ασφάλειας, όπως αποτιμάται από το Ευρωσύστημα κατόπιν εφαρμογής περικοπών (haircuts), δεν υπερβαίνει το 10 % της συνολικής αξίας της ασφάλειας που παρέχει ο ίδιος αντισυμβαλλόμενος κατόπιν εφαρμογής των περικοπών. Ο ως άνω περιορισμός δεν ισχύει στην περίπτωση μη καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών για τις οποίες εγγυάται δημόσιος φορέας που δικαιούται να επιβάλλει φόρους ή στην περίπτωση που η αξία των ανωτέρω αναφερόμενων μη καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών, κατόπιν εφαρμογής

(1) Οι περικοπές αποτίμησης που εφαρμόζονται στα χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου ισχύουν και για τα χρεόγραφα των οποίων το τοκομερίδιο συνδέεται με τη μεταβολή της πιστοληπτικής διαβάθμισης του ίδιου του εκδότη ή για τα τιμαριθμοποιημένα ομόλογα.

▼M8

των περικοπών, δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ. Μη καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες που παρέχονται ως ασφάλεια στο Ευρωσύστημα έως την 20ή Ιανουαρίου 2009 δεν υπόκεινται στον ανωτέρω περιορισμό έως την 1η Μαρτίου 2010. Σε περίπτωση συγχώνευσης δυο ή περισσότερων εκδοτών μη καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών ή δημιουργίας στενού δεσμού μεταξύ τους, αυτοί δεν αντιμετωπίζονται ως μία κατηγορία εκδοτών, ενόψει του εν λόγω περιορισμού, παρά μόνο μετά την παρέλευση ενός έτους από την ημερομηνία της συγχώνευσης ή της δημιουργίας του στενού δεσμού.

▼M7

— Τα επιμέρους χρεόγραφα της κατηγορίας V υπόκεινται σε μία μόνο περικοπή αποτίμησης 12 %, ανεξαρτήτως της διάρκειας και της διάρθρωσης των τοκομεριδίων.

— Τα επιμέρους χρεόγραφα της κατηγορίας V, η θεωρητική τιμή των οποίων υπολογίζεται σύμφωνα με την ενότητα 6.5, υπόκεινται σε πρόσθετη περικοπή αποτίμησης. Αυτή εφαρμόζεται απευθείας επί της θεωρητικής αποτίμησης εκάστου χρεογράφου ως ποσοστό 5 % (valuation markdown).

— Οι περικοπές αποτίμησης που εφαρμόζονται σε όλα τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα αντιστρόφως κυμαινόμενου επιτοκίου των κατηγοριών I έως IV είναι ίδιες και περιγράφονται στον πίνακα 8.

— Η περικοπή που εφαρμόζεται στα εμπορεύσιμα χρεόγραφα των κατηγοριών I έως IV με τοκομερίδιο κυμαινόμενου επιτοκίου ([1]) είναι αυτή που εφαρμόζεται στο κλιμάκιο διάρκειας «0-1 έτος» για τους τίτλους σταθερού επιτοκίου της ίδιας κατηγορίας ρευστότητας.

— Τα μέτρα ελέγχου κινδύνων που εφαρμόζονται στα εμπορεύσιμα χρεόγραφα των κατηγοριών I έως IV με περισσότερα είδη τοκομεριδίων εξαρτώνται μόνο από τα είδη τοκομεριδίων που ισχύουν κατά την εναπομένουσα διάρκεια του τίτλου. Η περικοπή αποτίμησης που εφαρμόζεται σε αυτούς τους τίτλους ορίζεται ίση προς την υψηλότερη περικοπή από εκείνες που ισχύουν για χρεόγραφα με την ίδια εναπομένουσα διάρκεια, αφού ληφθούν υπόψη όλα τα είδη των τοκομεριδίων των οποίων η πληρωμή θα πραγματοποιηθεί κατά το εναπομένον διάστημα μέχρι τη λήξη του τίτλου.

▼M5

— Στις πράξεις απορρόφησης ρευστότητας δεν εφαρμόζονται περικοπές αποτίμησης.

— Ανάλογα με το εφαρμοστέο δίκαιο και την πρακτική κάθε χώρας, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες προβλέπουν τη συγκέντρωση των περιουσιακών στοιχείων που προσφέρονται ως ασφάλεια (σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών) ή/και απαιτούν την εξειδικευμένη αντιστοίχιση αυτών προς κάθε επιμέρους συναλλαγή (σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών). Στα συστήματα συγκέντρωσης των ασφαλειών, ο αντισυμβαλλόμενος σχηματίζει ένα χαρτοφυλάκιο επαρκών περιουσιακών στοιχείων το οποίο προκαταθέτει στην κεντρική τράπεζα για να καλύπτει τις πιστώσεις που αυτή του παρέχει και ως εκ τούτου τα επιμέρους περιουσιακά στοιχεία δεν συνδέονται με συγκεκριμένες πιστοδοτικές πράξεις. Αντίθετα, στα συστήματα εξειδίκευσης των ασφαλειών, κάθε πιστοδοτική πράξη συνδέεται με συγκεκριμένα ταυτοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία.

([1]) Τα τοκομερίδια θεωρούνται κυμαινόμενου επιτοκίου αν συνδέονται με ένα επιτόκιο αναφοράς και η περίοδος επανακαθορισμού του τοκομεριδίου δεν είναι μεγαλύτερη του ενός έτους. Τα τοκομερίδια με περίοδο επανακαθορισμού μεγαλύτερη του ενός έτους θεωρούνται ως σταθερού επιτοκίου και η διάρκεια που λαμβάνεται υπόψη για να εφαρμοστεί η περικοπή αποτίμησης είναι η εναπομένουσα διάρκεια του χρεογράφου.

▼M7

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Περικοπές αποτίμησης που εφαρμόζονται στα αποδεκτά εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

(%)

	Κατηγορίες ρευστότητας								
Εναπομένουσα	Κατηγορία I		Κατηγορία II		Κατηγορία III		Κατηγορία IV		Κατηγορία V
διάρκεια (έτη)	σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	
0-1	0,5	0,5	1	1	1,5	1,5	6,5	6,5	12 (1)
1-3	1,5	1,5	2,5	2,5	3	3	8	8	
3-5	2,5	3	3,5	4	4,5	5	9,5	10	
5-7	3	3,5	4,5	5	5,5	6	10,5	11	
7-10	4	4,5	5,5	6,5	6,5	8	11,5	13	
> 10	5,5	8,5	7,5	12	9	15	14	20	

(1) Τα επιμέρους χρεόγραφα της κατηγορίας V, η θεωρητική τιμή των οποίων υπολογίζεται σύμφωνα με την Ενότητα 6.5, υπόκεινται σε πρόσθετη περικοπή αποτίμησης. Αυτή εφαρμόζεται απευθείας επί της θεωρητικής αποτίμησης εκάστου χρεογράφου ως ποσοστό 5 % (valuation markdown).

▼M5

— Τα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε καθημερινή αποτίμηση. Καθημερινά οι εθνικές κεντρικές τράπεζες υπολογίζουν την απαιτούμενη αξία ασφαλειών, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβολές των ανεξόφλητων υπολοίπων των πιστώσεων, τις αρχές αποτίμησης που περιγράφονται στην Ενότητα 6.5 και τις απαιτούμενες περικοπές αποτίμησης.

— Εάν, μετά την αποτίμηση, η αξία των περιουσιακών στοιχείων διαφέρει από την απαιτούμενη, όπως υπολογίζεται εκείνη την ημέρα, ενεργοποιείται συμμετρικά ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης. Για να περιοριστεί η συχνότητα των συμπληρωματικών καταβολών, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να εφαρμόζουν σημείο ενεργοποίησης. Στην περίπτωση αυτή, το σημείο ενεργοποίησης αντιστοιχεί στο 0,5 % του ποσού της παρεχόμενης ρευστότητας. Ανάλογα με το εφαρμοστέο δίκαιο, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες δύνανται να ορίσουν ότι οι συμπληρωματικές καταβολές πραγματοποιούνται είτε με την παράδοση πρόσθετων περιουσιακών στοιχείων είτε με την καταβολή μετρητών. Αυτό σημαίνει ότι, εάν η αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων μειωθεί τόσο ώστε να υπολείπεται του κατώτερου σημείου ενεργοποίησης, οι αντισυμβαλλόμενοι οφείλουν να παραδώσουν πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία (ή μετρητά). Και αντιστρόφως, εάν η αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων, μετά από κάποια ανατίμηση, υπερβαίνει το ανώτερο σημείο ενεργοποίησης, η εθνική κεντρική τράπεζα δύναται να επιστρέψει τα πλεονάζοντα περιουσιακά στοιχεία (ή μετρητά) στον αντισυμβαλλόμενο (βλ. Πλαίσιο 8).

Πίνακας 8

►M7 Περικοπές αποτίμησης (%) που εφαρμόζονται στα αποδεκτά εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία: τίτλοι αντιστρόφως κυμαινόμενου επιτοκίου (κατηγορίες I έως IV) ◄

(%)

Εναπομένουσα διάρκεια (έτη)	Περικοπή
0-1	2
1-3	7
3-5	10
5-7	12
7-10	17
> 10	25

▼M5

— Στα συστήματα συγκέντρωσης των ασφαλειών, οι αντισυμβαλλόμενοι δύνανται να αντικαθιστούν τα περιουσιακά στοιχεία σε καθημερινή βάση.

— Στα συστήματα εξειδίκευσης των ασφαλειών, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να επιτρέψουν την αντικατάσταση των περιουσιακών στοιχείων.

— Η ΕΚΤ διατηρεί το δικαίωμα να αποφασίζει τη διαγραφή επιμέρους χρεογράφων από το δημοσιευμένο κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων ([1]).

ΠΛΑΙΣΙΟ 8

Υπολογισμός συμπληρώματικών περιθώρίων

Η συνολική αξία των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων J (με $j = 1$ έως J και αξία $C_{j,t}$ κατά το χρόνο t) που πρέπει να προσκομίσει ο αντισυμβαλλόμενος για ένα σύνολο I πράξεων νομισματικής πολιτικής για την παροχή ρευστότητας (με $i = 1$ έως I και ποσό ρευστότητας $L_{i,t}$ κατά το χρόνο t) προσδιορίζεται από τον εξής τύπο:

$$\sum_{i=1}^{I} L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^{J} (1-h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

όπου:

h_j είναι η περικοπή αποτίμησης που εφαρμόζεται στο αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο j.

Αν τ είναι το χρονικό διάστημα μεταξύ δύο διαδοχικών αποτιμήσεων, η βάση υπολογισμού του συμπληρωματικού περιθωρίου τη χρονική στιγμή $t + \tau$ ισούται με:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^{J} (1-h_j) C_{i,t+\tau} \quad (2)$$

Κατά τον προσδιορισμό της βάσης υπολογισμού του συμπληρωματικού περιθωρίου, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν, ανάλογα με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του συστήματος διαχείρισης των ασφαλειών που εφαρμόζουν, να λάβουν υπόψη και τους δεδουλευμένους τόκους επί της ρευστότητας που έχει παρασχεθεί με πράξεις που δεν έχουν ακόμη λήξει.

Ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης ενεργοποιείται μόνο εφόσον το ποσό που αποτελεί τη σχετική βάση υπολογισμού υπερβεί ένα ορισμένο σημείο ενεργοποίησης.

Έστω σημείο ενεργοποίησης $k = 0{,}5$ %. Στο σύστημα εξειδίκευσης ($I = 1$), ο μηχανισμός ενεργοποιείται όταν:

$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$ (ο αντισυμβαλλόμενος καταβάλλει συμπληρωματικό περιθώριο στην εθνική κεντρική τράπεζα)

ή

$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$ (η εθνική κεντρική τράπεζα καταβάλλει τη διαφορά στον αντισυμβαλλόμενο).

Εάν εφαρμόζεται σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών, ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να τροφοδοτήσει με πρόσθετους τίτλους το υπάρχον χαρτοφυλάκιο ασφαλειών όταν:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau}$$

Αντίστοιχα, το ύψος της ενδοημερήσιας πίστωσης (*IDC*) που παρέχεται στον αντισυμβαλλόμενο, στο σύστημα συγκέντρωσης, μπορεί να εκφραστεί με τον εξής τύπο:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau} \text{ (εφόσον έχει θετικό πρόσημο)}$$

Τόσο στο σύστημα συγκέντρωσης όσο και στο σύστημα εξειδίκευσης, ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης πρέπει να αποκαθιστά τη σχέση που παριστά η εξίσωση (1) ανωτέρω.

([1]) Εάν ένα χρεόγραφο, κατά το χρόνο της διαγραφής του από τον κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων χρεογράφων, χρησιμοποιείται σε πιστοδοτική πράξη του Ευρωσυστήματος, θα πρέπει να αποσυρθεί το συντομότερο δυνατόν.

▼**M5**

6.4.3. *Μέτρα ελέγχου κινδύνων για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

Δανειακές απαιτήσεις

Το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων για τις αποδεκτές δανειακές απαιτήσεις περιλαμβάνει τις εξής βασικές συνιστώσες:

— Οι δανειακές απαιτήσεις υπόκεινται σε ειδικές περικοπές αποτίμησης. Οι περικοπές διαφέρουν ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια, το είδος του επιτοκίου (σταθερό ή κυμαινόμενο) και τη μεθοδολογία αποτίμησης που εφαρμόζει κάθε εθνική κεντρική τράπεζα (βλ. Ενότητα 6.5), όπως περιγράφεται στον Πίνακα 9 ►**M7** [1] ◄.

— Η περικοπή που εφαρμόζεται στις δανειακές απαιτήσεις κυμαινόμενου επιτοκίου είναι 7 % ανεξάρτητα από τη μεθοδολογία αποτίμησης που εφαρμόζει η εθνική κεντρική τράπεζα. Το επιτόκιο θεωρείται κυμαινόμενο αν συνδέεται με ένα επιτόκιο αναφοράς και η περίοδος επανακαθορισμού του δεν είναι μεγαλύτερη του ενός έτους. Όταν η περίοδος επανακαθορισμού είναι μεγαλύτερη του ενός έτους, η δανειακή απαίτηση θεωρείται ως σταθερού επιτοκίου και, προκειμένου να εφαρμοστεί η περικοπή αποτίμησης, λαμβάνεται υπόψη η εναπομένουσα διάρκειά της.

— Τα μέτρα ελέγχου κινδύνων που εφαρμόζονται στις δανειακές απαιτήσεις οι οποίες έχουν περισσότερα του ενός είδη επιτοκίων εξαρτώνται μόνο από τα επιτόκια που ισχύουν κατά την εναπομένουσα διάρκεια της δανειακής απαίτησης. Εφόσον αυτά υπάγονται σε περισσότερα του ενός είδη, αντιμετωπίζονται ως σταθερά και, προκειμένου να εφαρμοστεί η περικοπή αποτίμησης, λαμβάνεται υπόψη η εναπομένουσα διάρκεια της δανειακής απαίτησης.

— Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες εφαρμόζουν το ίδιο σημείο ενεργοποίησης (εάν προβλέπεται) του μηχανισμού κάλυψης διαφορών αποτίμησης για τα εμπορεύσιμα και για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία.

Μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα εξασφαλισμένα με στεγαστικά δάνεια (RMBD)

Τα RMBD υπόκεινται σε περικοπή αποτίμησης 20 %.

Πίνακας 9

Περικοπές αποτίμησης (%) που εφαρμόζονται στις πιστωτικές απαιτήσεις σταθερού επιτοκίου

(%)

Εναπομένουσα διάρκεια (έτη)	Σταθερό επιτόκιο και αποτίμηση με βάση μια θεωρητική τιμή που καθορίζεται από την ΕθνΚΤ	Σταθερό επιτόκιο και αποτίμηση ανάλογα με το ανεξόφλητο υπόλοιπο που καθορίζεται από την ΕθνΚΤ
0-1	7	9
1-3	9	15
3-5	11	20
5-7	12	24
7-10	13	29
> 10	17	41

[1] Οι περικοπές αποτίμησης που εφαρμόζονται στις δανειακές απαιτήσεις σταθερού επιτοκίου εφαρμόζονται και στις δανειακές απαιτήσεις τιμαριθμοποιημένου επιτοκίου.

▼M5

6.5. **Αρχές αποτίμησης για τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία**

Κατά τον υπολογισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στις αντιστρεπτέες συναλλαγές, το Ευρωσύστημα εφαρμόζει τις εξής αρχές:

Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

— Για κάθε αποδεκτό εμπορεύσιμο περιουσιακό στοιχείο, το Ευρωσύστημα καθορίζει την πλέον αντιπροσωπευτική πηγή τιμών που θα χρησιμοποιείται για να υπολογίζονται οι αγοραίες αξίες.

— Η αξία των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων υπολογίζεται με βάση την πλέον αντιπροσωπευτική τιμή της τελευταίας εργάσιμης ημέρας πριν από την ημερομηνία αποτίμησης. Αν δίδονται περισσότερες τιμές, χρησιμοποιείται η χαμηλότερη μεταξύ αυτών (συνήθως η τιμή ζήτησης). Εάν για την τελευταία εργάσιμη ημέρα πριν από την ημερομηνία αποτίμησης δεν υπάρχει αντιπροσωπευτική τιμή, χρησιμοποιείται η τελευταία τιμή διαπραγμάτευσης. Εάν η προκύπτουσα τιμή αναφοράς ανάγεται σε ημερομηνία προγενέστερη από το τελευταίο πενθήμερο ή δεν έχει μεταβληθεί το τελευταίο πενθήμερο, το Ευρωσύστημα ορίζει θεωρητική τιμή.

— Στην αγοραία ή θεωρητική τιμή ενός χρεογράφου συνυπολογίζονται οι δεδουλευμένοι τόκοι.

— Ανάλογα με το νομικό σύστημα και τη συναλλακτική πρακτική σε κάθε χώρα, ο χειρισμός των εισοδηματικών ροών (π.χ. των πληρωμών τόκων) που αποφέρει ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο κατά τη διάρκεια ισχύος μιας αντιστρεπτέας συναλλαγής ενδέχεται να διαφέρει μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών. Εάν η εισοδηματική ροή μεταβιβάζεται στον αντισυμβαλλόμενο, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μεριμνούν ώστε οι συναφείς πράξεις να καλύπτονται και πάλι πλήρως από επαρκή περιουσιακά στοιχεία προτού πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες επιδιώκουν να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικές συνέπειες από το χειρισμό των εισοδηματικών ροών είναι ισοδύναμες με την περίπτωση της μεταβίβασης του εισοδήματος στον αντισυμβαλλόμενο κατά την ημερομηνία πληρωμής ([1]).

Μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

Στα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία αποδίδεται αξία που αντιστοιχεί είτε στη θεωρητική τιμή είτε στο ανεξόφλητο υπόλοιπό τους.

Εάν η εθνική κεντρική τράπεζα επιλέξει την αποτίμηση που αντιστοιχεί στο ανεξόφλητο υπόλοιπο, τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία είναι δυνατόν να υπόκεινται σε υψηλότερες περικοπές αποτίμησης (βλ. Ενότητα 6.4.3).

6.6. **Διασυνοριακή χρήση των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων**

Οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος μπορούν να χρησιμοποιούν αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία σε διασυνοριακή βάση, δηλ. να χρηματοδοτούνται από την εθνική κεντρική τράπεζα του κράτους-μέλους όπου είναι εγκατεστημένοι χρησιμοποιώντας περιουσιακά στοιχεία ευρισκόμενα σε άλλο κράτος-μέλος. Τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διασυνοριακή βάση σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ για το διακανονισμό των πάσης φύσεως πράξεων με τις οποίες το Ευρωσύστημα παρέχει ρευστότητα έναντι αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (και η ΕΚΤ) έχουν αναπτύξει ένα μηχανισμό ο οποίος εξασφαλίζει ότι όλα τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία που έχουν εκδοθεί/κατατεθεί στη ζώνη του ευρώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διασυνοριακή βάση. Πρόκειται για το Σύστημα Ανταποκριτριών Κεντρικών Τραπεζών (ΣΑΚΤ), στο πλαίσιο του οποίου οι εθνικές κεντρικές τράπεζες λειτουργούν ως θεματοφύλακες («ανταποκρίτριες») η μία για λογαριασμό της άλλης (και για λογαριασμό της ΕΚΤ) για τα περιουσιακά στοιχεία που γίνονται δεκτά στο αποθετήριο ή σύστημα διακανονισμού

([1]) Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν με απόφασή τους να ορίσουν ότι δεν θα γίνονται αποδεκτά ως υποκείμενοι τίτλοι σε αντιστρεπτέες συναλλαγές χρεόγραφα που συνεπάγονται εισοδηματική ροή (π.χ. πληρωμή τοκομεριδίου) κατά το εναπομένον διάστημα μέχρι τη λήξη της εξασφαλιζόμενης πράξης νομισματικής πολιτικής (βλ. Ενότητα 6.2.3).

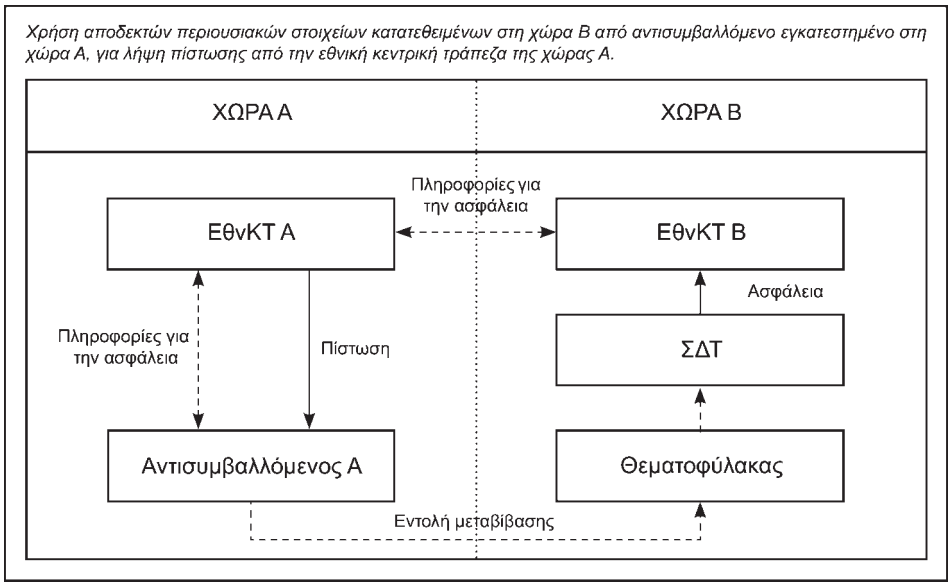
▼M5

τίτλων της αντίστοιχης χώρας. Για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία, δηλ. τις δανειακές απαιτήσεις και τα RMDB, που δεν μπορούν να μεταβιβαστούν μέσω ΣΔΤ, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ειδικές λύσεις ([1]). Το ΣΑΚΤ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εξασφάλιση των πάσης φύσεως πιστοδοτικών πράξεων του Ευρωσυστήματος. Παράλληλα με το ΣΑΚΤ, για τη διασυνοριακή μεταβίβαση τίτλων είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν και αποδεκτές ζεύξεις μεταξύ ΣΔΤ ([2]).

6.6.1. *Σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών*

Το σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών περιγράφεται σχηματικά στο Διάγραμμα 3 παρακάτω.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3
Το σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών

Όλες οι εθνικές κεντρικές τράπεζες τηρούν λογαριασμούς διαχείρισης τίτλων η μία στην άλλη με σκοπό τη διασυνοριακή χρήση αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων. Η ακριβής διαδικασία του ΣΑΚΤ εξαρτάται από το αν τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία αντιστοιχίζονται προς κάθε μεμονωμένη πράξη ή τηρούνται σε ένα χαρτοφυλάκιο αποδεκτών ασφαλειών ([3]).

— Στο σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών, ο αντισυμβαλλόμενος, μόλις η προσφορά του σε δημοπρασία παροχής ρευστότητας γίνει αποδεκτή από την εθνική κεντρική τράπεζα του κράτους-μέλους όπου είναι εγκατεστημένος, δίνει εντολή (μέσω του θεματοφύλακά του, αν χρειάζεται) στο ΣΔΤ της χώρας όπου είναι κατατεθειμένοι οι τίτλοι να τους μεταβιβάσει στην κεντρική τράπεζα της ίδιας χώρας για λογαριασμό της κεντρικής τράπεζας της δικής του χώρας. Μόλις η τελευταία ενημερωθεί από την ανταποκρίτρια κεντρική τράπεζα για τη λήψη των τίτλων, παρέχει τη χρηματοδότηση στον αντισυμβαλλόμενο. Οι κεντρικές τράπεζες δεν παρέχουν χρηματοδότηση

([1]) Λεπτομέρειες βλ. στο ενημερωτικό φυλλάδιο «Το Σύστημα Ανταποκριτριών Κεντρικών Τραπεζών (ΣΑΚΤ): διαδικασίες για τους αντισυμβαλλομένους του Ευρωσυστήματος», που δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int).

([2]) Τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέσω ενός λογαριασμού τηρούμενου από μια εθνική κεντρική τράπεζα σε ένα ΣΔΤ που εδρεύει σε άλλη χώρα, αν το Ευρωσύστημα έχει εγκρίνει τη χρήση τέτοιου λογαριασμού. Από το 1999 επετράπη στην εθνική κεντρική τράπεζα της Ολλανδίας να χρησιμοποιεί το λογαριασμό της στο σύστημα Euroclear (Βέλγιο) για να διακανονίζει συναλλαγές παροχής ασφάλειας επί ευρωομολόγων που εκδίδονται από το εν λόγω διεθνές κεντρικό αποθετήριο αξιών. Από τον Αύγουστο του 2000 επετράπη στην Κεντρική Τράπεζα και Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών της Ιρλανδίας να ανοίξει τέτοιου είδους λογαριασμό στο σύστημα Euroclear, ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για όλα τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία που είναι κατατεθειμένα στο Euroclear, δηλ. και για αυτά που έχουν μεταφερθεί σ' αυτό μέσω αποδεκτών ζεύξεων.

([3]) Περισσότερες επεξηγήσεις βλ. στο ενημερωτικό φυλλάδιο «Το Σύστημα Ανταποκριτριών Κεντρικών Τραπεζών (ΣΑΚΤ): διαδικασίες για τους αντισυμβαλλομένους του Ευρωσυστήματος».

▼**M5**

αν δεν βεβαιωθούν πρώτα ότι η ανταποκρίτρια τράπεζα έχει λάβει τους τίτλους του αντισυμβαλλομένου. Όταν χρειάζεται να τηρηθούν κάποιες προθεσμίες για το διακανονισμό, μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα των αντισυμβαλλομένων να προκαταθέτουν περιουσιακά στοιχεία σε ανταποκρίτριες κεντρικές τράπεζες για λογαριασμό της εθνικής κεντρικής τράπεζας της χώρας τους χρησιμοποιώντας τις διαδικασίες του ΣΑΚΤ.

— Στο σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών, ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί ανά πάσα στιγμή να παραδώσει στην ανταποκρίτρια κεντρική τράπεζα τίτλους για λογαριασμό της εθνικής κεντρικής τράπεζας της χώρας του. Μόλις η τελευταία ενημερωθεί από την ανταποκρίτρια κεντρική τράπεζα για τη λήψη των τίτλων, θα τους προσθέσει στο χαρτοφυλάκιο ασφαλειών του αντισυμβαλλομένου.

Για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία, δηλ. τις δανειακές απαιτήσεις και τα RMDB, έχουν αναπτυχθεί ειδικές διαδικασίες ([1]). Όταν οι δανειακές απαιτήσεις χρησιμοποιούνται ως ασφάλειες σε διασυνοριακή βάση ►**M6** ————— ◄, εφαρμόζεται μια παραλλαγή του ΣΑΚΤ που βασίζεται σε μεταβίβαση της κυριότητας, σε εκχώρηση ή σε σύσταση ενεχύρου υπέρ της κεντρικής τράπεζας της χώρας του αντισυμβαλλομένου ή σε σύσταση άλλου βάρους υπέρ της ανταποκρίτριας κεντρικής τράπεζας που ενεργεί ως εντολέας της πρώτης. Για τη διασυνοριακή χρήση των RMDB, έχει εφαρμοστεί άλλη ειδική παραλλαγή του ΣΑΚΤ, που περιλαμβάνει σύσταση βάρους υπέρ της ανταποκρίτριας κεντρικής τράπεζας η οποία ενεργεί ως εντολέας της κεντρικής τράπεζας της χώρας του αντισυμβαλλομένου.

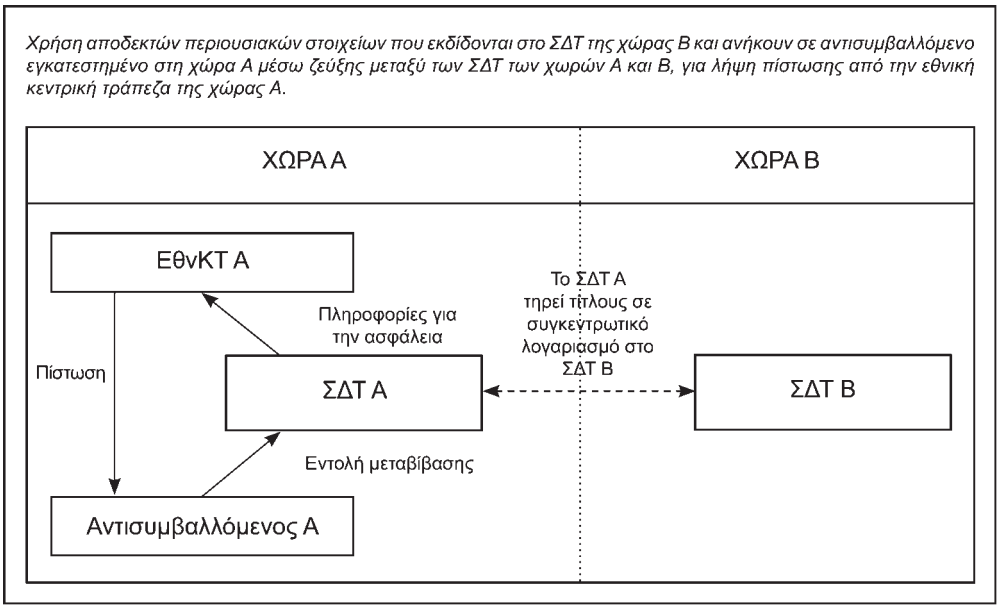
Το ΣΑΚΤ είναι διαθέσιμο στους αντισυμβαλλομένους (τόσο για τα εμπορεύσιμα όσο και για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία) από τις 9 π.μ. έως τις 4 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (Κεντρικής Ευρώπης) κάθε εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος. Όποιος αντισυμβαλλόμενος επιθυμεί να χρησιμοποιήσει το ΣΑΚΤ πρέπει να ενημερώσει την εθνική κεντρική τράπεζα από την οποία επιθυμεί να χρηματοδοτηθεί - δηλ. την κεντρική τράπεζα της χώρας του - πριν από τις 4 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (Κεντρικής Ευρώπης). Εκτός αυτού, πρέπει να μεριμνήσει ώστε τα περιουσιακά στοιχεία που θα χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση πράξεων νομισματικής πολιτικής να μεταφερθούν στο λογαριασμό της ανταποκρίτριας κεντρικής τράπεζας το αργότερο έως τις 4.45 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (Κεντρικής Ευρώπης). Εντολές ή μεταφορές τίτλων μετά την ώρα αυτή μπορούν να ληφθούν υπόψη μόνο για παροχή ρευστότητας κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα. Όταν οι αντισυμβαλλόμενοι προβλέπουν ότι θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσουν το ΣΑΚΤ προς το τέλος της ημέρας, είναι σκόπιμο να παραδίδουν εκ των προτέρων (δηλ. να προκαταθέτουν) τα περιουσιακά στοιχεία, εφόσον είναι δυνατόν, ►**M6** Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ή όταν το επιβάλλουν λόγοι νομισματικής πολιτικής, η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει παράταση του ωραρίου λειτουργίας του ΣΑΚΤ μέχρι το κλείσιμο του συστήματος TARGET2. ◄

([1]) Περισσότερες επεξηγήσεις βλ. στο ενημερωτικό φυλλάδιο «Το Σύστημα Ανταποκριτριών Κεντρικών Τραπεζών (ΣΑΚΤ): διαδικασίες για τους αντισυμβαλλομένους του Ευρωσυστήματος».

▼**M5**

Διάγραμμα 4

Ζεύξεις μεταξύ συστημάτων διακανονισμού τίτλων

6.6.2. *Ζεύξεις μεταξύ συστημάτων διακανονισμού τίτλων*

Εκτός από το Σύστημα Ανταποκριτριών Κεντρικών Τραπεζών (ΣΑΚΤ), για τη διασυνοριακή μεταβίβαση τίτλων μπορούν να χρησιμοποιηθούν και αποδεκτές ζεύξεις μεταξύ των ΣΔΤ της ΕΕ.

Η (άμεση ή έμμεση) ζεύξη μεταξύ δύο ΣΔΤ επιτρέπει στους συμμετέχοντες σε ένα ΣΔΤ να τηρούν τίτλους σε άλλο ΣΔΤ χωρίς να συμμετέχουν σε αυτό ([1]). Προκειμένου να χρησιμοποιηθούν αυτές οι ζεύξεις για τη μεταβίβαση τίτλων που παρέχονται ως ασφάλεια για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος, πρέπει πρώτα να αξιολογηθούν και να εγκριθούν με βάση τα πρότυπα που ισχύουν για τη χρήση των ΣΔΤ της ΕΕ ([2]) ([3]).

Από τη σκοπιά του Ευρωσυστήματος, το ΣΑΚΤ και οι διασυνοριακές ζεύξεις μεταξύ των ΣΔΤ της ΕΕ έχουν τον ίδιο ρόλο, δηλ. επιτρέπουν στους αντισυμβαλλομένους να χρησιμοποιούν σε διασυνοριακή βάση περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια. Δηλαδή και οι δύο μηχανισμοί επιτρέπουν στους αντισυμβαλλομένους να χρησιμοποιούν περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια για να χρηματοδοτούνται από την κεντρική τράπεζα της χώρας τους, ακόμη και αν αυτά έχουν εκδοθεί σε ένα ΣΔΤ άλλης χώρας. Το ΣΑΚΤ και οι διασυνοριακές ζεύξεις μεταξύ ΣΔΤ επιτελούν αυτή τη λειτουργία με διαφορετικό τρόπο. Στο ΣΑΚΤ η διασυνοριακή σχέση είναι μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών, οι οποίες ενεργούν ως θεματοφύλακες η μία για λογαριασμό της άλλης. Με τη χρήση των ζεύξεων, η διασυνοριακή σχέση είναι μεταξύ των ΣΔΤ, τα οποία ανοίγουν συγκεντρωτικούς (omnibus) λογαριασμούς το ένα για λογαριασμό του άλλου. Τα περιουσιακά στοιχεία που κατατίθενται σε μια ανταποκρίτρια κεντρική τράπεζα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ασφάλεια αποκλειστικά και μόνο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος, ενώ τα περιουσιακά στοιχεία που τηρούνται μέσω ζεύξεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος όσο και για οποιαδήποτε άλλο σκοπό που επιλέγει ο αντισυμβαλλόμενος. Όταν χρη-

([1]) Η ζεύξη μεταξύ δύο ΣΔΤ αποτελείται από ένα σύνολο διαδικασιών και ρυθμίσεων για τη διασυνοριακή μεταβίβαση τίτλων μέσω λογιστικών εγγραφών. Η ζεύξη λαμβάνει τη μορφή ενός συγκεντρωτικού (omnibus) λογαριασμού που ανοίγεται από ένα ΣΔΤ (το ΣΔΤ του επενδυτή) σε άλλο ΣΔΤ (το ΣΔΤ του εκδότη). Η άμεση ζεύξη σημαίνει ότι δεν παρεμβάλλεται άλλος φορέας μεταξύ των δύο ΣΔΤ. Για τη διασυνοριακή μεταβίβαση τίτλων προς το Ευρωσύστημα μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν και οι έμμεσες ζεύξεις. Έμμεση ζεύξη είναι συμβατική και τεχνική ρύθμιση που επιτρέπει σε δύο ΣΔΤ που δεν είναι άμεσα συνδεδεμένα μεταξύ τους να ανταλλάσσουν τίτλους με συναλλαγές ή να μεταβιβάζουν τίτλους μέσω ενός τρίτου ΣΔΤ που ενεργεί ως διάμεσος.

([2]) Ενημερωμένος κατάλογος των αποδεκτών ζεύξεων δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ(www.ecb.int).

([3]) Βλ. ECB, «Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations», (Ιανουάριος 1998), στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int).

▼M5

σιμοποιούν διασυνοριακές ζεύξεις μεταξύ των ΣΔΤ, οι αντισυμβαλλόμενοι τηρούν τους τίτλους στο λογαριασμό τους στο ΣΔΤ της χώρας τους και δεν χρειάζονται θεματοφύλακα.

▼M7

6.7. **Αποδοχή περιουσιακών στοιχείων εκφρασμένων σε νομίσματα εκτός του ευρώ σε έκτακτες περιπτώσεις**

Σε ορισμένες περιπτώσεις το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται με απόφασή του να ορίσει ότι είναι αποδεκτά ως ασφάλεια και ορισμένα εμπορεύσιμα χρεόγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από κεντρικές κυβερνήσεις χωρών εκτός της ζώνης του ευρώ που ανήκουν στην Ομάδα των 10 (G10) στο εθνικό τους νόμισμα. Στην περίπτωση αυτή διασαφηνίζονται τα εφαρμοστέα κριτήρια και επίσης γνωστοποιούνται στους αντισυμβαλλομένους οι διαδικασίες επιλογής και χρήσης ξένων τίτλων ως ασφάλειας, περιλαμβανομένων των πηγών και των αρχών αποτίμησης των μέτρων ελέγχου κινδύνων και των διαδικασιών διακανονισμού.

Κατ' απόκλιση από όσα προβλέπονται στην ενότητα 6.2.1, τα ως άνω περιουσιακά στοιχεία δύνανται να κατατίθενται/καταχωρούνται (εκδίδονται), να διακρατούνται και να διακανονίζονται εκτός του ΕΟΧ και να είναι, όπως προαναφέρθηκε, εκφρασμένα σε άλλα νομίσματα εκτός του ευρώ. Περιουσιακά στοιχεία αυτού του είδους που χρησιμοποιούνται από έναν αντισυμβαλλόμενο θα πρέπει να βρίσκονται στην κυριότητά του.

Αντισυμβαλλόμενοι οι οποίοι είναι υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων εγκατεστημένων εκτός ΕΟΧ και Ελβετίας δεν δύνανται να χρησιμοποιούν τέτοια περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια.

▼M5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ [1]

7.1. **Γενικά**

Η ΕΚΤ απαιτεί από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα να τηρούν υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά σε λογαριασμούς στις εθνικές κεντρικές τράπεζες στο πλαίσιο του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος. Το νομικό πλαίσιο που διέπει αυτό το σύστημα προβλέπεται στο Άρθρο 19 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1998 σχετικά με την εφαρμογή ελάχιστων αποθεματικών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα [2] και στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1745/2003 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 12ης Σεπτεμβρίου 2003 σχετικά με την εφαρμογή ελάχιστων αποθεματικών (ΕΚΤ/2003/9) [3]. Η εφαρμογή του Κανονισμού ΕΚΤ/2003/9 διασφαλίζει ότι οι όροι του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος είναι ομοιόμορφοι σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ.

Το ύψος των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών που πρέπει να τηρεί κάθε πιστωτικό ίδρυμα καθορίζεται σύμφωνα με τη βάση υπολογισμού των αποθεματικών του. Το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος παρέχει στους αντισυμβαλλομένους τη δυνατότητα να εκπληρώνουν τη σχετική υποχρέωση με βάση τα μέσα ημερήσια υπόλοιπα των λογαριασμών αποθεματικών τους κατά τη διάρκεια κάθε περιόδου τήρησης. Επί των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών που τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα καταβάλλονται τόκοι, με το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

Το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος επιτελεί κατά βάση τις εξής νομισματικές λειτουργίες:

— *Σταθεροποίηση των επιτοκίων της αγοράς χρήματος* Η δυνατότητα τήρησης των ελάχιστων αποθεματικών σε μέσα επίπεδα που προβλέπεται στο πλαίσιο του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος έχει στόχο να συμβάλλει στη σταθεροποίηση των επιτοκίων της αγοράς χρήματος, παρέχοντας στα ιδρύματα κίνητρο να εξομαλύνουν τις επιδράσεις των προσωρινών διακυμάνσεων της ρευστότητας.

— *Δημιουργία ή διεύρυνση διαρθρωτικού ελλείμματος ρευστότητας* Το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος συμβάλλει στη δημιουργία ή στη διεύρυνση διαρθρωτικού ελλείμματος ρευστότητας. Αυτό διευκολύνει το Ευρωσύστημα να λειτουργεί αποτελεσματικά ως προμηθευτής ρευστότητας.

Κατά την εφαρμογή των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών, η ΕΚΤ ενεργεί με γνώμονα τους σκοπούς του Ευρωσυστήματος, όπως αυτοί ορίζονται στο Άρθρο 105 (1) της Συνθήκης και το Άρθρο 2 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, πράγμα που συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την αρχή ότι δεν πρέπει να προκαλείται σημαντική ανεπιθύμητη μετατόπιση λειτουργιών ή αποδιαμεσολάβηση.

7.2. **Ιδρύματα που υπάγονται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών**

Σύμφωνα με το Άρθρο 19.1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ απαιτεί από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στα κράτη-μέλη να τηρούν ελάχιστα αποθεματικά. Αυτό σημαίνει ότι στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος υπόκεινται και τα εντός της ζώνης του ευρώ υποκαταστήματα ιδρυμάτων που δεν έχουν καταστατική έδρα στη ζώνη του ευρώ, ενώ τα εκτός της ζώνης του ευρώ υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων εγκατεστημένων στη ζώνη του ευρώ δεν υπόκεινται στο σύστημα αυτό.

▼M7

Τα ιδρύματα απαλλάσσονται αυτοδικαίως από την υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών από την έναρξη της περιόδου τήρησης εντός της οποίας λαμβάνει χώρα ανάκληση της άδειας λειτουργίας τους ή παραίτηση από αυτή, ή εντός της οποίας ορισμένη δικαστική ή άλλη αρμόδια

(1) Το περιεχόμενο του παρόντος κεφαλαίου είναι απλώς ενημερωτικό.
(2) ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 1.
(3) ΕΕ L 250 της 2.10.2003, σ. 10.

▼M7

αρχή συμμετέχοντος κράτους μέλους αποφασίζει να κινήσει διαδικασία εκκαθάρισης του ιδρύματος. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1745/2003 (ΕΚΤ/2003/9), η ΕΚΤ δύναται επίσης να απαλλάξει ιδρύματα από τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του συστήματος ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, εάν τελούν υπό αναδιοργάνωση ή υπόκεινται σε δέσμευση κεφαλαίων ή/και σε άλλα μέτρα περιοριστικά της χρήσης των κεφαλαίων τους που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2 της συνθήκης ή στην περίπτωση ιδρυμάτων των οποίων με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ έχει ανασταλεί ή αποκλειστεί η πρόσβαση στις πράξεις ανοικτής αγοράς ή στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος ή εφόσον κρίνεται ότι η εφαρμογή των υποχρεώσεων αυτών στα συγκεκριμένα πιστωτικά ιδρύματα δεν θα εξυπηρετούσε τους σκοπούς του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος. Εάν η απαλλαγή αυτή αποφασίζεται για λόγους που συνδέονται με τους σκοπούς του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, η ΕΚΤ λαμβάνει υπόψη ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω κριτήρια:

— το ίδρυμα έχει άδεια να επιτελεί λειτουργίες με ειδικό σκοπό και μόνο,

— το ίδρυμα απαγορεύεται να ασκεί ενεργά τραπεζικές λειτουργίες ανταγωνιζόμενο άλλα πιστωτικά ιδρύματα, ή/και

— το ίδρυμα υποχρεούται νομικώς να διαθέτει όλες τις καταθέσεις που συγκεντρώνει για σκοπούς συναφείς προς την ενίσχυση της περιφερειακής ή/και διεθνούς ανάπτυξης.

▼M5

Η ΕΚΤ καταρτίζει και τηρεί κατάλογο των ιδρυμάτων που υπόκεινται στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος. ►M7 Η ΕΚΤ επίσης δημοσιεύει κατάλογο των ιδρυμάτων που απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του συστήματος αυτού για άλλους λόγους και όχι επειδή τελούν υπό αναδιοργάνωση ή επειδή υπόκεινται σε δέσμευση κεφαλαίων ή/και σε άλλα μέτρα περιοριστικά της χρήσης των κεφαλαίων τους που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2 της συνθήκης, ή επειδή πρόκειται για ιδρύματα στην περίπτωση των οποίων με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ έχει ανασταλεί ή αποκλειστεί η πρόσβαση στις πράξεις ανοικτής αγοράς ή στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος [1] ◄. Με βάση τους καταλόγους αυτούς, οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να διαπιστώνουν αν τα στοιχεία του παθητικού τους αντιπροσωπεύουν υποχρεώσεις έναντι άλλου ιδρύματος το οποίο υπόκειται και αυτό στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Οι κατάλογοι διατίθενται στο κοινό κάθε μήνα, την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος και μετά το πέρας των εργασιών, και ισχύουν για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών για την περίοδο τήρησης που αρχίζει τον μεθεπόμενο μήνα. Π.χ. ο κατάλογος που δημοσιεύεται στο τέλος Φεβρουαρίου ισχύει για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών κατά την περίοδο τήρησης που αρχίζει τον Απρίλιο.

7.3. **Καθορισμός των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών**

Βάση υπολογισμού και συντελεστές τών υποχρεώτικών ελάχιστών αποθεματικών

Η βάση υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών ενός ιδρύματος ορίζεται σύμφωνα με ορισμένα στοιχεία του ισολογισμού του. Τα συναφή μεγέθη του ισολογισμού γνωστοποιούνται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες σύμφωνα με το γενικό πλαίσιο που διέπει τις νομισματικές και τραπεζικές στατιστικές της ΕΚΤ (βλ. Ενότητα 7.5) [2]. Για τα ιδρύματα που υπόκεινται σε πλήρη υποχρέωση υποβολής πληροφοριών, τα στοιχεία του ισολογισμού που ανάγονται στο τέλος ενός συγκεκριμένου ημερολογιακού μηνός χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της βάσης των ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών για την περίοδο τήρησης που αρχίζει από το μεθεπόμενο μήνα. Παραδείγματος χάριν, ο κατάλογος που δημοσιεύεται στο τέλος Φεβρουαρίου χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών των αντισυμβαλλομένων κατά την περίοδο τήρησης που αρχίζει τον Απρίλιο.

[1] Οι κατάλογοι διατίθενται στο κοινό μέσω του δικτυακού τόπου της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

[2] Το πλαίσιο υποβολής πληροφοριών για τα νομισματικά και τραπεζικά στατιστικά στοιχεία παρουσιάζεται στο Παράρτημα 4.

▼M5

Το πλαίσιο υποβολής πληροφοριών για τις νομισματικές και τραπεζικές στατιστικές της ΕΚΤ προβλέπει ότι τα μικρά ιδρύματα μπορούν να απαλλαγούν κατά ένα μέρος από την υποχρέωση υποβολής πληροφοριών. Τα ιδρύματα για τα οποία ισχύει αυτή η διάταξη υποχρεούνται να υποβάλλουν μόνο ένα περιορισμένο σύνολο στοιχείων του ισολογισμού τους σε τριμηνιαία βάση (στοιχεία τέλους τριμήνου) και σε μεγαλύτερη προθεσμία από ό,τι τα μεγαλύτερα ιδρύματα. Στην περίπτωση των μικρών ιδρυμάτων, τα στοιχεία του ισολογισμού που υποβάλλονται για ένα συγκεκριμένο τρίμηνο χρησιμοποιούνται για να καθοριστεί, με χρονική υστέρηση δύο μηνών, η βάση των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών για τις τρεις επόμενες περιόδους τήρησης. Παραδείγματος χάριν, η λογιστική κατάσταση του τέλους του πρώτου τριμήνου (του Μαρτίου) ισχύει για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών κατά τις περιόδους τήρησης που αρχίζουν τον Ιούνιο, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου, η ΕΚΤ δικαιούται να συμπεριλάβει στη βάση των ελάχιστων αποθεματικών των ιδρυμάτων και υποχρεώσεις που απορρέουν από την αποδοχή κεφαλαίων, καθώς και υποχρεώσεις που απορρέουν από στοιχεία εκτός ισολογισμού. Στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, η βάση των ελάχιστων αποθεματικών περιλαμβάνει μόνο δύο κατηγορίες στοιχείων του παθητικού, δηλ. τις «καταθέσεις» και τα «εκδοθέντα χρεόγραφα» (βλ. Πλαίσιο 9).

►M7 Οι υποχρεώσεις έναντι άλλων ιδρυμάτων τα οποία υπόκεινται και αυτά στο σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος (και περιέχονται στο σχετικό κατάλογο) και οι υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ και των συμμετεχουσών ΕθνΚΤ δεν περιλαμβάνονται στη βάση των ελάχιστων αποθεματικών. ◄ Εάν «εκδοθέντα χρεόγραφα» ευρίσκονται εις χείρας άλλων ιδρυμάτων που υπόκεινται και αυτά στο σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, το πιστωτικό ίδρυμα-εκδότης δικαιούται έκπτωση του αντίστοιχου ποσού από τη βάση των ελάχιστων αποθεματικών του εφόσον αποδείξει το πραγματικό ύψος αυτών των χρεογράφων. Εάν η προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων δεν είναι δυνατή, το πιστωτικό ίδρυμα-εκδότης μπορεί να εφαρμόσει μια πάγια έκπτωση με τη μορφή καθορισμένου ποσοστού [1] επί της κατηγορίας αυτής.

Οι συντελεστές των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών καθορίζονται από την ΕΚΤ, στο πλαίσιο του ανώτατου ορίου που προβλέπει ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου. Στα περισσότερα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών η ΕΚΤ εφαρμόζει ενιαίο, όχι μηδενικό, συντελεστή. ►M7 Ο συντελεστής αυτός προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1745/2003 (ΕΚΤ/2003/9). Η ΕΚΤ καθορίζει μηδενικό συντελεστή για τις εξής κατηγορίες υποχρεώσεων: «καταθέσεις προθεσμίας με συμφωνημένη διάρκεια άνω των δυο ετών», «καταθέσεις υπό προειδοποίηση άνω των δυο ετών», «συμφωνίες επαναγοράς» και «χρεόγραφα με αρχική διάρκεια άνω των δυο ετών» (βλέπε πλαίσιο 9). ◄ Η ΕΚΤ διατηρεί το δικαίωμα να μεταβάλει τους συντελεστές των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Οι μεταβολές των συντελεστών ανακοινώνονται από την ΕΚΤ πριν από την πρώτη περίοδο τήρησης κατά την οποία θα τεθούν σε ισχύ.

Υπολογισμού τών υποχρεώτικών ελάχιστών αποθεματικών

Για τον υπολογισμό των ελάχιστων αποθεματικών κάθε ιδρύματος, τα ποσά των υποκείμενων στην υποχρέωση στοιχείων του παθητικού πολλαπλασιάζονται επί τους ισχύοντες ανά κατηγορία συντελεστές.

Κάθε ίδρυμα αφαιρεί το ποσό των 100 000 ευρώ από τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του σε κάθε κράτος-μέλος όπου έχει εγκατάσταση. Η χορήγηση αυτής της απαλλαγής δεν θίγει τις νομικές υποχρεώσεις των ιδρυμάτων που υπόκεινται στο σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος [2].

---

[1] Βλ. τον Κανονισμό ΕΚΤ/2003/9. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ποσοστό της πάγιας έκπτωσης δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int), καθώς και στους δικτυακούς τόπους του Ευρωσυστήματος (Παράρτημα 5).

[2] Για τα ιδρύματα που επιτρέπεται να υποβάλλουν ομαδοποιημένα στατιστικά στοιχεία, σε ενοποιημένη βάση, σύμφωνα με τις διατάξεις του πλαισίου υποβολής πληροφοριών για τα νομισματικά και τραπεζικά στατιστικά στοιχεία (βλ. Παράρτημα 4), θα χορηγείται μία μόνο τέτοια απαλλαγή για ολόκληρο τον όμιλο, εκτός εάν τα ιδρύματα παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τη βάση των ελάχιστων αποθεματικών και τα τηρούμενα αποθεματικά ώστε να μπορεί το Ευρωσύστημα να εξακριβώσει την ορθότητα και την ποιότητά τους και να καθορίσει τα ελάχιστα αποθεματικά για κάθε ένα από τα πιστωτικά ιδρύματα που ανήκουν στον όμιλο.

▼M5

Τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά για κάθε περίοδο τήρησης στρογγυλοποιούνται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ.

▼M7

ΠΛΑΙΣΙΟ 9

Βάση υπολογισμού και συντελεστές των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

Α. *Υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών και υπάγονται σε θετικό συντελεστή*

Καταθέσεις ([1])

— Καταθέσεις διάρκειας μιας ημέρας

— Καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια έως και δύο έτη

— Καταθέσεις υπό προειδοποίηση έως και δύο ετών

Εκδοθέντα χρεόγραφα

— Χρεόγραφα με αρχική διάρκεια έως και δύο έτη

Β. *Υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών και υπάγονται σε μηδενικό συντελεστή*

Καταθέσεις ([1])

— Καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια άνω των δύο ετών

— Καταθέσεις υπό προειδοποίηση άνω των δύο ετών

— Συμφωνίες επαναγοράς

Εκδοθέντα χρεόγραφα

— Χρεόγραφα με αρχική διάρκεια άνω των δύο ετών

Γ. *Υποχρεώσεις που δεν περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών*

— Υποχρεώσεις έναντι άλλων ιδρυμάτων που υπόκεινται στο σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος

— Υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ και των συμμετεχουσών ΕθνΚΤ

([1]) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2181/2004 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 16ης Δεκεμβρίου 2004, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2423/2001 (ΕΚΤ/2001/13) σχετικά με την ενοποιημένη λογιστική κατάσταση του τομέα των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 63/2002 (ΕΚΤ/2001/18) σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία επιτοκίων εφαρμοζόμενων από τα νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε καταθέσεις και δάνεια που αφορούν νοικοκυριά και μη χρηματοδοτικές εταιρείες (ΕΚΤ/2004/21, ΕΕ L 371 της 18.12.2004, σ. 42) ορίζει ρητώς ότι οι υποχρεώσεις από καταθέσεις αναφέρονται στην ονομαστική τους αξία. Ονομαστική αξία είναι το κεφάλαιο το οποίο ο οφειλέτης υποχρεούται συμβατικά να καταβάλει στον πιστωτή. Η τροποποίηση αυτή ήταν αναγκαία διότι η Οδηγία 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 8ης Δεκεμβρίου 1986 για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 372 της 31.12.1986, σ. 1) είχε τροποποιηθεί με αποτέλεσμα να επιτρέπεται η αποτίμηση ορισμένων χρηματοπιστωτικών μέσων στην εύλογη αξία τους.

▼M5

7.4. **Τήρηση των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών**

Περίοδος τήρησης

Η ΕΚΤ δημοσιεύει ημερολογιακό πρόγραμμα των περιόδων τήρησης τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την αρχή κάθε έτους ([1]). Η περίοδος τήρησης αρχίζει κατά την ημερομηνία διακανονισμού της πρώτης πράξης κύριας αναχρηματοδότησης μετά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την οποία έχει προγραμματιστεί η μηνιαία αξιολόγηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το

([1]) Το πρόγραμμα αυτό συνήθως ανακοινώνεται από την ΕΚΤ με δελτίο τύπου, το οποίο δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.int). Το ίδιο πρόγραμμα δημοσιεύεται και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους δικτυακούς τόπους των ΕθνΚΤ.

▼M5

δημοσιευμένο ημερολογιακό πρόγραμμα μπορεί να τροποποιηθεί, π.χ. λόγω αλλαγής του προγράμματος των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τηρούμενα αποθεματικά

Κάθε ίδρυμα πρέπει να τηρεί τα ελάχιστα αποθεματικά του σε έναν ή περισσότερους λογαριασμούς αποθεματικών στην εθνική κεντρική τράπεζα του κράτους-μέλους όπου είναι εγκατεστημένο. Για τα ιδρύματα που διαθέτουν περισσότερα καταστήματα σε ένα κράτος-μέλος, το κεντρικό κατάστημα έχει την ευθύνη να εκπληρώνει τη συνολική υποχρέωση για τα ελάχιστα αποθεματικά όλων των εγχώριων καταστημάτων του ιδρύματος ([1]). Εάν ένα ίδρυμα έχει εγκατάσταση σε περισσότερα κράτη-μέλη, υποχρεούται να τηρεί ελάχιστα αποθεματικά στην εθνική κεντρική τράπεζα κάθε κράτους-μέλους στο οποίο έχει εγκατάσταση, σύμφωνα με τη βάση ελάχιστων αποθεματικών του στο αντίστοιχο κράτος-μέλος.

Οι λογαριασμοί διακανονισμού τους οποίους τηρούν τα ιδρύματα στις εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να χρησιμοποιούνται ως λογαριασμοί αποθεματικών. Τα ποσά που τηρούνται στους λογαριασμούς αποθεματικών μπορούν να χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του ενδοημερήσιου διακανονισμού. Το ημερήσιο ύψος των τηρούμενων αποθεματικών ενός ιδρύματος υπολογίζεται ως το υπόλοιπο του λογαριασμού αποθεματικών, όπως διαμορφώνεται στο τέλος της ημέρας.

Ένα ίδρυμα μπορεί να ζητήσει από την εθνική κεντρική τράπεζα του κράτους-μέλους του οποίου είναι κάτοικος να του επιτρέψει να τηρεί όλα τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του μέσω ενδιάμεσου φορέα. Δυνατότητα τήρησης των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών μέσω ενδιάμεσου φορέα έχουν κατά κανόνα μόνο τα ιδρύματα που η δομή τους είναι τέτοια ώστε τμήμα της διοίκησής τους (π.χ. διαχείριση διαθεσίμων) συνήθως ασκείται από ενδιάμεσο φορέα (π.χ. τα δίκτυα τραπεζών αποταμιεύσεων και οι συνεταιριστικές τράπεζες μπορούν να τηρούν λογαριασμούς ελάχιστων αποθεματικών σε κεντρικό επίπεδο). Η τήρηση αποθεματικών μέσω ενδιάμεσου φορέα υπόκειται στις διατάξεις του Κανονισμού ΕΚΤ/2003/9.

Τόκοι επί των τηρούμενων υποχρεώτικών ελάχιστων αποθεματικών

Επί των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών καταβάλλονται τόκοι, με επιτόκιο ίσο προς το μέσο όρο, στη διάρκεια της περιόδου τήρησης, του επιτοκίου των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (σταθμισμένου ως προς τον αριθμό των ημερών), σύμφωνα με τον τύπο που ορίζεται στο Πλαίσιο 10. Επί ποσών που τηρούνται καθ' υπέρβαση των απαιτούμενων ελάχιστων αποθεματικών δεν καταβάλλονται τόκοι. Οι τόκοι καταβάλλονται τη μεθεπόμενη εργάσιμη ημέρα της ΕθνΚΤ μετά το τέλος της περιόδου τήρησης την οποία αφορούν.

ΠΛΑΙΣΙΟ 10

Υπολογισμός τών τόκών επί τών τηρούμενών υποχρεώτικών ελάχιστών αποθεματικών

Οι τόκοι επί των τηρούμενων υποχρεωτικών αποθεματικών υπολογίζονται με τον εξής τύπο:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

Όπου:

R_t = πληρωτέοι τόκοι επί των τηρούμενων υποχρεωτικών αποθεματικών κατά την περίοδο τήρησης *t*.

([1]) Εάν ένα ίδρυμα δεν έχει κεντρικό κατάστημα σε ένα κράτος-μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένο, πρέπει να καθορίσει ένα υποκατάστημα το οποίο θα είναι υπεύθυνο για την εκπλήρωση των συνολικών υποχρεώσεων τήρησης ελάχιστων αποθεματικών όλων των καταστημάτων του ιδρύματος στο εν λόγω κράτος-μέλος.

▼M5

n_t	= αριθμός ημερών της περιόδου τήρησης *t*.
r_t	= επιτόκιο επί των υποχρεωτικών αποθεματικών για την περίοδο τήρησης *t*. Εφαρμόζονται οι συνήθεις κανόνες στρογγυλοποίησης του επιτοκίου στα δύο δεκαδικά ψηφία.
i	= ημέρα υπ' αριθ. *i* της περιόδου τήρησης *t*.
MR_i	= οριακό επιτόκιο της τελευταίας πράξης κύριας αναχρηματοδότησης που διακανονίζεται κατά ή πριν από την ημέρα υπ' αριθ. *i*.

7.5. **Υποβολή πληροφοριών, αναγνώριση και επαλήθευση της βάσης υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών**

Οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στη βάση των ελάχιστων αποθεματικών υπολογίζονται από τα ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών και υποβάλλονται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες σύμφωνα με το γενικό πλαίσιο που διέπει τις νομισματικές και τραπεζικές στατιστικές της ΕΚΤ (βλ. Παράρτημα 4). Το Άρθρο 5 του Κανονισμού ΕΚΤ/2003/9 ορίζει τις διαδικασίες για τη γνωστοποίηση και την αναγνώριση της βάσης των αποθεματικών και της υποχρέωσης του ιδρύματος σε ελάχιστα αποθεματικά.

Η διαδικασία για τη γνωστοποίηση και αναγνώριση των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών ενός ιδρύματος είναι η εξής. Είτε η οικεία συμμετέχουσα εθνική κεντρική τράπεζα είτε το ίδρυμα αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να υπολογίσει τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του ιδρύματος για τη συγκεκριμένη περίοδο τήρησης. Τα υπολογισθέντα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά γνωστοποιούνται από το ένα μέρος στο άλλο το αργότερο τρεις εργάσιμες ημέρες της ΕθνΚΤ πριν από την έναρξη της περιόδου τήρησης. Η ΕθνΚΤ δύναται να ορίσει συντομότερη προθεσμία για τη γνωστοποίηση των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Δύναται επίσης να τάξει στο ίδρυμα επιπλέον προθεσμίες για γνωστοποίηση τυχόν αναθεωρήσεων της βάσης υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών, καθώς και των ήδη γνωστοποιηθέντων υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Ο ειδοποιηθείς αναγνωρίζει τα υπολογισθέντα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά το αργότερο μία εργάσιμη ημέρα της ΕθνΚΤ πριν από την έναρξη της περιόδου τήρησης. Αν ο ειδοποιηθείς δεν απαντήσει στη γνωστοποίηση μέχρι το τέλος της προηγούμενης εργάσιμης ημέρας της ΕθνΚΤ πριν από την έναρξη της περιόδου τήρησης, λογίζεται ότι έχει αναγνωρίσει το ύψος των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του ιδρύματος για την εν λόγω περίοδο τήρησης. Μετά την αναγνώριση, τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του ιδρύματος για τη σχετική περίοδο τήρησης δεν μπορούν να αναθεωρηθούν.

Στην περίπτωση των ιδρυμάτων που επιτρέπεται να ενεργούν ως ενδιάμεσοι φορείς για την έμμεση τήρηση αποθεματικών άλλων ιδρυμάτων, ο Κανονισμός ΕΚΤ/2003/9 προβλέπει ειδικές υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών. Η τήρηση αποθεματικών μέσω ενδιάμεσου φορέα δεν μεταβάλλει τις υποχρεώσεις υποβολής στατιστικών στοιχείων εκ μέρους των ιδρυμάτων που τηρούν τα αποθεματικά τους μέσω ενδιάμεσου φορέα.

Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες δικαιούνται, στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου, να επαληθεύουν την ακρίβεια και την ποιότητα των πληροφοριών που συλλέγουν.

7.6. **Μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις τήρησης ελάχιστων αποθεματικών**

Συντρέχει περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τήρησης ελάχιστων αποθεματικών εάν το μέσο ημερήσιο υπόλοιπο στο λογαριασμό (ή στους λογαριασμούς) αποθεματικών ενός ιδρύματος κατά τη διάρκεια της περιόδου τήρησης υπολείπεται των υποχρεωτικών αποθεματικών του για την αντίστοιχη περίοδο τήρησης.

Εάν ένα ίδρυμα δεν εκπληρώνει συνολικά ή εν μέρει τις υποχρεώσεις του, η ΕΚΤ δύναται, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου, να επιβάλει διαζευκτικώς τις εξής κυρώσεις:

— χρηματική ποινή, υπολογιζόμενη ως ποσοστό ίσο με το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης προσαυξημένο κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες το μέγιστο επί του ποσού κατά το οποίο τα τηρούμενα αποθεματικά υπολείπονται των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος,

— χρηματική ποινή, υπολογιζόμενη ως ποσοστό έως και διπλάσιο του επιτοκίου οριακής χρηματοδότησης επί του ποσού κατά το οποίο τα

▼**M5**

τηρούμενα αποθεματικά υπολείπονται των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος,

— να υποχρεώσει το εν λόγω ίδρυμα να προβεί σε άτοκη κατάθεση στην ΕΚΤ ή στην εθνική κεντρική τράπεζα, ύψους έως και τριπλασίου του ποσού των υποχρεωτικών αποθεματικών που υπολείπεται. Η διάρκεια της κατάθεσης δεν δύναται να υπερβαίνει την περίοδο κατά την οποία το ίδρυμα δεν συμμορφώνεται προς την υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών.

Εάν ένα ίδρυμα δεν συμμορφώνεται προς άλλες υποχρεώσεις που απορρέουν από Κανονισμούς και Αποφάσεις της ΕΚΤ σχετικά με το σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος (π.χ. εάν τα σχετικά στοιχεία δεν διαβιβαστούν εγκαίρως ή είναι ανακριβή), η ΕΚΤ δικαιούται να επιβάλλει κυρώσεις σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2532/98 του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1998 σχετικά με την εξουσία της ΕΚΤ να επιβάλλει κυρώσεις και τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚ) αριθ. 2157/1999 της 23ης Σεπτεμβρίου 1999 σχετικά με τις εξουσίες της ΕΚΤ να επιβάλλει κυρώσεις (ΕΚΤ/1999/4) ([1]). Η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ δύναται να ορίζει και να δημοσιεύει τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία θα επιβάλλονται οι κυρώσεις του Άρθρου 7(1) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου ([2]).

Επιπλέον, σε περίπτωση σοβαρών παραβάσεων των υποχρεώσεων τήρησης ελάχιστων αποθεματικών, το Ευρωσύστημα δύναται να αναστέλλει το δικαίωμα συμμετοχής των αντισυμβαλλομένων στις πράξεις ανοικτής αγοράς.

([1]) ΕΕ L 264 της 12.10.1999, σ. 21.

([2]) Τα εν λόγω κριτήρια δημοσιεύθηκαν στην ανακοίνωση με τίτλο «Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της υποχρέωσης τήρησης ελάχιστων αποθεματικών», ΕΕ C 39 της 11.2.2000, σ. 3.

▼M5

►M6 *ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ* ◄ *1*

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Παράδειγμα 1	Αντιστρεπτέα συναλλαγή για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας σταθερού επιτοκίου
Παράδειγμα 2	Αντιστρεπτέα συναλλαγή για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου
Παράδειγμα 3	Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου
Παράδειγμα 4	Πράξη ανταλλαγής νομισμάτων για απορρόφηση ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου
Παράδειγμα 5	Πράξη ανταλλαγής νομισμάτων για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου
Παράδειγμα 6	Μέτρα ελέγχου κινδύνων

Παράδειγμα 1

Αντιστρεπτέα συναλλαγή για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας σταθερού επιτοκίου

Η ΕΚΤ αποφασίζει να προσφέρει ρευστότητα στην αγορά μέσω αντιστρεπτέας συναλλαγής που διενεργείται με δημοπρασία σταθερού επιτοκίου.

Τρεις αντισυμβαλλόμενοι υποβάλλουν τις εξής προσφορές:

Αντισυμβαλλόμενος	Προσφορά (σε εκατ. ευρώ)
Τράπεζα 1	30
Τράπεζα 2	40
Τράπεζα 3	70
Σύνολο	140

Η ΕΚΤ αποφασίζει να κατανείμει συνολικά 105 εκατ. ευρώ.

Το ποσοστό κατανομής είναι:

$$\frac{105}{(30+40+70)} = 75\%$$

Η κατανομή προς τους αντισυμβαλλομένους έχει ως εξής:

Αντισυμβαλλόμενος	Προσφορά (σε εκατ. ευρώ)	Ποσό κατανομής (σε εκατ. ευρώ)
Τράπεζα 1	30	22,5
Τράπεζα 2	40	30,0
Τράπεζα 3	70	52,5
Σύνολο	140	105,0

▼**M5**

Παράδειγμα 2

Αντιστρεπτέα συναλλαγή για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Η ΕΚΤ αποφασίζει να προσφέρει ρευστότητα στην αγορά μέσω αντιστρεπτέας συναλλαγής που διενεργείται με δημοπρασία ανταγωνιστικού επιτοκίου.

Τρεις αντισυμβαλλόμενοι υποβάλλουν τις εξής προσφορές:

Επιτόκιο (%)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο προσφορών	Σωρευτικό ύψος προσφορών
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Σύνολο	30	45	70	145	

Η ΕΚΤ αποφασίζει να κατανείμει 94 εκατ. ευρώ, οπότε προκύπτει οριακό επιτόκιο 3,05 %.

Όλες οι προσφορές άνω του 3,05 % (σωρευτικού ύψους 80 εκατ. ευρώ) ικανοποιούνται πλήρως. Στο επιτόκιο 3,05 %, το ποσοστό κατανομής έχει ως εξής:

$$\frac{94–80}{35} = 40\%$$

Η κατανομή στην Τράπεζα 1 βάσει του οριακού επιτοκίου είναι π.χ.:

$$0{,}4 \times 10 = 4$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στην Τράπεζα 1 είναι:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Τα αποτελέσματα της κατανομής συνοψίζονται ως εξής:

Αντισυμβαλλόμενοι	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)			
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο
Σύνολο προσφορών	30,0	45,0	70,0	145
Σύνολο κατανομής	14,0	34,0	46,0	94

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με ενιαίο επιτόκιο (δημοπρασία ολλανδικού τύπου), το επιτόκιο το οποίο εφαρμόζεται στα ποσά που κατανέμονται στους αντισυμβαλλομένους είναι 3,05 %.

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με πολλαπλό επιτόκιο (δημοπρασία αμερικανικού τύπου), στα ποσά που κατανέμονται στους αντισυμβαλλομένους δεν εφαρμόζεται το ίδιο επιτόκιο. Παραδείγματος χάριν, η Τράπεζα 1 λαμβάνει 5 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 3,07 %, 5 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 3,06 % και 4 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 3,05 %.

▼**M5**

Παράδειγμα 3

Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Η ΕΚΤ αποφασίζει να απορροφήσει ρευστότητα από την αγορά εκδίδοντας πιστοποιητικά χρέους μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου.

Τρεις αντισυμβαλλόμενοι υποβάλλουν τις εξής προσφορές:

Επιτόκιο (%)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο προσφορών	Σωρευτικό ύψος προσφορών
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Σύνολο	55	70	55	180	

Η ΕΚΤ αποφασίζει να διαθέσει τίτλους ονομαστικής αξίας 124,5 εκατ. ευρώ, οπότε προκύπτει οριακό επιτόκιο 3,05 %.

Όλες οι προσφορές κάτω του 3,05 % (σωρευτικού ύψους είναι 65 εκατ. ευρώ) ικανοποιούνται πλήρως. Στο επιτόκιο 3,05 %, το ποσοστό κατανομής είναι:

$$\frac{124,5–65}{70} = 85\%$$

Η κατανομή στην Τράπεζα 1 βάσει του οριακού επιτοκίου είναι π.χ.:

$$0,85 \times 20 = 17$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στην Τράπεζα 1 είναι:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Τα αποτελέσματα της κατανομής συνοψίζονται ως εξής:

Αντισυμβαλλόμενοι	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)			
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο
Σύνολο προσφορών	55,0	70,0	55,0	180,0
Σύνολο κατανομής	42,0	49,0	33,5	124,5

▼**M5**

Παράδειγμα 4

Πράξη ανταλλαγής νομισμάτων για απορρόφηση ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Η ΕΚΤ αποφασίζει να απορροφήσει ρευστότητα από την αγορά διενεργώντας πράξη ανταλλαγής νομισμάτων βάσει της ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου. (Σημείωση: Στο παράδειγμα αυτό οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι θετικές).

Τρεις αντισυμβαλλόμενοι υποβάλλουν τις εξής προσφορές:

Διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (× 10 000)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο	Σωρευτικό ύψος προσφορών
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Σύνολο	65	90	80	235	

Η ΕΚΤ αποφασίζει να κατανείμει 158 εκατ. ευρώ, οπότε προκύπτουν οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής 6,63. Όλες οι προσφορές άνω του 6,63 (των οποίων το σωρευτικό ύψος είναι 65 εκατ. ευρώ) ικανοποιούνται πλήρως. Στις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής 6,63 το ποσοστό κατανομής είναι:

$$\frac{158–65}{100} = 93\%$$

Η κατανομή στην Τράπεζα 1 στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι π.χ.:

$$0{,}93 \times 25 = 23{,}25$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στην Τράπεζα 1 είναι:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23{,}25 = 48{,}25$$

Τα αποτελέσματα της κατανομής συνοψίζονται ως εξής:

Αντισυμβαλλόμενοι	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)			
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο
Σύνολο προσφορών	65,0	90,0	80,0	235,0
Σύνολο κατανομής	48,25	52,55	57,20	158,0

Η ΕΚΤ καθορίζει την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ/δολαρίου για την πράξη ανταλλαγής σε 1,1300.

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με ενιαίο επιτόκιο (δημοπρασία ολλανδικού τύπου), κατά την ημερομηνία έναρξης της πράξης ανταλλαγής το Ευρωσύστημα αγοράζει 158 000 000 ευρώ και πωλεί 178 540 000 δολάρια ΗΠΑ. Κατά την ημερομηνία λήξεως της πράξης, το Ευρωσύστημα πωλεί 158 000 000 ευρώ και αγοράζει 178 644 754 δολάρια ΗΠΑ (η προθεσμιακή συναλλαγματική ισοτιμία είναι 1,130663 = 1,1300 + 0,000663).

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με πολλαπλό επιτόκιο (δημοπρασία αμερικανικού τύπου), το Ευρωσύστημα ανταλλάσσει τα ποσά ευρώ και δολαρίων ΗΠΑ όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Άμεση συναλλαγή			Προθεσμιακή συναλλαγή		
Συναλλαγματική ισοτιμία	Αγορά ευρώ	Πώληση δολαρίων ΗΠΑ	Συναλλαγματική ισοτιμία	Πώληση ευρώ	Αγορά δολαρίων ΗΠΑ
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Σύνολο	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

▼M5

Παράδειγμα 5

Πράξη ανταλλαγής νομισμάτων για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Η ΕΚΤ αποφασίζει να προσφέρει ρευστότητα στην αγορά διενεργώντας πράξη ανταλλαγής νομισμάτων βάσει της ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου ΗΠΑ μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου. (Σημείωση: Στο παράδειγμα οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής του ευρώ είναι θετικές).

Τρεις αντισυμβαλλόμενοι υποβάλλουν τις εξής προσφορές:

Διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (× 10 000)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο	Σωρευτικό ύψος προσφορών
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Σύνολο	60	85	75	220	

Η ΕΚΤ αποφασίζει να κατανείμει 197 εκατ. ευρώ, οπότε προκύπτουν οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής 6,54. Όλες οι προσφορές κάτω του 6,54 (των οποίων το σωρευτικό ύψος είναι 195 εκατ. ευρώ) ικανοποιούνται πλήρως. Στις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής 6,54 το ποσοστό κατανομής είναι:

$$\frac{197–195}{20} = 10\%$$

Η κατανομή στην Τράπεζα 1 στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι π.χ.:

$$0{,}10 \times 5 = 0{,}5$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στην Τράπεζα 1 είναι:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0{,}5 = 55{,}5$$

Τα αποτελέσματα της κατανομής συνοψίζονται ως εξής:

Αντισυμβαλλόμενοι	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)			
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο
Σύνολο προσφορών	60,0	85,0	75,0	220
Σύνολο κατανομής	55,5	75,5	66,0	197

Η ΕΚΤ καθορίζει την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ/δολαρίου για την πράξη ανταλλαγής σε 1,1300.

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με ενιαίο επιτόκιο (δημοπρασία ολλανδικού τύπου), κατά την ημερομηνία έναρξης της πράξης ανταλλαγής το Ευρωσύστημα πωλεί 197 000 000 ευρώ και αγοράζει 222 610 000 δολάρια ΗΠΑ. Κατά την ημερομηνία λήξεως της πράξης, το Ευρωσύστημα αγοράζει 197 000 000 ευρώ και πωλεί 222 738 838 δολάρια ΗΠΑ (η προθεσμιακή συναλλαγματική ισοτιμία είναι 1,130654 = 1,1300 + 0,000654).

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με πολλαπλό επιτόκιο (δημοπρασία αμερικανικού τύπου), το Ευρωσύστημα ανταλλάσσει τα ποσά ευρώ και δολαρίων ΗΠΑ που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Άμεση συναλλαγή			Προθεσμιακή συναλλαγή		
Συναλλαγματική ισοτιμία	Πώληση ευρώ	Αγορά δολαρίων ΗΠΑ	Συναλλαγματική ισοτιμία	Αγορά ευρώ	Πώληση δολαρίων ΗΠΑ
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Σύνολο	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

▼M5

Παράδειγμα 6

Μέτρα ελέγχου κινδύνων

Σ' αυτό το παράδειγμα παρουσιάζεται το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων που εφαρμόζεται για τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία παρέχονται ως ασφάλεια στις πράξεις παροχής ρευστότητας του Ευρωσυστήματος ([1]). Υποθέτουμε ότι ο αντισυμβαλλόμενος συμμετέχει στις ακόλουθες πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος:

— Πράξη κύριας αναχρηματοδότησης με έναρξη στις 28 Ιουλίου 2004 και λήξη στις 4 Αυγούστου 2004, μέσω της οποίας κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο ποσό 50 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 4,24 %.

— Πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης με έναρξη στις 29 Ιουλίου 2004 και λήξη στις 21 Οκτωβρίου 2004, μέσω της οποίας κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο ποσό 45 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 4,56 %.

— Πράξη κύριας αναχρηματοδότησης με έναρξη στις 4 Αυγούστου 2004 και λήξη στις 11 Αυγούστου 2004, μέσω της οποίας κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο ποσό 35 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 4,26 %.

Τα χαρακτηριστικά των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται από τον αντισυμβαλλόμενο ως ασφάλεια για τις εν λόγω πράξεις περιγράφονται στον Πίνακα 1 κατωτέρω.

Πίνακας 1 Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ώς υποκείμενοι τίτλοι

Χαρακτηριστικά						
Όνομα	Είδος	Ημερομηνία λήξεως	Είδος τοκομεριδίου	Συχνότητα τοκομεριδίου	Εναπομένουσα διάρκεια	Περικοπή αποτίμησης
▼M7						
Τίτλος Α	Καλυμμένη τραπεζική ομολογία τύπου Jumbo	30.8.2008	Σταθερό	6 μήνες	4 έτη	3,50 %
▼M5						
Τίτλος Β	Ομόλογο κεντρικής κυβέρνησης	19.11.2008	Κυμαινόμενο	12 μήνες	4 έτη	0,50 %
Τίτλος Γ	Εταιρικό ομόλογο	12.5.2015	Μηδενικό		> 10 έτη	15,00 %

Τιμές σε ποσοστά % (συμπεριλαμβάνονται οι δεδουλευμένοι τόκοι) (*)						
28.7.2004	29.7.2004	30.7.2004	2.8.2004	3.8.2004	4.8.2004	5.8.2004
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
					55,01	54,87

(*) Οι τιμές που αναγράφονται για μια συγκεκριμένη ημέρα αποτίμησης αντιστοιχούν στην πιο αντιπροσωπευτική τιμή κατά την προηγούμενη εργάσιμη ημέρα.

Σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών

Πρώτον, υποθέτουμε ότι η εθνική κεντρική τράπεζα εφαρμόζει σύστημα σύμφωνα με το οποίο γίνεται εξειδίκευση των περιουσιακών στοιχείων για κάθε συναλλαγή. Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται σε καθημερινή βάση. Το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων μπορεί να περιγραφεί ως εξής (βλ. και τον Πίνακα 2):

1. Στις 28 Ιουλίου 2004 ο αντισυμβαλλόμενος συμμετέχει στην πράξη κύριας αναχρηματοδότησης συνάπτοντας συμφωνία επαναγοράς με την εθνική κεντρική τράπεζα, η οποία αγοράζει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 50,6 εκατ. ευρώ. ►M7 Ο τίτλος Α είναι καλυμμένη τραπεζική ομολογία τύπου Jumbo σταθερού επιτοκίου και λήγει στις 30 Αυγούστου 2008. Έχει δηλαδή εναπομένουσα διάρκεια τεσσάρων ετών, οπότε απαιτείται περικοπή αποτίμησης 3,5 %. ◄ Η τρέχουσα τιμή του τίτλου Α στην αντίστοιχη αγορά αναφοράς αυτή την ημέρα είναι 102,63 % και περιλαμβάνει τους δεδουλευμένους τόκους. Ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να παραδώσει τίτλους Α αξίας τόσης ώστε, μετά την αφαίρεση του 3,5 % λόγω της περικοπής αποτίμησης, να υπερκαλύπτεται το ποσό των 50 εκατ. ευρώ που του έχει κατανεμηθεί. Έτσι, ο αντισυμβαλλόμενος παραδίδει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 50,6 εκατ. ευρώ, των οποίων η προσαρμοσμένη αγοραία αξία εκείνη την ημέρα είναι 50 113 203 ευρώ.

2. Στις 29 Ιουλίου 2004 ο αντισυμβαλλόμενος συμμετέχει στην πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης συνάπτοντας συμφωνία επαναγοράς με την εθνική κεντρική τράπεζα, η οποία αγοράζει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 21 εκατ. ευρώ (αγοραία τιμή 101,98 %, περικοπή αποτίμησης 3,5 %) και τίτλους Β ονομαστικής αξίας 25 εκατ. ευρώ (αγοραία τιμή 98,35 %). Ο τίτλος Β είναι ομόλογο του Δημοσίου με κυμαινόμενο επιτόκιο, επί του οποίου εφαρμόζεται περικοπή αποτίμησης 0,5 %. Η προσαρμοσμένη αγοραία αξία των τίτλων Α και Β αυτή την ημέρα είναι 45 130 810 ευρώ, συνεπώς υπερβαίνει το απαιτούμενο ποσό των 45 000 000 ευρώ.

▼M5

Στις 29 Ιουλίου 2004 γίνεται νέα αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που δόθηκαν ως ασφάλεια για την πράξη κύριας αναχρηματοδότησης που διενεργήθηκε στις 28 Ιουλίου 2004. Η αγοραία τιμή του τίτλου Α είναι 101,98 %, οπότε η προσαρμοσμένη αγοραία τιμή του, μετά την εφαρμογή της περικοπής αποτίμησης είναι μεταξύ του ανώτερου και του κατώτερου σημείου ενεργοποίησης. Η αρχικά συσταθείσα ασφάλεια θεωρείται συνεπώς ότι καλύπτει το ποσό της χορηγηθείσας ρευστότητας συν τους δεδουλευμένους τόκους οι οποίοι ανέρχονται σε 5 889 ευρώ.

3. Στις 30 Ιουλίου 2004 τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται εκ νέου: η αγοραία τιμή του τίτλου Α είναι 100,55 % και η αγοραία τιμή του τίτλου Β είναι 97,95 %. Οι δεδουλευμένοι τόκοι ανέρχονται σε 11 778 ευρώ για την πράξη κύριας αναχρηματοδότησης που διενεργήθηκε στις 28 Ιουλίου 2004 και σε 5 700 ευρώ για την πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης που διενεργήθηκε στις 29 Ιουλίου 2004. Κατά συνέπεια, η προσαρμοσμένη αγοραία αξία των τίτλων Α στην πρώτη συναλλαγή υπολείπεται του ποσού της συναλλαγής που πρέπει να καλυφθεί (δηλ. του ύψους της παρασχεθείσας ρευστότητας συν τους δεδουλευμένους τόκους) κατά 914 218 ευρώ και είναι επίσης χαμηλότερη από το κατώτερο σημείο ενεργοποίησης, δηλ. τα 49 761 719 ευρώ. Ο αντισυμβαλλόμενος παραδίδει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 950 000 ευρώ ούτως ώστε, μετά την αφαίρεση της περικοπής αποτίμησης 3,5 % από την αγοραία αξία που υπολογίζεται βάσει της τιμής 100,55 %, να αποκαθιστάται το απαιτούμενο ύψος της ασφάλειας ([2]).

Ο μηχανισμός κάλυψης των διαφορών αποτίμησης ενεργοποιείται και για τη δεύτερη συναλλαγή εφόσον η προσαρμοσμένη αγοραία αξία των τίτλων που χρησιμοποιούνται για τη συναλλαγή (44 741 520 ευρώ) υπολείπεται του κατώτερου σημείου ενεργοποίησης (44 780 672 ευρώ). Έτσι ο αντισυμβαλλόμενος παραδίδει τίτλους Β αξίας 270 000 ευρώ, με προσαρμοσμένη αγοραία αξία 263 143 ευρώ.

4. Στις 2 και στις 3 Αυγούστου 2004 γίνονται νέες αποτιμήσεις των περιουσιακών στοιχείων, χωρίς να ενεργοποιείται ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης για τις συναλλαγές οι οποίες διενεργήθηκαν στις 28 και στις 29 Ιουλίου 2004.

5. Στις 4 Αυγούστου 2004 ο αντισυμβαλλόμενος αποπληρώνει τη ρευστότητα που του χορηγήθηκε μέσω της πράξης κύριας αναχρηματοδότησης της 28ης Ιουλίου 2004, μαζί με τους δεδουλευμένους τόκους που ανέρχονται σε 41 222 ευρώ. Η εθνική κεντρική τράπεζα του επιστρέφει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 51 550 000 ευρώ.

Την ίδια ημέρα ο αντισυμβαλλόμενος συμμετέχει σε νέα πράξη κύριας αναχρηματοδότησης συνάπτοντας συμφωνία επαναγοράς με την εθνική κεντρική τράπεζα, η οποία αγοράζει τίτλους Γ ονομαστικής αξίας 75 εκατ. ευρώ. Εφόσον ο τίτλος Γ είναι εταιρικό ομόλογο μηδενικού τοκομεριδίου με εναπομένουσα διάρκεια άνω των 10 ετών, εφαρμόζεται περικοπή αποτίμησης 15 %, οπότε η αντίστοιχη προσαρμοσμένη αγοραία αξία αυτή την ημέρα είναι 35 068 875.

Από την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που παραδόθηκαν ως ασφάλεια για την πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης της 29ης Ιουλίου 2004 προκύπτει ότι η προσαρμοσμένη αγοραία αξία των παραδοθέντων περιουσιακών στοιχείων υπερβαίνει το ανώτερο σημείο ενεργοποίησης κατά 262 000 ευρώ περίπου, οπότε η εθνική κεντρική τράπεζα επιστρέφει στον αντισυμβαλλόμενο τίτλους Β ονομαστικής αξίας 262 000 ευρώ ([3]).

Σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών

Δεύτερον, υποθέτουμε ότι η εθνική κεντρική τράπεζα εφαρμόζει σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών. Τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο ασφαλειών του αντισυμβαλλομένου δεν εξειδικεύονται για συγκεκριμένες συναλλαγές.

Και σ' αυτή την περίπτωση ακολουθεί η ίδια σειρά ενεργειών, όπως και με το σύστημα εξειδίκευσης. Η βασική διαφορά είναι ότι, κατά τις ημερομηνίες αποτίμησης, η προσαρμοσμένη αγοραία αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων του χαρτοφυλακίου ασφαλειών πρέπει να καλύπτει το συνολικό ποσό όλων των εκκρεμών συναλλαγών του αντισυμβαλλομένου με την εθνική κεντρική τράπεζα. Το συμπληρωματικό περιθώριο που λόγω διαφοράς αποτίμησης πρέπει να καλυφθεί στις 30 Ιουλίου 2004 είναι και πάλι 1 178 398 ευρώ, δηλ. ακριβώς το ίδιο όπως και με το σύστημα εξειδίκευσης. Ο αντισυμβαλλόμενος παραδίδει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 1 300 000 ευρώ ούτως ώστε, μετά την αφαίρεση της περικοπής 3,5 % από την αγοραία αξία που υπολογίζεται βάσει της τιμής 100,55 %, να αποκαθιστάται το απαιτούμενο ύψος της ασφάλειας.

Επιπλέον, στις 4 Αυγούστου 2004, οπότε λήγει η πράξη κύριας αναχρηματοδότησης της 28ης Ιουλίου 2004, ο αντισυμβαλλόμενος είναι δυνατόν να διατηρήσει τους τίτλους στο λογαριασμό ενεχύρου του ή να αντικαταστήσει ένα περιουσιακό στοιχείο με άλλο όπως φαίνεται στο παράδειγμα, όπου τίτλοι Α ονομαστικής αξίας 51,9 εκατ. ευρώ αντικαθίστανται με τίτλους Γ ονομαστικής αξίας 75,5 εκατ. ευρώ, για να καλυφθεί η χορηγηθείσα συν τους δεδουλευμένους τόκους για όλες τις πράξεις αναχρηματοδότησης.

Το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων στο σύστημα συγκέντρωσης περιγράφεται στον Πίνακα 3.

([1]) Στο παράδειγμα υποθέσαμε ότι κατά τον υπολογισμό της ανάγκης για κάλυψη διαφορών αποτίμησης λαμβάνονται υπόψη οι δεδουλευμένοι τόκοι επί της παρεχόμενης ρευστότητας και εφαρμόζεται σημείο ενεργοποίησης 0,5 % της παρεχόμενης ρευστότητας.

([2]) Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να ζητήσουν την κάλυψη της διαφοράς με καταβολή μετρητών και όχι τίτλων.

([3]) Εάν η εθνική κεντρική τράπεζα πρέπει να αποδώσει ένα περιθώριο στον αντισυμβαλλόμενο στο πλαίσιο της δεύτερης συναλλαγής, είναι δυνατόν σε ορισμένες περιπτώσεις να γίνει συμψηφισμός με το περιθώριο που καταβάλλεται στην εθνική κεντρική τράπεζα από τον αντισυμβαλλόμενο στο πλαίσιο της πρώτης συναλλαγής. Στην περίπτωση αυτή γίνεται μόνο μία καταβολή περιθωρίου.

▼M5

Πίνακας 2 Σύστημα εξειδίκευσης τών ασφαλειών

Ημερομηνία	Εκκρεμείς συναλλαγές	Έναρξη	Λήξη	Επιτόκιο	Χορηγηθείσα ρευστότητα	Δεδουλευμένοι τόκοι	Συνολικό ποσό που πρέπει να καλυφθεί	Κατώτερο σημείο ενεργοποίησης	Ανώτερο σημείο ενεργοποίησης	Προσαρμοσμένη αγοραία αξία	Συμπληρωματικό περιθώριο
28.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 113 203	—
29.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	5 889	50 005 889	49 755 859	50 255 918	49 795 814	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	—	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 130 810	—
30.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	11 778	50 011 778	49 761 719	50 261 837	49 097 560	–914 218
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	5 700	45 005 700	44 780 672	45 230 729	44 741 520	–264 180
2.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	29 444	50 029 444	49 779 297	50 279 592	50 258 131	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	22 800	45 022 800	44 797 686	45 247 914	45 152 222	—
3.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	35 333	50 035 333	49 785 157	50 285 510	50 123 818	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	28 500	45 028 500	44 803 358	45 253 643	45 200 595	—
4.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	—	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 068 875	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	34 200	45 034 200	44 809 029	45 259 371	45 296 029	261 829
5.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	4 142	35 004 142	34 829 121	35 179 162	34 979 625	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	39 900	45 039 900	44 814 701	45 265 100	45 043 420	—

▼M5

Πίνακας 3 Σύστημα συγκέντρώσης τών ασφαλειών

Ημερομηνία	Εκκρεμείς συναλλαγές	Έναρξη	Λήξη	Επιτόκιο	Χορηγηθείσα ρευστότητα	Δεδουλευμένοι τόκοι	Συνολικό ποσό που πρέπει να καλυφθεί	Κατώτερο σημείο ενεργοποίησης ([1])	Ανώτερο σημείο ενεργοποίησης ([2])	Προσαρμοσμένη αγοραία αξία	Συμπληρωματικό περιθώριο
28.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	Δεν εφαρμόζεται	50 113 203	—
29.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	5 889	95 005 889	94 530 859	Δεν εφαρμόζεται	94 926 624	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	—					
30.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	11 778	95 017 478	94 542 390	Δεν εφαρμόζεται	93 839 080	–1 178 398
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	5 700					
2.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	29 444	95 052 244	94 576 983	Δεν εφαρμόζεται	95 487 902	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	22 800					
3.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	35 333	95 063 833	94 588 514	Δεν εφαρμόζεται	95 399 949	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	28 500					
4.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	—	80 034 200	79 634 029	Δεν εφαρμόζεται	80 333 458	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	34 200					
5.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	4 142	80 044 042	79 643 821	Δεν εφαρμόζεται	80 248 396	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	39 900					

([1]) Στο σύστημα συγκέντρωσης, το κατώτερο σημείο ενεργοποίησης είναι το όριο κάτω από το οποίο ενεργοποιείται ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης. Στην πράξη οι περισσότερες εθνικές κεντρικές τράπεζες απαιτούν την παροχή πρόσθετης ασφάλειας οσάκις η προσαρμοσμένη (μετά την εφαρμογή της περικοπής αποτίμησης) αγοραία αξία του χαρτοφυλακίου ασφαλειών μειώνεται κάτω από το συνολικό ποσό που πρέπει να καλυφθεί.

([2]) Στο σύστημα συγκέντρωσης, το ανώτερο σημείο ενεργοποίησης στερείται νοήματος, εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος επιδιώκει να διατηρεί σταθερά ένα πλεονάζον ποσό ασφαλειών ώστε να ελαχιστοποιεί τις σχετικές δοσοληψίες.

▼M5

►M6 *ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ* ◄ *2*

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Αθέτηση (default event): γεγονός για το οποίο γίνεται λόγος στο Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την Αξιολόγηση της Πιστοληπτικής Ικανότητας (ECAF) και το οποίο καλύπτεται από τον ορισμό που περιέχεται στην Οδηγία 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και στην Οδηγία 2006/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων (από κοινού γνωστές ως «Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων»). Βάσει των παραπάνω, υπάρχει αθέτηση όταν «(α) το πιστωτικό ίδρυμα εκτιμά ότι ο οφειλέτης δεν είναι πιθανό να εκπληρώσει πλήρως την πιστωτική του υποχρέωση έναντι του πιστωτικού ιδρύματος, της μητρικής του επιχείρησης ή μιας από τις θυγατρικές του, εκτός εάν το πιστωτικό ίδρυμα προσφύγει σε μέτρα όπως η ρευστοποίηση της εξασφάλισης (εάν υπάρχει), ή/και (β) ο οφειλέτης είναι σε καθυστέρηση πληρωμών άνω των 90 ημερών σε οποιαδήποτε σημαντική πιστωτική υποχρέωση έναντι του ιδρύματος, της μητρικής του επιχείρησης ή των θυγατρικών του».

Αντιστρεπτέα συναλλαγή (reverse transaction): συναλλαγή μέσω της οποίας η *εθνική κεντρική τράπεζα* αγοράζει ή πωλεί περιουσιακά στοιχεία με *συμφωνία επαναγοράς* ή χορηγεί πιστώσεις έναντι ενεχύρου.

Αντισυμβαλλόμενος (counterparty): ο άλλος συμβαλλόμενος σε μια χρηματοοικονομική συναλλαγή (π.χ. σε μια συναλλαγή με την κεντρική τράπεζα).

Ανώτατο επιτόκιο προσφοράς (maximum bid rate): το ανώτατο επιτόκιο το οποίο μπορούν να αναφέρουν στις προσφορές τους οι *αντισυμβαλλόμενοι* κατά τις *δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου*. Όσες προσφορές αναφέρουν επιτόκιο υψηλότερο του ανώτατου επιτοκίου προσφοράς που ανακοινώνει η ΕΚΤ απορρίπτονται.

Ανώτατο όριο προσφοράς (maximum bid limit): το ανώτατο ποσό προσφοράς που μπορεί να υποβάλει κάθε *αντισυμβαλλόμενος* σε μια δημοπρασία. Το *Ευρωσύστημα* δύναται να επιβάλει ανώτατα όρια προσφοράς προκειμένου να αποτρέψει την υποβολή δυσανάλογα υψηλών προσφορών από μεμονωμένους αντισυμβαλλομένους.

Αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας (collection of fixed-term deposits): μέσο νομισματικής πολιτικής το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το *Ευρωσύστημα* με σκοπό την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και στο πλαίσιο του οποίου το Ευρωσύστημα δέχεται έντοκες καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας που τηρούν οι *αντισυμβαλλόμενοι* σε λογαριασμούς στις *εθνικές κεντρικές τράπεζες*, προκειμένου να απορροφήσει ρευστότητα από την αγορά.

Αποθετήριο (depository): φορέας του οποίου ο πρωταρχικός ρόλος συνίσταται στην καταχώρηση τίτλων σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή και στην παρακολούθηση των μεταβιβάσεων των τίτλων.

Αποτίμηση με την τρέχουσα τιμή της αγοράς (marking to market): βλ. *περιθώριο διαφορών αποτίμησης*.

Αποϋλοποίηση (dematerialisation): η κατάργηση του σώματος των τίτλων ή άλλων εγγράφων που ενσωματώνουν δικαίωμα κυριότητας επί χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, έτσι ώστε τα στοιχεία αυτά να υφίστανται μόνο ως λογιστικές εγγραφές.

Αρχικό περιθώριο (initial margin): μέτρο ελέγχου κινδύνων που δύναται να εφαρμόσει το *Ευρωσύστημα* στις *αντιστρεπτέες συναλλαγές* και το οποίο συνεπάγεται ότι η αξία των περιουσιακών στοιχείων που απαιτούνται ως ασφάλεια για μια συναλλαγή πρέπει να ισούται με το ύψος της χρηματοδότησης που θα χορηγηθεί στον *αντισυμβαλλόμενο* συν την αξία του αρχικού περιθωρίου.

Βάση υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών ή βάση των αποθεματικών (reserve base): το άθροισμα των στοιχείων της λογιστικής κατάστασης κάθε *πιστωτικού ιδρύματος* με βάση το οποίο υπολογίζονται τα *υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά* του.

Δημοπρασία (tender procedure): διαδικασία κατά την οποία η κεντρική τράπεζα παρέχει ρευστότητα στην αγορά ή απορροφά ρευστότητα από την αγορά με βάση ανταγωνιστικές προσφορές που υποβάλλουν οι *αντισυμβαλλόμενοι*. Οι πλέον ανταγωνιστικές προσφορές ικανοποιούνται κατά σειρά προτεραιότητας

▼M5

μέχρις ότου εξαντληθεί το συνολικό ποσό ρευστότητας που πρόκειται να παρασχεθεί ή να απορροφηθεί από την κεντρική τράπεζα.

Δημοπρασία αμερικανικού τύπου (American auction): βλ. *δημοπρασία πολλαπλού επιτοκίου*.

Δημοπρασία ανταγωνιστικού επιτοκίου (variable rate tender): *δημοπρασία* κατά την οποία οι *αντισυμβαλλόμενοι* αναφέρουν στις προσφορές τους τόσο το χρηματικό ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με την κεντρική τράπεζα όσο και το αντίστοιχο επιτόκιο.

Δημοπρασία ενιαίου επιτοκίου (δημοπρασία ολλανδικού τύπου) (single rate auction - Dutch auction): *δημοπρασία* κατά την οποία το επιτόκιο κατανομής (ή η τιμή ή, στην περίπτωση *πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων*, οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής) που εφαρμόζεται για όλες τις επιτυχείς προσφορές ισούται με το *οριακό επιτόκιο*.

Δημοπρασία ολλανδικού τύπου (Dutch auction): βλ. *δημοπρασία ενιαίου επιτοκίου*.

Δημοπρασία πολλαπλού επιτοκίου (δημοπρασία αμερικανικού τύπου) (multiple rate auction - American auction): *δημοπρασία* κατά την οποία το επιτόκιο κατανομής (ή η τιμή ή, στην περίπτωση *πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων*, οι *διαφορικές μονάδες ανταλλαγής*) ισούται με το επιτόκιο κάθε μεμονωμένης προσφοράς.

Δημοπρασία ποσού (volume tender): βλ. *δημοπρασία σταθερού επιτοκίου*.

Δημοπρασία σταθερού επιτοκίου (fixed rate tender): *δημοπρασία* όπου το επιτόκιο προκαθορίζεται από την κεντρική τράπεζα και οι *αντισυμβαλλόμενοι* αναφέρουν στις προσφορές τους το ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με το καθορισμένο αυτό επιτόκιο.

Διαρθρωτική πράξη (structural operation): *πράξη ανοικτής αγοράς* την οποία διενεργεί το *Ευρωσύστημα* με κύριο σκοπό να προσαρμόζει τη διαρθρωτική θέση ρευστότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα έναντι του Ευρωσυστήματος.

Διασυνοριακός διακανονισμός (cross-border settlement): διακανονισμός που πραγματοποιείται σε χώρα διαφορετική από τη χώρα έδρας του ενός ή και των δύο συμβαλλομένων.

Διαφορική μονάδα ανταλλαγής (swap point): στις *πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων*, η διαφορά της συναλλαγματικής ισοτιμίας του προθεσμιακού σκέλους της συναλλαγής από τη συναλλαγματική ισοτιμία του άμεσου σκέλους της συναλλαγής (την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία).

Διεθνής Κωδικός Αναγνώρισης Τίτλων (International Securities Identification Number (ISIN): διεθνής κωδικός αναγνώρισης που δίδεται στους τίτλους οι οποίοι εκδίδονται στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (deposit facility): *πάγια διευκόλυνση* του *Ευρωσυστήματος*, την οποία μπορούν να χρησιμοποιούν οι *αντισυμβαλλόμενοι* για να πραγματοποιούν καταθέσεις σε μια *εθνική κεντρική τράπεζα*, με διάρκεια μίας ημέρας και με προκαθορισμένο επιτόκιο.

Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (marginal lending facility): *πάγια διευκόλυνση* του *Ευρωσυστήματος*, την οποία μπορούν να χρησιμοποιούν οι *αντισυμβαλλόμενοι* για να λαμβάνουν χρηματοδότηση από μια *εθνική κεντρική τράπεζα*, με διάρκεια μίας ημέρας και με προκαθορισμένο επιτόκιο, έναντι αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

Διμερής διαδικασία (bilateral procedure): διαδικασία μέσω της οποίας η κεντρική τράπεζα συναλλάσσεται απευθείας με έναν *αντισυμβαλλόμενο* ή με περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων, χωρίς να προσφεύγει σε *δημοπρασία*. Οι διμερείς διαδικασίες περιλαμβάνουν και πράξεις που εκτελούνται μέσω χρηματιστηρίου ή διαμεσολαβητών της αγοράς.

Δυνατότητα τήρησης των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών σε μέσα επίπεδα (averaging provision): ρύθμιση που επιτρέπει στους *αντισυμβαλλομένους* να εκπληρώνουν την *υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών* σε μέσο επίπεδο κατά τη διάρκεια της *περιόδου τήρησης*. Η δυνατότητα αυτή συμβάλλει στη σταθεροποίηση των επιτοκίων της αγοράς χρήματος, καθώς παρέχει στα ιδρύματα κίνητρο να εξομαλύνουν τις επιδράσεις των προσωρινών διακυμάνσεων της ρευστότητας. Το σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του *Ευρωσυστήματος* προβλέπει τέτοιου είδους δυνατότητα.

ECAI: βλ. *Οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας*.

▼M5

ECAF: βλ. *Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την Αξιολόγηση της Πιστοληπτικής Ικανότητας*.

Εθνική κεντρική τράπεζα (ΕθνΚΤ) (national central bank - NCB): στο παρόν εγχειρίδιο, με τον όρο αυτό νοείται κεντρική τράπεζα κράτους-μέλους της ΕΕ το οποίο έχει υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα σύμφωνα με τη *Συνθήκη*.

Εκ των προτέρων καθοριζόμενο τοκομερίδιο (pre-fixed coupon): τοκομερίδιο *τίτλων κυμαινόμενου επιτοκίου*, το οποίο καθορίζεται με βάση τις τιμές που λαμβάνει ο δείκτης αναφοράς σε ορισμένη ημερομηνία ή ορισμένες ημερομηνίες πριν από την έναρξη της τοκοφόρου περιόδου.

Εκ των υστέρων καθοριζόμενο τοκομερίδιο (post-fixed coupon): τοκομερίδιο *τίτλων κυμαινόμενου επιτοκίου*, το οποίο καθορίζεται με βάση τις τιμές που λαμβάνει ο δείκτης αναφοράς σε ορισμένη ημερομηνία ή ορισμένες ημερομηνίες εντός της τοκοφόρου περιόδου.

Εκδότης (issuer): το πρόσωπο ή ο φορέας που αναλαμβάνει πρωτογενώς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από ένα τίτλο ή άλλο χρηματοδοτικό μέσο.

▼M7

Έκτακτη δημοπρασία (quick tender): **δημοπρασία** την οποία χρησιμοποιεί το **Ευρωσύστημα** στις **πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας** όταν κρίνεται επιθυμητός ο άμεσος επηρεασμός των συνθηκών ρευστότητας στην αγορά. Οι έκτακτες δημοπρασίες κατά κανόνα εκτελούνται εντός 90 λεπτών της ώρας και συνήθως με τη συμμετοχή περιορισμένου αριθμού **αντισυμβαλλομένων**.

▼M5

Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς (minimum bid rate): στις *δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου*, το κατώτατο όριο του επιτοκίου που μπορούν να αναγράφουν στις προσφορές τους οι *αντισυμβαλλόμενοι*.

Ελάχιστο ποσό κατανομής (minimum allotment amount): το κατώτατο όριο του ποσού που θα κατανεμηθεί σε κάθε μεμονωμένο *αντισυμβαλλόμενο* μέσω μιας δημοπρασίας. Το *Ευρωσύστημα* δύναται να αποφασίσει την εφαρμογή ελάχιστου ποσού σε κάθε αποδεκτή προσφορά.

Ελάχιστο ποσοστό κατανομής (minimum allotment ratio): το κατώτατο όριο του ποσοστού των προσφορών στο *οριακό επιτόκιο* που θα γίνουν αποδεκτές σε μια δημοπρασία. Το *Ευρωσύστημα* δύναται να αποφασίσει την εφαρμογή ελάχιστου ποσοστού κατανομής στις δημοπρασίες του.

Εναπομένουσα διάρκεια (residual maturity): ο χρόνος που απομένει μέχρι την ημερομηνία λήξεως ενός χρεογράφου.

Ενδοημερήσια πίστωση (intraday credit): πίστωση, με διάρκεια μικρότερη της μιας εργάσιμης ημέρας, που παρέχεται κατά τη διακριτική ευχέρεια των κεντρικών τραπεζών με σκοπό την κάλυψη των χρεωστικών υπολοίπων στους λογαριασμούς διακανονισμού. Μπορεί να έχει τη μορφή: (i) υπεραναλήψεων έναντι ασφάλειας ή (ii) δανείων έναντι ενεχύρου ή στο πλαίσιο *συμφωνίας επαναγοράς*.

ΕΟΧ (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος) (EEA - European Economic Area): περιλαμβάνει τα κράτη-μέλη της ΕΕ και επιπλέον την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία.

Εργάσιμη ημέρα της ΕθνΚΤ (NCB business day): οποιαδήποτε ημέρα κατά την οποία η *εθνική κεντρική τράπεζα* ενός συγκεκριμένου *κράτους-μέλους* λειτουργεί για τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής του *Ευρωσυστήματος*. Σε ορισμένα κράτη-μέλη, κάποια υποκαταστήματα των εθνικών κεντρικών τραπεζών ενδέχεται να είναι κλειστά τις εργάσιμες ημέρες της ΕθνΚΤ λόγω τοπικής ή περιφερειακής αργίας. Στις περιπτώσεις αυτές, η εθνική κεντρική τράπεζα έχει την ευθύνη να ενημερώνει εκ των προτέρων τους *αντισυμβαλλομένους* σχετικά με τις ρυθμίσεις που θα ισχύουν για τις συναλλαγές με τα εν λόγω υποκαταστήματα.

Εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος (Eurosystem business day): οποιαδήποτε ημέρα κατά την οποία η ΕΚΤ και τουλάχιστον μία *εθνική κεντρική τράπεζα* λειτουργούν για τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής του *Ευρωσυστήματος*.

Εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των ΕθνΚΤ (In-house credit assessment system – ICAS): μία από τις πηγές αξιολόγησης τις οποίες προβλέπει το Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την Αξιολόγηση της Πιστοληπτικής Ικανότητας (ECAF). Επί του παρόντος πρόκειται για τέσσερα συστήματα αξιολόγησης που λειτουργούν σε τέσσερεις εθνικές κεντρικές τράπεζες (της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Γαλλίας και της Αυστρίας).

▼M5

Εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης των ιδίων των αντισυμβαλλομένων (Internal rating-based (IRB) system): μία από τις πηγές αξιολόγησης τις οποίες προβλέπει το Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την Αξιολόγηση της Πιστοληπτικής Ικανότητας (ECAF). Αποτελείται από τα εσωτερικά συστήματα των αντισυμβαλλομένων, η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των οποίων μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα πιστωτικά ιδρύματα για τον καθορισμό του βαθμού έκθεσής τους σε κίνδυνο σύμφωνα με της Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων. Τα εν λόγω συστήματα υπόκεινται στην επίσημη αναγνώριση και πιστοποίηση από τις εθνικές αρχές εποπτείας.

Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) (European System of Central Banks - ESCB): αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών της ΕΕ. Σημειώνεται ότι οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών τα οποία δεν έχουν υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα σύμφωνα με τη *Συνθήκη* διατηρούν τις αρμοδιότητές τους στον τομέα της νομισματικής πολιτικής, όπως αυτές προβλέπονται στο εθνικό τους δίκαιο, και ως εκ τούτου δεν συμμετέχουν στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής του *Ευρωσυστήματος*.

Ευρωσύστημα (Eurosystem): αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις *εθνικές κεντρικές τράπεζες* των κρατών-μελών της *ζώνης του ευρώ*. Τα όργανα λήψεως αποφάσεων του Ευρωσυστήματος είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ.

Εφάπαξ απαλλαγή (lump-sum allowance): καθορισμένο ποσό το οποίο ένα ίδρυμα αφαιρεί κατά τον υπολογισμό των *υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών* του στο πλαίσιο του συστήματος ελάχιστων αποθεματικών του *Ευρωσυστήματος*.

Ζεύξη μεταξύ συστημάτων διακανονισμού τίτλων (link between securities settlement systems): το σύνολο των διαδικασιών και συμφωνιών μεταξύ δύο *συστημάτων διακανονισμού τίτλων (ΣΔΤ*) για τη μεταβίβαση τίτλων από το ένα ΣΔΤ στο άλλο μέσω λογιστικών εγγραφών.

Ζώνη του ευρώ (euro area): ζώνη αποτελούμενη από τα *κράτη-μέλη* της ΕΕ τα οποία έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως κοινό τους νόμισμα σύμφωνα με τη *Συνθήκη* και στα οποία ασκείται ενιαία νομισματική πολιτική με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ.

Ηλεκτρονικό χρήμα (electronic money): η νομισματική αξία όπως αντιπροσωπεύεται από απαίτηση έναντι του εκδότη, η οποία: (α) είναι αποθηκευμένη σε ηλεκτρονικό μέσο, (β) έχει εκδοθεί κατόπιν παραλαβής χρηματικού ποσού τουλάχιστον ίσου με την εκδοθείσα νομισματική αξία και (γ) γίνεται δεκτή ως μέσο πληρωμής από άλλες επιχειρήσεις πέραν της εκδότριας.

Ημερομηνία αγοράς (purchase date): η ημερομηνία από την οποία η πώληση περιουσιακών στοιχείων από τον πωλητή προς τον αγοραστή παράγει έννομα αποτελέσματα.

Ημερομηνία αποτίμησης (valuation date): η ημερομηνία κατά την οποία αποτιμώνται τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις πιστοδοτικές πράξεις.

Ημερομηνία διακανονισμού (settlement date): η ημερομηνία κατά την οποία διακανονίζεται μία συναλλαγή. Ο διακανονισμός μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε κατά την ημερομηνία που συμφωνείται η συναλλαγή (αυθημερόν διακανονισμός) είτε σε μεταγενέστερη ημερομηνία (η ημερομηνία διακανονισμού ορίζεται ως η *ημερομηνία συναλλαγής (Τ)* πλέον τις ημέρες που μεσολαβούν μέχρι το διακανονισμό (settlement lag)).

Ημερομηνία έναρξης (start date): η ημερομηνία κατά την οποία διακανονίζεται το πρώτο σκέλος μιας πράξης νομισματικής πολιτικής. Στις πράξεις που βασίζονται σε *συμφωνίες επαναγοράς* και στις *πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων*, η ημερομηνία έναρξης αντιστοιχεί στην *ημερομηνία αγοράς*.

Ημερομηνία επαναγοράς (repurchase date): η ημερομηνία κατά την οποία ο αγοραστής υποχρεούται να επαναπωλήσει τα περιουσιακά στοιχεία στον πωλητή στο πλαίσιο μιας συναλλαγής με βάση *συμφωνία επαναγοράς*.

Ημερομηνία λήξεως (maturity date): η ημερομηνία κατά την οποία λήγει μια πράξη νομισματικής πολιτικής. Στην περίπτωση των *συμφωνιών επαναγοράς* ή των *πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων*, η ημερομηνία λήξεως αντιστοιχεί στην *ημερομηνία επαναγοράς*.

Ημερομηνία συναλλαγής (T) (trade date): η ημερομηνία κατά την οποία συμφωνείται μια χρηματοοικονομική συναλλαγή μεταξύ δύο *αντισυμβαλλομένων*. Η ημερομηνία συναλλαγής μπορεί να συμπίπτει με την *ημερομηνία διακανονισμού* (αυθημερόν διακανονισμός) ή να προηγείται της ημερομηνίας διακανονισμού

▼M5

κατά ένα ορισμένο αριθμό εργάσιμων ημερών (η ημερομηνία διακανονισμού ορίζεται ως Τ πλέον τις ημέρες που μεσολαβούν μέχρι το διακανονισμό (settlement lag)).

Θεματοφύλακας (custodian): φορέας που αναλαμβάνει για λογαριασμό άλλων την ασφαλή φύλαξη και τη διαχείριση τίτλων και λοιπών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

IRB: βλ. *Εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης των ιδίων των αντισυμβαλλομένων*.

Καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια (deposits with agreed maturity): η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει κυρίως καταθέσεις προθεσμίας οι οποίες, ανάλογα με την εθνική πρακτική, είτε δεν είναι μετατρέψιμες σε μετρητά πριν από τη λήξη τους είτε μπορούν να μετατραπούν σε μετρητά υπό τον όρο καταβολής ποινής. Επίσης περιλαμβάνει ορισμένα μη εμπορεύσιμα μέσα, όπως μη εμπορεύσιμα πιστοποιητικά καταθέσεων (ιδιωτών).

Καταθέσεις υπό προειδοποίηση (deposits redeemable at notice): καταθέσεις τις οποίες ο καταθέτης μπορεί να αναλάβει εφόσον ειδοποιήσει πριν από καθορισμένο χρονικό διάστημα. Σε μερικές περιπτώσεις υπάρχει δυνατότητα ανάληψης ενός ορισμένου ποσού εντός συγκεκριμένης περιόδου ή και νωρίτερα υπό τον όρο καταβολής ποινής.

Κεντρικό αποθετήριο αξιών (ΚΑΑ) (central securities depository - CSD): φορέας που τηρεί και διαχειρίζεται τίτλους ή άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τηρεί τους λογαριασμούς της έκδοσης και επιτρέπει τη διενέργεια συναλλαγών με τη μορφή λογιστικών εγγραφών. Τα περιουσιακά στοιχεία είναι δυνατόν να έχουν είτε υλική μορφή (αλλά να «ακινητοποιούνται» στο πλαίσιο του ΚΑΤ) είτε άυλη μορφή (δηλ. να υφίστανται μόνο ως ηλεκτρονικές εγγραφές).

Κίνδυνος φερεγγυότητας (solvency risk): ο κίνδυνος ζημίας λόγω πτώχευσης του *εκδότη* χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή λόγω αφερεγγυότητας του *αντισυμβαλλομένου*.

Κλιμάκιο διάρκειας (maturity bucket)): κατηγορία στην οποία κατατάσσονται τα χρεόγραφα (εντός της κατηγορίας ρευστότητας όπου ανήκουν ως *περιουσιακά στοιχεία της πρώτης βαθμίδας* ή *περιουσιακά στοιχεία της δεύτερης βαθμίδας*) με βάση τα όρια εντός των οποίων κυμαίνεται η *εναπομένουσα διάρκειά τους*, π.χ. κλιμάκιο διάρκειας από 3 έως 5 έτη.

Κράτος-μέλος (Member State): στο παρόν εγχειρίδιο, με τον όρο αυτό νοείται κράτος-μέλος της ΕΕ που έχει υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα σύμφωνα με τη *Συνθήκη*.

Λογαριασμός ασφαλούς φύλαξης (safe custody account): λογαριασμός τίτλων τον οποίο διαχειρίζεται η κεντρική τράπεζα και στον οποίο τα *πιστωτικά ιδρύματα* μπορούν να καταθέτουν τίτλους που θεωρούνται αποδεκτοί ως ασφάλεια στις συναλλαγές τους με την κεντρική τράπεζα.

▼M6

Λογαριασμός διακανονισμού (settlement account): λογαριασμός τον οποίο τηρεί στην κεντρική τράπεζα ένας άμεσος συμμετέχων στο TARGET2 με σκοπό τη διεκπεραίωση πληρωμών.

▼M5

Λογαριασμός ελάχιστων αποθεματικών (reserve account): λογαριασμός στην *εθνική κεντρική τράπεζα* στον οποίο κατατίθενται τα *υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά* κάθε *αντισυμβαλλομένου*. Οι *λογαριασμοί διακανονισμού* που τηρούν οι αντισυμβαλλόμενοι στις εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να χρησιμοποιούνται ως λογαριασμοί ελάχιστων αποθεματικών.

Μέσα διαβάθμισης που διατίθενται από τρίτους φορείς (Rating tools – RT): μία από τις πηγές αξιολόγησης τις οποίες προβλέπει το Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την Αξιολόγηση της Πιστοληπτικής Ικανότητας (ECAF). Πρόκειται για εφαρμογές λογισμικού τρίτων φορέων οι οποίες αξιολογούν την πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων, ελεγμένους λογαριασμούς. Κάθε μία από τις εφαρμογές, προκειμένου να ενταχθεί στο ECAF, πρέπει πρώτα να έχει εγκριθεί από το Ευρωσύστημα.

▼M7

Μείωση αποτίμησης (valuation markdown): μέτρο ελέγχου κινδύνων το οποίο εφαρμόζεται στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις **αντιστρεπτές συναλλαγές**. Σύμφωνα με αυτό, η κεντρική τράπεζα υπολογίζει την αξία των περιουσιακών στοιχείων αφαιρώντας από τη θεωρητική τρέχουσα τιμή της αγοράς ένα ορισμένο ποσοστό πριν ακόμη εφαρμόσει οποιαδήποτε **περικοπή αποτίμησης** ([1])

▼M6

_____

▼M5

Μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης (margin call): διαδικασία που συνδέεται με την εφαρμογή *περιθωρίων διαφορών αποτίμησης*, σύμφωνα με την οποία, αν η αξία των περιουσιακών στοιχείων που παρέχονται ως ασφάλεια, όπως υπολογίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, μειωθεί κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο, η κεντρική τράπεζα απαιτεί από τους *αντισυμβαλλομένους* να παραδώσουν πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία (ή μετρητά). Αντίστοιχα, αν η αξία των περιουσιακών στοιχείων, μετά την εκ νέου αποτίμησή τους, υπερβαίνει το οφειλόμενο ποσό συν το περιθώριο διαφορών αποτίμησης, ο αντισυμβαλλόμενος δύναται να ζητήσει από την κεντρική τράπεζα να του επιστρέψει τα πλεονάζοντα περιουσιακά στοιχεία (ή μετρητά).

Νομισματικό Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα (NXI) (Monetary Financial Institution - MFI): τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα οποία αποτελούν τον τομέα που εκδίδει χρήμα στη *ζώνη του ευρώ*. Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τις κεντρικές τράπεζες, τα *πιστωτικά ιδρύματα* (όπως ορίζονται στο κοινοτικό δίκαιο) που εδρεύουν στη ζώνη του ευρώ και όλα τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στη ζώνη του ευρώ και των οποίων η δραστηριότητα συνίσταται στο να δέχονται καταθέσεις ή/και στενά υποκατάστατα καταθέσεων από άλλους φορείς πλην ΝΧΙ και, για δικό τους λογαριασμό (τουλάχιστον από οικονομικής απόψεως), να χορηγούν πιστώσεις ή/και να επενδύουν σε τίτλους.

Ομόλογο με αποκομμένο τοκομερίδιο (strip - separate trading of interest and principal): *ομόλογο μηδενικού τοκομεριδίου* που δημιουργείται ώστε η διαπραγμάτευση των απαιτήσεων επί συγκεκριμένων εισοδηματικών ροών του τίτλου να γίνεται χωριστά από τη διαπραγμάτευση του κεφαλαίου του ίδιου τίτλου.

Ομόλογο μηδενικού τοκομεριδίου (zero coupon bond): χρεόγραφο που αποδίδει μόνο μία εισοδηματική ροή μέχρι τη λήξη του. Για τους σκοπούς του παρόντος εγχειριδίου, στα ομόλογα μηδενικού τοκομεριδίου περιλαμβάνονται και τα χρεόγραφα που εκδίδονται σε τιμή μικρότερη της ονομαστικής τους αξίας (υπό το άρτιο) και τα χρεόγραφα που φέρουν ένα και μοναδικό τοκομερίδιο, πληρωτέο κατά τη λήξη τους. Ειδική μορφή ομολόγου μηδενικού τοκομεριδίου είναι το *ομόλογο με αποκομμένο τοκομερίδιο (strip)*.

Οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (External credit assessment institution – ECAI): μία από τις πηγές αξιολόγησης τις οποίες προβλέπει το Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την Αξιολόγηση της Πιστοληπτικής Ικανότητας (ECAF). Αφορά τους οργανισμούς που προβαίνουν σε αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από πιστωτικά ιδρύματα για τον καθορισμό του βαθμού έκθεσής τους σε κίνδυνο, σύμφωνα με την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων. Οι εν λόγω οργανισμοί υπόκεινται στην επίσημη αναγνώριση και πιστοποίηση από τις εθνικές αρχές εποπτείας.

Οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (marginal swap point quotation): οι *διαφορικές μονάδες ανταλλαγής* στις οποίες εξαντλείται το συνολικό ποσό ρευστότητας που κατανέμεται σε μια δημοπρασία.

Οριακό επιτόκιο (marginal interest rate): το επιτόκιο στο οποίο εξαντλείται το συνολικό ποσό ρευστότητας που κατανέμεται σε μια δημοπρασία.

Οριστική μεταβίβαση (final transfer): ανέκκλητη και άνευ αιρέσεων μεταβίβαση, με την οποία αποσβένεται η ενοχική υποχρέωση που αφορά την πραγματοποίηση της μεταβίβασης.

Οριστική συναλλαγή (outright transaction): συναλλαγή μέσω της οποίας η κεντρική τράπεζα αγοράζει ή πωλεί στην αγορά περιουσιακά στοιχεία χωρίς αναστροφή της αγοραπωλησίας (με άμεση ή προθεσμιακή παράδοση).

Πάγια διευκόλυνση (standing facility): διευκόλυνση που παρέχει η κεντρική τράπεζα στους *αντισυμβαλλομένους* και την οποία χρησιμοποιούν με δική τους πρωτοβουλία. Το *Ευρωσύστημα* προσφέρει δύο πάγιες διευκολύνσεις διάρκειας

([1]) Π.χ. στους προερχόμενους από τιτλοποίηση τίτλους της κατηγορίας V που αποτιμώνται με βάση μια θεωρητική τιμή, σε αυτή την τιμή εφαρμόζεται πρώτα μείωση αποτίμησης 5 % και κατόπιν περικοπή αποτίμησης 12 %. Αυτό ισοδυναμεί με συνολική περικοπή 16,4 %.

▼M5

μίας ημέρας: τη *διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης* και τη *διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων*.

Πάγια έκπτωση (standardised deduction): καθορισμένο ποσοστό επί της αξίας των κυκλοφορούντων χρεογράφων με συμφωνημένη διάρκεια έως 2 ετών (συμπεριλαμβανομένων και τίτλων της αγοράς χρήματος), το οποίο τα πιστωτικά ιδρύματα ως *εκδότες* επιτρέπεται να αφαιρέσουν από τη *βάση υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών* τους όταν δεν μπορούν να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ότι τα εν λόγω κυκλοφορούντα χρεόγραφα διακρατούνται από άλλα ιδρύματα που υπόκεινται στο σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του *Ευρωσυστήματος*, από την ΕΚΤ ή από μια *εθνική κεντρική τράπεζα*.

Παράδοση έναντι πληρωμής (delivery versus/against payment system): σε συστήματα διακανονισμού έναντι αντιτίμου (exchange for value), μηχανισμός που εξασφαλίζει ότι η *οριστική μεταβίβαση* των περιουσιακών στοιχείων (τίτλων ή άλλων χρηματοδοτικών μέσων) επέρχεται εάν, και μόνον εάν, γίνει η οριστική μεταβίβαση ενός ή περισσότερων άλλων περιουσιακών στοιχείων.

Περιθώριο διαφορών αποτίμησης ή αποτίμηση με την τρέχουσα τιμή της αγοράς (variation margin - marking to market): το *Ευρωσύστημα* απαιτεί η αξία των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις *αντιστρεπτέες συναλλαγές* του για την παροχή ρευστότητας να διατηρείται σε ένα καθορισμένο επίπεδο. Κατά συνέπεια, εάν η αξία των περιουσιακών στοιχείων, όπως υπολογίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, μειωθεί κάτω από το καθορισμένο επίπεδο, η *εθνική κεντρική τράπεζα* απαιτεί από τον *αντισυμβαλλόμενο* να παραδώσει πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία (ή μετρητά). Αντίστοιχα, εάν η αξία των περιουσιακών στοιχείων, μετά τη νέα αποτίμησή τους, υπερβαίνει το καθορισμένο επίπεδο, ο αντισυμβαλλόμενος δύναται να ζητήσει να του αποδοθούν τα πλεονάζοντα περιουσιακά στοιχεία (ή μετρητά). Βλ. και Ενότητα 6.4.

Περικοπή αποτίμησης (valuation haircut): μέτρο ελέγχου κινδύνων το οποίο εφαρμόζεται στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις *αντιστρεπτέες συναλλαγές*. Σύμφωνα με αυτό, η κεντρική τράπεζα υπολογίζει την αξία των περιουσιακών στοιχείων με βάση την αντίστοιχη τρέχουσα τιμή της αγοράς, μείον ένα ορισμένο ποσοστό (*περικοπή*). Το *Ευρωσύστημα* εφαρμόζει περικοπές αποτίμησης ανάλογα με τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων (π.χ. την *εναπομένουσα διάρκειά* τους).

Περίοδος τήρησης (maintainance period): το χρονικό διάστημα κατά το οποίο υπολογίζεται η συμμόρφωση με την *υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών*. Η ΕΚΤ δημοσιεύει ημερολογιακό πρόγραμμα των περιόδων τήρησης ελάχιστων αποθεματικών τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την αρχή κάθε έτους. Κάθε περίοδος τήρησης αρχίζει από την ημερομηνία διακανονισμού της πρώτης πράξης κύριας αναχρηματοδότησης μετά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την οποία διεξάγεται η προγραμματισμένη μηνιαία αξιολόγηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Κατά κανόνα λήγει μία ημέρα πριν από την αντίστοιχη ημερομηνία διακανονισμού του επόμενου μηνός. Σε έκτακτες περιπτώσεις, το δημοσιευμένο ημερολογιακό πρόγραμμα μπορεί να τροποποιηθεί, π.χ. λόγω αλλαγής του προγράμματος των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Πιστωτικό ίδρυμα (credit institution): στο παρόν εγχειρίδιο, ως πιστωτικό ίδρυμα νοείται ίδρυμα που εμπίπτει στον ορισμό του άρθρου 1 (1) της Οδηγίας 2006/48//ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2000, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (αναδιατύπωση). Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό, πιστωτικό ίδρυμα είναι (i) επιχείρηση η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στο να δέχεται καταθέσεις από το κοινό ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια και να χορηγεί πιστώσεις για λογαριασμό της ή (ii) επιχείρηση ή άλλο νομικό πρόσωπο, εκτός αυτών που υπάγονται στο (i) ανωτέρω, που εκδίδει μέσα πληρωμής με τη μορφή ηλεκτρονικού χρήματος. Ως «ηλεκτρονικό χρήμα» νοείται χρηματική αξία που αντιστοιχεί σε απαίτηση κατά του εκδότη και: (α) αποθηκεύεται σε ηλεκτρονικό μέσο, (β) εκδίδεται έναντι εισπράξεως κεφαλαίων τουλάχιστον ισόποσων με την εκδοθείσα χρηματική αξία και γ) γίνεται δεκτή ως μέσο πληρωμής από άλλες επιχειρήσεις εκτός από τον φορέα που την εκδίδει.

Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την Αξιολόγηση της Πιστοληπτικής Ικανότητας (Eurosystem credit assessment framework – ECAF): το σύνολο των διαδικασιών, των κανόνων και των τεχνικών μέσω των οποίων εξασφαλίζεται η απαίτηση του Ευρωσυστήματος για την παροχή αποδεκτών ασφαλειών υψηλής ποιότητας. Κατά τη θέσπιση υψηλών κριτηρίων ποιότητας, το Ευρωσύστημα διαφοροποιεί τους εμπορεύσιμους από τους μη εμπορεύσιμους τίτλους. Κατά την αξιολόγηση της ποιότητας, το Ευρωσύστημα λαμβάνει υπόψη πληροφορίες που προέρχονται από μία από τις εξής τέσσερεις πηγές αξιολόγησης: τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (external credit assessment institutions – ECAI), τα εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των ΕθνΚΤ (in-house

▼M5

credit assessment systems – ICAS), τα εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης των ίδιων των αντισυμβαλλομένων (counterparties' internal ratings-based systems – IRB) και τα μέσα διαβάθμισης (rating tools – RT) που διατίθενται από τρίτους φορείς. Επιπλέον, κατά την αξιολόγηση της ποιότητας, το Ευρωσύστημα λαμβάνει υπόψη θεσμικά κριτήρια και στοιχεία που διασφαλίζουν παρόμοια προστασία για τον κάτοχο του μέσου, π.χ. εγγυήσεις. Ως επίπεδο αναφοράς του Ευρωσυστήματος για το ελάχιστο αποδεκτό όριο ποιότητας (όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης) λαμβάνεται η διαβάθμιση «single A». Το Ευρωσύστημα θεωρεί ότι πιθανότητα αθέτησης 0,10 % για χρονικό ορίζοντα ενός έτους ισοδυναμεί με τη διαβάθμιση «single A».

Πραγματικές ημέρες/360 (actual/360): *χρονική βάση υπολογισμού των τόκων* μιας πίστωσης, σύμφωνα με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη ο πραγματικός αριθμός των συναπτών ημερών κατά τις οποίες παρέχεται η πίστωση (πράγματι διαδραμών χρόνος) επί έτους 360 ημερών. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του *Ευρωσυστήματος*.

Πράξη ανοικτής αγοράς (open market operation): συναλλαγή στη χρηματοπιστωτική αγορά που διενεργείται με πρωτοβουλία της κεντρικής τράπεζας. Με βάση το σκοπό τους, το αν διενεργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα ή εκτάκτως και τις ακολουθούμενες διαδικασίες, οι πράξεις ανοικτής αγοράς του *Ευρωσυστήματος* διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες: *πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας* και *διαρθρωτικές πράξεις*. Όσον αφορά τα μέσα που χρησιμοποιούνται, οι *αντιστρεπτέες συναλλαγές* είναι τα κυριότερα μέσα ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος και μπορούν να χρησιμοποιηθούν και στις τέσσερις κατηγορίες πράξεων. ►M6 Επιπλέον, οι διαρθρωτικές πράξεις μπορούν να λάβουν τη μορφή έκδοσης πιστοποιητικών χρέους και οριστικών συναλλαγών, ενώ οι πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων και αποδοχής καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας. ◄

▼M7

Πράξη αντιστάθμισης συναλλαγματικού κινδύνου (currency hedge transaction): συναλλαγή όπου ο εκδότης τίτλου που συνεπάγεται εισοδηματικές ροές σε νόμισμα εκτός του ευρώ, με σκοπό τη μείωση του συναφούς συναλλαγματικού κινδύνου, συμφωνεί με τρίτο πρόσωπο (τον αντισταθμίζοντα) να ανταλλάξει αυτές τις εισοδηματικές ροές με ποσά σε ευρώ, τα οποία αναλαμβάνει να καταβάλει ο αντισταθμίζων, παρέχοντας ενδεχομένως και εγγύηση περί της καταβολής τους.

▼M5

Πράξη ανταλλαγής νομισμάτων (foreign exchange swap): πράξη που περιλαμβάνει δύο ταυτόχρονες συναλλαγές, μία άμεση (spot) και μία προθεσμιακή (forward), όπου ανταλλάσσεται ένα νόμισμα με άλλο. Το *Ευρωσύστημα* διενεργεί για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής *πράξεις ανοικτής αγοράς* με τη μορφή πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων, όπου οι *εθνικές κεντρικές τράπεζες* (ή η ΕΚΤ) αγοράζουν (ή πωλούν) ευρώ με άμεση συναλλαγή έναντι ξένου νομίσματος και ταυτόχρονα τα επαναπωλούν (ή τα επαναγοράζουν) με προθεσμιακή συναλλαγή.

Πράξη αντιστάθμισης συναλλαγματικού κινδύνου (currency hedge transaction): πράξη που περιλαμβάνει δύο ταυτόχρονες συναλλαγές, μία άμεση (spot) και μία προθεσμιακή (forward), όπου ανταλλάσσεται ένα νόμισμα με άλλο. Το *Ευρωσύστημα* διενεργεί για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής *πράξεις ανοικτής αγοράς* με τη μορφή πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων, όπου οι *εθνικές κεντρικές τράπεζες* (ή η ΕΚΤ) αγοράζουν (ή πωλούν) ευρώ με άμεση συναλλαγή έναντι ξένου νομίσματος και ταυτόχρονα τα επαναπωλούν (ή τα επαναγοράζουν) με προθεσμιακή συναλλαγή.

Πράξη εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας (fine-tuning operation): *πράξη ανοικτής αγοράς* την οποία διενεργεί εκτάκτως το *Ευρωσύστημα*, με κύριο σκοπό να αντιμετωπίσει αιφνίδιες διακυμάνσεις της ρευστότητας στην αγορά.

Πράξη κύριας αναχρηματοδότησης (main refinancing operation): τακτική *πράξη ανοικτής αγοράς* που διενεργείται από το *Ευρωσύστημα* με τη μορφή *αντιστρεπτέας συναλλαγής*. Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης διενεργούνται μέσω εβδομαδιαίων *τακτικών δημοπρασιών* και κατά κανόνα έχουν διάρκεια μιας εβδομάδας.

Πράξη με συμφωνία επαναγοράς (repo operation): *αντιστρεπτέα συναλλαγή*, με σκοπό την παροχή ρευστότητας, βάσει *συμφωνίας επαναγοράς*.

Πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (longer-term refinancing operation): τακτική *πράξη ανοικτής αγοράς* που διενεργείται από το *Ευρωσύστημα* με τη μορφή *αντιστρεπτέας συναλλαγής*. Οι πράξεις πιο μακροπρόθεσμης

▼M5

αναχρηματοδότησης διενεργούνται μέσω μηνιαίων *τακτικών δημοπρασιών* και κατά κανόνα έχουν διάρκεια τριών μηνών.

RT: βλ. *μέσα διαβάθμισης που διατίθενται από τρίτους φορείς*.

▼M7

ΣΔΣΧ (Σύστημα διακανονισμού σε συνεχή χρόνο) (RTGS - real time gross settlement system): διακανονισμού το οποίο επεξεργάζεται και διακανονίζει εντολές μία προς μία, ήτοι χωρίς συμψηφισμό, σε πραγματικό συνεχή χρόνο. Βλέπε και **TARGET2**.

▼M5

Σημείο ενεργοποίησης (trigger point): προκαθορισμένο επίπεδο της αξίας της χορηγηθείσας ρευστότητας στο οποίο ενεργοποιείται ο *μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης*.

Στενοί δεσμοί (close links): κατάσταση κατά την οποία ο *αντισυμβαλλόμενος* συνδέεται με *εκδότη* χρεογράφων με μία από τις εξής σχέσεις: (i) ο αντισυμβαλλόμενος κατέχει 20 % ή περισσότερο του κεφαλαίου του εκδότη, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις στις οποίες ο αντισυμβαλλόμενος κατέχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου κατέχουν 20 % ή περισσότερο του κεφαλαίου του εκδότη, ή ο αντισυμβαλλόμενος και μία ή περισσότερες επιχειρήσεις στις οποίες ο αντισυμβαλλόμενος κατέχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου κατέχουν μαζί 20 % ή περισσότερο του κεφαλαίου του εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή, (ii) ο εκδότης/οφειλέτης/εγγυητής κατέχει 20 % ή περισσότερο του κεφαλαίου του αντισυμβαλλομένου, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις στις οποίες ο εκδότης κατέχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου κατέχουν 20 % ή περισσότερο του κεφαλαίου του αντισυμβαλλομένου, ή ο εκδότης και μία ή περισσότερες επιχειρήσεις στις οποίες ο εκδότης κατέχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου κατέχουν μαζί 20 % ή περισσότερο του κεφαλαίου του αντισυμβαλλομένου, (iii) τρίτος κατέχει και την πλειοψηφία του κεφαλαίου του αντισυμβαλλομένου και την πλειοψηφία του κεφαλαίου του εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή, είτε άμεσα είτε έμμεσα, μέσω μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων στις οποίες ο εν λόγω τρίτος κατέχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου.

Συμφωνία επαναγοράς (repurchase agreement): συμφωνία με την οποία πωλούνται περιουσιακά στοιχεία (τίτλοι) και ταυτόχρονα ο πωλητής αποκτά το δικαίωμα και αναλαμβάνει την υποχρέωση να τα επαναγοράσει με καθορισμένη τιμή σε κάποια μελλοντική ημερομηνία ή σε πρώτη ζήτηση. Η συμφωνία αυτή είναι παρόμοια με το δανεισμό έναντι ενεχύρου, με τη διαφορά ότι ο πωλητής δεν παρακρατεί την κυριότητα των τίτλων. Το *Ευρωσύστημα* χρησιμοποιεί συμφωνίες επαναγοράς με καθορισμένη διάρκεια στις *αντιστρεπτέες συναλλαγές* του.

Συνθήκη (Treaty): η Συνθήκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Συχνά καλείται «Συνθήκη της Ρώμης», όπως ισχύει.

Συντελεστής ελάχιστων αποθεματικών (reserve ratio): συντελεστής τον οποίο καθορίζει η κεντρική τράπεζα για κάθε κατηγορία στοιχείων της λογιστικής κατάστασης που περιλαμβάνονται στη *βάση υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών*. Οι συντελεστές αυτοί χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των *υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών*.

▼M7

Σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών (ΣΑΚΤ) (correspondent central banking model – CCBM): μηχανισμός που καθιερώθηκε από το **Ευρωσύστημα** ώστε να επιτρέπει στους **αντισυμβαλλομένους** τη χρήση περιουσιακών στοιχείων ως ασφαλειών σε διασυνοριακή βάση. Στο πλαίσιο του ΣΑΚΤ, οι ΕθνΚΤ ενεργούν ως θεματοφύλακες η μία για λογαριασμό της άλλης. Αυτό σημαίνει ότι κάθε ΕθνΚΤ τηρεί ένα λογαριασμό διαχείρισης τίτλων για καθεμία από τις λοιπές ΕθνΚΤ και για την ΕΚΤ. Το ΣΑΚΤ είναι επίσης διαθέσιμο και σε αντισυμβαλλομένους ορισμένων ΕθνΚΤ εκτός Ευρωσυστήματος.

▼M5

Σύστημα άυλων τίτλων (book-entry system): λογιστικό σύστημα μέσω του οποίου είναι δυνατή η μεταβίβαση τίτλων και άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων χωρίς τη μετακίνηση του σώματος των τίτλων ή άλλων παραστατικών (π.χ. ηλεκτρονική μεταβίβαση τίτλων). Βλ. και *απογύμνωση*.

Σύστημα διακανονισμού (gross settlement system)): σύστημα μεταβίβασης κεφαλαίων ή τίτλων, όπου οι εντολές μεταβίβασης διακανονίζονται μία προς μία.

Σύστημα διακανονισμού τίτλων (ΣΔΤ) (securities settlement system - SSS): σύστημα που επιτρέπει τη διακράτηση και μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, είτε χωρίς πληρωμή είτε έναντι πληρωμής (βλ. *παράδοση έναντι πληρωμής*).

▼M5

Σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών (collateral earmarking system): σύστημα με το οποίο οι κεντρικές τράπεζες διαχειρίζονται τις παρεχόμενες ασφάλειες. Σύμφωνα με αυτό, τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια για τη χορήγηση ρευστότητας αντιστοιχίζονται προς κάθε μεμονωμένη συναλλαγή.

Σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών (collateral pooling system): σύστημα με το οποίο οι κεντρικές τράπεζες διαχειρίζονται τις παρεχόμενες ασφάλειες. Σύμφωνα με αυτό, οι *αντισυμβαλλόμενοι* ανοίγουν ένα λογαριασμό όπου καταθέτουν περιουσιακά στοιχεία για να τα χρησιμοποιήσουν ως ασφάλεια στις συναλλαγές τους με την κεντρική τράπεζα. Αντίθετα με ό,τι συμβαίνει στο *σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών*, στο σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών τα περιουσιακά στοιχεία δεν αντιστοιχίζονται προς επιμέρους συναλλαγές.

Τακτική δημοπρασία (standard tender): *δημοπρασία* την οποία χρησιμοποιεί το *Ευρωσύστημα* στις τακτικές *πράξεις ανοικτής αγοράς* που διενεργεί. Οι τακτικές δημοπρασίες διεξάγονται εντός 24 ωρών. Δικαίωμα υποβολής προσφορών στις τακτικές δημοπρασίες έχουν όλοι οι *αντισυμβαλλόμενοι* που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας.

▼M7

TARGET: ο πρόδρομος του συστήματος **TARGET2**, ο οποίος λειτουργούσε με αποκεντρωμένη δομή για τη διασύνδεση των εθνικών ΣΔΣΧ και του μηχανισμού πληρωμών της ΕΚΤ. Το σύστημα TARGET αντικαταστάθηκε από το TARGET2 σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα μετάπτωσης που είχε καθορίσει το άρθρο 13 της κατευθυντήριας γραμμής ΕΚΤ/2007/2.

▼M6

TARGET2 (Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς και Διακανονισμού Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system): το σύστημα διακανονισμού σε συνεχή χρόνο για το ευρώ, στο οποίο διακανονίζονται πληρωμές σε ευρώ σε χρήμα κεντρικής τράπεζας. Δημιουργήθηκε και λειτουργεί με βάση μια ενιαία πλατφόρμα, μέσω της οποίας πραγματοποιείται η υποβολή και επεξεργασία όλων των εντολών πληρωμής, καθώς και η λήψη πληρωμών κατά τον ίδιο τεχνικά τρόπο. Το TARGET2 είναι νομικά οργανωμένο ως ένα σύνολο επιμέρους εθνικών ΣΔΣΧ (συνιστώσες του TARGET2).

▼M7

Τέλος της ημέρας (end-of-day): η ώρα της εργάσιμης ημέρας, μετά το κλείσιμο του συστήματος TARGET2, κατά την οποία οι πληρωμές που διεκπεραιώνονται μέσω του συστήματος TARGET2 γίνονται οριστικές.

▼M5

Τηρούμενα αποθεματικά (reserve holdings): τα ποσά που τηρούν οι *αντισυμβαλλόμενοι* στους *λογαριασμούς ελάχιστων αποθεματικών* τους για να εκπληρώσουν την *υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών*.

Τιμή αγοράς (purchase price): η τιμή στην οποία πωλούνται ή πρόκειται να πωληθούν περιουσιακά στοιχεία από τον πωλητή προς τον αγοραστή.

Τιμή επαναγοράς (repurchase price): η τιμή στην οποία ο αγοραστής υποχρεούται να επαναπωλήσει τα περιουσιακά στοιχεία στον πωλητή στο πλαίσιο μιας συναλλαγής με βάση *συμφωνία επαναγοράς*. Η τιμή επαναγοράς ισούται με την *τιμή αγοράς* συν τη διαφορά τιμής η οποία αντιστοιχεί στους τόκους επί της χορηγηθείσας ρευστότητας μέχρι τη λήξη της πράξης.

Τίτλος αντιστρόφως κυμαινόμενου επιτοκίου (inverse floating rate instrument): τίτλος μεταβλητής απόδοσης του οποίου το επιτόκιο κυμαίνεται αντιστρόφως ανάλογα προς τη μεταβολή ενός ορισμένου επιτοκίου αναφοράς.

Τίτλος κυμαινόμενου επιτοκίου (floating rate instrument): τίτλος του οποίου το τοκομερίδιο επανακαθορίζεται περιοδικά με βάση ένα δείκτη αναφοράς, ώστε να αντανακλά τις μεταβολές των βραχυπρόθεσμων ή μεσοπρόθεσμων επιτοκίων της αγοράς. Οι τίτλοι κυμαινόμενου επιτοκίου έχουν είτε *εκ των προτέρων καθοριζόμενο τοκομερίδιο* είτε *εκ των υστέρων καθοριζόμενο τοκομερίδιο*.

Τίτλος σταθερού επιτοκίου (fixed rate instrument): τίτλος του οποίου το τοκομερίδιο είναι καθορισμένο για όλο το διάστημα μέχρι τη λήξη του.

▼M7

Τίτλοι προερχόμενοι από τιτλοποίηση (asset backed securities – ABS): χρεόγραφα τα οποία καλύπτονται από χαρτοφυλάκιο πλήρως διαχωρισμένων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, σταθερής ή ανανεούμενης σύνθεσης, και τα οποία μετατρέπονται σε μετρητά εντός καθορισμένης χρονικής περιόδου. Επιπλέον, μπορεί να συμπεριλαμβάνονται δικαιώματα ή άλλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποσκοπούν στο να εξασφαλίσουν την εξυπηρέτηση της έκδοσης ή την έγκαιρη διανομή των προσόδων στους κατόχους των τίτλων. Γενικώς, οι εν λόγω τίτλοι εκδίδονται από επενδυτικό φορέα που έχει συσταθεί ειδικά προς το

▼M7

σκοπό αυτό και ο οποίος έχει αποκτήσει τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία από τον αρχικό δικαιούχο/πωλητή των στοιχείων αυτών. Οι πληρωμές προς τους κατόχους των τίτλων εξαρτώνται πρωτίστως από τις εισοδηματικές ροές τις οποίες αποφέρει το χαρτοφυλάκιο των περιουσιακών στοιχείων και από τα τυχόν λοιπά δικαιώματα που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της έγκαιρης πληρωμής, όπως π.χ. διευκολύνσεις ρευστότητας, εγγυήσεις ή άλλες μέθοδοι που είναι γενικώς γνωστές ως τεχνικές περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου.

▼M5

Τραπεζικές εργασίες μέσω ανταποκριτών (correspondent banking): συμφωνία βάσει της οποίας ένα *πιστωτικό ίδρυμα* παρέχει σε ένα άλλο πιστωτικό ίδρυμα υπηρεσίες πληρωμών και άλλες υπηρεσίες. Οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται κυρίως σε διασυνοριακό επίπεδο, μπορούν όμως να παρέχονται και σε εθνικό επίπεδο, οπότε είναι γνωστές και ως σχέσεις πρακτόρευσης. Οι πληρωμές μέσω ανταποκριτών συχνά διενεργούνται μέσω αλληλόχρεων λογαριασμών («nostro» και «loro»), επί των οποίων μπορούν να τεθούν πάγια πιστωτικά όρια. «Λογαριασμός loro» είναι για την ανταποκρίτρια τράπεζα ο λογαριασμός τον οποίο αυτή τηρεί επ' ονόματι ενός ξένου πιστωτικού ιδρύματος, ενώ το ξένο πιστωτικό ίδρυμα τον χαρακτηρίζει «λογαριασμό nostro».

Υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών ή υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά (reserve requirement): η υποχρέωση των ιδρυμάτων να τηρούν ελάχιστα αποθεματικά (υποχρεωτικές καταθέσεις) στην κεντρική τράπεζα. Στο πλαίσιο του συστήματος ελάχιστων αποθεματικών του *Ευρωσυστήματος*, η εν λόγω υποχρέωση κάθε *πιστωτικού ιδρύματος* προσδιορίζεται ποσοτικά ως το γινόμενο των στοιχείων της λογιστικής του κατάστασης που περιλαμβάνονται στη *βάση των αποθεματικών* του επί τον αντίστοιχο *συντελεστή ελάχιστων αποθεματικών*. Από το γινόμενο αυτό τα ιδρύματα αφαιρούν μια *εφάπαξ απαλλαγή*.

Υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά (minimum reserves): βλ. *υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών*.

Φορέας διακανονισμού (settlement agent): ίδρυμα που διευθύνει τη διαδικασία διακανονισμού (π.χ. τον καθορισμό των θέσεων διακανονισμού, την παρακολούθηση της ανταλλαγής των πληρωμών κ.λπ.) σε συστήματα μεταφοράς κεφαλαίων ή τίτλων ή σε άλλα συστήματα που απαιτούν διακανονισμό.

Χρονική βάση υπολογισμού των τόκων (day-count convention): συμβατικός τρόπος καθορισμού των ημερών οι οποίες λογίζονται οι τόκοι σε μια πίστωση. Το *Ευρωσύστημα* εφαρμόζει τον τύπο «*πραγματικές ημέρες/360*» στις πράξεις νομισματικής πολιτικής που διενεργεί.

▼M5

►M6 *ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ* ◄ *3*

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κατά την επιλογή των αντισυμβαλλομένων για τις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος και τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής, ακολουθείται ομοιόμορφη προσέγγιση, ανεξάρτητα από το επιλεγόμενο οργανωτικό σχήμα για τις εξωτερικές συναλλαγές του Ευρωσυστήματος. Αυτή η πολιτική δεν συνεπάγεται σημαντική απόκλιση από την υπάρχουσα πρακτική της αγοράς, εφόσον έχει προκύψει από την εναρμόνιση των βέλτιστων μεθόδων οι οποίες ακολουθούνται σήμερα από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Η επιλογή των αντισυμβαλλομένων στις παρεμβάσεις του Ευρωσυστήματος στην αγορά συναλλάγματος βασίζεται κατ' αρχήν σε δύο ομάδες κριτηρίων.

Η πρώτη ομάδα κριτηρίων είναι εμπνευσμένη από την αρχή της σύνεσης. Το πρώτο κριτήριο στο πλαίσιο της αρχής αυτής είναι το αξιόχρεο του αντισυμβαλλομένου, το οποίο αξιολογείται με συνδυασμό διαφόρων μεθόδων (π.χ. με βάση τις διαθέσιμες διαβαθμίσεις της πιστοληπτικής του ικανότητας από αρμόδιους οίκους αξιολόγησης και την ανάλυση, ενεργούμενη εσωτερικά στο Ευρωσύστημα, του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και άλλων δεικτών που αφορούν την επιχείρηση). Ένα δεύτερο κριτήριο είναι ότι το Ευρωσύστημα απαιτεί από όλους τους δυνητικούς αντισυμβαλλομένους στις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος να υπόκεινται σε εποπτεία από αναγνωρισμένη εποπτική αρχή. Το τρίτο κριτήριο είναι ότι όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος στις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος πρέπει να τηρούν αυστηρούς δεοντολογικούς κανόνες και να χαίρουν καλής φήμης.

Εφόσον διαπιστωθεί ότι πληρούνται τα ελάχιστα κριτήρια που απορρέουν από την αρχή της σύνεσης, εφαρμόζεται η δεύτερη ομάδα κριτηρίων, τα οποία αφορούν την αποτελεσματικότητα. Το πρώτο κριτήριο αποτελεσματικότητας συνδέεται με την ανταγωνιστική τιμολόγηση και με την ικανότητα του αντισυμβαλλομένου να διενεργεί πράξεις μεγάλης αξίας, ακόμη και σε περιόδους αναταραχής στις αγορές. Στα κριτήρια αποτελεσματικότητας συγκαταλέγονται επίσης η ποιότητα και το εύρος κάλυψης των πληροφοριών που παρέχουν οι αντισυμβαλλόμενοι.

Το σύνολο των δυνητικών αντισυμβαλλομένων στις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος χαρακτηρίζεται από πλήθος και ποικιλία που εγγυώνται την αναγκαία ευελιξία κατά τη διενέργεια των παρεμβάσεων. Έτσι, το Ευρωσύστημα είναι σε θέση να επιλέγει μεταξύ διαφόρων τρόπων παρέμβασης. Για να μπορεί να παρεμβαίνει αποτελεσματικά σε διάφορους γεωγραφικούς τόπους και χρονικές ζώνες, το Ευρωσύστημα έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί αντισυμβαλλομένους σε οποιοδήποτε διεθνές χρηματοπιστωτικό κέντρο. Στην πράξη πάντως, σημαντική μερίδα τείνουν να αποτελούν οι αντισυμβαλλόμενοι που είναι εγκατεστημένοι στη ζώνη του ευρώ. Για τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής, οι αντισυμβαλλόμενοι συμπίπτουν ως ομάδα με αυτούς που ευρίσκονται στη ζώνη του ευρώ και επιλέγονται ως αντισυμβαλλόμενοι για τις παρεμβάσεις του Ευρωσυστήματος στην αγορά συναλλάγματος.

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες δύνανται να εφαρμόζουν συστήματα ορίων, ώστε να ελέγχουν τα χρηματοδοτικά ανοίγματα έναντι των επιμέρους αντισυμβαλλομένων στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής.

▼M5

►M6 *ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ* ◄ *4*

ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ([1])

1. **Εισαγώγή**

Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1998 σχετικά με τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ([2]) ορίζει τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν την υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες (τα πρόσωπα αυτά καλούνται «πληθυσμός αναφοράς παροχής στοιχείων»), το καθεστώς απορρήτου και τις κατάλληλες διατάξεις επιβολής κυρώσεων σύμφωνα με το Άρθρο 5.4 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («Καταστατικό του ΕΣΚΤ»). Επιπλέον, δίδει το δικαίωμα στην ΕΚΤ να χρησιμοποιεί την κανονιστική της εξουσία προκειμένου:

— να προσδιορίζει τον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων,

— να ορίζει τις υποχρεώσεις παροχής στατιστικών στοιχείων προς την ΕΚΤ και να τις επιβάλλει στον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων των συμμετεχόντων κρατών-μελών·

και

— να προσδιορίζει υπό ποιες προϋποθέσεις ασκείται το δικαίωμα της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ να επαληθεύουν τις στατιστικές πληροφορίες ή να προβαίνουν στην υποχρεωτική συλλογή τους.

2. **Γενικά**

Σκοπός του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2423/2001 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 22ας Νοεμβρίου 2001 σχετικά με την ενοποιημένη λογιστική κατάσταση του τομέα των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΚΤ/2001/13) ([3]), όπως ισχύει, είναι να δίδει τη δυνατότητα στην ΕΚΤ και, σύμφωνα με το Άρθρο 5.2 του Καταστατικού, στις ΕθνΚΤ - οι οποίες εκτελούν, κατά το μέτρο του δυνατού, το έργο αυτό - να συλλέγουν το απαιτούμενο στατιστικό υλικό για την εκπλήρωση των καθηκόντων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και ιδίως του καθήκοντός του που αφορά τη χάραξη και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής της Κοινότητας σύμφωνα με το Άρθρο 105 (2), πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας («Συνθήκη»). Οι στατιστικές πληροφορίες που συλλέγονται βάσει του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση της ενοποιημένης λογιστικής κατάστασης του τομέα των Νομισματικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων (ΝΧΙ), πρωτεύων σκοπός της οποίας είναι να παρέχει στην ΕΚΤ μια συνολική στατιστική εικόνα των νομισματικών εξελίξεων σε σχέση με όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού των ΝΧΙ στα κράτη-μέλη, τα οποία νοούνται ως ενιαία οικονομική επικράτεια.

Οι στατιστικές απαιτήσεις της ΕΚΤ σε σχέση με την ενοποιημένη λογιστική κατάσταση του τομέα των ΝΧΙ βασίζονται σε τρεις άξονες.

Πρώτον, η ΕΚΤ πρέπει να λαμβάνει συγκρίσιμες, αξιόπιστες και επίκαιρες στατιστικές πληροφορίες, συλλεγόμενες υπό συγκρίσιμους όρους και προϋποθέσεις σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Μολονότι η συλλογή των στοιχείων γίνεται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες σε αποκεντρωμένη βάση σύμφωνα με τα Άρθρα 5.1 και 5.2 του Καταστατικού και, εφόσον είναι αναγκαίο, σε συνδυασμό με τις περαιτέρω στατιστικές απαιτήσεις σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο, απαιτείται επαρκής βαθμός εναρμόνισης και συμμόρφωσης προς τα ελάχιστα πρότυπα υποβολής πληροφοριών, δεδομένου ότι η χάραξη και η άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής προϋποθέτουν μια αξιόπιστη στατιστική βάση.

Δεύτερον, οι στατιστικές υποχρεώσεις που περιγράφονται στον Κανονισμό ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, πρέπει να σέβονται τις αρχές της διαφάνειας και της ασφάλειας δικαίου. Και τούτο διότι ο εν λόγω Κανονισμός είναι δεσμευτικός στο σύνολό του και άμεσα εφαρμοστέος σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Ο Κανονισμός αυτός επιβάλλει υποχρεώσεις απευθείας στα φυσικά

([1]) Το περιεχόμενο του παρόντος παραρτήματος είναι απλώς ενημερωτικό.
([2]) ΕΕ L 318, 27.11.1998, σελ. 8.
([3]) Ο Κανονισμός αυτός αντικατέστησε τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2819/98 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 1ης Δεκεμβρίου 1998 (ΕΚΤ/1998/16).

▼M5

και νομικά πρόσωπα στα οποία η ΕΚΤ δύναται να επιβάλλει κυρώσεις σε περίπτωση που δεν εκπληρώνουν τις στατιστικές τους υποχρεώσεις προς αυτήν (βλ. το Άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου). Ως εκ τούτου, οι στατιστικές υποχρεώσεις είναι καθορισμένες με σαφήνεια και τυχόν χρήση εκ μέρους της ΕΚΤ της διακριτικής της ευχέρειας κατά την επαλήθευση ή την υποχρεωτική συλλογή στατιστικών πληροφοριών βασίζεται σε αναγνωρίσιμες αρχές.

Τρίτον, η ΕΚΤ πρέπει να ελαχιστοποιεί το φόρτο εργασίας που συνδέεται με την παροχή στατιστικών στοιχείων (βλ. Άρθρο 3(α) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου). Γι' αυτό, το στατιστικό υλικό που συλλέγουν οι ΕθνΚΤ σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, χρησιμοποιείται και για τον υπολογισμό της βάσης των ελάχιστων αποθεματικών σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1745/2003 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 12ης Σεπτεμβρίου 2003 σχετικά με την εφαρμογή υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών (ΕΚΤ/2003/9) ([1]).

Τα άρθρα του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, απλώς καθορίζουν γενικά τον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων, τις στατιστικές υποχρεώσεις του, καθώς και τις αρχές σύμφωνα με τις οποίες η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες ασκούν υπό κανονικές συνθήκες την αρμοδιότητα επαλήθευσης ή υποχρεωτικής συλλογής των στατιστικών πληροφοριών. Οι λεπτομέρειες σχετικά με τις στατιστικές πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στην ΕΚΤ, καθώς και τα ελάχιστα πρότυπα που πρέπει να τηρούνται, παρουσιάζονται στα Παραρτήματα Ι έως IV του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει.

3. **Πραγματικος πληθυσμός παροχής στοιχειών – Κατάλογος ΝΧΙ για στατιστικούς σκοπούς**

Τα ΝΧΙ αποτελούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα, όπως ορίζονται στο κοινοτικό δίκαιο, που εδρεύουν στη ζώνη του ευρώ, καθώς και όλα τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στη ζώνη του ευρώ η δραστηριότητα των οποίων είναι να δέχονται καταθέσεις ή/και στενά υποκατάστατα καταθέσεων από άλλους φορείς πλην των ΝΧΙ και, για δικό τους λογαριασμό (τουλάχιστον από οικονομική άποψη), να χορηγούν πιστώσεις ή/και να επενδύουν σε τίτλους. Η ΕΚΤ καταρτίζει και τηρεί κατάλογο των ιδρυμάτων που εμπίπτουν στον παραπάνω ορισμό, σύμφωνα με τις αρχές κατάταξης που περιγράφονται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει. Αρμόδια για την κατάρτιση και τήρηση του εν λόγω καταλόγου των ΝΧΙ για στατιστικούς σκοπούς είναι η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ. Τα ΝΧΙ της ζώνης του ευρώ αποτελούν τον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων.

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες δικαιούνται να επιτρέπουν την εξαίρεση κάποιων μικρών ιδρυμάτων, εφόσον η καταρτιζόμενη μηνιαία ενοποιημένη λογιστική κατάσταση των ΝΧΙ αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 95 % του συνόλου των ΝΧΙ στο αντίστοιχο κράτος-μέλος.

4. **Υποχρεώσεις παροχής στατιστικών στοιχείων**

Για την κατάρτιση της ενοποιημένης λογιστικής κατάστασης των ΝΧΙ, τα ιδρύματα που αποτελούν τον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων της ζώνης του ευρώ πρέπει σε μηνιαία βάση να υποβάλλουν στατιστικές πληροφορίες για τη λογιστική τους κατάσταση. Επίσης πρέπει να δίδουν περαιτέρω πληροφορίες σε τριμηνιαία βάση. Οι στατιστικές πληροφορίες που πρέπει να υποβάλλονται παρουσιάζονται αναλυτικότερα στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει.

Τα συναφή στατιστικά στοιχεία συλλέγονται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, οι οποίες πρέπει να καθορίζουν και τις εφαρμοστέες διαδικασίες. Ο Κανονισμός ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, δεν εμποδίζει τις εθνικές κεντρικές τράπεζες να συλλέγουν από τον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων τις στατιστικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των στατιστικών απαιτήσεων της ΕΚΤ ως μέρος ενός ευρύτερου πλαισίου στατιστικής πληροφόρησης το οποίο οι εθνικές κεντρικές τράπεζες θεσπίζουν με δική τους ευθύνη σύμφωνα με το κοινοτικό ή το εθνικό δίκαιο ή τις ισχύουσες πρακτικές και το οποίο εξυπηρετεί άλλους στατιστικούς σκοπούς. Αυτό όμως δεν πρέπει να θίγει την εκπλήρωση των στατιστικών απαιτήσεων που προβλέπονται στον Κανονισμό ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει. Σε ειδικές περιπτώσεις, η ΕΚΤ, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες της, μπορεί να λαμβάνει υπόψη της στατιστικές πληροφορίες που έχουν συλλεχθεί για τέτοιους σκοπούς.

Η χορήγηση εξαιρέσεων από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες σε μικρά ΝΧΙ, όπως ορίζεται παραπάνω, έχει ως συνέπεια ότι αυτά υπόκεινται σε μειωμένες

([1]) ΕΕ L 250, 2.10.2003, σελ. 10.

▼M5

στατιστικές υποχρεώσεις (μεταξύ άλλων, ανακοινώνουν μόνο τριμηνιαία στοιχεία) οι οποίες επιβάλλονται στο πλαίσιο της τήρησης ελάχιστων αποθεματικών και καθορίζονται στο Παράρτημα II του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει. Οι υποχρεώσεις παροχής στατιστικών στοιχείων για τα μικρά ΝΧΙ τα οποία δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα αναγράφονται στο Παράρτημα III του εν λόγω Κανονισμού. Ωστόσο, τα ΝΧΙ στα οποία έχει χορηγηθεί εξαίρεση έχουν τη διακριτική ευχέρεια να εκπληρώνουν στο ακέραιο τις στατιστικές υποχρεώσεις τους.

5. **Χπησιμοποίηση τών στατιστικών πληροφοριών βάσει του κανονισμού της ΕΚΤ σχετικά με τα ελάχιστα αποθεματικά**

Για να ελαχιστοποιηθεί ο φόρτος εργασίας που συνδέεται με την παροχή στοιχείων και για να μη συλλέγονται δύο φορές οι ίδιες πληροφορίες, τα στατιστικά στοιχεία που υποβάλλονται από τα ΝΧΙ για τους σκοπούς της ενοποιημένης λογιστικής κατάστασης βάσει του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, χρησιμοποιούνται και για τους σκοπούς του συστήματος ελάχιστων αποθεματικών σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΚΤ/2003/9.

Πράγματι, για στατιστικούς σκοπούς, τα ιδρύματα πρέπει να υποβάλλουν στοιχεία στην εθνική κεντρική τράπεζα της χώρας τους, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Πίνακα 1 παρακάτω, ο οποίος περιέχεται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει. Στον Πίνακα 1, τα τετραγωνίδια που σημειώνονται με αστερίσκο («*») χρησιμοποιούνται από τα ιδρύματα για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών τους (βλ. Πλαίσιο 13 στο Κεφάλαιο 7 του παρόντος εγχειριδίου).

Για το σωστό υπολογισμό των στοιχείων του παθητικού που υπόκεινται σε θετικό συντελεστή αποθεματικών, απαιτείται λεπτομερής ανάλυση των καταθέσεων συμφωνημένης διάρκειας άνω των δύο ετών, των καταθέσεων υπό προειδοποίηση άνω των δύο ετών και των υποχρεώσεων από συμφωνίες επαναγοράς των πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι των τομέων: «ΝΧΙ» («εγχώρια» και «λοιπά συμμετέχοντα κράτη-μέλη»), «ΠΙ που υπόκεινται στην υποχρέωση ελάχιστων αποθεματικών, ΕΚΤ και ΕθνΚΤ» και «κεντρική κυβέρνηση», καθώς και «υπόλοιπος κόσμος».

▼M5

Πίνακας 1

Στοιχεία που να υποβάλλονται κάθε μήνα

Τα πεδία με λεπτό περίγραμμα συμπληρώνονται μόνο από πιστωτικά ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ		Α. Εγχώρια									Β. Λοιπά συμμετέχοντα κράτη-μέλη									Γ. Υπόλοιπος κόσμος	Δ. Λοιπά
		ΝΧΙ (1)		Μη ΝΧΙ							ΝΧΙ (1)		Μη ΝΧΙ								
				Γενική κυβέρνηση		Λοιποί κάτοικοι							Γενική κυβέρνηση		Λοιποί κάτοικοι						
		Εκ των οποίων ΠΙ που υπόκεινται στα ελάχιστα αποθεματικά, ΕΚΤ και ΕΒνΚΤ		Κεντρική κυβέρνηση	Λοιπή γενική κυβέρνηση	Σύνολο	Λοιποί φορείς χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης + επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί φορείς (S.123 + S.124) (σι)	Ασφαλιστικές εταιρείες και ταμεία συντάξεων (S.125)	Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (S.11)	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.14+S.15)		Εκ των οποίων ΠΙ που υπόκεινται στα ελάχιστα αποθεματικά, ΕΚΤ και ΕΒνΚΤ	Κεντρική κυβέρνηση	Λοιπή γενική κυβέρνηση	Σύνολο	Λοιποί φορείς χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης + επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί φορείς (S.123 + S.124) (σι)	Ασφαλιστικές εταιρείες και ταμεία συντάξεων (S.125)	Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (S.11)	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.14+S.15)		
		(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(στ)	(ζ)	(η)	(θ)	(ι)	(ια)	(ιβ)	(ιγ)	(ιδ)	(ιε)	(ιστ)	(ιζ)	(ιη)	(ιθ)	(κ)	(κα)
ΠΑΘΗΤΙΚΟ																					
8	**Νόμισμα σε κυκλοφορία**																				
9	**Καταθέσεις**	*	*	*							*	*	*							*	
	έως 1 έτος																				
	άνω του 1 έτους																				
9e	**Ευρώ**	*	*								*	*									
9.1e	**Μίας ημέρας**				*	*								*	*						
9.2e	**Με συμφωνημένη διάρκεια**																				
	έως 1 έτος				*	*								*	*						
	άπο 1 έως 2 έτη				*	*								*	*						
	άνω των 2 ετών (1)	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.3e	**Υπό προειδοποίηση**																				
	έως 3 μήνες (2)				*	*								*	*						
	άνω των 3 μηνών				*	*								*	*						
	εκ των οποίων άνω των 2 ετών (4)	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.4e	**Συμφωνίες επαναλοράς**	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9x	**Ξένα νομίσματα**																				
9.1x	**Μίας ημέρας**				*	*								*	*						
9.2x	**Με συμφωνημένη διάρκεια**																				
	έως 1 έτος				*	*								*	*						
	άπο 1 έως 2 έτη				*	*								*	*						
	άνω των 2 ετών (1)	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.3x	**Υπό προειδοποίηση**																				
	έως 3 μήνες (2)				*	*								*	*						
	άνω των 3 μηνών				*	*								*	*						
	εκ των οποίων άνω των 2 ετών (4)	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.4x	**Συμφωνίες επαναλοράς**	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
10	**Μερίδια ΑΚΑΧ**																				
11	**Εκδοθέντα χρέωλραφα**																				
11e	Ευρώ																				
	έως 1 έτος																				*
	άπο 1 έως 2 έτη																				*
	άνω των 2 ετών																				*
11x	Ξένα νομίσματα																				
	έως 1 έτος																				*
	άπο 1 έως 2 έτη																				*
	άνω των 2 ετών																				*
12	**Κεφάλαιο και αποθεματικά**																				
13	**Λοιπά στοιχεία παθητικού**																				

(1) Περιλαμβάνονται καταθέσεις ρυθμιζόμενης διοικητικά.
(2) Περιλαμβάνονται μη μεταβιβάσιμες αποταμιευτικές καταθέσεις όψεως.
(3) Τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να αναφέρουν τις θέσεις τους έναντι ΝΧΙ εκτός ΠΙ που υπόκεινται στα ελάχιστα αποθεματικά, της ΕΚΤ και ΕΒνΚΤ και όχι έναντι ΝΧΙ και ΠΙ που υπόκεινται στα ελάχιστα αποθεματικά, ΕΚΤ και ΕΒνΚΤ, εφόσον δεν θίγεται η λεπτομερής παρουσίαση και δεν επηρεάζονται θέσεις που εμφανίζονται με έντονους τυπογραφικούς
(4) Η υποβολή πληροφοριών για αυτό το στοιχείο είναι προαιρετική μέχρι νεωτέρας.

▼M5

Πίνακας 1

Στοιχεία που να υποβάλλονται κάθε μήνα *(υπόλοιπα)*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	Α. Εγχώρια									Β. Λοιπά συμμετέχοντα φράτη-μέλη									Γ. Υπόλοιπος κόσμος	Δ. Λοιπά
	ΝΧΙ	Μη ΝΧΙ								ΝΧΙ	Μη ΝΧΙ									
		Λοιποί κάτοικοι									Λοιποί κάτοικοι									
		Γενική κυβέρνηση	Εύνολο	Λοιποί φορείς χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης + επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί φορείς (S.123 + S.124)	Ασφαλιστικές εταιρίες και ταμεία συντάξεων (S.125)	Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (S.11)	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύατα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.14+S.15)				Γενική κυβέρνηση	Εύνολο	Λοιποί φορείς χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης + επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί φορείς (S.123 + S.124)	Ασφαλιστικές εταιρίες και ταμεία συντάξεων (S.125)	Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (S.11)	Νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικά ιδρύατα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.14+S.15)				
							Καταναλωτική πίστη	Στεγαστικά δάνεια	Λοιπά								Καταναλωτική πίστη	Στεγαστικά δάνεια	Λοιπά		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l)	(m)	(n)	(o)	(p)	(q)	(r)	(s)	(t)
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ																				
1 Ταμείο																				
1e εκ του οποίου ευρώ																				
2 Δάνεια																				
έως 1 έτος																				
άπο 1 έως 5 έτη																				
άνω του 5 έτών																				
2e εκ του οποίων ευρώ																				
3 Τίτλοι πλην μετοχών																				
3e Ευρώ																				
έως 1 έτος																				
άπο 1 έως 2 έτη																				
άνω του 2 έτών																				
3x Υμό προειδοπάϊηση																				
έως 1 έτος																				
άπο 1 έως 2 έτη																				
άνω του 2 έτών																				
4 Μερίδια ΑΚΑΧ																				
5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές																				
6 Πάλια																				
7 Λοιπά στοιχεία ενερυητικού																				

▼**M5**

Επιπλέον, ανάλογα με το σύστημα συλλογής στατιστικών πληροφοριών που εφαρμόζει κάθε χώρα και με την επιφύλαξη της πλήρους συμμόρφωσης με τους ορισμούς και τις αρχές κατάταξης της λογιστικής κατάστασης των ΝΧΙ, όπως καθορίζονται στον Κανονισμό ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, τα πιστωτικά ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών μπορούν, εναλλακτικά, να παρέχουν τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών, εκτός από εκείνες που αφορούν διαπραγματεύσιμα μέσα, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, υπό τον όρο ότι δεν επηρεάζονται θέσεις του προηγούμενου πίνακα που εμφανίζονται με έντονα τυπογραφικά στοιχεία.

Το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, περιλαμβάνει ειδικές και μεταβατικές διατάξεις, καθώς και διατάξεις σχετικά με συγχωνεύσεις όπου εμπλέκονται πιστωτικά ιδρύματα, όσον αφορά την εφαρμογή του συστήματος τήρησης ελάχιστων αποθεματικών.

Το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, περιλαμβάνει, ειδικότερα, διατάξεις για τα μικρά πιστωτικά ιδρύματα που παραλείπονται από την ενοποιημένη λογιστική κατάσταση των ΝΧΙ. Τα μικρά αυτά πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να υποβάλλουν, κατ' ελάχιστον, τριμηνιαίες πληροφορίες απαραίτητες για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών τους, σύμφωνα με τον Πίνακα 1. Τα εν λόγω ιδρύματα μεριμνούν ώστε η υποβολή πληροφοριών σύμφωνα με τον Πίνακα 1α να είναι πλήρως συμβατή με τους ορισμούς και τις αρχές κατάταξης που ισχύουν για τον Πίνακα 1. Τα στοιχεία για τη βάση των αποθεματικών των μικρών ιδρυμάτων για τρεις περιόδους τήρησης βασίζονται σε στοιχεία τέλους τριμήνου που συλλέγονται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

Πίνακας 1α

Δεδομένα σχετικά με την τήρηση ελάχιστων αποθεματικών που απαιτούνται από τα μικρά πιστωτικά ιδρύματα ανά τρίμηνο

	Βάση των αποθεματικών που υπολογίζεται ως το άθροισμα των εξής στηλών του Πίνακα 1 (Υποχρεώσεις): (α) - (β) + (γ) + (δ) + (ε) + (ι) - (ια) + (ιβ) + (ιγ) + (ιδ) + (ιθ)
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (ευρώ και ξένα νομίσματα μαζί)	
9. ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ 9.1 ε + 9.1 x 9.2 ε + 9.2 x 9.3 ε + 9.3 x 9.4 ε + 9.4 x	
εκ των οποίων: 9.2 ε + 9.2 x με προθεσμία λήξης άνω των δύο ετών	
εκ των οποίων: 9.3 ε + 9.3 x υπό προειδοποίηση άνω των δύο ετών	Προαιρετική υποβολή στοιχείων
εκ των οποίων: 9.4 e + 9.4 x συμφωνίες επαναγοράς	
	Εκκρεμή στοιχεία, στήλη (κ) στον Πίνακα 1 (Παθητικό)
ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΑ ΜΕΣΑ (ευρώ και ξένα νομίσματα μαζί)	
11 ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ 11 ε + 11 x με προθεσμία λήξεως έως δύο έτη	
11 ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ 11 e + 11 x με προθεσμία λήξεως άνω των δύο ετών	

▼M5

Το παράρτημα περιλαμβάνει επίσης διατάξεις σχετικά με την υποβολή πληροφοριών σε ενοποιημένη βάση. Μετά από σχετική άδεια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), τα πιστωτικά ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών δύνανται να υποβάλλουν στατιστικές πληροφορίες σε ενοποιημένη βάση, ως όμιλος πιστωτικών ιδρυμάτων που υπόκεινται στην ως άνω υποχρέωση εντός της αυτής εθνικής επικράτειας, υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα ιδρύματα του ομίλου έχουν παραιτηθεί του ευεργετήματος της τυχόν εφάπαξ απαλλαγής. Ωστόσο, το ευεργέτημα αυτό εξακολουθεί να ισχύει για τον όμιλο ως σύνολο. Όλα τα ιδρύματα του ομίλου περιλαμβάνονται χωριστά στην κατάσταση των ΝΧΙ που τηρεί η ΕΚΤ.

Το παράρτημα επίσης περιλαμβάνει διατάξεις εφαρμοστέες σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων που αφορούν πιστωτικά ιδρύματα. Στο παράρτημα αυτό, οι όροι «συγχώνευση», «ιδρύματα που συγχωνεύονται» και «απορροφών ίδρυμα» έχουν την ίδια έννοια όπως ορίζεται στον Κανονισμό ΕΚΤ/2003/9. Για την περίοδο τήρησης εντός της οποίας τίθεται σε ισχύ η συγχώνευση, τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του απορροφώντος ιδρύματος και η εκπλήρωση της σχετικής υποχρέωσης υπολογίζονται όπως ορίζει το Άρθρο 13 του εν λόγω Κανονισμού. Για τις επόμενες περιόδους τήρησης, τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του απορροφώντος ιδρύματος υπολογίζονται σύμφωνα με μία βάση αποθεματικών καθώς και στατιστικές πληροφορίες που υποβάλλονται σύμφωνα με συγκεκριμένους κανόνες (βλ. τον πίνακα του Παραρτήματος ΙΙ του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει) εάν εφαρμόζονται. Σε αντίθετη περίπτωση, εφαρμόζονται οι συνήθεις κανόνες παροχής στατιστικών στοιχείων και υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών όπως καθορίζονται στο Άρθρο 3 του Κανονισμού ΕΚΤ/2003/9. Επιπλέον, η οικεία εθνική κεντρική τράπεζα δύναται να επιτρέπει στο απορροφών ίδρυμα να εκπληρώνει την υποχρέωσή του για υποβολή στατιστικών πληροφοριών μέσω προσωρινών διαδικασιών. Η παρέκκλιση αυτή από τις συνήθεις διαδικασίες υποβολής πληροφοριών πρέπει να περιορίζεται χρονικά στο ελάχιστο και πάντως να μην υπερβαίνει τους έξι μήνες από την έναρξη ισχύος της συγχώνευσης. Η εν λόγω παρέκκλιση δεν απαλλάσσει το απορροφών ίδρυμα από τις υποχρεώσεις του για την υποβολή στατιστικών πληροφοριών σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, και, κατά περίπτωση, από την υποχρέωσή του να αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών των ιδρυμάτων που συγχωνεύονται. Το απορροφών ίδρυμα υποχρεούται να γνωρίσει στην οικεία εθνική κεντρική τράπεζα, μόλις δημοσιοποιηθεί η πρόθεση για συγχώνευση και σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν τεθεί σε ισχύ η συγχώνευση, τις διαδικασίες που προτίθεται να εφαρμόσει για την εκπλήρωση της υποχρέωσης παροχής στατιστικών στοιχείων σε σχέση με τον καθορισμό των υποχρεωτικών αποθεματικών.

6. **Επαλήθευση και υποχρεώτική συλλογή**

Η ίδια η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες συνήθως ασκούν την αρμοδιότητα επαλήθευσης και υποχρεωτικής συλλογής στατιστικών πληροφοριών οσάκις δεν πληρούνται τα ελάχιστα πρότυπα ως προς τη διαβίβαση, την ακρίβεια, την εννοιολογική συμμόρφωση και τις αναθεωρήσεις. Αυτά τα ελάχιστα πρότυπα ορίζονται στο Παράρτημα IV του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει.

7. **Μη συμμετέχοντα κράτη-μέλη**

Ο Κανονισμός ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει, εφαρμόζεται μόνο στα συμμετέχοντα κράτη-μέλη, εφόσον ως κανονισμός βάσει του Άρθρου 34.1 του Καταστατικού δεν παρέχει δικαιώματα ούτε επιβάλλει υποχρεώσεις στα κράτη-μέλη με παρέκκλιση (Άρθρο 43.1 του Καταστατικού) και στη Δανία (Άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου αριθ. 26 σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν τη Δανία) και δεν ισχύει για το Ηνωμένο Βασίλειο (Άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας).

Ωστόσο, το Άρθρο 5 του Καταστατικού σχετικά με τις αρμοδιότητες της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ στο στατιστικό τομέα και ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου εφαρμόζονται σε όλα τα κράτη-μέλη. Αυτό, σε συνδυασμό με το Άρθρο 10 (πρώην Άρθρο 5) της Συνθήκης, συνεπάγεται ότι τα μη συμμετέχοντα κράτη-μέλη υποχρεούνται να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν σε εθνικό επίπεδο κάθε πρόσφορο κατά την κρίση τους μέτρο ώστε να προβαίνουν στη συλλογή των στατιστικών πληροφοριών που απαιτούνται για την εκπλήρωση των στατιστικών απαιτήσεων της ΕΚΤ, καθώς και να προετοιμαστούν εγκαίρως στον τομέα της στατιστικής ώστε να γίνουν συμμετέχοντα κράτη-μέλη. Η υποχρέωση αυτή διατυπώθηκε ρητώς στο Άρθρο 4 και στην παράγραφο αριθ. 17 του σκεπτικού του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του

▼**M5**

Συμβουλίου. Για λόγους διαφάνειας, η εν λόγω ειδική υποχρέωση επαναλαμβάνεται στο σκεπτικό του Κανονισμού ΕΚΤ/2001/13, όπως ισχύει.

▼M5

►M6 *ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ* ◄ *5*

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

▼M8

Κεντρική Τράπεζα	Δικτυακός τόπος
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	www.ecb.europa.eu
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be ή www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	www.centralbank.ie
Τράπεζα της Ελλάδος	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Central Bank of Cyprus	www.centralbank.gov.cy
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
Central Bank of Malta	www.centralbankmalta.org
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Österreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Národná banka Slovenska	www.nbs.sk
Banka Slovenije	www.bsi.si
Suomen Pankki	www.bof.fi

▼M5

►M6 *ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ* ◄ *6*

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

1. **Χρηματικές ποινές**

Σε περίπτωση που ένας αντισυμβαλλόμενος παραβαίνει τους κανόνες της δημοπρασίας ([1]), των διμερών συναλλαγών ([2]), τους κανόνες για τη χρήση περιουσιακών στοιχείων ως ασφάλειας ([3]) ή τις διαδικασίες κλεισίματος τέλους ημέρας και τις προϋποθέσεις πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης ([4]), το Ευρωσύστημα επιβάλλει χρηματικές ποινές, ως εξής:

(α) Προκειμένου περί παραβάσεων των κανόνων που αφορούν τις δημοπρασίες, τις διμερείς συναλλαγές και τη χρήση ασφαλειών, για καθεμία από τις δύο πρώτες παραβάσεις που θα συμβούν μέσα στο ίδιο δωδεκάμηνο επιβάλλεται χρηματική ποινή. Οι χρηματικές ποινές που μπορούν να επιβληθούν υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης προσαυξημένο κατά 2,5 εκατοστιαίες μονάδες.

Προκειμένου περί παραβάσεων των κανόνων που αφορούν τις δημοπρασίες και τις διμερείς συναλλαγές, οι χρηματικές ποινές υπολογίζονται ως το γινόμενο του ύψους των υπολειπόμενων ασφαλειών ή των μετρητών που δεν ήταν σε θέση να προσφέρει ο αντισυμβαλλόμενος επί το συντελεστή 7/360.

Προκειμένου περί παραβάσεων των κανόνων που αφορούν τη χρήση ασφαλειών, οι χρηματικές ποινές υπολογίζονται ως το γινόμενο της αξίας των μη αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων (ή των περιουσιακών στοιχείων που δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιήσει ο συγκεκριμένος αντισυμβαλλόμενος) που (i) παρέδωσε ο αντισυμβαλλόμενος σε μια ΕθνΚΤ ή στην ΕΚΤ ή (ii) δεν απέσυρε ο αντισυμβαλλόμενος μετά από περίοδο χάριτος 20 εργάσιμων ημερών μετά την επέλευση του συμβάντος, συνεπεία του οποίου τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία κατέστησαν μη αποδεκτά ή δεν μπορούν πλέον να χρησιμοποιηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο, επί το συντελεστή 1/360.

(β) Κατά την πρώτη παράβαση των κανόνων που αφορούν τις διαδικασίες κλεισίματος τέλους ημέρας ή την πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης, οι χρηματικές ποινές που μπορούν να επιβληθούν υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης προσαυξημένο κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες. Σε περίπτωση επανειλημμένων παραβάσεων, το επιτόκιο ποινής προσαυξάνεται κατά 2,5 εκατοστιαίες μονάδες για κάθε νέα παράβαση που σημειώνεται μέσα στο ίδιο δωδεκάμηνο και εφαρμόζεται επί του ποσού της μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης.

2. **Μη χρηματικές ποινές**

Το Ευρωσύστημα αναστέλλει τη συμμετοχή του αντισυμβαλλομένου σε περίπτωση παραβάσεων των κανόνων που αφορούν τις δημοπρασίες και τις διμερείς συναλλαγές, καθώς και των κανόνων σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία ως ακολούθως:

2.1. **Αναστολή μετά από παραβάσεις κανόνων που αφορούν τις δημοπρασίες και τις διμερείς συναλλαγές**

Σε περίπτωση που σημειώνεται και τρίτη ομοειδής παράβαση μέσα στο ίδιο δωδεκάμηνο, το Ευρωσύστημα αναστέλλει τη συμμετοχή του αντισυμβαλλομένου στις προσεχείς ομοειδείς πράξεις ανοικτής αγοράς που θα εκτελε-

([1]) Ισχύει εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος αδυνατεί να μεταβιβάσει επαρκή ποσότητα περιουσιακών στοιχείων ως ασφάλεια για το διακανονισμό του ποσού της ρευστότητας η οποία του κατανεμήθηκε με πράξη παροχής ρευστότητας ή αδυνατεί να καταβάλει επαρκές ποσό μετρητών για το διακανονισμό του ποσού το οποίο του κατανεμήθηκε με πράξη απορρόφησης ρευστότητας.

([2]) Ισχύει εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος αδυνατεί να παραδώσει επαρκή ποσότητα αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων ή αδυνατεί να καταβάλει επαρκές ποσόν μετρητών για το διακανονισμό του ποσού που έχει συμφωνηθεί με διμερείς συναλλαγές.

([3]) Ισχύει εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος χρησιμοποιεί περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι ή έχουν γίνει μη αποδεκτά (ή δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο) ως ασφάλεια για ανεξόφλητη πίστωση.

([4]) Ισχύει εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος έχει στο τέλος της ημέρας αρνητικό υπόλοιπο στο λογαριασμό διακανονισμού του και δεν πληροί τις προϋποθέσεις πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης.

▼M5

στούν με τις ίδιες διαδικασίες και με ημερομηνία έναρξης κατά τη διάρκεια ορισμένης χρονικής περιόδου, πέραν της χρηματικής ποινής όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τους κανόνες που περιγράφονται στην Ενότητα 1. Η αναστολή εφαρμόζεται σύμφωνα με την εξής κλίμακα:

(α) Εάν το ύψος των υπολειπόμενων ασφαλειών ή μετρητών ανέρχεται σε ποσοστό έως και 40 % των συνολικών ασφαλειών ή των μετρητών που έπρεπε να παραδοθούν κατά την τρίτη παράβαση, επιβάλλεται αναστολή επί ένα μήνα.

(β) Εάν το ύψος των υπολειπόμενων ασφαλειών ή μετρητών ανέρχεται σε ποσοστό μεταξύ 40 % και 80 % των συνολικών ασφαλειών ή των μετρητών που έπρεπε να παραδοθούν κατά την τρίτη παράβαση, επιβάλλεται αναστολή επί δύο μήνες.

(γ) Εάν το ύψος των υπολειπόμενων ασφαλειών ή μετρητών ανέρχεται σε ποσοστό μεταξύ 80 % και 100 % των συνολικών ασφαλειών ή των μετρητών που έπρεπε να παραδοθούν κατά την τρίτη παράβαση, επιβάλλεται αναστολή επί τρεις μήνες.

Οι παραπάνω χρηματικές ποινές και τα μέτρα αναστολής ισχύουν, με επιφύλαξη όσων προβλέπονται στην ενότητα 2.3 κατωτέρω, και για οποιαδήποτε άλλη διαδοχική παράβαση που σημειώνεται κατά τη διάρκεια εκάστου δωδεκαμήνου.

2.2. *Αναστολή μετά από παραβάσεις των κανόνων που αφορούν την παροχή ασφάλειας*

Εάν σημειωθεί και τρίτη παράβαση μέσα στο ίδιο δωδεκάμηνο, το Ευρωσύστημα αναστέλλει τη συμμετοχή του αντισυμβαλλομένου στην προσεχή πράξη ανοικτής αγοράς, πέραν της χρηματικής ποινής όπως υπολογίζεται σύμφωνα με την ενότητα 1 ανωτέρω.

Οι παραπάνω χρηματικές ποινές και τα μέτρα αναστολής ισχύουν, με επιφύλαξη όσων προβλέπονται στην ενότητα 2.3 κατωτέρω, και για οποιαδήποτε άλλη διαδοχική παράβαση που σημειώνεται κατά τη διάρκεια εκάστου δωδεκαμήνου.

2.3. *Αναστολή της πρόσβασης σε όλες τις μελλοντικές πράξεις νομισματικής πολιτικής για ορισμένο χρονικό διάστημα σε εξαιρετικές περιπτώσεις*

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν το απαιτεί η σοβαρότητα της παράβασης ή των παραβάσεων και λαμβανομένων ιδίως υπόψη των ποσών που αφορούν οι παραβάσεις, καθώς και της συχνότητας ή της διάρκειας των παραβάσεων, είναι δυνατόν να εξεταστεί το ενδεχόμενο, πέραν της χρηματικής ποινής όπως υπολογίζεται σύμφωνα με την ενότητα 1 ανωτέρω, να ανασταλεί και η πρόσβαση του αντισυμβαλλομένου σε όλες τις μελλοντικές πράξεις νομισματικής πολιτικής επί ένα τρίμηνο.

2.4. *Ιδρύματα ευρισκόμενα σε άλλα κράτη-μέλη*

Το Ευρωσύστημα δύναται επίσης με απόφασή του να ορίσει αν το μέτρο της αναστολής που προτείνεται να ληφθεί κατά του παραβάτη αντισυμβαλλομένου θα ισχύει και για τα υποκαταστήματα του ίδιου ιδρύματος που ευρίσκονται σε άλλα κράτη-μέλη.

▼M5

►M6 *ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ* ◄ *7*

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΓΚΥΡΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΠΙ ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Προκειμένου να συσταθεί έγκυρη ασφάλεια επί δανειακών απαιτήσεων και να διασφαλιστεί ότι οι δανειακές απαιτήσεις μπορούν να ρευστοποιηθούν γρήγορα σε περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενος αθετήσει τις υποχρεώσεις του, πρέπει να πληρούνται οι εξής πρόσθετες προϋποθέσεις:

— *Επαλήθευση της ύπαρξης δανειακών απαιτήσεων*: Ως ελάχιστη προϋπόθεση, οι ΕθνΚΤ πρέπει να χρησιμοποιούν τα εξής μέτρα ώστε να επαληθεύεται η ύπαρξη των δανειακών απαιτήσεων που υποβάλλονται στο Ευρωσύστημα ως ασφάλεια: (i) υπεύθυνη δήλωση του αντισυμβαλλομένου προς την ΕθνΚΤ τουλάχιστον μία φορά το τρίμηνο, με την οποία θα βεβαιώνεται η ύπαρξη των δανειακών απαιτήσεων που υποβάλλονται ως ασφάλεια, ή αντ' αυτής διασταύρωση πληροφοριών με στοιχεία που τηρούνται σε κεντρικά μητρώα πιστώσεων, εφόσον υπάρχουν, (ii) εφάπαξ επαλήθευση από τις ΕθνΚΤ, τις εποπτικές αρχές ή τους εξωτερικούς ελεγκτές των διαδικασιών μέσω των οποίων ο αντισυμβαλλόμενος υποβάλλει προς το Ευρωσύστημα τις πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη των δανειακών απαιτήσεων και (iii) δειγματοληπτικό έλεγχο, από τις ΕθνΚΤ, τα αρμόδια μητρώα πιστώσεων, τις εποπτικές αρχές ή τους εξωτερικούς ελεγκτές, της ποιότητας και της ακρίβειας της υπεύθυνης δήλωσης.

  Στο πλαίσιο της ανά τρίμηνο υπεύθυνης δήλωσης που αναφέρεται στο στοιχείο (i) ανωτέρω, οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος υποχρεούνται να παρέχουν γραπτώς τα εξής:

  — διαβεβαίωση ότι οι δανειακές απαιτήσεις που υποβάλλονται στην ΕθνΚΤ πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας τα οποία εφαρμόζει το Ευρωσύστημα,

  — διαβεβαίωση ότι καμία δανειακή απαίτηση που υποβάλλεται ως υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο δεν χρησιμοποιείται ταυτόχρονα ως ασφάλεια υπέρ οποιουδήποτε τρίτου ούτε θα χρησιμοποιηθεί από τον αντισυμβαλλόμενο ως ασφάλεια υπέρ οποιουδήποτε τρίτου·

    και

  — διαβεβαίωση ότι θα γνωστοποιήσουν στην αρμόδια ΕθνΚΤ αμέσως και το αργότερο έως το τέλος της επόμενης εργάσιμης ημέρας οποιοδήποτε γεγονός που θα επηρέαζε ουσιωδώς την πραγματική συμβατική σχέση μεταξύ του αντισυμβαλλομένου και της εν λόγω ΕθνΚΤ, ιδίως πρόωρη, μερική ή ολική αποπληρωμή, υποβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας και ουσιώδεις μεταβολές των όρων που διέπουν τη δανειακή απαίτηση.

  Για την πραγματοποίηση των ελέγχων που αναγράφονται στα (ii) και (iii) ανωτέρω (εφάπαξ επαλήθευση και δειγματοληπτικοί έλεγχοι), οι εποπτικές αρχές, οι ΕθνΚΤ ή οι εξωτερικοί ελεγκτές πρέπει να διαθέτουν εξουσιοδότηση – είτε συμβατική, εάν χρειάζεται, είτε σύμφωνα με τις εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις – να διενεργούν αυτή την έρευνα.

— *Κοινοποίηση στον οφειλέτη σχετικά με την παροχή της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας ή καταχώρηση της εν λόγω παροχής σε μητρώο*: Ως προς την κοινοποίηση στον οφειλέτη σχετικά με την παροχή της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας, λαμβανομένων υπόψη των ιδιομορφιών των διαφόρων δικαιακών συστημάτων, απαιτούνται τα εξής:

  α) Σε ορισμένα κράτη-μέλη όπου η κοινοποίηση στον οφειλέτη σχετικά με την παροχή της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας είναι προϋπόθεση για την έγκυρη σύσταση της ασφάλειας με βάση το εθνικό δίκαιο, κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση, η εκ των προτέρων ενημέρωση του οφειλέτη θα αποτελεί νομική προϋπόθεση για την καταλληλότητα της δανειακής απαίτησης. Η εκ των προτέρων κοινοποίηση στον οφειλέτη ως προϋπόθεση καταλληλότητας σημαίνει ότι ο οφειλέτης πρέπει να ενημερώνεται από τον αντισυμβαλλόμενο ή την ΕθνΚΤ (κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση) ότι η δανειακή απαίτηση παρέχεται ως ασφάλεια από τον αντισυμβαλλόμενο υπέρ της ΕθνΚΤ πριν ή ταυτόχρονα με την παροχή αυτή.

  β) Σε ορισμένα άλλα κράτη-μέλη όπου η καταχώρηση και δημοσίευση της παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας είναι προϋπόθεση για την έγκυρη σύσταση ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, προϋπόθεση για την προνομιακή κατάταξη της δανειακής απαίτησης βάσει του εθνικού δικαίου, κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση, η εν

▼M5

λόγω καταχώρηση θα πρέπει να πραγματοποιείται πριν ή ταυτόχρονα με την παροχή αυτή.

γ) Τέλος, σε όσα κράτη-μέλη δεν απαιτείται η κατά τα α) και β) ανωτέρω εκ των προτέρων ενημέρωση του οφειλέτη ή η καταχώρηση της παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση, απαιτείται εκ των υστέρων ενημέρωση του οφειλέτη. Η εκ των υστέρων κοινοποίηση στον οφειλέτη σημαίνει ότι ο οφειλέτης πρέπει να ενημερώνεται από τον αντισυμβαλλόμενο ή την ΕθνΚΤ (κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση) ότι η δανειακή απαίτηση παρέχεται ως ασφάλεια από τον αντισυμβαλλόμενο υπέρ της ΕθνΚΤ αμέσως μετά την επέλευση ενός πιστωτικού γεγονότος. Ως «πιστωτικό γεγονός» νοείται αθέτηση υποχρέωσης πιστούχου ή άλλο παρόμοιο συμβάν όπως ειδικότερα ορίζεται στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση.

Η υποχρέωση κοινοποίησης στον οφειλέτη δεν ισχύει εάν οι δανειακές απαιτήσεις είναι τίτλοι εις τον κομιστή για τους οποίους δεν απαιτείται κοινοποίηση με βάση το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο. Σ' αυτές τις περιπτώσεις απαιτείται μεταβίβαση του σώματος των τίτλων εις τον κομιστή προς τις ΕθνΚΤ πριν ή ταυτόχρονα με την παροχή τους ως ασφάλειας.

Τα ανωτέρω αποτελούν ελάχιστες υποχρεώσεις. Οι ΕθνΚΤ δύνανται με απόφασή τους να ορίσουν ότι απαιτείται εκ των προτέρων κοινοποίηση στον οφειλέτη ή καταχώρηση και δημοσίευση και σε άλλες περιπτώσεις πέραν των ως άνω αναφερομένων, κατά τα προβλεπόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση.

— *Απουσία περιορισμών που απορρέουν από το τραπεζικό απόρρητο και την εμπιστευτικότητα*: Ο αντισυμβαλλόμενος δεν θα πρέπει να υποχρεούται να λάβει την έγκριση του οφειλέτη προκειμένου να αποκαλύψει πληροφορίες σχετικά με τη δανειακή απαίτηση και τον οφειλέτη, εφόσον αυτές οι πληροφορίες απαιτούνται από το Ευρωσύστημα για να διασφαλίσει η σύσταση έγκυρης ασφάλειας επί δανειακών απαιτήσεων και η δυνατότητα ταχείας ρευστοποίησης των δανειακών απαιτήσεων σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλομένου. Ο αντισυμβαλλόμενος και ο οφειλέτης θα συνομολογούν συμβατικώς ότι ο οφειλέτης ανεπιφύλακτα συναινεί ώστε να αποκαλυφθούν προς το Ευρωσύστημα τα εν λόγω στοιχεία σχετικά με τις δανειακές απαιτήσεις και τον οφειλέτη. Τέτοιου είδους συμφωνία δεν είναι αναγκαία εφόσον δεν υπάρχουν κανόνες που να περιορίζουν την παροχή αυτών των πληροφοριών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση.

— *Απουσία περιορισμών σχετικά με την παροχή της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας*: Οι αντισυμβαλλόμενοι οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι δανειακές απαιτήσεις είναι πλήρως μεταβιβάσιμες και μπορούν χωρίς περιορισμούς να χρησιμοποιηθούν ως ασφάλεια υπέρ του Ευρωσυστήματος. Στη σύμβαση από την οποία απορρέει η δανειακή απαίτηση ή σε άλλες συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ του αντισυμβαλλομένου και του οφειλέτη δεν θα πρέπει να περιέχονται περιοριστικοί όροι όσον αφορά την παροχή της δανειακής απαίτησης, εκτός εάν η εθνική νομοθεσία ειδικώς προβλέπει την προνομιακή κατάταξη του Ευρωσυστήματος ως πιστωτού σε σχέση με την παροχή της ασφάλειας, ανεξαρτήτως τυχόν συμβατικών περιορισμών.

— *Απουσία περιορισμών σχετικά με τη ρευστοποίηση της δανειακής απαίτησης*: Στη σύμβαση από την οποία απορρέει η δανειακή απαίτηση ή σε άλλες συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ του αντισυμβαλλομένου και του οφειλέτη δεν θα πρέπει να περιέχονται περιορισμοί όσον αφορά τη ρευστοποίηση της δανειακής απαίτησης που χρησιμοποιείται ως ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων όρων που θέτουν τυπικές, χρονικές ή άλλες προϋποθέσεις για τη ρευστοποίηση.

▼B

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΚΟΙΝΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

I. **Συμπληρωματικά ελάχιστα κοινά χαρακτηριστικά που εφαρμόζονται στο σύνολο των ρυθμίσεων που αφορούν πράξεις νομισματικής πολιτικής**

1. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ διασφαλίζουν την εφαρμογή των συνήθων όρων ή προϋποθέσεων αυτής στις πράξεις νομισματικής πολιτικής.

2. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ διασφαλίζουν ότι αυτή είναι σε θέση να υλοποιεί κάθε τροποποίηση του πλαισίου της νομισματικής πολιτικής χωρίς περιττή καθυστέρηση, ενώ μέριμνα λαμβάνεται για τη γνωστοποίηση των εν λόγω τροποποιήσεων στους αντισυμβαλλομένους, με σαφή αναφορά στη χρονική στιγμή κατά την οποία αυτές αποκτούν νομική ισχύ.

3. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ ορίζουν ότι όλες οι πληρωμές που αφορούν πράξεις νομισματικής πολιτικής (εκτός από τις πληρωμές σε ξένο νόμισμα που αφορούν πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων) γίνονται σε ευρώ.

4. Εφόσον κρίνεται απαραίτητη η υπαγωγή σε ενιαία συμβατική ρύθμιση του συνόλου των συναλλαγών που συνάπτονται στο πλαίσιο μιας σύμβασης ή/και η κατάρτιση της εν λόγω σύμβασης ως σύμβασης-πλαισίου, με σκοπό την αποτελεσματικότητα της εκκαθάρισης και του συμψηφισμού, περιλαμβάνεται πρόβλεψη σε σχετική διάταξη.

5. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ διασφαλίζουν τη θέσπιση, στη σχέση μεταξύ της ΕθνΚΤ και των αντισυμβαλλομένων της, κατάλληλων και σαφών κανόνων ως προς τη χρήση του έγγραφου τύπου (συμπεριλαμβανομένης της επιβεβαίωσης των όρων των συναλλαγών), των μέσων μεταφοράς δεδομένων, καθώς και των μέσων και λεπτομερειών επικοινωνίας.

6. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ προβλέπουν, ως ελάχιστο περιεχόμενο, γεγονότα τα οποία συνιστούν λόγους λύσης της εκάστοτε σύμβασης και τα οποία δεν διαφέρουν ουσιωδώς από τα ακόλουθα:

α) απόφαση αρμόδιας δικαστικής ή άλλης αρχής για την υπαγωγή του αντισυμβαλλομένου σε διαδικασία εκκαθάρισης ή για τον διορισμό εκκαθαριστή ή προσώπου με ανάλογη ιδιότητα ή για την υπαγωγή του αντισυμβαλλομένου σε οποιαδήποτε άλλη ανάλογη διαδικασία· ή

β) απόφαση αρμόδιας δικαστικής ή άλλης αρχής για την εφαρμογή μέτρων εξυγίανσης ή άλλης ανάλογης διαδικασίας επί του αντισυμβαλλομένου, με σκοπό τη διαφύλαξη ή ανόρθωση της οικονομικής του κατάστασης και την αποτροπή λήψης αποφάσεων του είδους που αναφέρεται παραπάνω, στο στοιχείο α)· ή

γ) έγγραφη δήλωση του αντισυμβαλλομένου περί αδυναμιας του να εξοφλήσει, εν όλω ή εν μέρει, τις οφειλές του ή να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από πράξεις νομισματικής πολιτικής ή εξώδικος διακανονισμός με τους πιστωτές ή ύπαρξη περίπτωσης όπου ο αντισυμβαλλόμενος είναι ή θεωρείται αφερέγγυος ή θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να εξοφλήσει τις οφειλές του· ή

δ) διαδικαστικά βήματα που αποτελούν προστάδιο απόφασης λαμβανομένης στο πλαίσιο των προαναφερθέντων στοιχείων α) και β)· ή

ε) εσφαλμένη ή αναληθής δήλωση δεσμευτικού χαρακτήρα ή άλλη προσυμβατική δήλωση, στην οποία προέβη ο αντισυμβαλλόμενος ή στην οποία θεωρείται ότι αυτός προέβη, δυνάμει κειμένων νομικών διατάξεων· ή

▼M7

στ) αναστολή ή ανάκληση της άδειας του αντισυμβαλλομένου να διεξάγει δραστηριότητες είτε δυνάμει της οδηγίας 2006/48/ΕΚ ή της οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και

▼M7

93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([1]), όπως αυτές εφαρμόζονται στα οικεία κράτη μέλη του Ευρωσυστήματος· ή

▼B

ζ) αναστολή ή αποκλεισμός της συμμετοχής του αντισυμβαλλομένου σε οποιοδήποτε σύστημα ή μηχανισμό πληρωμών, μέσω των οποίων διενεργούνται οι πληρωμές στο πλαίσιο των πράξεων νομισματικής πολιτικής ή (με εξαίρεση τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων) αναστολή ή αποκλεισμός της συμμετοχής αυτού σε οποιοδήποτε σύστημα διακανονισμού χρεογράφων που χρησιμοποιείται για τον διακανονισμό των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος· ή

▼M7

η) λήψη, έναντι του αντισυμβαλλομένου, μέτρων παρόμοιων με τα αναφερόμενα στα άρθρα 30, 31, 33 και 34 της οδηγίας 2006/48/ΕΚ· ή

▼B

θ) (σε ό,τι αφορά αντιστρεπτέες συναλλαγές) μη συμμόρφωση του αντισυμβαλλομένου προς τις διατάξεις που αφορούν μέτρα ελέγχου κινδύνων· ή

ι) (σε ό,τι αφορά πράξεις επαναγοράς) μη καταβολή από τον αντισυμβαλλόμενο του τιμήματος αγοράς ή του τιμήματος επαναγοράς ή μη παράδοση περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν αντικείμενο αγοράς ή επαναγοράς ή (σε ό,τι αφορά δάνεια καλυπτόμενα από ασφάλεια) μη παράδοση από τον αντισυμβαλλόμενο των περιουσιακών στοιχείων ή μη επιστροφή της πίστωσης κατά τις συμφωνηθείσες ημερομηνίες για την πραγματοποίηση των σχετικών παραδόσεων ή καταβολών· ή

ια) (σε ό,τι αφορά πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων και καταθέσεις προθεσμίας) μη καταβολή από τον αντισυμβαλλόμενο του ποσού σε ευρώ ή (σε ό,τι αφορά πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων) του ποσού στο ξένο νόμισμα κατά τις συμφωνηθείσες ημερομηνίες για την πραγματοποίηση των σχετικών καταβολών· ή

ιβ) επέλευση, στο πρόσωπο του αντισυμβαλλομένου, γεγονότος που συνιστά λόγο λύσης (όχι ουσιωδώς διαφορετικού από τα οριζόμενα στο παρόν σημείο 6) στο πλαίσιο σύμβασης συναφθείσας με μέλος του Ευρωσυστήματος για τη διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων ή των ιδίων κεφαλαίων του τελευταίου· ή

ιγ) μη παροχή από τον αντισυμβαλλόμενο συναφών πληροφοριών, με αποτέλεσμα την πρόκληση σοβαρών συνεπειών στην ΕθνΚΤ· ή

ιδ) μη εκπλήρωση από τον αντισυμβαλλόμενο οποιασδήποτε άλλης υποχρέωσής του στο πλαίσιο ρυθμίσεων επί αντιστρεπτέων συναλλαγών και πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων και (εάν είναι δυνατή η επανόρθωση από την πλευρά του) μη επανόρθωση της κατάστασης εντός 30 το πολύ ημερών από τη σχετική πρόσκληση της ΕθνΚΤ προς αυτόν για επανόρθωση, στην περίπτωση συναλλαγών καλυπτόμενων από ασφάλεια, και δέκα το πολύ ημερών, στην περίπτωση πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων· ή

ιε) επέλευση, στο πρόσωπο του αντισυμβαλλομένου, γεγονότος που συνιστά λόγο λύσης στο πλαίσιο σύμβασης συναφθείσας με οποιοδήποτε άλλο μέλος του Ευρωσυστήματος για την άσκηση πράξεων νομισματικής πολιτικής, συνεπεία του οποίου το εν λόγω μέλος του Ευρωσυστήματος άσκησε το δικαίωμά του για καταγγελία κάθε συναλλαγής συναφθείσας στο πλαίσιο της παραπάνω σύμβασης.

▼M7

ιστ) ο αντισυμβαλλόμενος υπόκειται σε δέσμευση κεφαλαίων ή/και σε άλλα μέτρα περιοριστικά της δυνατότητας χρήσης των κεφαλαίων του που επιβάλλει η Κοινότητα; ή

ιζ) ο αντισυμβαλλόμενος υπόκειται σε δέσμευση κεφαλαίων ή/και σε άλλα μέτρα περιοριστικά της δυνατότητας χρήσης των κεφαλαίων του που επιβάλλει κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2 της συνθήκης; ή

([1]) ΕΕ L 145 της 30.4.2004, σ. 1.

▼M7

ιη) το σύνολο ή σημαντικό μέρος των περιουσιακών στοιχείων του αντισυμβαλλομένου έχει δεσμευθεί ή κατασχεθεί ή υπόκειται σε οποιαδήποτε άλλη διαδικασία που αποσκοπεί στην προστασία του δημόσιου συμφέροντος ή των δικαιωμάτων των πιστωτών του αντισυμβαλλομένου· ή

ιθ) το σύνολο ή σημαντικό μέρος των περιουσιακών στοιχείων του αντισυμβαλλομένου έχει μεταβιβασθεί σε άλλο φορέα· ή

κ) κάθε άλλο γεγονός που συνέβη, ή επίκειται η επέλευσή του, και το οποίο μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την εκπλήρωση από πλευράς του αντισυμβαλλομένου των υποχρεώσεων που υπέχει βάσει της συμφωνίας την οποία έχει συνάψει προς το σκοπό της άσκησης πράξεων νομισματικής πολιτικής ή βάσει κάθε άλλου κανόνα που διέπει τις σχέσεις μεταξύ αυτού και οποιασδήποτε κεντρικής τράπεζας του Ευρωσυστήματος.

Τα αποτελέσματα στο στοιχείο α) επέρχονται πάντα αυτοδικαίως. Τα αποτελέσματα στα στοιχεία β) και γ) είναι δυνατόν να επέρχονται αυτοδικαίως, όχι όμως και στα στοιχεία δ) έως ιε), οπότε ενεργοποιούνται βάσει διακριτικής ευχέρειας (δηλαδή μόνο κατόπιν επίδοσης σχετικής κοινοποίησης του γεγονότος που συνιστά λόγο λύσης). Η κοινοποίηση αυτή του λόγου λύσης δύναται να προβλέπει μέγιστη περίοδο χάριτος τριών εργάσιμων ημερών για την αποκατάσταση του σχετικού γεγονότος που συνιστά λόγο λύσης. Για γεγονότα που συνιστούν λόγους λύσης και που κρίνονται στο πλαίσιο διακριτικής ευχέρειας, οι διατάξεις οι σχετικές με την άσκηση της εν λόγω διακριτικής ευχέρειας προσδιορίζουν με σαφήνεια τα αποτελέσματα της άσκησής της.

7. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μία ΕθνΚΤ θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι σε περίπτωση επέλευσης λόγου λύσης, η ΕθνΚΤ νομιμοποιείται να ασκήσει τα ακόλουθα δικαιώματα: να αναστείλει ή να αποκλείσει την πρόσβαση του αντισυμβαλλομένου σε δραστηριότητες της ανοιχτής αγοράς, να αναστείλει ή να αποκλείσει την πρόσβαση του αντισυμβαλλομένου στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος, να λύσει διά καταγγελίας όλες τις εκκρεμείς συμφωνίες και συναλλαγές ή να αξιώσει επίσπευση της ικανοποίησης των απαιτήσεων που δεν έχουν ακόμη καταστεί ληξιπρόθεσμες ή τελούν υπό όρο ή αίρεση. Επιπλέον, η ΕθνΚΤ νομιμοποιείται να λάβει τα ακόλουθα μέτρα αποκατάστασης: να χρησιμοποιήσει τις καταθέσεις του αντισυμβαλλομένου στην ΕθνΚΤ για το συμψηφισμό απαιτήσεών της εναντίον αυτού, να αναστείλει την εκπλήρωση υποχρεώσεών της έναντι του αντισυμβαλλομένου έως ότου ικανοποιηθεί η απαίτησή της εναντίον του, να απαιτήσει τόκους υπερημερίας ή να απαιτήσει από τον αντισυμβαλλόμενο αποζημίωση για τυχόν ζημίες που επέρχονται συνεπεία της επέλευσης στο πρόσωπό του λόγων λύσης. Επιπλέον, οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μία ΕθνΚΤ θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι σε περίπτωση επέλευσης γεγονότος που συνιστά λόγο λύσης, η εν λόγω ΕθνΚΤ νομιμοποιείται να ρευστοποιήσει χωρίς περιττή καθυστέρηση όλα τα παρασχεθέντα ως ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία, κατά τρόπο ώστε να ικανοποιηθεί μέχρι το ποσό της χορηγηθείσας πίστωσης, εάν ο αντισυμβαλλόμενος δεν προβεί σε άμεσο διακανονισμό του αρνητικού υπολοίπου του. Προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιόμορφη εφαρμογή των μέτρων που επιβάλλονται, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ δύναται να αποφασίζει σχετικά με τα μέτρα αποκατάστασης, περιλαμβανομένης της αναστολής ή του αποκλεισμού της πρόσβασης στις λειτουργίες της ανοιχτής αγοράς ή τις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος.

▼B

8. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ διασφαλίζουν ότι αυτή είναι σε θέση να λαμβάνει κάθε σχετική πληροφορία από τους αντισυμβαλλομένους σε ό,τι αφορά τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

9. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ προβλέπουν ότι όλες οι κοινοποιήσεις ή λοιπές ανακοινώσεις λαμβάνουν έγγραφη ή/και ηλεκτρονική μορφή. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ αναφέρουν ρητά τον τρόπο επίδοσης των κοινοποιήσεων ή λοιπών ανακοινώσεων και τον χρόνο έναρξης της ισχύος τους. Η περίοδος που μεσολαβεί έως την έναρξη της ισχύος τους δεν θα πρέπει να είναι τόσο μακρά ώστε να αλλοιώνει το οικονομικό αποτέλεσμα των ρυθμίσεων ως συνόλου. Ειδικότερα, η επιβεβαίωση παρέχεται και ελέγχεται αμέσως.

▼B

10. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ ορίζουν ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του αντισυμβαλλομένου δεν δύνανται να εκχωρούνται, να βαρύνονται με δικαιώματα εμπράγματης ή άλλου είδους ασφάλειας ή να διατίθενται με άλλο τρόπο από τον αντισυμβαλλόμενο, χωρίς τη γραπτή συγκατάθεση της ΕθνΚΤ.

11. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ προβλέπουν ότι μόνο η ΕθνΚΤ και ο συγκεκριμένος αντισυμβαλλόμενος αντλούν δικαιώματα και υποχρεώσεις από τη συναλλαγή (λαμβανομένων, ωστόσο, υπόψη και των σχέσεων μεταξύ των ΕθνΚΤ (ή/και της ΕΚΤ) που προκύπτουν από τη διασυνοριακή χρήση επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και —όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο— των πράξεων που εκτελούνται με αντισυμβαλλομένους που ασκούν δραστηριότητα μέσω ενός ιδρύματος διαμεσολάβησης).

12. Οι σχετικές συμβατικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ ορίζουν ως εφαρμοστέο δίκαιο για τις σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις της ΕθνΚΤ και για όλες τις συναλλαγές που διενεργούνται στο πλαίσιο των εν λόγω ρυθμίσεων (με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου η διασυνοριακή χρήση επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων επιβάλλει διαφορετική ρύθμιση) το δίκαιο του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένη η ΕθνΚΤ, και ως αρμόδια για την επίλυση των διαφορών τα τακτικά δικαστήρια του εν λόγω κράτους μέλους, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

13. Οι ρυθμίσεις περί καταθέσεων προβλέπουν ότι ο διακανονισμός (τόσο η αποδοχή όσο και η επιστροφή) των καταθέσεων προθεσμίας πραγματοποιείται κατά τις ημέρες που ειδικότερα ορίζονται στην πραγματοποιούμενη από την ΕθνΚΤ αναγγελία της πράξης κατάθεσης.

II. **Συμπληρωματικά ελάχιστα κοινά χαρακτηριστικά που εφαρμόζονται στις αντιστρεπτές συναλλαγές**

Χαρακτηριστικά κοινά σε όλες τις αντιστρεπτές συναλλαγές

14. Η ημερομηνία του αντιστρεπτέου σκέλους της συναλλαγής ορίζεται κατά την έναρξη κάθε συναλλαγής.

15. ►**M6** Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μία ΕθνΚΤ ορίζουν ως «εργάσιμη ημέρα», στο πλαίσιο της υποχρέωσης για εκτέλεση μίας πληρωμής, οποιαδήποτε ημέρα κατά την οποία το TARGET2 ►**M7** ———— ◄ βρίσκεται σε λειτουργική ετοιμότητα για την εκτέλεση της εν λόγω πληρωμής και, στο πλαίσιο της υποχρέωσης για παράδοση των περιουσιακών στοιχείων, κάθε ημέρα κατά την οποία τα συστήματα διακανονισμού τίτλων, μέσω των οποίων πρέπει να γίνει η παράδοση, βρίσκονται σε λειτουργία για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων, στον τόπο όπου πρόκειται να γίνει η παράδοση των σχετικών τίτλων. ◄

16. Οι μηχανισμοί μετατροπής σε ευρώ ποσών εκφρασμένων σε άλλο νόμισμα καθορίζουν ως εφαρμοστέα ισοτιμία μετατροπής την ημερήσια συναλλαγματική ισοτιμία αναφοράς της ΕΚΤ για το ευρώ ή, ελλείψει αυτής, την άμεση συναλλαγματική ισοτιμία που υποδεικνύει η ΕΚΤ για την πώληση ευρώ έναντι αγοράς άλλου νομίσματος, την εργάσιμη ημέρα που προηγείται της ημέρας διενέργειας της μετατροπής.

Χαρακτηριστικά αποκλειστικά των πράξεων επαναγοράς

17. Η πώληση επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων γίνεται έναντι καταβολής μετρητών σε ευρώ, με ταυτόχρονη συμφωνία για επαναπώληση ομοειδών περιουσιακών στοιχείων έναντι καταβολής μετρητών σε ευρώ, σε καθορισμένη ημερομηνία.

18. Στο πλαίσιο της υποχρέωσης επαναπώλησης ομοειδών περιουσιακών στοιχείων, ορίζονται ως ομοειδή τα περιουσιακά στοιχεία του ίδιου εκδότη, που αποτελούν μέρος της ίδιας έκδοσης (ανεξάρτητα από την ημερομηνία έκδοσης) και είναι του ίδιου τύπου, της ίδιας ονομαστικής αξίας και περιγραφής, καθώς και του ίδιου ποσού με εκείνα προς τα οποία γίνεται η σύγκριση. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία προς τα οποία γίνεται η σύγκριση μετατραπούν σε περιουσιακά στοιχεία διαφορετικής κατηγορίας ή μεταβληθεί το νόμισμα στο οποίο είναι εκφρασμένα ή ασκηθεί δικαίωμα αγοράς επ' αυτών, ο ορισμός των ομοειδών περιουσιακών στοιχείων πρέπει να προσαρμόζεται αναλόγως, ώστε να περιλαμβάνει: σε περίπτωση μετατροπής, τα περιουσιακά εκείνα στοιχεία στα οποία έχουν μετατραπεί τα αρχικά περιουσιακά στοιχεία· σε περίπτωση άσκησης δικαιώματος αγοράς επί περιουσιακών στοιχείων, στοιχεία ομοειδή των καταβεβλημένων περιουσιακών στοιχείων, εφόσον ο

▼B

πωλητής έχει καταβάλει στον αγοραστή ποσό ίσο με την αξία του ασκηθέντος δικαιώματος αγοράς· σε περίπτωση περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν εκφραστεί σε άλλο νόμισμα, περιουσιακά στοιχεία ομοειδή εκείνων που προκύπτουν από την επανέκφραση, πλέον χρηματικού ποσού ίσου με τη διαφορά που ενδεχομένως προκύπτει μεταξύ της αξίας των περιουσιακών στοιχείων πριν και μετά την επανέκφρασή τους.

19. Τα γεγονότα που συνιστούν λόγους λύσης και που νομιμοποιούν την ΕθνΚΤ να λύσει και να εκκαθαρίσει όλες τις εκκρεμείς συναλλαγές δεν διαφέρουν ουσιωδώς από τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του σημείου 6 γεγονότα.

20. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ περιλαμβάνουν διατάξεις για τον συμψηφισμό, οι οποίες αποβλέπουν στην επίτευξη οικονομικών αποτελεσμάτων ισοδύναμων με αυτά που περιγράφονται ακολούθως.

α) Με την επέλευση του γεγονότος που συνιστά λόγο λύσης, θεωρείται ότι επέρχεται αυτομάτως η ημερομηνία επαναγοράς για κάθε συναλλαγή, με την επιφύλαξη δε των ακόλουθων διατάξεων όλα τα ομοειδή πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία καθίστανται αμέσως παραδοτέα [και κατά τρόπο ώστε η εκπλήρωση των αντίστοιχων υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών για παράδοση των περιουσιακών στοιχείων και καταβολή του τιμήματος επαναγοράς για κάθε επαναγοραζόμενο περιουσιακό στοιχείο να πραγματοποιείται αποκλειστικά κατά τα οριζόμενα στο στοιχείο β), ακολούθως] ή, εναλλακτικά, λύεται η πράξη επαναγοράς.

β) i) Οι σε περίπτωση λύσης αγοραίες αξίες των επαναγορασθέντων περιουσιακών στοιχείων και όλων των ομοειδών περιουσιακών στοιχείων που πρόκειται να μεταβιβαστούν, καθώς και το καταβλητέο από κάθε συμβαλλόμενο τίμημα επαναγοράς, καθορίζονται από την ΕθνΚΤ για όλες τις συναλλαγές με βάση την ημερομηνία επαναγοράς.

ii) ►**M6** Με βάση τα ποσά που καθορίζονται με αυτόν τον τρόπο η ΕθνΚΤ οφείλει να υπολογίζει τα εκατέρωθεν οφειλόμενα ποσά βάσει της ημερομηνίας επαναγοράς. Τα ποσά που οφείλουν οι συμβαλλόμενοι από τη μεταξύ τους σχέση πρέπει να συμψηφίζονται, μόνο δε το καθαρό υπόλοιπο που προκύπτει καθίσταται ληξιπρόθεσμο και απαιτητό από το δικαιούχο την επομένη ημέρα κατά την οποία το TARGET2 βρίσκεται σε λειτουργική ετοιμότητα για την εκτέλεση πληρωμής. Για τους σκοπούς αυτού του υπολογισμού, όσα ποσά δεν είναι εκφρασμένα σε ευρώ πρέπει να μετατρέπονται σε ευρώ κατά τη σχετική ημερομηνία, με βάση την υπολογιζόμενη σύμφωνα με το σημείο 16 ισοτιμία. ◄

γ) Ως «αγοραία αξία σε περίπτωση λύσης» νοείται, σε σχέση με οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία, σε οποιαδήποτε ημερομηνία:

i) η αγοραία αξία των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων κατά το χρόνο αποτίμησης σε περίπτωση λύσης, που υπολογίζεται με βάση την πιο αντιπροσωπευτική τιμή κατά την εργάσιμη ημέρα που προηγείται της ημερομηνίας αποτίμησης ή

ii) σε περίπτωση που δεν υφίσταται αντιπροσωπευτική τιμή επί συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου κατά την εργάσιμη ημέρα που προηγείται της ημερομηνίας αποτίμησης, η τελευταία τιμή διαπραγμάτευσης. Εάν δεν υφίσταται τιμή διαπραγμάτευσης, η ΕθνΚΤ καθορίζει μια τιμή, λαμβάνοντας υπόψη την τελευταία τιμή που είχε καθοριστεί για το περιουσιακό στοιχείο στην αγορά αναφοράς ή

iii) σε περίπτωση περιουσιακών στοιχείων για τα οποία δεν υφίσταται αγοραία αξία, η αξία η οποία εξευρίσκεται βάσει οποιασδήποτε άλλης πρόσφορης μεθόδου αποτίμησης ή

iv) εάν η ΕθνΚΤ, πριν από το χρόνο αποτίμησης σε περίπτωση λύσης, έχει πωλήσει τα περιουσιακά στοιχεία ή τα ομοειδή περιουσιακά στοιχεία στην αγοραία τιμή, το καθαρό προϊόν της πώλησης, μετά από αφαίρεση όλων των συνήθων εξόδων, αμοιβών και δαπανών που η πώληση συνεπάγεται, ενώ ο υπολογισμός διενεργείται και τα ποσά καθορίζονται από την ΕθνΚΤ.

21. Εάν οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ περιλαμβάνουν οποιαδήποτε διάταξη για την αντικατάσταση της

▼B

ασφάλειας, διασφαλίζουν την εξακολούθηση της συμμόρφωσης προς τα απαιτούμενα μέτρα ελέγχου κινδύνων.

22. Εάν οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ περιλαμβάνουν οποιαδήποτε διάταξη για περιθώρια καταβλητέα (ή επιστρεπτέα) σε μετρητά, προβλέπεται ότι κάθε περαιτέρω υποχρέωση επιστροφής (ή παροχής) περιθωρίων ικανοποιείται πρώτα από τη χρήση μετρητών μέχρι το αυτό ποσό (πλέον κάθε συναφούς τόκου).

Χαρακτηριστικά αποκλειστικά των ρυθμίσεων δανείων που καλύπτονται από ασφάλεια

23. Τα περιουσιακά στοιχεία που παρέχονται ως ασφάλεια (π.χ. ως ενέχυρο) στο πλαίσιο μίας ρύθμισης δανείου που καλύπτεται από ασφάλεια πρέπει, από νομική άποψη, να είναι ρευστοποιήσιμα, ελεύθερα από προνομιακές απαιτήσεις επ' αυτών. Δεν θα πρέπει να είναι δυνατή για κανέναν τρίτο (συμπεριλαμβανομένου του φορέα ρευστοποίησης σε περίπτωση αφερεγγυότητας) η παρέμβαση και επιτυχής διεκδίκηση των ενεχυρασθέντων περιουσιακών στοιχείων (σε περίπτωση μη ύπαρξης απάτης) ή οποιουδήποτε δικαιώματος που σχετίζεται με αυτά.

24. Η ΕθνΚΤ, από νομική άποψη, θα πρέπει να είναι σε θέση να προβαίνει σε ανάκτηση της οικονομικής αξίας των ενεχυρασθέντων περιουσιακών στοιχείων, μέσω μίας διαδικασίας παροχής ρευστότητας υπό προκαθορισμένες περιστάσεις, οι οποίες δεν διαφέρουν ουσιωδώς από τις προβλεπόμενες στο σημείο 6 και οι οποίες αντιστοιχούν στις περιστάσεις υπό τις οποίες μια ΕθνΚΤ δύναται να θεωρήσει τον αντισυμβαλλόμενο ως αθετούν μέρος, στο πρόσωπο του οποίου επέρχεται λόγος λύσης στο πλαίσιο των ρυθμίσεων επαναγοράς.

25. Οι ρυθμίσεις δανείων που καλύπτονται από ασφάλεια προβλέπουν τη δυνατότητα παράτασης της διάρκειας των ενδοημερησίων πράξεων, κατά τρόπο ώστε αυτές να καθίστανται πράξεις εικοσιτετραώρου.

III. **Συμπληρωματικά ελάχιστα κοινά χαρακτηριστικά που εφαρμόζονται στις συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων**

26. Κάθε συναλλαγή νοείται ως άμεση και ταυτόχρονα προθεσμιακή αγορά και πώληση ευρώ έναντι ξένου νομίσματος.

27. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ περιλαμβάνουν διάταξη σχετικά με το χρόνο και τους μηχανισμούς μεταφοράς πληρωμών. Η ημερομηνία της προθεσμιακής πώλησης/αγοράς ορίζεται κατά τη συνομολόγηση κάθε συναλλαγής.

28. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ ορίζουν το ξένο νόμισμα, την άμεση ισοτιμία, την προθεσμιακή ισοτιμία, την ημερομηνία μεταβίβασης και επαναμεταβίβασης ως εξής:

α) ως «ξένο νόμισμα» νοείται κάθε νόμιμο νόμισμα πλην του ευρώ·

β) ως «άμεση ισοτιμία» στο πλαίσιο κάθε συγκεκριμένης συναλλαγής νοείται η εφαρμοζόμενη ισοτιμία (όπως υπολογίζεται σύμφωνα με το σημείο 16) για τη μετατροπή του εκφρασμένου σε ευρώ ποσού στο ποσό του ξένου νομίσματος της εν λόγω συναλλαγής· το τελευταίο είναι το ποσό που υποχρεούται να μεταβιβάσει ο ένας συμβαλλόμενος στον άλλο κατά την ημερομηνία μεταβίβασης, έναντι καταβολής του ισοδύναμου ποσού σε ευρώ· η εν λόγω ισοτιμία καθορίζεται στην επιβεβαίωση·

γ) ως «προθεσμιακή ισοτιμία» νοείται η ισοτιμία που υπολογίζεται σύμφωνα με το σημείο 16 και εφαρμόζεται για τη μετατροπή του εκφρασμένου σε ευρώ ποσού στο ποσό του ξένου νομίσματος που ένας συμβαλλόμενος υποχρεούται να μεταβιβάσει στον άλλο κατά την ημερομηνία επαναμεταβίβασης, έναντι καταβολής του ισοδύναμου ποσού σε ευρώ. Η εν λόγω ισοτιμία καθορίζεται στην επιβεβαίωση και προσδιορίζεται στις σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει η κάθε ΕθνΚΤ·

δ) ως «ποσό επαναμεταβίβασης σε ξένο νόμισμα» νοείται το ποσό σε ξένο νόμισμα που απαιτείται για την αγορά του εκφρασμένου σε ευρώ ποσού κατά την ημερομηνία επαναμεταβίβασης·

ε) ως «ημερομηνία μεταβίβασης» στο πλαίσιο κάθε συγκεκριμένης συναλλαγής νοείται η ημερομηνία (και, κατά περίπτωση, η συγκεκριμένη ώρα της ημέρας) κατά την οποία πρόκειται να εκτελεστεί η μεταβίβαση του ποσού σε ευρώ από τον ένα συμβαλλόμενο στον άλλο, η οποία, προς άρση των αμφιβολιών, θα είναι η ημερομηνία

▼B

(και, κατά περίπτωση, η συγκεκριμένη ώρα της ημέρας) κατά την οποία τα μέρη έχουν συμφωνήσει ότι θα πραγματοποιηθεί ο διακανονισμός της μεταβίβασης του ποσού σε ευρώ·

στ) ως «ημερομηνία επαναμεταβίβασης» νοείται, στο πλαίσιο κάθε συγκεκριμένης συναλλαγής, η ημερομηνία (και, κατά περίπτωση, η συγκεκριμένη ώρα της ημέρας) κατά την οποία ο ένας συμβαλλόμενος πρόκειται να επαναμεταβιβάσει στον αντισυμβαλλόμενο το ποσό σε ευρώ.

29. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ προβλέπουν ότι ορισμένα γεγονότα (τα οποία καθορίζονται παρακάτω, στο σημείο 30) οδηγούν σε λύση και εκκαθάριση όλων των εκκρεμών συναλλαγών, πρέπει δε να προβλέπουν τον τρόπο πραγματοποίησης της εν λόγω εκκαθάρισης (συμπεριλαμβανομένου του συμψηφισμού).

30. Τα γεγονότα τα οποία συνιστούν λόγο λύσης και τα οποία νομιμοποιούν την ΕθνΚΤ να προβεί στην καταγγελία και εκκαθάριση όλων των εκκρεμών συναλλαγών δεν διαφέρουν ουσιωδώς από τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του σημείου 6 γεγονότα.

31. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει μια ΕθνΚΤ περιλαμβάνουν διατάξεις για τον συμψηφισμό, οι οποίες αποβλέπουν στην επίτευξη οικονομικών αποτελεσμάτων ισοδύναμων με αυτά που περιγράφονται ακολούθως.

α) Με την επέλευση του λόγου λύσης, θεωρείται ότι επέρχεται λύση κάθε συναλλαγής, οι δε τιμές αντικατάστασης των ποσών σε ευρώ και των επαναμεταβιβαζόμενων ποσών σε ξένο νόμισμα θα καθορίζονται από την ΕθνΚΤ, βάσει της παραδοχής ότι οι εν λόγω τιμές αντικατάστασης αντιπροσωπεύουν τα αναγκαία ποσά για τη διασφάλιση, υπέρ της ΕθνΚΤ, του οικονομικού ισοδυνάμου οποιωνδήποτε πληρωμών θα είχαν απαιτηθεί σε αντίθετη περίπτωση και

β) ►**M6** Με βάση τα ποσά που καθορίζονται με αυτόν τον τρόπο, η ΕθνΚΤ οφείλει να υπολογίζει τα εκατέρωθεν οφειλόμενα ποσά βάσει της ημερομηνίας επαναγοράς. Τα ποσά που οφείλουν οι συμβαλλόμενοι από τη μεταξύ τους σχέση πρέπει να μετατρέπονται, σύμφωνα με το σημείο 16 και όποτε αυτό κρίνεται απαραίτητο, σε ευρώ και να συμψηφίζονται, μόνο δε το καθαρό υπόλοιπο που προκύπτει καθίσταται ληξιπρόθεσμο και απαιτητό από το δικαιούχο την επομένη ημέρα κατά την οποία το TARGET2 βρίσκεται σε λειτουργική ετοιμότητα για την εκτέλεση πληρωμής. ◄